

M. BALANDŽIO 23 D., KETVIRTADIENIS

PIRMININKAVO: Edward McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 9.00 val.)

2. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

3. Pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse (diskusijos)

Pirmininkas. - Kitas klausimas – Pranešimas dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse įgyvendinimo [COM(2008)0414 – C6-0257/2008 – 2008/0142(COD)] – Aplinkos visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas. Pranešėjas: John Bowis (A6-0233/2009).

Kaip jau žinote, John Bowis neseniai Briuselyje susirgo ir buvo paguldytas į ligoninę. Jam atlikta operacija, ir džiaugiuosi, kad ji pavyko sėkmingai. Jis jau sveiksta, taigi jis – sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse pavyzdys. Šiandien jį pavaduoja mano bičiulis ir kolega Philip Bushill-Matthews.

Philip Bushill-Matthews, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, mano užduotis – labai sunki ir kartu labai lengva. Sunki todėl, kad klausimai, nagrinėjami šiame dokumentų rinkinyje – labai sudėtingi ir opūs; be to, asmeniškai aš mažai prie jo prisidėjau. Lengva todėl, kad tai mano gerbiamo kolegos Johno Bowiso, kuris, kaip minėjote, šiuo metu sveiksta po sudėtingos širdies operacijos, atliktos prieš porą savaičių Briuselyje, pranešimas.

Jis atliko nepaprastą darbą, kad šis dokumentų rinkinys būtų sėkmingai užbaigtas, be abejo, padėdamas pamatus, kad pirminis pranešimas dėl pacientų mobilumo 2005 m. birželio mėn. būtų toks sėkmingas. Esu įsitikinęs, kad jis norėtų, jog asmeniškai padėkočiau Komisijos narei už jos pagalbą, šešėliniam pranešėjui ir mūsų frakcijos sekretoriui bei, žinoma, jo tyrimų padėjėjui už jų visų didžiules pastangas siekiant bendro sutarimo daugeliu ginčytinų klausimų. Su jų pagalba Johnui pavyko nušviesti sritį, kuri buvo labai tamsi, įvesti aiškumą ten, kur anksčiau jo nebuvo, nuosekliai remiantis dviem tarpusavyje susijusiais principais: kad pacientui visada turi būti teikiamas prioritetas ir kad paciento pasirinkimą turėtų lemti ne priemonės, o poreikiai.

Pastaruosius dešimt metų Europos piliečiai teismuose kovojo už savo teisę vykdyti į kitą valstybę narę gydytis. Aišku, kad pacientai siekia šios teisės, jos nusipelnė ir turi į tai teisę. Jie neturėtų kreiptis į teismą, kad ši teisė jiems būtų suteikta. Šis pasiūlymas – tai galimybė paversti tai realybe. Atėjo metas mums, kaip politikams, prisiimti atsakomybę ir patiems sukurti teisinį aiškumą, kad nereikėtų kreiptis į teisėjus.

Dauguma žmonių norėtų gydytis netoli namų. Tačiau visuomet atsiranda pacientų, kurie dėl kokių nors priežasčių nori vykdyti į kitą valstybę narę. Jei pacientai pasirinktų šią galimybę, privalome užtikrinti, kad jie turėtų aiškias ir teisingas sąlygas vykdyti į kitą valstybę narę gydytis. Jie turi žinoti, kiek reikės mokėti už paslaugas, kokių kokybės ir saugumo standartų gali tikėtis ir kokias turės teises, jei gydymas būtų nesėkmingas. Šiame pranešime sprendžiami visi minėti klausimai.

Norėčiau aiškiai pabrėžti, kad ši pacientų teisė niekaip neturėtų pakenkti valstybių narių pajėgumui teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas visiems savo piliečiams. Šiame pranešime nenurodoma, kaip valstybės narės turėtų kurti savo sveikatos priežiūros sistemas. Jame taip pat nenurodoma, kokios kokybės sveikatos priežiūros paslaugas jos turėtų teikti. Tiesą sakant, jame numatytos apsaugos priemonės, skirtos padėti valstybėms narėms apsaugoti savo šalies sveikatos priežiūros sistemas, pavyzdžiui, tam tikromis aplinkybėmis taikyti išankstinio leidimo sistemą.

Vis dėlto tokia išankstinio leidimo sistema neturėtų būti taikoma siekiant apriboti paciento pasirinkimą. Iš tiesų, didesnė galimybė į kitose valstybėse narėse teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas, savo ruožtu, turėtų skatinti valstybes sveikatos priežiūros sistemose taikyti aukštesnius sveikatos priežiūros standartus.

Laukiu kolegų komentarų prasidėjusiose diskusijose.

Daniela Filipiová, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Ponios ir ponai, jaučiuosi labai pagerbta galėdama šiandien prie jūsų prisijungti ir dalyvauti diskusijose kai kuriais svarbiais šios dienos darbotvarkę įtrauktais klausimais, susijusiais su visuomenės sveikatos priežiūra. Šie klausimai apima pacientų teises į kitose valstybėse narėse teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas taikymą, pacientų saugumo užtikrinimą ir bendruosius ES veiksmus retųjų ligų srityje.

Norėčiau pradėti tuo, kad visi trys klausimai yra tarp Tarybai pirmininkaujančios Čekijos prioritetų; jie taip pat įtraukti į Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdžio, prasidėsiančio 2009 m. birželio 7 d. Liuksemburge, darbotvarkę. Todėl džiaugiamės artėjančiomis diskusijomis.

Tarybai pirmininkaujanti Čekija visiškai supranta, koks svarbus Europos Parlamento vaidmuo teisėkūros procese visuomenės sveikatos priežiūros srityje, ir suvokia, kad būtinas glaudus Tarybos ir Parlamento bendradarbiavimas. Taigi, pranešimai šiais trimis klausimais parengti kaip tik laiku.

Toliau norėčiau tarti keletą žodžių iš Tarybos perspektyvos dėl Europos Parlamento ir Tarybos pasiūlytos direktyvos dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse įgyvendinimo.

Tarybai pirmininkaujanti Čekija visiškai supranta poreikį suteikti teisinio aiškumo pacientams, gaunantiems sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje, ir vadovaujasi Tarybai pirmininkavusios Prancūzijos šioje srityje nuveiktų darbų rezultatais. Mūsų tikslas – siekti, kad būtų patvirtintas šis tekstas, kuris ES piliečiams yra aiškus ir suprantamas, kuriame laikomasi pirminės teisės, įskaitant subsidarumo principą, ir kuriuo siekiama viešai deklaruojamo tikslo įtvirtinti teisinį aiškumą ES piliečiams, kad būtų įgyvendinta jų teisė į kitose valstybėse narėse teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas. Vis dėlto tuo pačiu metu reikia kruopščiai apvarstyti galimą šio pasiūlymo įgyvendinimo įtaką ES valstybių narių sveikatos priežiūros sistemų stabilumui.

Kompetentingose Tarybos institucijose vyko ir tebevyksta labai intensyvios diskusijos dėl to, kokią esminę reikšmę turės pasiūlymas. Todėl šiuo metu negaliu pasakyti, ar Tarybai pavyks pasiekti politinį susitarimą iki Čekijos pirmininkavimo pabaigos, t. y. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdžio metu birželio mėn. Vis dėlto šiuo metu galiu padaryti keletą bendrų išvadų. Būsimoji direktyva turėtų susisteminti visą Europos Teisingumo Teismo praktiką dėl laisvo prekių ir paslaugų judėjimo principo įgyvendinimo visuomenės sveikatos priežiūros srityje; ji taip pat turėtų apimti reglamentą dėl socialinių sistemų suderinimo ir suteikti valstybėms narėms galimybę teikti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse, jei duotas išankstinis leidimas, arba galimybę taikyti „prieigos saugojimo“ sistemą.

Šiuos principus randame Johno Bowiso pranešime dėl pasiūlytos direktyvos, dėl kurios vyks diskusijos. Galima apibrėžti ir kitus Europos Parlamentui ir Tarybai bendrus klausimus: visiškos ir teisingos informacijos apie galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje teikimo svarba arba ypatingas dėmesys sveikatos priežiūros paslaugų kokybiškumo ir saugumo užtikrinimui.

Tarybai pirmininkaujanti Čekija vertina Parlamento rūpestį rengiant šį pranešimą, kurio dabartinė redakcija – tai daugelio ilgų ir rezultatyvių svarstymų atitinkamuose komitetuose rezultatas. Žinau, kad šio pranešimo formuluotė reiškia kompromisą, pasiektą tarp įvairių frakcijų, – surasti šį kompromisą buvo gana nelengva. Todėl norėčiau padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie jo rengimo, ir, be abejo, pranešėjui Johnui Bowisui, kuriam visi linkime kuo greičiau pasveikti. Tai – vertingas indėlis, kuris padės tęsti teisėkūros procesą dėl pasiūlytos direktyvos. Taryba išsamiai įsigilins tiek į pranešimo tekstą, tiek į pasiūlymus dėl pakeitimų ir kruopščiai apvarstys, ar įtraukti juos į Tarybos bendrąją poziciją, siekiant susitarimo per antrąjį svarstymą.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kaip jau minėjau, dar per anksti numatyti, ar birželio mėn. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdžio metu bus pasiektas politinis susitarimas dėl pasiūlytos direktyvos, kadangi svarstymai dėl Tarybai pirmininkaujančios Čekijos pateikto kompromisinio pasiūlymo dar nesibaigė. Bet koku atveju Taryba toliau svarstys šį klausimą, atsižvelgdama į Europos Parlamento patvirtintą pranešimą.

Pirmininkas. – Esu įsitikinęs, kad A. Filipiová neprieštaraus, jei pranešiu Parlamentui, kad ji naudojasi neįgalųjų vežimėliu.

Androulla Vassiliou, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, prieš pradėdama kalbėti apie pacientų teises į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse norėčiau atiduoti pagarbą pranešėjui Johnui Bowisui, kuris, deja, šiandien negali būti su mumis, tačiau kuriam esame labai dėkingi už šį dokumentą. Linkiu jam kuo greičiau pasveikti, taip pat linkiu sveikatos ir laimės po daugelio puikaus tarnavimo Europos piliečių labui metų.

(Plojimai)

Be to, norėčiau padėkoti visiems šešėliniams pranešėjams už jų konstruktyvų darbą ir, žinoma, P. Bushillui-Matthewsui, kuris šiandien kalba J. Bowiso vardu.

Vakar Strasbūre minėjome Europos pacientų teisių dieną. Minėjime pripažinome, kad didėja pacientų vaidmuo sveikatos priežiūros sistemoje ir kad svarbu, jog pacientai pasitikėtų ir turėtų informacijos apie jiems teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas.

Esminis klausimas yra toks: ką Europos Sąjunga gali padaryti pacientų labui? Šį rytą turime galimybę žengti dar vieną žingsnį, kad sukurtume tokią Europą, kuri būtų tinkama pacientams, visiems ir kiekvienam Europos piliečiui, kuriems jūs, gerbiami nariai, atstovaujate.

Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad labai vertinu sunkų darbą, kurio ėmėsi Parlamentas nagrinėdamas pasiūlymą dėl direktyvos dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse, kuris netrukus bus pateiktas balsavimui. Norėčiau padėkoti visiems už įdomias ir neretai sunkias diskusijas ir labai veiksmingą procesą.

Norėčiau trumpai priminti pagrindinį pasiūlytos direktyvos pagrindą ir pagrindinius jos tikslus bei principus. Šio pasiūlymo ištakos – tai dešimties metų Europos Teisingumo Teismo praktika, kurioje buvo nustatyta, kad pacientai turi teisę į kompensaciją už užsienyje jiems suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas, net jeigu jie galėjo gauti šias sveikatos priežiūros paslaugas savo šalyje.

Tai svarbu. Ši teisė ES piliečiams tiesiogiai numatoma EB sutartyje. Tačiau nors nutartys šiuo klausimu buvo aiškos tam tikrų asmenų atžvilgiu, klausimas, kaip jos taikomos visais kitais atvejais, buvo miglotas. Todėl akivaizdu, kad būtina teisės aktų sistema, kuri užtikrintų, jog visi pacientai Europoje galėtų naudotis savo teise į kompensaciją už kitose valstybėse narėse suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas.

Ši teisė turi būti suteikta ne tik tiems pacientams, kuriems prieinama viešai neteikiama informacija ir kurie turi lėšų apmokėti advokato išlaidas. Todėl po nuodugnių svarstymų ir konsultacijų praėjusių metų liepos 2 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl direktyvos.

Visų pirma svarbiausia tai, kad bendras tikslas – suteikti pacientams didesnes galimybes ir teisę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis visoje Europoje. Pacientai yra šio teisės akto projekto, kuriame taip pat išreiškiama visiška pagarba sveikatos sistemų Europoje įvairovei, dėmesio centre. Norėčiau tai aiškiai pasakyti. Žinau, kad buvo daug nuogąstavimų, tačiau šiuo teisės aktu nenumatoma keisti valstybių narių sveikatos priežiūros sistemų organizavimo ir finansavimo.

Pasiūlytoje direktyvoje iškelti trys pagrindiniai tikslai: pirma, paaiškinti sąlygas, kuriomis remiantis pacientams bus kompensuojama gyvenamosios šalies tarifais už kitose valstybėse narėse suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas; antra, garantuoti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir saugumą visoje Europoje; ir trečia, skatinti Europos šalių bendradarbiavimą kuriant sveikatos priežiūros sistemas.

Šių trijų ramsčių pagrindu galima labai daug ką padaryti ES piliečių – visų pirma, tų piliečių, kurie siekia gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse, ir galiausiai visų pacientų Europoje – labui. Laukiu jūsų diskusijų.

Iles Braghetto, *Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentas*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kaip galėtumėme apibūdinti šią direktyvą? Ji reiškia galimybę pacientams pasirinkti tinkamas sveikatos priežiūros paslaugas, kurios jiems būtų suteiktos neatidėliotinai; galimybę regioninėms sveikatos priežiūros sistemoms pagerinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir veiksmingumą; ir galimybę pasiekti didesnę Europos integraciją asmens sveikatos priežiūros paslaugų sektoriuje. Europos pavyzdinių centrų tinklai, technologijų standartai, telemedicinos plėtra parems jau prasidėjusį valstybių narių bendradarbiavimą.

Tam reikia sukurti tinkamą informacinę sistemą, sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir efektyvumo stebėseną, garantijas dėl sveikatos priežiūros darbuotojų profesinės etikos ir nebiurokратиšką procedūrą mobilumui kitose valstybėse narėse reguliuoti. Direktyvoje tiksliai laikomasi šių reikalavimų.

Françoise Grossetête, *Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonės referentė*. – (FR) Gerb. pirmininke, A. Vassiliou, nors J. Bowis nedalyvauja diskusijose, norėčiau padėkoti pirmiausia šiam kolegai. Be to, man labai gaila, kad jo nėra, dar ir dėl to, kad jis buvo taip įsitraukęs į pranešimo rengimą, jog iš tiesų nusipelnė būti šioje salėje.

Akivaizdu, kad kalbame ne apie naują paslaugų direktyvą. Mes turime atsisakyti praktikos, kai Teisingumo Teismas, o ne politikai kuria Europos teisę. Tai nepriimtina.

Europos piliečiai turi teisę į kitoje valstybėje narėje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas, atsižvelgiant į nustatytas sąlygas. Norėčiau dar kartą pabrėžti valstybėms narėms, kurios nerimauja dėl būsimų potencialių piktnaudžiavimų – šioje direktyvoje visiškai gerbiamas valstybių narių suverenitetas jų sveikatos priežiūros sistemų atžvilgiu. Be to, priešingai, nei teigė kai kurie oponentai, šis tekstas skirtas visiems pacientams, ir jis atkuria teisingumą bei sąžiningumą, nes iki šiol tik turtingiausi pacientai turėjo galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje.

Priėmus šią direktyvą, kiekvienas pilietis galės gauti šias sveikatos priežiūros paslaugas, jei stacionariosios sveikatos priežiūros atveju bus gautas išankstinis sutikimas iš jo valstybės narės, kurioje pacientas yra apdraustas, taip sudarant sąlygas kompensuoti išlaidas kilmės valstybėje narėje galiojančiais tarifais.

Atsižvelgdama į tai, kad visaip siekiama išvengti vadinamojo medicinos turizmo, laikau, kad tai pažangu. Tai didelis Europos žingsnis sveikatos srityje, jis teisingesnis ir leidžia suteikti daugiau informacijos apie esamas sveikatos priežiūros paslaugas ES piliečiams bei didina bendradarbiavimą taikant naujas sveikatos priežiūros technologijas.

Bernadette Vergnaud, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentė*. – (FR) Gerb. pirmininke, A. Vassiliou, ponios ir ponai, ruošiamės priimti sprendimą dėl teksto, kurio labai ilgai laukiau ir dėl kurio meldžiausi, ypač atsižvelgiant į mano pranešimą dėl sveikatos paslaugų neįtraukimo į Paslaugų direktyvą poveikio.

Tačiau bijau, kad paskutinis balsavimas man paliko kartėlį. Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto priimtas pranešimas, palaikant daugumai frakcijų, išskyrus socialistų frakciją, su kai kuriais patobulinimais yra, tiesą sakant, paprasčiausias atsakas į Teisingumo Teismo priimtus sprendimus. Jame nesprenžiami ne tik pagrindiniai sveikatos priežiūros politikos uždaviniai Europos Sąjungoje, bet ir teisinio neaiškumo pacientų atžvilgiu problema; be to, puoselėjamas rinkos dėsnių taikymas sveikatos priežiūros srityje.

Teisinio neaiškumo klausimu, regis, akivaizdu, kad neapibrėžtumas, vyraujantis tarp atitinkamų sąlygų, susijusių su šios direktyvos, Reglamento (EEB) Nr. 1408/1971 ir vakar priimto Reglamento (EB) Nr. 883/2004 taikymu, tik dar labiau padidins Teisingumo Teismo sprendimų skaičių.

Rinkos dėsnių klausimu norėčiau pasakyti, kad šio pranešimo dvasia atsispindi jo teisiniame pagrinde, kitaip tariant, 95 straipsnyje, kuriame nustatomos vidaus rinkos taisyklės. Tokiu atveju sveikata tebūtų tik prekė, kaip ir visos kitos prekės, kuriai būtų taikomos tos pačios pasiūlos ir paklausos taisyklės.

Tai gali tapti nevienodų galimybių gauti sveikatos priežiūros paslaugas priežastimi, kai pasiturintys ir gerai informuoti piliečiai galės pasirinkti geriausias ES teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas, o kiti turės pasitenkinti sveikatos priežiūros paslaugomis, kurių kokybė daugelyje valstybių narių jau pablogėjo ir kurių šioje direktyvoje nenumatoma gerinti.

Be to, 67 pakeitimas byloja apie tai, kad tarp valstybių narių sveikatos priežiūros sistemų atsiras konkurencija, nes kiekvienas asmuo galės laisvai pasirinkti sistemą Europos Sąjungoje, be abejo, jei už jos teikiamas paslaugas sumokės.

Ir galiausiai norėčiau iškelti klausimą dėl išankstinio leidimo taikymo stacionariosios sveikatos priežiūros atveju, kurio įvedimas gali sukurti gausybę apribojimų valstybėms narėms, nors šis principas leidžia kontroliuoti socialinių sistemų finansinę pusiausvyrą ir suteikti pacientams garantijų dėl kompensacijos.

Atsižvelgdama į tai ir turėdama mažai iliuzijų dėl šios dienos balsavimo rezultatų, esant tokiam puikiam vienbalsiškumui...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Diana Wallis, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentas*. – Gerb. pirmininke, Teisės reikalų komiteto vardu norėjome pasidžiaugti šiuo pasiūlymu ir atkreipti dėmesį į tai, kaip jis pasitarnaus kuriant teisinį aiškumą, kuris yra sveikintinas, ir pabrėžiant pacientų pasirinkimo galimybę. Be to, mūsų komiteto nariai mano, – ir, man regis, tai svarbu, atsižvelgiant į šį rytą išreikštą susirūpinimą, – kad jame jaučiama pagarba subsidarumo principui, taigi ir valstybių narių sveikatos sistemų integralumui.

Nuo pagrindinio pranešimo nukrypstame tikriausiai vieninteliu klausimu: norėjome, kad daugiau dėmesio būtų skirta pacientams, kurių gydymas, deja, nėra nesėkmingas. Mūsų manymu, taikytinos teisės režimas ir nustatytos jurisdikcijos taisyklės nėra pakankamai aiškūs: jie galėjo būti labiau orientuoti į pacientus siekiant užtikrinti, – tai mums pavyko pasiekti kitose srityse, – jog pacientai galėtų pateikti prašymus savo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybėje ir gauti kompensaciją pagal nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės įstatymus. Būtų gerai, jei šis klausimas būtų dar kartą apsvaistytas.

Anna Záborská, *Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonės referentė*. – (SK) Kaip Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonės referentė norėčiau padėkoti J. Bowisui už jo glaudų bendradarbiavimą ir ilgą diskusijas rengiant šį pranešimą. Linkiu jam sėkmės.

Pranešimas tiesiogiai susijęs su pacientų teisėmis, ir Europos įstatymų leidėjai turi užtikrinti, kad teikiant sveikatos priežiūros paslaugas moterims ir vyrams būtų nuosekliai taikomas lygybės principas. Bet kokia sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių institucijų, draudėjų arba valstybės pareigūnų praktikuojama lyčių diskriminacijos forma yra nepriimtina. Siūlomos sistemos pavojus tas, kad kitoje valstybėje narėje teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis – tai reiškia lengvatinį režimą – daugiausia naudosis pasiturintys piliečiai.

Vienas šios problemos sprendimo būdų – tarpregioninis bendradarbiavimas. Valstybių narių regioniniai susitarimai tarp finansinių ir sveikatos priežiūros institucijų turėtų padėti suderinti pacientų reikalavimus, viešųjų finansų stabilumą ir ypač valstybės prioritetą užtikrinti gerą savo piliečių sveikatą.

Avril Doyle, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, 1998 m. Europos Teisingumo Teismas nustatė, kad pacientai turi teisę gauti kompensaciją už sveikatos priežiūros paslaugas, kurios jiems buvo suteiktos kitose valstybėse narėse. Šiame pranešime, kuris papildo Komisijos narės pateiktą pasiūlymo projektą, paaiškinama, kaip taikyti tose Europos Teisingumo Teismo bylose išdėstytus principus.

Sveikinu Johną Bowisą su puikiu pranešimu ir džiaugiuosi, kad jis sumaniai išsprendė daugelį pagrįstų abejonių dėl pirminio projekto pasiūlymo. Pranešimas paremtas ne pacientų galimybėmis, o jų poreikiais. Jame aptartos stacionariosios sveikatos priežiūros ir išankstinio leidimo sąvokos ir, kaip suprantu, Taryba ir Komisija joms pritarė. Kokybės standartai liks valstybės narės kompetencija, o saugumo standartai bus europiniai. Pacientų informavimo šaltiniai, atitinkantys „vieno langelio“ principą, bus būtini kiekvienoje valstybėje narėje, kad pacientai galėtų rinktis remdamiesi pakankama informacija. Be to, manau, kad nuostata dėl abipusio receptų pripažinimo bus labai svarbus šio teisės akto priedas, kurį reikėtų nedelsiant priimti.

Nors sveikatos priežiūros paslaugos iš pat pradžių buvo įtrauktos į F. Bolkesteino pasiūlymą dėl paslaugų teikimo kitose valstybėse narėse, netrukus paaiškėjo, kad reikia priimti atskirą direktyvą šiuo labai svarbiu su sveikata susijusiu klausimu, kuris turi daugelį atšakų visais sveikatos priežiūros paslaugų aspektais 27 ES valstybėse narėse. Pacientai visada teiks pirmenybę sveikatos priežiūros paslaugoms, kurios teikiamos netoli jų gyvenamosios vietos. Šiuo metu tik 1 proc. ES šalių biudžetų išleidžiamas kitoje valstybėje narėje teikiamoms sveikatos priežiūros paslaugoms. Vertinkime tai objektyviai.

Vis dėlto, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, gali būti naudinga pasinaudoti kitoje ES valstybėje teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis, ypač gyvenantiems pasienio regionuose, kai, pavyzdžiui, arčiausia sveikatos priežiūros institucija yra kitoje valstybėje arba kitoje valstybėje yra daugiau specialistų, tarkime, retųjų ligų atveju, arba jei kitoje valstybėje tam tikros sveikatos priežiūros paslaugos ar gydymas gali būti suteikti greičiau. Turiu pažymėti, kad sveikatos priežiūros politika ir jos finansavimas yra ir liks valstybių narių bendroji kompetencija.

Norėčiau kai ką pridurti dėl A. Trakatelliso pranešimo. 15 pakeitimas sukėlė daug susirūpinimo ir klaidingų aiškinimų, ir džiaugiuosi, kad balsuodami dalimis turėsime galimybę balsuoti prieš retųjų ligų „išnaikinimo“ sąvoką, kuri sukėlė daug nerimo. Vis dėlto palaikysiu likusią pakeitimo dalį ir puikų mano kolegos profesoriaus A. Trakatelliso darbą retųjų ligų tema.

Dagmar Roth-Behrendt, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau frakcijos vardu palinkėti J. Bowisui kuo greičiau pasveikti. Žinau, kad jis sunkiai dirbo komitete iki paskutinės balsavimo dienos, ir tikiuosi, kad greitai atgaus jėgas po operacijos, o prieš prasidedant vasaros pertraukai jį vėl pamatysime šioje salėje.

Pradėdama norėčiau pasakyti, kad, mano frakcijos nuomone, tai – labai geras pranešimas. Matome, kad Komisijos pasiūlymą iš pagrindų pagerino gausūs Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlyti pakeitimai ir kompromisas, kurį kartu pasiekėme. Komisijos nare A. Vassiliou, jūs su savo komanda atlikote puikų darbą, tačiau buvo galimybė jį patobulinti, ir mums tai pavyko padaryti.

Mes pasiekėme, kad visi pacientai nuo šiol žinotų, jog Europos Sąjungoje jie, kaip ir visi kiti, turi savo teises. Jie gali vykti į kitas valstybes kaip kiekvienas darbuotojas, kiekvienas studentas, kaip juda prekės, paslaugos ir kt. Pacientai taip pat turi turėti teises vidaus rinkoje. Būtent tai numatoma šiame teisės akte, todėl besąlygiškai jam pritariame.

Kita vertus, turime nurodyti, kurioms pranešimo sritims labiausiai pritariame. Tokios sritys apima, pvz., tai, kad pacientams turi būti suteiktas laisvas judėjimas, siekiant nestacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų. Vis dėlto manome, kad valstybės narės turėtų išlaikyti kompetenciją savo sveikatos priežiūros sistemų klausimais. Jos turi turėti kompetenciją organizuoti stacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų ir specialiųjų sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, o jų investicijos į atitinkamą valstybę narę turi būti prieinamos. Mes nesiekiamo atimti šių įgaliojimų ir šios kompetencijos iš valstybių narių ar ištuštinti jų biudžetus. Todėl teisinga, kad tam tikroms sveikatos priežiūros paslaugoms būtų reikalingas išankstinis leidimas. Mano frakcija taip pat labai džiaugiasi galėdama palaikyti šią idėją, o aš grįšiu prie to baigdama savo kalbą. Tai geras principas, apibūdinantis visą pranešimą.

Vienas dalykas, dėl kurio aš asmeniškai labai džiaugiuosi, yra tas, kad pagaliau bus sukurti pavyzdinių centrų tinklai. Kiek laiko sugaišome reikalaudami, kad būtų aišku, kur Europos Sąjungoje patiriama geriausia patirtis? Kur teikiamos geriausios sveikatos priežiūros paslaugos? Kur gydymas yra sėkmingiausias? Kuri komanda, kurioje ligoninėje, kurioje valstybėje narėje turi pranešti ką nors naujo? Šiuo metu visa tai palikta likimo valiai. Galbūt apie tai žino tik maža mokslininkų bendruomenės dalis, tačiau ne visi vietiniai gydytojai. Tai, kad galime pagerinti šią padėtį, sukurdami pavyzdinių centrų tinklus – didžiulis pasiekimas. Šie informacijos šaltiniai leis visiems pacientams visose valstybėse narėse užsukti arba paskambinti ir paklausti: „Kokios mano teisės?“. Jiems bus jų kalba paaiškinta, kokias teises jie turi, o jeigu jiems kas nors kels problemų, bus pateiktas reikiamas atsakymas. Tai teigiama pažanga.

Baigdama kalbą norėčiau paminėti ir tas sritis, dėl kurių dauguma mano frakcijos narių išreiškia apgailestavimą. Tai apima du dalykus, kurie ypač svarbūs daugumai mano frakcijos narių ir šiandienos balsavimui. Visų pirma, mes pageidaujame, kad būtų numatytas dvigubas teisinis pagrindas. Reikia taikyti 152 straipsnį dėl sveikatos apsaugos, siekiant užtikrinti, kad mūsų siunčiama žinia pasauliui – tai ne tik judėjimo laisvės, bet ir sveikatos politikos klausimas. Mums to reikia, ir tai bus mūsų palaikymo sąlyga.

Be to, esame įsitikinę, kad išankstinio leidimo sistema, numatyta 8 straipsnio 3 dalyje, yra netinkamai apibrėžta. Jei negalėsime patobulinti šios nuostatos priimdami pasiūlytus pakeitimus, deja, mano frakcija negalės balsuoti už šį pranešimą. Asmeniškai dėl to gailiuosi, bet galbūt tai paskatins siekti geresnių rezultatų per antrąjį svarstymą, jei šiandien nepavyks pasiekti pakankamai pažangos.

Jules Maaten, ALDE frakcijos vardu. – (NL) Ši direktyva – apie pacientus. Negaliu pakankamai to pabrėžti, nes mes, žinoma, kalbėjome apie daugelį kitų dalykų, susijusių su sveikatos priežiūros paslaugomis kitose valstybėse narėse: laisvą medicinos paslaugų judėjimą ir ką daryti su sveikatos priežiūros paslaugų rinka. Aišku, dabar kalbame ne apie tai.

Mūsų diskusija – apie pragmatiską požiūrį. Kaip galime sukurti pacientams naudingą sistemą? Ir jei to nepadarysime, kas tuomet padarys? Pacientų padėtis – labai bloga. Neverskime sergančių žmonių pradėti kovą su abejingais sveikatos priežiūros biurokratais, kurie mato sveikatos politiką kaip skaičius ir statistiką savo skaičiuoklėse ar kompiuteriuose. Taip neturi būti.

Todėl ši direktyva – ir socialinė. Kitoje valstybėje narėje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, be abejo, jau seniai prieinamos visiems, galintiems už jas susimokėti, tačiau reikia kažką nuveikti ir dėl tų, kurie negali mokėti už tokias paslaugas. Gerb. pirmininke, apie tai šiandien kalbame.

D. Filipiova, dėl minėtų priežasčių mūsų frakcija teikia didelę svarbą išankstinio leidimo sistemai, kuri, be abejo, ypač svarbus elementas. Esu labai dėkinga, kad šiandien diskusijose dalyvauja ir Taryba. Išankstinio leidimo sistema turi būti įdiegta ne tam, kad kitoje valstybėje narėje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos taptų neprieinamos, – visiškai ne, – o tam, kad nebūtų stipriai pakenkta valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms. Mes pritariame šiai sistemai, todėl šiam klausimui skiriame daugiau dėmesio, nei būtume skyrę kitomis aplinkybėmis. Todėl reikalingas kompromisas. Manome, kad laukiančiųjų sąrašuose turi būti išimties asmenims, sergantiems retosiomis ligomis ir gyvybei pavojingomis ligomis. Norėtume, kad stacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų sąvoka būtų apibrėžta Europos lygmeniu, o ne kiekvienoje valstybėje narėje atskirai, taip paprasčiausiai užtikrinant teisinį aiškumą tiek pacientams, tiek valstybių narių sistemose.

Be to, manome, kad pacientai, kurie jau serga, neturėtų būti įtraukti į labai ilgas teismines procedūras, jei gydymas nepavyktų; tam turi būti sukurta pacientams veikianti Europos ombudsmeno sistema.

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitete šiuo klausimu nesutarėme, todėl raginu visus kairėje salės pusėje sėdinčius narius šį kartą atidėti į šalį ideologiją ir užtikrinti, kad priimtume gerą direktyvą pacientams ir įgytume pragmatišką požiūrį. Pagarbiai klausiausi D. Rothos-Behrendtos kalbos šiuo klausimu.

Ir galiausiai norėčiau labai nuoširdžiai padėkoti pranešėjui J. Bowisui. Jis atliko didžiulį darbą, ir nuoširdžiai tikiuosi, kad netrukus pasveiks.

Salvatore Tatarella, *UEN frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiandien tvirtiname labai svarbią direktyvą. Direktyvą, kuri susijusi su pacientais – kaip jau minėta – ir visais Europos piliečiais. Europos Parlamento rinkimų išvakarėse visi Europos piliečiai ir vėl pamatys, kokią teigiamą įtaką Parlamentas gali daryti jų gyvenimui.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtinama teisė į sveikatos priežiūros paslaugas, ir šia direktyva siekiame suteikti šiai teisei svarumą. Tai klausimas, kuris liečia didžiulį piliečių skaičių: naujausias Eurobarometro tyrimas parodė, kad šiuo metu 50 proc. Europos piliečių pasiruošę vykti gydytis į kitas valstybes, tikėdamiesi geresnių ir greitesnių sveikatos priežiūros paslaugų, o 74 proc. piliečių mano, kad sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse išlaidas turėtų kompensuoti jų pačių valstybės.

Šiuo metu šią sritį reglamentuoja valstybių narių įstatymai, ir piliečiai yra mažai informuoti apie galimybes, kompensaciją ir galimą gydymą užsienyje. Iš tiesų, šiandien tik 4 proc. Europos piliečių gydosi užsienyje. Europos Sąjunga turi vienodus reglamentus tik skubiosios medicinos pagalbos paslaugų kitoje valstybėje narėje atvejais, remiantis reglamentu dėl Europos sveikatos draudimo kortelės.

Šiandien Parlamentas perduoda Europos piliečių prašymą dėl sveikatos apsaugos, o sveikatos priežiūros paslaugų srityje Europa ruošiasi panaikinti sienas ir leisti pacientams pasirinkti, kur kreiptis dėl sveikatos priežiūros paslaugų.

Claude Turmes, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, direktyva, kurią šiandien svarstome, pirmiausia turi papildyti bendradarbiavimą, kuris tęsiasi jau tris dešimtmečius, tarp valstybių narių ir jų socialinės apsaugos sistemų.

Šiuo metu mano šalyje, Liuksemburge, daugiau nei 30 proc. sveikatos priežiūros paslaugų teikiama už šalies sienų; be to, J. Bowiso, kuriam linkiu visiškai pasveikti, atvejis – puikus galiojančio reglamento taikymo pavyzdys, nes jį paguldė į ligoninę Briuselyje, kai jam prireikė skubiosios medicinos pagalbos. Juo gerai pasirūpinta, ir jam, kaip Britanijos piliečiui, nekils problemų dėl kompensacijos.

Taigi, ką stengiamasi pagerinti, priimdami šią direktyvą? Visų pirma, ji turi paskatinti teikti piliečiams geresnę informaciją apie siūlomas paslaugas, centrus, teikiančius geriausias paslaugas, kaip aiškiai išdėstė D. Roth-Behrendt, ir, svarbiausia, informaciją apie sveikatos priežiūros paslaugų kokybę. Manau, kad daugelis valstybių narių, įskaitant mano šalį, turi daryti pažangą paslaugų kokybės ir kokybiškos informacijos apie sveikatos priežiūros paslaugas teikimo srityse. Be to, jeigu esu užsienyje ir mano sveikata pablogėja, turiu žinoti, kur galėčiau kreiptis.

Visa tai gerai išdėstyta dabartiniame tekste, tačiau manome, kad tris dalykus reikėtų patobulinti. Pirma, manome, kad išankstinio leidimo stacionariosioms sveikatos priežiūros paslaugoms sistema turi dvejopą pranašumą: pirmiausia, tai – didelis pranašumas Europos piliečiams, nes jie tiksliai žinos, kada jiems bus išmokėtos kompensacijos, o sveikatos priežiūros paslaugos taip pat bus iš anksto finansuojamos. Be to, tai leis planuoti pagrindines ligoninės infrastruktūras, nes geros sveikatos priežiūros sistemos daugiau nekurs nematoma rinkos ranka. Tai reikia planuoti.

Antras Žaliųjų frakcijos (Europos laisvojo aljanso) reikalavimas susijęs su dvejopu teisiniu pagrindu, nes nenorime, kad sveikatos priežiūra būtų traktuojama kaip rinka. Turi būti visiškai aišku, kad sistemos kūrimą organizuoja valstybės narės.

Trečias dalykas susijęs su retosiomis ligomis – siekiame konkretaus teisės akto, nes ši tema pernelyg svarbi, ir nuviltume Europos piliečius, jeigu tektų sakyti: „vykite ir ieškokite Europoje, ir jumis bus pasirūpinta“. Norime konkretaus teisės akto. Todėl nenorime antros Bolkenšteino direktyvos, o teisinį aiškumą sukuriančio ir daugumai Europos piliečių naudingo teksto.

Kartika Tamara Liotard, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (NL) Aš taip pat norėčiau nuoširdžiai padėkoti J. Bowisui. Jis labai sunkiai dirbo prie savo pranešimo ir tikiuosi, kad greitai pasveiks.

Vis dėlto turiu pasakyti, kad Europos Komisija, prisidengdama klaidinančia sąvoka „pacientų teisės“, stengiasi visoje Europoje įvesti rinkos principus sveikatos priežiūros srityje. Savaimė suprantama, mano frakcija pritaria didesnėms pacientų teisėms ir pacientų mobilumui pasienio regionuose. Mes patys siekiame daug daugiau. Manome, kad kiekvienas, turtingas ir vargšas, turi teisę į tinkamą galimybę gauti aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugas.

Kadangi pasiūlymas paremtas straipsniu, reguliuojančiu vidaus rinką, kuris byloja apie tai, kad ekonominiais interesams teikiama pirmenybė pacientų interesų atžvilgiu, tai – rimta problema. Be to, pasiūlymas – perteklinis. Išlaidų kompensacijos tvarka jau nustatyta. Reikėtų geriau išanalizuoti tą faktą, kad kai kurie draudikai ir valstybės narės nesilaiko šių susitarimų.

Pasiūlyme taip pat nevienodai sprendžiamas klausimas, kuris priklauso valstybių narių kompetencijai, ir tai reiškia, kad žmonės, turintys „storesnę piniginę“, galės gauti geresnes sveikatos priežiūros paslaugas. Siūloma kompensavimo ir išlaidų sistema, remiantis gyvenamosios šalies taisyklėmis, siūlo pacientų mobilumo formą, kuri prieštarauja vienodos galimybės į sveikatos priežiūros paslaugas principui. Be to, priėmus šį pasiūlymą, iškil grėsmė, kad greitai ne pacientai turės teisę rinktis sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje, o draudikai ar valstybės narės galės priversti pacientus kreiptis į pigiausią paslaugų teikėją. Taigi tai būtų ne pacientų teisė, o įpareigojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad turime 27 valstybes nares, taigi ir 27 skirtingas sveikatos priežiūros sistemas, Komisijos pasiūlymas, paremtas vien tik 95 straipsniu, – garsiuoju suderinimo straipsniu, – sugriau valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir panaikins valstybių narių įsipareigojimus. Pritariame, kad vienodos pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas būtų pasirinktos kaip išeities taškas, o ne tam, kad rinkai būtų suteiktas didesnis vaidmuo sveikatos priežiūros srityje.

Hanne Dahl, IND/DEM frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, viena iš galimų dabartinės direktyvos dėl pacientų teisių pasekmių sveikatos priežiūros sektoriui yra ta, kad taps labai sudėtinga kontroliuoti valstybės išlaidas. Todėl prašau balsuoti už 122 pakeitimą dėl išankstinio leidimo sistemos. Manau, kad būtina, jog visi piliečiai galėtų laisvai ir vienodai naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis reikiamu laiku ir pagal savo poreikius. Tai reiškia, kad nuspręsti, kokią gydymą ir kada taikyti, turėtų gydytojas.

Deja, ši direktyva byloja apie labai aiškią kryptį, pagal kurią iš piliečių virstame vartotojais. Užuoat būvę piliečiais visuomenėje, paremtoje abipusiu įsipareigojimu, tampame vartotojais didelėje vidaus rinkoje. Buvimas piliečiu – tai buvimas žmogumi, taigi visi esame piliečiai, nes visi esame žmonės. Tačiau kaip vartotojai esame sumenkinti iki rinkodaros kampanijos objektų. Tai reiškia, kad tampame objektais, o ne subjektais. Pacientas turi būti subjektas, o ne rinkodaros kampanijos objektas.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, perduodu geriausius linkėjimus pranešėjui, linkiu jam kuo greičiau pasveikti ir sugrįžti į šią salę.

Esu tikras, kad visi esame suinteresuoti užtikrinti savo piliečiams geriausias paslaugas. Tačiau nepaprastai svarbu, kad šioje direktyvoje būtų tinkama pusiausvyra tarp judėjimo laisvės ir pacientų saugumo ir atskaitingumo. Nesu suinteresuotas skatinti vadinamojo „medicinos turizmo“, todėl manau, kad turi būti ginama šalies autonomija reglamentavimo srityje ir kad privalome išvengti standartų suderinimo iki „mažiausio bendro vardiklio“. Mes taip pat turime imtis atsargumo priemonių, kad nebūtų apsunkintas vietinių paslaugų teikimas, šitaip pakenkiant vietiniams pacientams, ir tai ypač aktualu tose srityse, kuriose dirba žmonių ieškomi specialistai.

Be to, į klausimą dėl tolesnės medicininės priežiūros po gydymo kitoje valstybėje narėje taip pat turi būti atkreiptas tinkamas dėmesys, nes nerimą kelia tai, kad tokioms paslaugoms kaip fizioterapija ir kt. gali tekti per didelis krūvis dėl tolesnės medicininės priežiūros poreikio.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau šiltai pasveikinti savo gerbiamą kolegą J. Bowisą su parengtu pranešimu dėl pacientų teisių į kitoje valstybėje narėje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas. Apgailestauju, kad šį rytą J. Bowiso nėra su mumis, ir linkiu jam greitai pasveikti.

Man buvo garbė prisidėti prie darbo gerinant pacientų galimybę įgyvendinti teisę į kitoje valstybėje narėje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas. Man pačiam teko naudotis kitoje valstybėje narėje teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Man pasisekė, nes galėjau už šias paslaugas sumokėti. Dabar siekiu, kad tie, kuriems pasisekė ne taip, kaip man, galėtų pasinaudoti teise vykti į kitą valstybę narę sveikatos priežiūros paslaugų, nesišjaudinant dėl išlaidų ir turint išsamią informaciją apie savo teises ir apie tai, kokios sveikatos priežiūros paslaugų kokybės jie gali tikėtis.

Pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje klausimas kelerius pastaruosius metus buvo nagrinėjamas Europos Teisingumo Teisme. Atėjo tinkamas laikas mums, savo piliečių atstovams, aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyti pacientams jų neatimamas teises į aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugas, nepaisant turimų lėšų ar geografinės padėties.

Be to, turime turėti teisę į aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugas netoli namų. Kita vertus, reikia pripažinti, kad tai ne visada įmanoma, ypač retųjų ligų atveju, kai pacientams negali būti pasiūlytas reikiamas gydymas toje valstybėje narėje, kurioje jis apdraustas.

Jei tenka vykti į kitą šalį dėl sveikatos priežiūros paslaugų, turime žinoti, tarkime, ar pajėgsime apmokėti sąskaitą už, kaip įprasta, brangių gydymą. Todėl džiaugiuosi, kad šis neaiškumas ir painiava išaiškinta kartą ir visiems laikams. Gavus išankstinį leidimą įprastomis aplinkybėmis, pacientams tereiks apmokėti išlaidų už sveikatos priežiūros paslaugas dalį, viršijančią sumą, kurią jie būtų turėję sumokėti už tokias pačias ar panašias sveikatos priežiūros paslaugas savo valstybėje.

Informacija apie sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse kokybę ir standartus – tai kitas svarbus veiksnys tiems, kuriems gali prireikti sveikatos priežiūros paslaugų vykti į kitą valstybę narę. Sunkiai dirbome, kad užtikrintume, jog ši informacija būtų prieinama visiems pacientams, turintiems ar norintiems dėl sveikatos priežiūros paslaugų vykti į kitą valstybę narę. Šiame dokumente siūlomi nacionaliniai kontaktiniai centrai – viena svarbiausių naujovių; jie atliks svarbią funkciją padedant dėl pacientų mobilumo ir jį palengvinant. Sveikinu pranešėją su šiuo pranešimu ir tikiuosi, kad šiandien jis bus priimtas.

Guido Sacconi (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, D. Roth-Behrendt labai aiškiai išdėstė mūsų frakcijos poziciją ir ypač gerai paaiškino, kodėl labai vertiname tai, kiek sričių įtraukta tobulinant šį tekstą. Ji taip pat pabrėžė, kaip vis dėlto svarbu žengti paskutinius žingsnius, būtent nustatyti dvejopą teisinį pagrindą ir suteikti aiškesnę ir didesnę teisėtą galimybę valstybėms narėms taikyti išankstinio leidimo sistemą stacionariosioms sveikatos priežiūros paslaugoms.

Taigi, nebetęskime šios diskusijos, nes visi esame gerai susipažinę su šia direktyva ir diskutavome dėl jos kelis mėnesius. Norėčiau užduoti du ypač svarbius politinius klausimus, nes atėjo metas priimti sprendimą. Pirmą klausimą norėčiau užduoti Komisijos narei A. Vassiliou: ką Komisija mano apie dvejopą teisinį pagrindą? Antra, kreipiuosi konkrečiai į Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakciją – apgailestauju, kad čia nėra mano kolegos Johno Bowiso, su kuriuo išsprendėm daugybę klausimų šioje Parlamento kadencijoje, nes jis buvo pagrindinių Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto frakcijų koordinatorius, ir aš, be abejonės, linkiu jam greitai pasveikti – norėčiau paklausti PPE-DE frakcijos ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos: ar manote, kad geriau pereiti prie antro svarstymo nebalsuojant Socialistų frakcijai Europos Parlamente? Nesant didelės daugumos?

Todėl raginu rimtai apvarstyti 116 ir 125 pakeitimus dėl išankstinio leidimo sistemos. Jei šie dokumentai bus priimti, balsuosime už juos – kito kelio nėra. Jūs turite teisę apvarstyti ir nuspręsti, kokio rezultato siekiate.

Karin Riis-Jørgensen (ALDE). – (DA) Gerb. pirmininke, įpusėjo Europos Parlamento rinkimų kampanija – kampanija, kurioje turime užmegzti glaudesnius santykius su Europos piliečiais. Čia turime teisės aktą, kuris padės užmegzti glaudų ryšį su Europos piliečiais. Pasinaudokime šiuo teisės aktu, kad pacientai taptų svarbiausi. Kaip vienos iš Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos pranešėjų, mano tikslinė grupė – tipiški žmonės, kuriuos jūs visi atpažįstate tarp savo rinkėjų. Atvykau iš šalies, kurioje kiekvieną kartą eidama į prekybos centrą matydavau vyrą, važiuojantį mopedu su medine dėže ant nugaros. Šis vyras – tai pacientų mobilumo pavyzdys, nes kiekvienas žmogus turi turėti galimybę vykti į kitą valstybę ir gauti joje sveikatos priežiūros paslaugas, jeigu jų pageidauja, nepaisant jo darbo užmokesčio dydžio ar santaupų. Tiesą sakant, tokių pacientų, kurie norėtų keliauti – labai mažai. Į kitas valstybes vyksta tik tie, kurie pasiryžę viskam.

Tačiau vien tai, kad minėtas vyras su mopedu iš tikrųjų gali keliauti, dar nereiškia, kad jis tai kelionei turi leisti savo pinigus. Laimei, Parlamente plačiai sutariama, kad pacientas neturėtų mokėti iš savo kišenės. Šis požiūris iš tiesų pagerina Komisijos pasiūlymą. Pagrindinis Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos pakeitimas – paskirti Europos pacientų ombudsmeną. Dėkoju, kad šiam pakeitimui pritarėte. Pacientų ombudsmeno funkcija – užtikrinti, kad Europos Sąjungos pilietis, pacientas, galėtų naudotis savo teisėmis, kurias jam ar jai suteikia šis teisės aktas. Dabar atėjo Tarybos eilė. Atėjo ministrų, kurie nuolat mums sako, kad turėtume labiau palaikyti ryšį su ES piliečiais, eilė. Noriu pasakyti, kad ES turi palaikyti glaudesnę ryšį su ES piliečiais. Štai jums atvejis, pateiktas ant lėkštutės. Pasinaudokite juo! Nepraleiskime šios progos!

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, pacientų teisių į kitoje valstybėje narėje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas gynimas – neatidėliotina užduotis. Pacientai turi teisę žinoti, kokių pagrindų jiems bus suteikta medicinos pagalba, nepaisant to, ar jie keliauja ir jiems netikėtai prireikia pagalbos, ar nusprendžia vykti į kitą Europos Sąjungos valstybę dėl sveikatos priežiūros paslaugų, nes savo valstybėje negali gauti jiems reikalingos medicinos pagalbos.

Jiems turi būti suteikta informacija apie mokesčius, kuriuos gali tekti sumokėti, ir apie išankstinio finansavimo galimybes. Jiems taip pat turėtų būti užtikrinta prieiga prie patikimos informacijos apie sveikatos priežiūros paslaugų kokybę rekomenduotose sveikatos priežiūros įstaigose. Kalbu apie pavyzdinių centrų tinklus ir informacijos centrus. Pacientams turi būti suteikta informacija apie jų teises tais atvejais, kai dėl netinkamo gydymo jie patiria žalą, bei apie abipusį receptų pripažinimą. Sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse stebėjimas bus naudingas vertinant padėti šioje srityje. Noriu palinkėti J. Bowisui greitai pasveikti.

Margrete Auken (Verts/ALE). – (DA) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti J. Bowisui už puikų darbą vedant šias nelengvas derybas. Vienas iš sunkiausių klausimų buvo pagalba retosiomis ligomis sergantiems pacientams – klausimas, kurį nagrinėsime šiek tiek vėliau. Visi norime suteikti šiems pacientams geriausias įmanomas gydymo galimybes ir, savaime aišku, suprantame, jog glaudus Europos bendradarbiavimas šiuo atžvilgiu atneš mums didžiulės naudos. Vis dėlto tai nepadės, jei paprasčiausiai leisime pacientams keliauti po Europą, jei nesuteiksime jų kilmės valstybėms teisės kontroliuoti tokias keliones tiek medicininiu, tiek finansavimo požiūriu. Jei šis tekstas bus priimtas dabartine forma, tai leis visiems pacientams, sergantiems retosiomis ligomis, vykti į kitą valstybę ir joje gauti visas sveikatos priežiūros paslaugas, kurias turės finansuoti jų kilmės šalis. Vis dėlto, kaip kontroliuosime išlaidas ir kaip užtikrinsime, kad pacientams nebūtų suteiktos netinkamos arba perteklinės sveikatos priežiūros paslaugos? Šiaip ar taip, jie yra sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų valioje. Taip pat kyla grėsmė, kad tarp pacientų ir jų kilmės valstybių gali kilti rimtas konfliktas, jei valstybė atsisakys sumokėti, teisindamasi, kad jų liga nėra pakankamai reta. Kol kas nepasiekėme susitarimo, kaip apibrėžti tą pacientų populiacijos dalį. Mes labiau norėtume atskiros teisės akto šioje srityje, kad galėtume padėti žmonėms, sergantiems retosiomis ligomis, optimaliausiu įmanomu būdu.

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, aš taip pat noriu palinkėti mūsų kolegai Johnui Bowisui kuo greičiau pasveikti ir sėkmės, o kartu padėkoti jam už sunkų darbą.

Visų pirma norėčiau pabrėžti, kad neturiu jokių prieštaravimų dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo kitose valstybėse narėse. Priešingai, suprantame, kad valstybėms narėms reikia pasinaudoti galiomis, kurias suteikia Europos Sąjungos sutarties 152 straipsnis. Deja, ši direktyva paremta 95 straipsniu, todėl laikiu, kol Komisijos narė paaiškins teisinį pagrindą.

Nenorime, kad būtų taikoma tokia politika, kuri teiktų pirmenybę finansiškai privileijuotiems pacientams, taip kenkiant žemesnėms socialinėms klasėms. J. Maatenio šioje salėje nėra, bet nemanau, kad būtų „ideologiškai nelankstu“ pasakyti, jog galutinis rezultatas gali būti toks, kad turėsime vadinamąsias „dviejų juostų kelio“ sveikatos priežiūros paslaugas.

Mūsų tikslas – teikti vienodas sveikatos priežiūros paslaugas, Europos Sąjungai nesikišant į socialinės apsaugos sistemas ir nesiekiant sveikatos priežiūros sektoriaus paversti pelno šaltiniu.

Urszula Krupa (IND/DEM). – (PL) Gerb. pirmininke, reglamentas, kuriame numatoma galimybė gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, galiosiantis priėmus direktyvą dėl pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje įgyvendinimo, taps Bendrijos intervencija į sveikatos priežiūros sistemas ir anksčiau galiojusių nuostatų pažeidimu. Be to, bus sukurtos galimybės gauti sveikatos priežiūros paslaugas, ypač pasiturintiems pacientams, tačiau kartu bus apsunkinta prieiga prie sveikatos priežiūros paslaugų, ypač pacientams neturtingose valstybėse narėse. Šiuo metu specialių privilegijų į aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugas elitui suteikimo strategiją vykdo liberalų valdoma vyriausybė Lenkijoje, ir tai privės prie valstybinių sveikatos priežiūros įstaigų privatizavimo, o didžioji visuomenės dalis neteks galimybės gauti sveikatos priežiūros paslaugas. Nepaisant Teisingumo Teismo nuomonės, žmogaus sveikata turi būti ne rinkos prekė, o neatimama teisė, kurią privalo užtikrinti valstybinės sveikatos priežiūros tarnybos, atsižvelgiant į teises į gyvybę ir sveikatą gerbimo ir gynimo principą ir į neprilygstamą kiekvieno žmogaus vertę.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, pensijų prašymai, draudimas nuo nedarbo ir sveikatos draudimas – praėjus 25 metams po Šengeno sutarties, socialinis aprūpinimas vis dar nuo jos atsilieka. Atvykstantys pailsėti žmonės neretai išnaudojami ir turi apmokėti lupikiškas sąskaitas, kurios vėliau, jiems grįžus į gyvenamąją valstybę Europos Sąjungoje, tik dalinai kompensuojamos arba visai nekompensuojamos.

Deja, Europos sveikatos draudimo kortelės dažnai nepripažįstamos, kol realiai nevykdomas atsiskaitymas už mokėjimus tarp valstybių narių. Vis dėlto net ir tada, kai biudžete neturima daug lėšų išlaidoms, pacientai turi būti svarbiausi teikiant sveikatos priežiūros paslaugas. Todėl pacientų teisės, be abejo, turi būti sustiprintos. Abejotina, ar pacientas, prireikus skubios medicinos pagalbos, galės gauti išankstinį leidimą tam, kad būtų kompensuotos stacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų išlaidos. Jei dėl kylančių kainų taupysime nuolat mažindami medicinos personalą, mūsų sveikatos priežiūros paslaugų sistema pasuks netinkama kryptimi. Todėl glaudesnis bendradarbiavimas turi prasmę, tačiau negalime leisti, kad jis virstų kova su biurokratinėmis kliūtimis.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Yra toks posakis: „Žmogus, puikiai valdantis plaktuką, visur mato vinį“. Tai nusako ir mano nuomonę apie dabartinę krizę – visur įžvelgiu augimą ir pagyvėjimą.

Manau, kad šis teisės aktas suteiks mums gausybę galimybių. Be to, kadangi sveikatos priežiūros sistema bus iš pagrindų pakeista, tai gali suteikti stimulą naujų darbų vietų kūrimui ir ekonominei plėtrai. Pacientų mobilumo įvedimas turės poveikį ne tik sveikatos priežiūrai. Tai gali atnešti naudos ne tik priimančiosios šalies kultūrinei pasiūlai, bet ir restoranų verslui. Tiesą sakant, tai gali paskatinti tūkstančių darbo vietų sveikatos priežiūros sektoriuje sukūrimą. Tai lemtų didesnes biudžeto įplaukas ne tik sveikatos priežiūros sektoriuje ir, žinoma, pirmiausia ne šiame sektoriuje, o su juo susijusių paslaugų sektoriuose.

Be to, galime tikėtis augimo finansinių paslaugų sektoriuje. Iš tiesų tam, kad naujoji sistema galėtų veikti, reikės daug tarpusukaitos įstaigų, sveikatos priežiūros paslaugų tarpininkų, konsultantų, draudimo ekspertų bei vertėjų žodžių ir raštu. Pagrindinis siūlomo reglamentavimo pranašumas yra tas, kad jis sukuria abipusio laimėjimo padėtį. Pavyzdžiui, jei valstybė narė nenorės, kad jos piliečiai pasinaudotų šia nauja galimybe, ji gerins savo pačios sveikatos priežiūros paslaugas ir stengsis sutrumpinti laukimo trukmę. Jei valstybė narė sugebės pritraukti pacientų iš kitų valstybių narių, tai atneš pinigų tiek valstybei, tiek sveikatos priežiūros sektoriui, o tai pagerins sveikatos priežiūros paslaugų kokybę pacientams toje šalyje.

Kaip Europos Parlamento narys iš Vengrijos įžvelgiu išskirtinę galimybę skatinti vadinamąjį „medicinos turizmą“, paremtą pacientų mobilumu Europoje. Daug pacientų jau dabar atvyksta iš kitų valstybių į mano šalį, siekdami gydymo, tačiau iškyla daug neaiškumų dėl draudimo. Padėtis labiausiai priklauso nuo naujausių siunčiančiosios valstybės taisyklių. Esu įsitikinęs, kad šis reglamentas pagerins visų mūsų gyvenimo kokybę. Linkiu J. Bowisui kuo greičiau pasveikti. Tarp kitko, jam taip pat teko ilgai gydytis Vengrijoje. Taip pat sveikinu su šiuo teisės aktu. Man bus didžiulis malonumas pritarti šiam dokumentui.

Anne Van Lancker (PSE). – (NL) Gerbiami nariai, svarbiausias geros sveikatos priežiūros politikos aspektas yra toks: kiekvienas turi gauti geras ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas, ir geriausia, jeigu jas gauna netoli namų. Tačiau tik 1 proc. pacientų vyksta į kitą valstybę narę gydytis, ir taip yra todėl, kad jie nėra tikri dėl kokybės ir kompensacijos.

Būtent todėl ši direktyva perduoda gerą žinią, visų pirma, žmonėms pasienio regionuose, pacientams, ilgai laukiantiems gydymo, žmonėms, sergantiems tokiomis ligomis, kurios veiksmingiau gydomos kitose valstybėse narėse. Nepaisant to, šių pacientų teisė gauti gydymą kitoje valstybėje narėje neturėtų pakenkti valstybių narių galimybei tinkamai organizuoti ir finansuoti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą savo šalyse, nes būtina, kad sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas būtų užtikrintas visiems. Todėl Parlamentas elgiasi teisingai nubrėždamas kelias saugumo linijas. Įvardysiu tris iš šių linijų.

Pirma, šioje direktyvoje teisėtai reglamentuojamas tik pacientų, o ne sveikatos priežiūros darbuotojų, mobilumas. Rinkos sveikatos priežiūros paslaugoms sukūrimas negali būti tikslas. Šiuo atžvilgiu pranešimas puikus.

Antra, valstybės narės privalo turėti galimybę spręsti dėl teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų ir dėl to, ką gali kompensuoti. Visa tai direktyvoje labai gerai reglamentuojama.

Trečia, reikia supaprastinti kompensavimą už ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas, tačiau stacionariųjų sveikatos priežiūros paslaugų atveju valstybės narės turi gauti išankstinį leidimą, nes šios sveikatos priežiūros paslaugos yra brangios. Valstybė, kuri siekia užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugas visiems, turi būtent taip planuoti šių paslaugų teikimą. Šis klausimas, P. Bushillai-Matthewsai, pranešime nėra visiškai išspręstas – jame nustatoma per daug sąlygų išankstiniam patvirtinimui, taip apsunkinant valstybės nares. Noriu palaikyti tuos savo kolegas, kurie aiškiai pareiškė, kad tai iš tiesų esminis dalykas mano frakcijoje, kad ji galėtų pritarti šiai direktyvai.

Ir galiausiai norėčiau pritarti dvejopam teisiniam pagrindui, nes sveikatos priežiūra iš tiesų yra valstybių narių atsakomybė savo gyventojams, todėl ji negali būti palikta laisvai rinkai. Tikiuosi, kad šios dvi saugumo linijos sėkmingai pasieks tikslą.

Elizabeth Lynne (ALDE). - Gerb. pirmininke, kodėl pacientas turėtų prarasti regėjimą, laukdamas kataraktos operacijos Didžiojoje Britanijoje, pavyzdžiui, kai ji gana lengvai gali būti atlikta kitoje valstybėje narėje? Kodėl žmogus, laukiantis agonijoje klubo keitimo operacijos, negalėtų pasinaudoti tuo, kad kitose valstybėse narėje laukiančiųjų sąrašas daug trumpesnis – kartais net mažesnėmis išlaidomis nei kilmės valstybėje? Ir kodėl kai kurie pacientai, sergantys širdies ligomis, turi be reikalo laukti ištisus mėnesius kraujagyslių šuntavimo operacijos? Jei gydytojas pataria gydytis, o tokios sveikatos priežiūros paslaugos negali būti suteiktos jo šalyje, tuomet mums reikia teisinio pagrindo, kad užtikrintume, jog pacientai galėtų ieškoti šių paslaugų kitur.

Per dažnai – kaip jau buvo minėta – neturtingiausi žmonės susiduria su diskriminacija ir nevienoda galimybe gauti sveikatos priežiūros paslaugas. Todėl džiaugiuosi, kad pranešėjas priėmė mano pakeitimą siekiant aiškumo, kad valstybės narės yra atsakingos už leidimo gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje išdavimą ir tokių paslaugų apmokėjimą.

Negalime suteikti galimybės gauti sveikatos priežiūros paslaugas tik tiems, kurie gali už jas sumokėti. Negalime atstumti ir negaliųjų, todėl džiaugiuosi, kad daugelis mano pakeitimų šiuo klausimu buvo priimti. Pacientų teisės ir jų saugumas turi būti pirmoje vietoje. Todėl ir vėl džiaugiuosi, kad pranešėjas pritarė mano pakeitimams sveikatos priežiūros specialistų padėties klausimu. Primenu Parlamento nariams, kad šie pasiūlymai apima garantijas ES piliečiams, kurios tapo jų teise dar prieš kelerius metus pagal Europos Teisingumo Teismo sprendimą.

Ir galiausiai norėčiau palinkėti Johnui Bowisui greitai pasveikti. Jo patirtis rodo, koks svarbus ES valstybių narių bendradarbiavimas.

Jean Lambert (Verts/ALE). - Gerb. pirmininke, pakankamai ilgai ši direktyva kėlė keblumų, nes jos pavadinimas neatspindėjo to, kas šioje direktyvoje reglamentuojama. Kai kurios kalbos, kurias šiandien girdėjome apie darbo vietų kūrimo planus ir kt., tik sustiprino mano susirūpinimą. Kaip žinome, daugelis įtrauktų klausimų – pasirinkimo ir apmokėjimo klausimai, todėl direktyva yra ne tik apie sveikatos priežiūrą, bet ir apie socialinį draudimą.

Šią savaitę iš esmės atnaujinome reglamentą, kuris yra mūsų sistemos dalis ir kuris jau dabar užtikrina bendradarbiavimą ir tai, jog neatidėliotinu atveju negalima atsisakyti suteikti sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje. Norėčiau paraginti narius išsiginčyti, kas dabar numatoma tame reglamente.

Ši direktyva – apie pasirinkimą. Ji – apie lėšas, kurios skiriamos atsižvelgiant į pacientų pasirinkimą, ir raginu nepainioti dviejų skirtingų sistemų, kaip kai kuriuose pakeitimuose. Mano nuomone, kadangi turime šias dvi skirtingas filosofijas, mums reikia ir dvejopo teisinio pagrindo.

Jens Holm (GUE/NGL). - (SV) Gerb. pirmininke, visas šio pranešimo pagrindas – neteisingas. Jis paremtas EB sutarties 95 straipsniu, kuris garantuoja rinkos laisvę, todėl nėra susijęs nei su visuomenės sveikata, nei su pacientais. Teisei į geras sveikatos priežiūros paslaugas turi būti skirtas ypatingas dėmesys visose valstybėse narėse, tačiau Komisijos narės pradinis taškas – rinka, kurioje sveikatos priežiūros paslaugos prilyginamos bet kuriai kitai prekei. Ši direktyva suteikia prioritetą tiems piliečiams, kurie gali išleisti dideles sumas kelionėms ir apsigyvenimui, ir tiems, kurie labai gerai išmano sveikatos priežiūros biurokratijos aparatą ir yra užmezgę ryšių. Ši direktyva skirta daug uždirbantiems ir turintiems gerą išsilavinimą, o ne tiems, kuriems labiausiai reikia sveikatos priežiūros paslaugų.

Kai kurie teigiamai vertina Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pateiktą pakeitimą, kad valstybės narės galės išduoti išankstinį leidimą prieš pradedant gydymą. Vis dėlto problema yra ta, kad šio leidimo išdavimui taikoma daug apribojimų, ir valstybėms narėms užkraunama didžiulė įrodinėjimo pareiga tam, kad jos galėtų jį suteikti. Tai apsunkins viešojo sektoriaus planavimą ir nualins valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas.

Galų gale, ar valstybių narių išankstinio leidimo sistema – proporcinga, spręs Komisija ir Teisingumo Teismas. Jei direktyva paremta 95 straipsniu, kuris susijęs su rinka, pagrindinis veiksnys – ne geros sveikatos priežiūros paslaugos, o rinka.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Per pastaruosius keletą mėnesių daug sunkauso darbo buvo įdėta į šį pranešimą dėl pacientų teisių ir sveikatos priežiūros paslaugos kitose valstybėse narėse. Dėkoju pranešėjui J. Bowisui už visą jo atliktą darbą ir linkiu jam greitai pasveikti.

Sveikatos priežiūros paslaugos kitose valstybėse narėse – tai nepaneigiamas dalykas, ir pacientų teisės šiuo atžvilgiu turi būti apgintos. Vis dėlto turime pasirūpinti, kad nenueitume per toli. Sveikatos priežiūra turi būti palikta valstybių narių kompetencijai. Bendradarbiavimas ES lygmeniu neturi vykti sveikatos priežiūros paslaugų kokybės arba principinių etinių valstybių narių pasirinkimų sąskaita. Etinė įvairovė privalo būti užtikrinta, todėl džiaugiuosi, kad šiam klausimui pranešime skiriamas prideramas dėmesys.

Manau, kad teisinis pagrindas – labai sudėtingas klausimas. Mano nuomone, 95 straipsnis šiam tikslui pasirinktas netinkamas. Teisės reikalų komitetas irgi tam pritaria. Manyčiau, kad tai pažeidžia subsidarumo principą šioje politikos srityje, ir valstybėms narėms taps sudėtingiau priimti nepriklausomus sprendimus be Teisingumo Teismo įsikišimo.

Lydia Schenardi (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, 2008 m. liepos 2 d. Komisija pateikė direktyvos projektą dėl pacientų teisių ir sveikatos priežiūros paslaugos kitoje valstybėje narėje įgyvendinimo, stengdamasi įveikti esamas kliūtis.

Šis klausimas – prioritetinis visoms valstybėms narėms. Tačiau ne visos valstybės turi išteklių užtikrinti pacientams numatytą kokybę ir saugumą tiek sveikatos priežiūros paslaugų lygmeniu, tiek specialistų profesinės kokybės lygmeniu. Todėl būtina tiksliai apibrėžti valstybių narių įsipareigojimus šioje srityje.

Susidūrę su įvairiais sveikatos priežiūros sistemos organizavimo metodais Europos Sąjungoje, turime neužmiršti to, kad sveikata iš esmės privalo likti nacionaline kompetencija ir kad kiekviena valstybė narė turi teisę laisvai apibrėžti savo sveikatos politiką.

Vis dėlto atsižvelgiant į Europos darbuotojų mobilumą – nors tai sudaro tik 3 ar 4 proc. visų piliečių ir šiek mažiau nei 10 mlrd. EUR per metus – tebėra daug neaiškumų dėl sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir saugumo, pacientų teisių, duomenų apsaugos ir žalos kompensavimo būdų.

Deja, žengiamo link neišvengiamai smunkančio suderinimo lygio ir būtent todėl liksime ypač budrūs pritarimo šiam pranešimui klausimu siekdami geriau apginti mūsų piliečių socialinį *acquis*.

Pilar Ayuso (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti J. Bowisui už pastangas siekiant užtikrinti platų susitarimą šiuo klausimu ir perduoti jam mūsų geriausius linkėjimus greitai pasveikti.

Dokumento projektas, dėl kurio balsuosime, reikš didžiulį žingsnį į priekį, nes valstybės narės pradeda bendrą sveikatos priežiūros paslaugų projektą. Jame sprendžiama labai sudėtinga problema, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungoje sveikatos kompetencijai taikomas subsidarumo principas. Vis dėlto šiuo dokumento projektu įveikėme šią kliūtį, nes pacientams reikalinga sveikatos priežiūra.

Iš tiesų, jei nesigilinsime į teisinį pagrindą, tai – didžiulis pasiekimas, atsižvelgiant į tai, kad šioje direktyvoje pripažįstamos neginčijamos pacientų teisės ir atveriamos jiems naujos galimybės į geresnį gydymą.

Ši direktyva skirta pacientams ir yra apie pacientus.

Tai labai sudėtinga direktyva, kurią nepatikliai vertina kai kurios valstybės, įskaitant mano valstybę, direktyva, kurioje nagrinėjame universalią sveikatos priežiūros sistemą, skirtą daugiau nei milijonui Bendrijos piliečių.

Šiuo atžvilgiu tokiose sveikatos priežiūros sistemose neabejotinai reikia pripažinti tai, kad atvykstantis pacientas neturi turėti daugiau teisių už vietinį pacientą tos valstybės narės, kurioje teikiamas gydymas.

Todėl pateikėme pakeitimą, kuris bus įtrauktas į pasiūlymą ir kuriame numatoma, kad pacientai, kurie atvyksta iš kitų valstybių narių, turi laikytis tos valstybės narės, kurioje teikiamas gydymas, taisyklių ir nuostatų, ypač reglamentuojančių gydytojo ar ligoninės pasirinkimą.

Taip visiems bus aišku, kad pacientams atvykus iš kitų valstybių narių nebus diskriminuojami piliečiai tos valstybės narės, kurioje teikiamas gydymas.

Be to, negalime suteikti pacientams teisės keliauti be apribojimų.

Taip pat palaikome pasiūlymą neįtraukti organų transplantacijos į šią direktyvą.

Baigdama kalbą norėčiau pasakyti, kad žengėme svarbų žingsnį į priekį, todėl Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija palaiko šią direktyvą, nors manome, kad ji galėjo apimti daugiau aktualių klausimų Europos piliečių, gyvenančių kitose valstybėse narėse, ir ypač tų, kurie serga chroniškais ligomis, padėties atžvilgiu.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, mano kolegos D. Roth-Behrendt ir G. Sacconi labai aiškiai paaiškino mūsų frakcijos poziciją. Taigi, mūsų nuomone, teisinio pagrindo pakeitimas – esminis dalykas.

Komisijos nare, sveikata – ne prekė. Todėl nesuprantame, kodėl Komisija neįtraukė ES sutarties 152 straipsnio į direktyvą. Be to, ypač svarbu taikyti išankstinio leidimo sistemą stacionariosioms ir specializuotoms sveikatos priežiūros paslaugoms siekiant apginti pacientų interesus. Tik įpareigojus taikyti išankstinio leidimo sistemą bus galima užtikrinti saugias ir kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas.

Kalbą baigsiu palinkėdama J. Bowisui greitai pasveikti. Jo atvejis byloja apie tai, kad teisė į sveikatos priežiūros paslaugų teikimą kitoje valstybėje narėje jau įgyvendinama ir be šios direktyvos.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, teisininkai sako, kad du teisininkai – trys nuomonės. Nenoriu raginti abejoti Europos Teisingumo Teismo sprendimais, tačiau negaliu sutikti su tuo, kad iki šiol pacientų mobilumo politiką formuoja teisininkai. Visa medicinos pagalba, nepaisant jos savitumų, patenka į Europos Sąjungos sutarties taikymo sritį.

Tiesą sakant, socialinių priemonių programos, kurią patvirtinome praėjusiais metais, tikslas nebus pasiektas, jei nepriimsime sprendimo dėl labai svarbios jos dalies, t. y. pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje. Mūsų, kaip išrinktų ES piliečių atstovų, pareiga – kurti teisinį ir politinį saugumą šioje labai svarbioje srityje. Priėmus nagrinėjamą direktyvą, nelygybė tarp valstybių narių sveikatos priežiūros paslaugų nebus panaikinta, o tai – didžiulis žingsnis link teisingumo ir vienodų teisių pacientams.

Nepriimtina tai, kad teoriškai deklaruojame teisingumą, tačiau praktiškai jo nesilaikome dėl vidinių finansinių suvaržymų. Nesvarbu, kiek tie suvaržymai yra pagrįsti, jie negali suteikti teisės nepaisyti pacientų teisių arba statyti pacientų teisių į pavojų. Baigdama kalbą norėčiau padėkoti pranešėjui J. Bowisui už atsakingą ir kompetentingą darbą.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai palinkėti Johnui Bowisui kuo greičiau pasveikti. Šios direktyvos išbandymo priemonė – jos teisinis pagrindas.

Jei svarbiausias dalykas – garantuoti kiekvienam teisę gauti geriausią gydymą visose valstybėse narėse, ką su tuo turi bendro teisinis rinkos pagrindas? Teisinį pagrindą turi sudaryti teisė į sveikatą. Be to, teisė į sveikatą visų pirma turėtų suteikti teisę gauti geriausią gydymą savo gimtojoje šalyje, atsižvelgiant į Europos kokybės standartus ir nesislapstant už subsidiarumo principo.

Tačiau jeigu teisinis pagrindas – rinka, galima pamanyti, kad mėginama „bolkenšteinizuoti“ sveikatą ir rūpintis draudimo bendrovių ar kitų, siekiančių pasipelnyti iš sveikatos, interesais.

Todėl sunku patikėti, kad Parlamento pateikti pakeitimai, net ir svarbiausiu teisinio pagrindo klausimu, gali būti pripažinti nepriimtini, todėl tai iš esmės turėtų paaiškinti ir Komisijos narė, prieš pradėdant balsavimą Parlamente.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, atliktas didžiulis darbas siekiant užtikrinti, kad sergantys žmonės galėtų gauti jiems reikalingą gydymą, kad ir kur jie gyventų ir kokie būtų.

Deja, didžiulis darbas atliktas ir siekiant užtikrinti, kad jie tos pagalbos negautų. Šioje direktyvoje, kurioje numatoma, kad išankstinis leidimas išduodamas ne atsižvelgiant į medicininę diagnozę, o nusprendus sveikatos priežiūros valdymo institucijoms, ribojamos pacientų teisės. Sugrįžtame ten, kur pradėjome. Pirmiausia, išankstinio leidimo sistema – tai priežastis, kodėl pacientai kreipdavosi į Europos Teismą, o šio Teismo nutartys – priežastis, kodėl šiandien svarstome šią direktyvą.

Dabar sugrįžome ten, kur pradėjome – geografinės padėties nulemtų mirčių atvejai ir toliau kartosis. Sveikatos priežiūros valdymo institucijos, kaip ir mano šalyje Airijoje, pagal šią direktyvą vėl turės teisę neduoti leidimo vykdyti gydymą kitose valstybėse narėse, lygiai taip pat, kaip pagal galiojančią direktyvą E112, kurią stengiamės tobulinti.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau palinkėti sėkmės J. Bowisui. Ši direktyva skirta pacientui, laisvam piliečiui, kuris gali ir nori rinktis geriausią gydymą, pageidautina netoli namų, tačiau jeigu jis prieinamas tik toli nuo namų, tai ir kitoje valstybėje narėje.

Už šį teisės aktą turime padėkoti labai drąsiems Europos Sąjungos piliečiams, kurie kreipėsi į Teisingumo Teismą, siekdami gauti kokybišką gydymą ir sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje, kai jų pačių valstybė juos nuvylė negalėdama suteikti tokių paslaugų. Teismas pripažino, kad šie pacientai – teisūs. Šiandien teisės akte įtvirtiname tai, ką nutarė Teisingumo Teismas, ir numatome konkrečias sąlygas, pagal kurias laisvi piliečiai galės įgyti teisę į kitoje valstybėje narėje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas.

Gerb. pirmininke, ši direktyva – tai nuostabi žinia visiems, gyvenantiems pasienio regionuose; tai nuostabi žinia žmonėms, sergantiems retosiomis ligomis; tai nuostabi žinia žmonėms, įrašytiems į ilgus laukimo sąrašus, nes kitu atveju iki rugsėjo mėn. jų klubo sąnarys nustotų veikti. Dabar šie žmonės gali pasirinkti.

Sukūrėme geresnę informacijos teikimo procedūrą, tiksliau apibrėžėme kompensavimo taisykles, numatėme sukurti Europos pavyzdinių centrų tinklus, užtikrinančius, kad būtų pagerinta sveikatos priežiūros paslaugų kokybė. Numatėme ginčų sprendimą per ombudsmeną, nors buvo ir kitų galimybių. Aš taikčiau olandų ginčų sprendimo modelį sveikatos priežiūros srityje, kuris pradėtas taikyti visai neseniai. Turime galimybę pasinaudoti bandomaisiais regionais, ir Limburgo pasienio regiono, iš kurio esu kilusi, gyventojai džiaugtųsi galėdami dalyvauti. Taip pat numatėme, kad sveikatos priežiūros sistemos valstybėse narėse lieka nepakitusios. Piliečiams suteikta teisė rinktis, ir manau, kad laisvė rinktis – labai svarbi.

María Sornosa Martínez (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti J. Bowisui ir šešėliniams pranešėjams už jų darbą ir palinkėti J. Bowisui greitai pasveikti.

Manau, kad šia direktyva siekiama sukurti platesnį teisės aktą nei galiojantys reglamentai, kurie jau gina piliečių teises į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse, įtraukiant precedentinę Europos Teisingumo Teismo teisę. Vis dėlto šis tikslas nepasiektas, kadangi ši direktyva sukuria dar daugiau teisinio neaiškumo, esant dviem tarpusavyje nesuderinamiems mobilumo šaltiniams: reglamentams ir direktyvai. Be to, kadangi nėra aiškaus pagrindinių teisių, pvz., paslaugų rinkinio, socialinės apsaugos išmokų ar reikalingo, tiesą sakant, nepakeičiamo, išankstinio leidimo, apibrėžimo, ji turi tik vieną teisinį pagrindą, ir jis – vidaus rinka.

Ponios ir ponai, nepriimtina, kad toks pagrindinis visuotinis principas, kaip sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas, bus nustatytas išimtinai pagal vidaus rinkos taisykles. Tai gali pakenkti daugelio valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms; be to, nepateikiame ES piliečiams tikro atsakymo apie šią pagrindinę teisę, kuri mums visiems suteikta.

Holger Krahmer (ALDE). - (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos Teisingumo Teismas, nutardamas, kad pacientai turi teisę į kompensaciją už kitoje valstybėje suteikto gydymo išlaidas, pavedė mums aiškią misiją. Šiuo atžvilgiu, gerb. Komisijos nare A. Vassiliou, Komisijos pasiūlymas – puikus. Šis pasiūlymas vertas palaikymo. Apgailestauju dėl diskusijų, kurios pastarąsias savaites vyko šiame Parlamente šios direktyvos klausimu. Buvo prikeltos rinkos šmėklos ir kuriamos absurdiškos sąsajos su Paslaugų direktyva. Dėl kai kurių pakeitimų – tą sakau kaip žmogus, užaugęs buvusioje Vokietijos Demokratinėje Respublikoje – man stingsta gyslose kraujas. Vienas pavyzdys rodo, kad valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių stabdyti pacientų srautus. Kas tai per žmonės? Panašu, kad bus nuleista nauja geležinė uždanga. Dar didesni įspūdį daro tai, kad iš visų frakcijų tokius pasiūlymus pateikė Žalųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso atstovai.

Pastarosiomis dienomis labai daug kalbame apie socialinę Europą – ypač Socialistų frakcijos Europos Parlamente nariai. Dabar turime galimybę išlaikyti šį rimtą išbandymą ir pasakyti aiškiai, ar mums tai reiškia pacientų teisių apsaugą, ar teikiame pirmenybę biurokratinei nacionalinės sveikatos priežiūros sistemai.

Frieda Brepoels (PPE-DE). - (NL) Sveikata Europoje tampa vis svarbesnė, ir manau, kad pacientai neabejotinai tikisi didesnio aiškumo dėl savo teisių, tačiau jie tikisi ir teisingos bei išsamios informacijos. Taigi, šis pasiūlymas dėl pacientų mobilumo pasirodė ne per anksti. Visi labai ilgai jo laukėme. Todėl labai gaila, kad žmogus, paskyręs didelę savo karjeros dalį šiam klausimui, negali dalyvauti diskusijose dėl sutrikusios sveikatos. Prisidedu prie kitų ir perduodu geriausius linkėjimus Johnui Bowisui, iš visos širdies linkėdamas jam greitai pasveikti.

Visų pirma norėčiau atkreipti dėmesį į kelis teigiamus dalykus, kuriais suinteresuoti pacientai. Kontaktinių centrų, į kuriuos pacientai galėtų kreiptis visapusiškos informacijos, įkūrimas paciento gyvenamojoje valstybėje, pacientų ombudsmeno institucijos įsteigimas ir glaudesnis valstybių narių bendradarbiavimas, be abejonės, sukuria pacientams papildomą naudą, ypač tiems, kurie serga retosiomis ligomis.

Manau, kad ginčytinu klausimu, susijusiu su išankstinio leidimo stacionariosioms sveikatos priežiūros paslaugoms nustatymu, pasiektas labai kūrybiškas kompromisas, palankus tiek pacientams, tiek sveikatos draudimo bendrovėms. Tačiau siekiant užtikrinti priešingo reiškinio, t. y. perteklinio atvykstančių pacientų srauto, kontrolę – tai svarbu mano regionui Flandrijai – pranešime aiškiai numatoma, kad ligoninės negali būti verčiamos priimti pacientus iš kitų valstybių, jei laukiančiųjų sąrašas – jų šalies piliečiai.

Kaip pasienio regiono tarp Flandrijos, Nyderlandų, Vokietijos ir Valonijos gyventojai, esu labai patenkinta Komisijai pateiktu prašymu pripažinti tam tikrus pasienio regionus bandymų sritimis siekiant įgyvendinti pažangius projektus, susijusius su kitose valstybėse narėse teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Manau, kad tokio bandymo rezultatai bus labai informatyvūs kitiems regionams. Tikiuosi, kad Euroregionas šiuo atžvilgiu taps pavyzdžiu.

Dorette Corbey (PSE). - (NL) Norėčiau pradėti kalbą padėkodama J. Bowisui už jo aktyvias ir pasiaukojamas pastangas visuomenės sveikatos ir pacientų mobilumo srityje, ir linkiu jam greitai pasveikti.

Sveikatos priežiūra – valstybių narių kompetencija, tačiau egzistuoja tam tikri sąlyčio su Europa taškai. Pacientai žino apie galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse ir nori jomis pasinaudoti. Tai ypač aktualu pacientams, gyvenantiems pasienio regionuose, arba tose srityse, kuriose yra ilgi laukiančiųjų sąrašai.

Siekti sveikatos priežiūros paslaugų ir gydymo kitose valstybėse nėra blogai, tačiau norinti praktiškai tai įgyvendinti, reikia sukurti tinkamą reglamentavimą. Pirmiausia, neturi būti jokio priverstinio vadinamojo „sveikatos turizmo“. Neturi būti taip, kad draudikai darytų spaudimą pacientams vykti į kitas šalis ir gauti pigias sveikatos priežiūros paslaugas.

Antra, privalo būti tam tikros minimalios kokybės garantijos. Kiekvienas, siunčiantis pacientą gydytis į kitą valstybę, turi pateikti išsamią informaciją ir įsitikinti, ar paslaugų kokybė yra reikiama.

Trečia, – tai labai svarbu, – valstybės narės turi išsaugoti teisę reikalauti išankstinio leidimo. Sveikata – tai ne laisva rinka. Kad būtų išlaikytas teikiamų paslaugų lygis, reikalingas planavimas, ir ligoninės privalo žinoti, kokio pacientų srauto gali tikėtis.

Mano manymu, svarbiausias dalykas – tai, kad ši direktyva padės užtikrinti, jog sienos atsivers, visų pirma, gydymo metodams. Tarp valstybių narių vyrauja didžiulė nelygybė, tačiau tai reikia spręsti ne paprasčiausiai siunčiant pacientus į kitą valstybę narę, o keičiantis gydymo metodais, ir šiuo atžvilgiu direktyva gali tapti dideliu įnašu.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ministre, ponios ir ponai, kelis metus kritikavau tai, kad Europos Teisingumo Teismas nustatė pacientų teisę į kitoje valstybėje patirtų išlaidų atlyginimą. Teismas nutarė, kad piliečiai neturi laukti leidimo iš savo sveikatos draudimo bendrovės ir kad jie gali iškart vykti pas gydytoją, kai jiems prireikia, ir turi teisę bent jau į tos išlaidų sumos, kurią būtų sumokėję už gydymą namuose, kompensaciją, nes tai negali būti kliūtis laisvam asmenų judėjimui. Tai numatyta Sutartyse, tačiau socialistai penkerius metus kovoja su šia teise. O štai valstybės ir toliau pralaimi bylas savo piliečiams. Šimtus kartų iš lobistų girdėjome apie draudimo bendrovių žlugimo grėsmę. Jie bijo, kad pacientai vyks į kitas valstybes, kur jiems nereikės laukti operacijos ištisus mėnesius ar net metus kaip gimtojoje šalyje. Todėl pacientai turės gauti išankstinį leidimą iš savo sveikatos draudimo bendrovių prieš įgydami teisę į brangų gydymą. Vis dėlto ir pacientams, ir gydytojams visoje ES reikia paprastos taisyklės, kada reikia prašyti leidimo. Todėl nepritariu pasiūlymui sukurti 27 specializuotų ir brangių sveikatos priežiūros paslaugų apibrėžimus. Tai veidmainystė, nes iškeliamas klausimas apie išlaidų lygį, kurį draudimo bendrovės bus pasiruošusios mokėti už piliečių gydymą kitoje valstybėje. Kodėl to nenustatius tiesiog eurai?

Raginau pritarti pasiūlymams sukurti sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir saugumo gerinimo sistemą ir skelbti objektyvius sveikatos priežiūros įstaigų kokybės įvertinimus. Tai apima nacionalinį ir tarptautinį ligoninių akreditavimą. Kompromisinis pasiūlymas yra bendresnio pobūdžio, tačiau vis tiek suteikia svarbų stimulą toms valstybėms, kuriose dar nėra įdiegtos tokios sistemos. Tikiu, kad visos ligoninės greitai įgis savanorišką nacionalinį arba Europos akreditavimą, apimančią ir kokybės patikrinimus. Čekijos ligoninėms tai jau privaloma. Be to, manau, kad Komisija turėtų ne paskirti, o tik koordinuoti pasienio regionus kaip bandymų sritis, kuriose galėtų būti įgyvendinami projektai dėl kitose valstybėse narėse teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų. Gaila, kad socialistai ir toliau veidmainiauja ir dangstosi melagingais pretekstais, o ne siekia išaiškinti pacientams jų teises Europos Sąjungoje.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, nepriimtina tai, kad Teisingumo Teismas sprendžia dėl piliečių teisių, tačiau dar blogiau, kad padėtis kartojasi, ir ne Parlamentas ir Taryba, o Europos Teisingumo Teismas turi atlikti šį darbą. Todėl sveikinu J. Bowisą su parengtu pranešimu ir linkiu jam greitai pasveikti. Šiame pranešime įžvelgiu galimybę pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę savo šalyje Lenkijoje.

Kita vertus, norėčiau atkreipti dėmesį į tris svarbius šio pranešimo aspektus. Pirmiausia, man regis, klaidinga sveikatos priežiūros paslaugas traktuoti vien kaip rinkos paslaugas. Piliečiams teisė į sveikatos priežiūros paslaugas garantuoja tiek jų šalių konstitucijos, tiek Europos Sąjungos teisė. Todėl teisinis pagrindas turi būti pakeistas. Antra, sveikatos priežiūros paslaugų teikimas kitoje valstybėje narėje turi būti paremtas pacientų informuotu sprendimu, o ne prievarta. Trečia, sprendimas gydytis kitoje valstybėje narėje turi būti paremtas poreikiu, o ne paciento piniginės dydžiu.

Esu įsitikinusi, kad Europos erdvė, atvira sveikiems piliečiams, privalo būti atvira ir tiems piliečiams, kurie serga, ir kuriems reikia medicinos pagalbos kitoje valstybėje narėje.

Christofer Fjellner (PPE-DE). – (SV) Gerb. pirmininke, iš visų sprendimų, kuriuos priimame Europos Parlamente, šiandieninis – vienas iš tų, kuriais labiausiai didžiuojusi. Šis sprendimas – apie Europos atvėrimą ir judėjimo laisvės užtikrinimą tiems, kurie serga ir kuriems reikia sveikatos priežiūros paslaugų, taip pat kuriems judėjimo laivė gali būti gyvybės ir mirties klausimas. Tai sprendimas, suteikiantis kiekvienam galimybę spręsti dėl sveikatos priežiūros paslaugų, ir šią galimybę turės ne tik tie, kurie gerai informuoti ar pasiturintys – užtikrinsime, kad visi galėtų siekti sveikatos priežiūros paslaugų ten, kur tik jie pageidaus.

Jūs, socialdemokratai, siekiate priversti žmones prašyti išankstinio leidimo. Paprastaiariant, tai reiškia, kad norite priversti sergančius žmones prašyti leidimo prieš kreipiantis į gydytoją bent jau tuo atveju, kai jie ketina gydytis kitoje ES valstybėje narėje. Kodėl taip elgiatės? Be abejo, kad galėtumėte pasakyti: „ne“! Siekiate kontroliuoti, reguliuoti ir planuoti, t. y. atimti iš pacientų galią. Tačiau mums išankstinio leidimo sistema reikalinga ne tam, kad žmonėms nereikėtų gydytis už savo pinigų. Jei šiandien eičiau pas daktarą Stokholme, man nereikėtų prašyti leidimo ar mokėti pinigų. Tiesa, kad iš pat pradžių nepritarėte šiam pasiūlymui. Stengėtės jį apriboti, apsunkinti ir sužlugdyti. Dabar elgiatės lygiai taip pat.

Kai svarstėme šį klausimą Švedijoje, siekėte užtikrinti, kad žmonės negalėtų gauti sveikatos priežiūros paslaugų bet kurioje Švedijos vietoje. Dabar nenorite, kad žmonės galėtų siekti sveikatos priežiūros paslaugų bet kur Europoje. Sakote, kad palaikote pasiūlymą, bet susilaikėte, kai balsavome dėl jo komitete. Ar galima pasielgti dar bailiau? Jūs net nežinote, kaip balsuosite šiandien. Jūs net nežinote, už ką balsuosite.

Šiandien visi galime pasirinkti. Galime palaikyti arba pacientų teises, arba biurokratų ir politikų teise nuspręsti ir reguliuoti. Žinau, už ką balsuosiu. Balsuosiu už tai, kad pagrindinis dėmesys būtų skirtas pacientams. Manau, kad visi šiame Parlamente turėtų taip pasielgti, jei nori šį vakarą eiti miegoti ramia sąžine.

Åsa Westlund (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, visi pacientai turi turėti teisę į sveikatos priežiūros paslaugas, kai jos reikalingos. Mes, socialdemokratai, manome, kad labai svarbu, jog žmonės galėtų siekti sveikatos priežiūros paslaugų kitoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, kai jų gyvenamojoje valstybėje laukiančiųjų sąrašas labai ilgas. Būtent todėl socialdemokratų vyriausybė Švedijoje ėmėsi iniciatyvos, kad būtų priimta direktyva šioje srityje. Vis dėlto ne piniginės dydis turi lemti, kada sveikatos priežiūros paslaugos bus suteiktos, o sprendimus dėl sveikatos priežiūros paslaugų turi priimti tie, kurie yra šalia pacientų, o ne ES sistemoje biurokratai.

Europos Komisijos pasiūlyme dėl direktyvos suteikiama daug galios ES biurokratams. Be to, neatsižvelgiama į tuos žmones, kurie neišgali mokėti didžiulių sumų. Nepaisant to, Švedijos centro dešiniųjų nariai Europos Parlamente nekritikuodami giria Komisijos pasiūlymą. Antra vertus, mes pateikėme pasiūlymus ir sunkiai dirbome, kad žmonėms, neturintiems storos piniginės, būtų lengviau keliauti į kitą valstybę dėl sveikatos priežiūros paslaugų. Taip pat sunkiai dirbome, kad paaiškintume, jog sveikatos priežiūra – valstybių narių atsakomybė, o ne tai, dėl ko turėtų spręsti ES biurokratai. Nepasiekėme tiek, kiek norėtume. Todėl norėčiau paraginti visus narius pritarti 8 straipsnio 3 dalies pakeitimams. Tokiu atveju pritarsime šiai direktyvai ir surasime greitą sprendimą visiems Europos pacientams.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare D. Filipiová, norėčiau visų pirma padėkoti Komisijos narei A. Vassiliou už jos iniciatyvą, rengiant pasiūlymą dėl direktyvos, ir pranešėjui J. Bowisui už puikų darbą, taip pat palinkėti jam greitai pasveikti.

Suprantu, kad nelengva siekti rezultato, kuris toliau skatins sveikatos priežiūros paslaugų teikimą kitose valstybėse narėse, atsižvelgiant visų pirma į valstybių narių socialinės apsaugos sistemos skirtumus, antra, į

skirtingą ekonominę valstybių narių padėtį ir, trečia, į skirtingą sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų kiekvienoje valstybėje narėje, lygį. Tokiomis aplinkybėmis pranešėjas atliko puikų darbą.

Pranešime, kurį šiandien svarstome, iškeliamas klausimas dėl pacientų mobilumo, ypač kai pacientai į kitą valstybę vyksta tam, kad juos apžiūrėtų ir gydymą suteiktų specialistai specializuotuose sveikatos priežiūros centruose. Viena aišku, kad tai nepaskatins vadinamojo „medicinos turizmo“, o suteiks Europos pacientams galimybę gauti geriausias įmanomas sveikatos priežiūros paslaugas, žinant savo teises ir nesusiduriant su nepatogumais dėl kompensacijos už išlaidas, nes valstybės narės bus nustačiusios aiškia išankstinio leidimo tokioms išlaidoms sistemą.

Nepamirškime, kad šiuo klausimu Europos Teisingumo Teismas priėmė labai daug nutarimų. Šiame pranešime nagrinėjami svarbūs klausimai: sveikatos priežiūros paslaugų apibrėžimas lieka valstybių narių kompetencija, kompensuojama ta išlaidų sumos dalis, kurią pacientai būtų turėję sumokėti už sveikatos priežiūros paslaugas savo gyvenamojoje šalyje, nagrinėjamas ir sveikatos priežiūros paslaugų pacientams, sergantiems retosiomis ligomis, klausimas, nepaisant to, ar jie apdrausti kilmės valstybėje narėje. Be to, pasiūlymas pacientų skundams nagrinėti paskirti Europos ombudsmeną – žingsnis teisinga linkme, ir galiausiai pranešime pabrėžiamas poreikis pradėti informacijos kampaniją, kad pacientai būtų informuoti apie savo teises.

Keli klausimai lieka nenagrinėti, pvz., pirma, tikslesnis išlaidų skaičiavimo mechanizmas; antra, sistemos kompensuojamų ligų sąrašas; trečia, receptų pripažinimas, atsižvelgiant į tai, kad ne visais vaistais prekiaujama visose valstybėse narėse; ir, ketvirta, elektroninės sveikatos skatinimas.

Kad ir kaip ten būtų, šios visos pastangos – žingsnis teisinga linkme, ir apmaudu, kad socialistai šiandien atmetė šį pasiūlymą. Tikiu, kad diskusijos sparčiai plėtosis, ir manau, kad Europos Parlamento indėlis – tai atsakas į gyvybiškai svarbų šio laikmečio ir Europos piliečių reikalavimą.

PIRMININKAVO: Luigi COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

Charles Tannock (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, daugelis mano rinkėjų Londone mažai domisi ir nedaug supranta apie tai, ką iš tikrųjų veikia Europos Parlamento narys ar kokiam tikslui ES yra sukurta. Bet šią savaitę buvo paskelbti du plenariniai pranešimai, kurie sulaukė atgarsio visuomenėje. Pirmasis – apie „Telekomo“ paketams taikomas skambučių užsienyje apmokestinimo viršutines kainų ribas, o antrasis – apie pacientų teisę rinktis medicininį gydymą kitose ES šalyse.

Taip pat pritariu kolegos iš Londono Johno Bowiso pranešimui. Deja, dėl sveikatos problemų jo šiandien čia nėra, ir norėčiau palinkėti jam kuo greičiau pasveikti. Be abejonės, jo labai truks kitos Parlamento kadencijos metu.

Jungtinės Karalystės sveikatos apsaugos sistemoje gydymas dažnai suteikiamas per vėlai ir yra labai brangus lyginant su kitomis ES šalimis. Todėl lankstesnė ES rinka, pasižyminti pagrįstomis apsaugos priemonėmis sveikatos apsaugos srityje, būtų abipusis laimėjimas tiek visuomenės, tiek valstybių narių sveikatos apsaugos biudžetų atžvilgiu.

Catiuscia Marini (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiandien svarstome labai svarbią direktyvą, kuria iš esmės siekiama užtikrinti mobilumo teisę Europos pacientams, taip pat teisę į sveikatos priežiūros paslaugas kitose Europos Sąjungos šalyse.

Vis dėlto sveikatos priežiūros negalima prilyginti bet kuriai kitai vidaus rinkoje teikiamai paslaugai, o piliečiai, kaip pacientai, negali būti lyginami su įprastais vartotojais. Teisė į sveikatą realizuojama per teisę gauti gydymą ir priežiūrą visų pirma gimtojoje asmens šalyje. Paciento mobilumo teisė negali būti pretekstas konkrečiai valstybei narei vengti investuoti į šalies sveikatos priežiūrą, nes taip pacientai būtų priversti užsiimti vadinamuoju sveikatos turizmu, o ne įgytų galimybę rinktis.

Ši direktyva padėtų įveikti nelygybę, su kuria susiduriama siekiant sveikatos priežiūros paslaugų ir kokybiškų paslaugų tose šalyse, kuriose pacientai gyvena. Sveikatos priežiūra – tai ne prekė, tai – socialinė teisė. Šis teisinis reguliavimas ir išankstinio leidimo sistema – tai siekis atimti iš asmens teisę į sveikatą.

Marios Matsakis (ALDE). - Gerb. pirmininke, šis pranešimas žymi lūžio tašką ES piliečių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo srityje. Pacientų sveikata akivaizdžiai iškeliama į pirmą vietą, ir tai leidžia skirtingų valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms varžytis teikiant geresnes paslaugas. Šie teisės aktai neabejotinai pagerins sveikatos priežiūrą Europoje. Jie taip pat suteiks lygybės teikiant sveikatos priežiūros paslaugas visiems

piliečiams: turtingiems ir neturtingiems, žymiesiems ir nežymiesiems. Jie visi turės galimybę pasinaudoti geresniu gydymu užsienio šalyse.

Iš pradžių nerimavau dėl galimo žalingo poveikio mažesnių valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms, tačiau ši susirūpinimą pašalina tai, kad buvo nustatyta išankstinių leidimų sistema kaip tam tikra apsauga. Dabar jau galiu patvirtinti, kad šie teisės aktai yra naudingi tiek pacientams, tiek sveikatos priežiūros sistemoms visose valstybėse narėse, todėl jie nusipelno tvirto ir vieningo palaikymo. Mane pribloškė neigiama pozicija, kurios laikosi mano kolegos socialistai.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, visiškai nesutinku su M. Matsakiso nuomone, nes Komisijos pasiūlymas nesuteikia teisinio aiškumo tiems pacientams, kurie gydomi už savo gimtųjų šalių ribų. Be to, jis palieka neišaiškintas abejonių keliančias sritis socialinio draudimo sistemose pagal Reglamentą (EB) 883/2004. Brangaus gydymo atveju tik aiški išankstinių leidimų sistema leistų užtikrinti pacientų išlaidų apmokėjimą.

Kaip jau minėjo kiti nariai, direktyva neaiški ir teisinio pagrindimo klausimu, įskaitant kompetencijos paskirstymą tarp valstybių narių ir Europos. Valstybių narių sveikatos priežiūros sistemos – tai solidarumo sistemos, kurios garantuoja tokias pačias galimybes kiekvienam jos piliečiui, nepaisant jo finansinės padėties ar gyvenamosios vietos. ES teisės aktai neturėtų kelti pavojaus šioms solidarumo sistemoms. Tad ir šiuo atžvilgiu Komisijos pasiūlymas yra neadekvatus, ir jei ruošiamės balsuoti už šį pasiūlymą, reikės priimti tam tikrus pakeitimus.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Gerb. pirmininke, visiškai nepriimtina, kad prisidengdami pacientų teisėmis sveikatos priežiūros sistemoje Europos Komisija ir dauguma Parlamento narių iš tiesų siekia iškelti nacionalinės ir viešosios sveikatos priežiūros įstaigų klausimą kaip Portugalijos atveju.

Siekdami, kad šis pasiūlymas būtų priimtas, ir remdamiesi EB sutarties 95 straipsniu apie vidaus rinkos harmonizavimą, jie iš tiesų mėgina liberalizuoti šį sektorių, ir tai visai nepriimtina. Tai sektorius, kuriame neturėtų dominuoti rinkos logika bei ekonominių ir finansinių grupių pelno siekimas. Sveikata negali tapti verslu. Tai ir yra priežastis, dėl ko mes esame linkę atmesti šį Komisijos pasiūlymą.

Jau priimti reglamentai ir susitarimai dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo kitose šalyse, taigi jie gali būti patobulinti nekeliant klausimo dėl valstybių narių išipareigojimų ir teisių nacionalinių sveikatos priežiūros paslaugų valdymo ir tvarkymo srityje, kurios, mūsų manymu, privalo būti viešos, universalios ir visiems prieinamos.

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Gerb. pirmininke, visą rytą diskutuojame apie tai, kaip svarbu sukurti kokybišką sveikatos priežiūros sistemą bei suteikti adekvačią apsaugą piliečiams. Reikia pripažinti, kad šiame pasiūlyme yra daug teigiamų dalykų, pvz., reikalavimai, užtikrinantys pacientams galimybę gauti informaciją, ir pan. Tačiau pakalbėkime atvirai. Mes galėsime garantuoti pacientų saugumą tik tuo atveju, jei užtikrinsime, kad išankstinis leidimas būtų paruoštas prieš pacientui išvykstant į užsienio šalis. Tai suteiktų pacientams 100 proc. garantiją, kad jiems bus suteiktos gydymo paslaugos, kurioms jie yra apdrausti, ir tai, kad jie atvyks į reikiamą vietą ir sulauks tinkamos sveikatos priežiūros. Man tokia garantija atrodo labai reikalinga. Išankstiniai leidimai taptų ir priemone, dėl kurios sveikatos priežiūros institucijos galėtų užtikrinti gimtosiose šalyse pasilikusių pacientų saugumą.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, pagaliau! Komisijos narė ir J. Bowis atliko puikų darbą. Mūsų karštos diskusijos dėl šios direktyvos – nuostabios. Europos Sąjunga ir mes, Parlamento nariai, turime išskirtinę galimybę „iš naujo užmegzti ryšį su žmonėmis“, o to taip karštai trokštame ir tai daug kartų pabrėžėme. Tačiau kas atsitiko? Mes dvejojame, ir daugelis šio Parlamento narių, įskaitant Švedijos socialistus demokratų, siekia tik apsunkinti pacientų padėtį ir sukliudyti jiems naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis užsienyje. Kodėl? Aš tai galiu suprasti tik kaip troškimą išgelbėti sistemas, o ne kaip rūpinimąsi pacientais, kuriems reikia priežiūros. Komisijos nare, man džiugu, kad mes tiek daug pasiekėme. Jūs prisiėmėte atsakomybę. Ir dabar mes, esantys šiame Parlamente, taip pat turime prisiimti atsakomybę. Tegul ir Taryba prisiima atsakomybę!

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, prieinamų ir kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų teikimas ir finansavimas – kiekvienos valstybės narės atsakomybė. Europos vaidmuo yra koordinuojamasis. Be abejo, egzistuoja poreikis dar geriau suderinti Europos Sąjungoje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas, ypač pasienio zonose, tačiau šia direktyva negalime to pasiekti. Jos tikslas turėtų būti užtikrinti, kad piliečio teisė gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitoje valstybėje narėje būtų rūpestingai apibrėžta ir kad kiekvienos

valstybės narės galimybėms finansuoti ir organizuoti joje teikiamas paslaugas nepakenktų vadinamasis sveikatos turizmas.

Norėčiau pasakyti, kad K. Sinnott, šiandien vėl mėginusi pasitelkti viešą kritiką, kaip paprastai, neteisi. Airijoje dar niekas nemirė dėl to, kad jam nebuvo leista vykti į kitą valstybę narę gydytis – įkurtas netgi specialus fondas pacientams, kuriems reikia tokios priežiūros.

Ir galiausiai juk svarbūs pacientų medicininiai poreikiai, o ne vartotojo pasirinkimas. Išankstinio leidimo sistema ir tinkamas teisinis pagrindas – būtini, ir kol jie nebus įtraukti į šią direktyvą, negalėsiu jai pritarti.

Daniela Filipiová, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems Parlamento nariams už jų komentarus, pasiūlymus bei pastabas. Norėčiau pasakyti, kad Tarybos ir Europos Parlamento nuomonės sutampa daugeliu klausimų, tačiau yra sričių, kurias turime kartu aptarti. P. Bushill-Matthews, kuris dalyvauja kaip pranešėjas vietoj J. Bowiso, išangoje minėjo, kad tai yra sudėtingas ir opus klausimas. J. Maaten teigė, kad reikia pasiekti kompromisą ne tik Europos Parlamente, bet ir Taryboje. Džiaugiuosi, kad Teisės reikalų komitetas pritarė pasiūlymui didinti teisinį aiškumą. Taip pat pritariu I. Braghetui, kad pasiūlymas – tai galimybė valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms. Kartu pasiūlymas sustiprins pacientų teises, kaip teigė D. Roth-Behrendt. Dar kartą pakartosiu, kad direktyva turi būti praktiškai įgyvendinama, todėl joje turi atsispindėti valstybių narių finansinės, teisėkūros ir organizacinės galimybės. Akivaizdu ir tai, kad Tarybai reikės laiko persvarstyti visus pateiktus pasiūlymus dėl pakeitimų. Diskusijos tarp Tarybos ir Europos Parlamento tęsis ir toliau. Reikia surasti teisingą pusiausvyrą tarp skirtingų požiūrių ir pasiūlymų, tačiau tikiu, kad sugebėsime tai pasiekti abipusiu bendradarbiavimu.

Androulla Vassiliou, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, kaip šiandien dar kartą turėjome progą įsitikinti, Parlamento diskusijos šia tema – ne tik išsamios, bet ir aistringos. Diskusijos labai papildė Komisijos iniciatyvas, o pasiūlymai, dėl kurių balsuosime, taip pat bus vertingiausias indėlis daugeliu pagrindinių aspektų.

Pacientų teisės į kokybišką ir saugią sveikatos priežiūrą klausimu norėčiau pasakyti, kad daugelis narių minėjo aiškumo ir garantijų užtikrinimo svarbą. Visiškai sutinku, ir tikiuosi, kad šis siekis bus įgyvendintas.

Gydymo užsienyje kainų klausimu buvo išreikštas susirūpinimas, kad didelis pacientų skaičius neišgalės naudotis užsienio šalyse teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Be abejonės, tai – svarbus ir labai pagrįstas aspektas. Akivaizdu, kad Europoje egzistuoja pajamų nelygybė, ir tai turi rimtų pasekmių galimybei naudotis kai kuriomis pagrindinėmis paslaugomis, įskaitant ir sveikatos priežiūros paslaugas. Šis klausimas turi būti sprendžiamas. Bet tokios nelygybės mažinimas – sudėtingas iššūkis, dar sunkesniu jis tampa dabartinės ekonomikos krizės sąlygomis. Tai pareikalaus didelių ir suderintų ES ir valstybių narių pastangų visais lygmenimis.

Deja, mūsų veiksmai, atsižvelgiant į šios direktyvos projektą, yra riboti. Komisijos pasiūlymas palieka atviras duris valstybėms narėms siūlyti tiesioginį gydymo kitose šalyse išlaidų atlyginimą, pvz., pagal raštišką mokėtinos sumos patvirtinimą. Jeigu Parlamentas siekia, kad tai būtų aiškiai išdėstyta tekste, galiu tik pritarti. Pasiūlytąją direktyvą nesiekiamo užkirsti tam kelio, tačiau joje išreiškiama pagarba valstybių narių atsakomybei organizuojant sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Būtent todėl rūpestingai stengėmės apriboti gydymosi kitose šalyse finansinį poveikį valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms ir ligų draudimo fondams. Beje, šie du tikslai nėra nesuderinami. Valstybėms narėms būtų palikta juos kiek įmanoma geriau suderinti siekiant naudoti pacientams, ypač tiems, kurių pajamos yra mažos.

Atsižvelgiant į šios direktyvos ryšį su socialinės apsaugos reguliavimu, man regis, sutinkame, kad reikia sukurti aiškią sistemą, kuri užtikrintų, kad pacientui paprašius išankstinio leidimo, jei tik tenkinamos šio reglamento sąlygos, būtų taikomas reglamentas tuo atveju, kai pernelyg delsiama jį išduoti. Turi būti visiškai aišku, kad tai reiškia, jog bus taikomi reglamente numatyti tarifai, kad pacientas galėtų pasinaudoti palankiausios sistemos teikiama pranašumais.

Dėl išankstinių leidimų, kurie išduodami stacionariosios sveikatos priežiūros paslaugoms, pasiūlytos sąlygos yra paremtos dviejų rūšių šaltiniais. Pirma, precedentine teise, nes Teismas nurodė, kad tokia sistema galėtų būti įgyvendinama esant tam tikroms aplinkybėms. Tai aptarta 8 straipsnio 3 dalyje. Antra, būtų nepriimtina išeiti už tokių sąlygų ribų su nevykusia – arba iš tiesų besąlygiška – išankstinio leidimo sistema, juridškai arba *de facto* taikoma visose valstybėse narėse. Visi žinome, kad pacientų mobilumas išliks labai ribotu fenomenu. Be to, tai reiškia, kad jo poveikis biudžetui bus ribotas. Todėl nebūtina kurti pacientams papildomų kliūčių. Išankstinis leidimas stacionariosioms sveikatos priežiūros paslaugoms turi likti apsaugos mechanizmu, kuris būtų taikomas esant pagrindui.

Atsižvelgiant į tai, išankstinio pranešimo sistema, kaip ir siūlė pranešėjas, galėtų sukelti netiesioginę, ir, tiesą sakant, nereikalingą pacientų kontrolę, taip apsunkindama, o ne palengvindama visą procesą. Suprantu, kad šiuo pasiūlymu nebuvo siekiama tokių rezultatų, tačiau manau, kad tokios priemonės apribotų pacientų teises, kaip apibrėžė Teismas. Tokie administraciniai mechanizmai yra rizikingi, nes gali tapti tiek apsunkinantys, tiek savavališki.

Man nerimą kelia pasiūlymas, susijęs su stacionariosios sveikatos priežiūros sąvoka. Ši sąvoka – labai svarbi pacientų teisių atžvilgiu, nes nustato išankstinių leidimų sistemos ribas. Mes siūlėme apibrėžti stacionariosios sveikatos priežiūros sąvoką naudojantis Bendrijos sąrašu, kuris pagrįstas bendru specialistų supratimu, kurie atsižvelgtų į technologijų vystymąsi. Tai sukurtų pagrįstą ir šiuolaikišką požiūrį į stacionariosios sveikatos priežiūros sąvoką.

Kai kurie nariai, kaip ir daugelis valstybių narių, reikalauja, kad būtų savarankiškai sudaromi nacionaliniai sąrašai. Nacionaliniais sąrašais pagrįsta sąvoka iš tiesų sukeltų nesutarimų dėl to, kas kiekvienoje valstybėje narėje įeitų į stacionariosios sveikatos priežiūros sąvoką, taip keliant pagrįstą riziką pažeisti pacientų teises. Jei nuspręstume pasirinkti tokį kelią, turėtume pagrįsti šiuos sąrašus aiškiai apibrėžtais kriterijais bei pateikti juos persvarstyti. Kita vertus, būtų pažeidžiamos pacientų teisės, kaip jas apibrėžia Europos teisėjai.

Kai kurie nariai minėjo, kad priėmus šią direktyvą tik labai nedaug pacientų turėtų iš jos naudoti, ir tai būtų ta mažoji dalis informuotų pacientų. Priešingai, manau, kad ši direktyva kiekvienam pacientui suteiktų galimybę ir teisę, dar prieš jam išvykstant iš namų, gauti išsamią informaciją, ir taip padaryti informuotą pasirinkimą.

Suprantu, kad kyla susirūpinimas dėl sunkumų gauti aiškios informacijos apie sveikatos priežiūros specialistus, kai įgyvendinama teisė į kitose šalyse teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas. Tai – pacientų saugos klausimas. Čia turime surasti praktiškų sprendimų, kurie būtų pagrįsti tokiais principais, kaip teisė į asmeninių duomenų apsaugą ir nekaltumo prezumpcija. Manau, kad remiantis išankstiniais pasiūlymais galima rasti bendrą pagrindimą.

Buvo minėtas ir 67 pakeitimas dėl apdraudimo kitoje valstybėje narėje, mokant joje sveikatos draudimo įmokas, palengvinimo. Deja, tam negalime pritarti.

Dėl pasiūlytos direktyvos teisinio pagrindo daugelis narių prie 95 straipsnio norėtų prijungti 152 straipsnį. Suprantu, kad kai kurioms frakcijoms tai svarbus klausimas, tačiau šioje direktyvos persvarstymo stadijoje būtų labai sunku įgyti apibrėžtą požiūrį. Taip pat svarbu įvertinti šį klausimą teksto plėtojimo atžvilgiu ir nuspręsti, koks teisinis pagrindas būtų tinkamiausias. Akivaizdu, kad jei galutinio teksto turinys suteiks pakankamą pagrindą, be abejo, bus galima svarstyti galimybę prijungti 152 straipsnį prie 95 straipsnio. Pritariu šio pasiūlymo svarstymui bet kurioje būsimoje bendro sprendimo procedūros stadijoje.

(Plojimai)

Kai kurie nariai vėl iškėlė iš kitų valstybių narių atvykstančių pacientų srauto pertekliaus klausimą ir kaip nuo to apsaugoti priimančiąją sveikatos priežiūros sistemą. Mano atsakymas būtų toks pat, kokį pateikčiau tiems, kurie bijo pernelyg didelio išvykstančiųjų srauto nesant išankstinių leidimų stacionariajai sveikatos priežiūrai sistemos. Šio pasiūlymo tikslas nėra skatinti pacientų mobilumą. Kaip jau minėjau, pacientų mobilumas – ribotas reiškinys, ir nemanome, kad tai pasikeis. Todėl būtų neproporcinga suteikti valstybėms narėms neribotą veiksmų laisvę, kad jos galėtų imtis priemonių ir atsakyti kai kurių pacientų, siekdamas reguliuoti atvykstančiųjų srautą. Tačiau valstybės narės turi užtikrinti, kad pacientai iš kitų šalių nebūtų diskriminuojami. Bet kokia atvykstančiųjų pacientų kontrolės forma turės būti įvertinta, siekiant nustatyti, ar ji neprieštaruja nediskriminavimo dėl tautybės principui, kuris numatytas ES sutartyje.

Dėl retosiomis ligomis sergančių pacientų suprantu, kad siekiate surasti geriausią būdą, kaip šie pacientai galėtų gauti kuo daugiau naudoti iš sveikatos priežiūros sistemos, tačiau kartais tai, kas geriausia, tampa priešu to, kas gera. Šiandien balsuosite dėl A. Trakatelliso pranešimo, kuris susijęs su Komisijos neseniai parengta strategija retųjų ligų srityje, įskaitant Tarybos siūlomas rekomendacijas. Kaip žinote, greitas diagnozės nustatymas ir galimybė gauti tinkamą gydymą – sudėtinga problema, ir ne visada tai galima padaryti gimtojoje šalyje. Siekiant, kad Europos bendradarbiavimas būtų naudingas retosiomis ligomis sergantiems pacientams, juos būtina įtraukti į šią direktyvą, kurioje numatomos pacientų teisės naudotis kitų šalių sveikatos priežiūros paslaugomis. Manau, kad visi pritars, jog reikalingas bendradarbiavimas Europos lygmeniu, pvz., dėl pavyzdinių retųjų ligų centrų. Todėl raginu jus pasistengti, kad ši direktyva būtų taikoma ir retosiomis ligoms.

Dėl pasiūlymo neįtraukti nuostatų, reglamentuojančių organų transplantaciją, tiesiog negaliu sutikti. Transplantacija – medicininė procedūra, ir būtų sunku surasti priežasčių, kodėl pacientai neturėtų pasinaudoti

sveikatos priežiūros paslaugų kitose šalyse teikiamais pranašumais, kaip nurodė ir Teismas. Tačiau organų paskirstymas – jau kitas klausimas. Jau paprasčiau Komisijos ekspertų išigilinti į šį klausimą ir nustatyti, kaip organų paskirstymo klausimas galėtų būti išspręstas kitomis aplinkybėmis.

Šiandien galime žengti svarbų žingsnį į priekį šios direktyvos priėmimo klausimu. Iki artimiausių Europos Parlamento rinkimų liko vos keletas savaičių, todėl pasinaudodama proga norėčiau padėkoti Parlamentui ir visai administracijai už visas įdėtas pastangas, kad šiandien galėtume balsuoti. Dar kartą norėčiau padėkoti J. Bowisui – ir šešėliniams pranešėjams – už pastangas ir sunkų darbą bei palinkėti jam kuo greičiau pasveikti. Tikimės vėl greitai jį pamatyti šioje salėje, atliekantį savo pareigas ir sugrįžusį į normalų gyvenimo ritmą.

(Plojimai)

Philip Bushill-Matthews, *pavaduojantis pranešėjas*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems kolegoms už ypač sveikas diskusijas – atleiskite už tokį pasakymą. Ypač norėčiau asmeniškai padėkoti – apgailestauju, kad to nepadariau anksčiau – šešių komitetų pranešėjams, kurie šį rytą išsakė labai vertingų nuomonių, komentarų ir išvalgių pastabų. Taip pat dėkoju visiems kolegoms Parlamente už šiltus žodžius Johno Bowiso atžvilgiu, tiek profesinius – apie jo darbą, tiek asmeninius – palinkėjimus kuo greičiau pasveikti. Man bus malonu juos perduoti.

Kaip ir visi pranešimai, šis pranešimas pagrįstas kompromisais, deja, ne visada įmanoma surasti bendrą sutarimą visais klausimais. Pripažįstu ir gerbiu tai, kad kai kurios frakcijos ir delegacijos šiuo atžvilgiu turi šokių tokių sunkumų, tačiau šį rytą plenariniame posėdyje turime priimti sprendimą dar dėl keleto pakeitimų.

Taip pat norėčiau padėkoti Komisijos narei už apibendrinamas pastabas. Tikiuosi, kad jos palengvins kolegų iš kitų frakcijų apsisprendimą dėl balsavimo. Nuširdžiai tikiuosi, kad dėl šių pastabų galutinis pranešimas susilauks teigiamo palaikymo iš visų frakcijų, nes pacientų teisių iškelimas į pirmą vietą turėtų būti svarbesnis už frakcijų politiką.

Pripažįstu, kad šiandien nespėsime pasiekti susitarimo kaip oficialaus susitarimo per pirmąjį svarstymą. Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu, tačiau suprantu, kad Taryboje jau iš esmės pasiektas politinis susitarimas; ir dėkoju Tarybai pirmininkaujančiai valstybei už jos atliktą darbą.

Žinau, kad John Bowis norėtų, jog šis susitarimas būtų įgyvendintas kuo greičiau, kaip ir pacientai visoje ES, kurie jau pakankamai ilgai jo laukia. Pranešėjo vardu prašau Komisiją, Tarybai pirmininkausiančią valstybę bei naujos Europos Parlamento kadencijos narius, kad antrasis svarstymas šių metų antroje pusėje taptų prioritetiniu, taip neatidėliotinai išsprendžiant likusius sunkumus. Nenorime sulėtinti darbo tempo. Šis pranešimas ne tik atneš apčiuopiamą naudą ES žmonėms, bet ir parodys, kad bendrai dirbdami ES lygmeniu piliečiai gali turėti individualios naudos, kad ir kur jie gyventų ar kokius išteklius turėtų. Šiandienos balsavimas nušvies būsimo kelią. Kartu eikime šiuo keliu kaip įmanoma spartesniu žingsniu, nes vis dėlto, kaip nutiko ir pranešėjui, niekada nežinome, kada mums patiems gali prireikti skubių sveikatos priežiūros paslaugų kitose šalyse.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien 12.00 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), *raštu*. – (RO) Norėčiau padėkoti įvairių komitetų pranešėjams už puikiai atliktą darbą. Šis pranešimas – tai svarbus žingsnis į priekį, siekiant pagerinti pacientų mobilumą ES šalyse.

Europoje, kur judėjimo laisvė – pagrindinė vertybė, pacientų mobilumo užtikrinimas yra gyvybiškai svarbus siekiant teikti aukščiausio įmanomo standarto medicininės paslaugas tiems, kuriems jos reikalingos. Ateityje dėl atsiradusios tam tikro lygio konkurencijos pagerėtų ir nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos.

Tačiau, nepaisant akivaizdžių pasiekimų, vis dar yra problemų, kurios šiame pasiūlyme nėra sprendžiamos. Manau, kad reikia aiškiau apibrėžti kompensavimo sąlygas ir taisykles, kurios sudaro išankstinio leidimo sistemos pagrindą. Apgailestauju, kad į šį pasiūlymą nebuvo įtrauktas medicinos personalo mobilumas, nes pacientų mobilumas glaudžiai siejasi su medicinos personalo mobilumu. Tam, kad galėtume veiksmingai reaguoti į pacientų poreikius, reikia taisyklių, kurios suteiktų medicinos personalui mobilumo ir kartu išlaikytų pusiausvyrą nacionaliniu sveikatos priežiūros sistemos lygmeniu, kad nė viena valstybė nepatirtų medicinos personalo trūkumo.

David Martin (PSE), raštu. – Pasiūlyme dėl kitose valstybėse narėse teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų sistemos pirmiausia turi būti numatyta sistema, kuri gerbtų pacientų teises, būtų paremta ne tik visuomenės sveikata, bet ir vidaus rinkos principais, be to, nediskriminuotų pacientų pagal jų galimybes mokėti už medicininį gydymą. Mano požiūriu, Jungtinės Karalystės Nacionalinė sveikatos tarnyba turi turėti teisę reikalauti išankstinio leidimo iš tų pacientų, kurie siekia gauti sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse. JK pacientai, kurie negali važiuoti gydytis į kitas šalis, neturėtų būti diskriminuojami tų pacientų, kurie gali tai sau leisti, tačiau grįžę į JK ketina susigrąžinti išlaidas iš Nacionalinės sveikatos tarnybos, atžvilgiu. Manau, kad tai nesąžininga, nes tokia praktika suteikia pacientams pirmenybę gydytis kitose valstybėse narėse, apeinant Nacionalinėje sveikatos tarnyboje susidariusią „eilę“.

Iosif Matula (PPE-DE), raštu. – (RO) Naujos galimybės, kuriomis gali džiaugtis pacientai Europoje – svarbus žingsnis harmonizuojant Europos sveikatos priežiūros sistemas ir visiems Europos piliečiams užtikrinant geros kokybės medicininę priežiūrą. Pasiūlyme dėl direktyvos nustatomi visoms sveikatos priežiūros sistemoms bendri principai: pavyzdinio Europos tinklo sukūrimas, informacijos teikimas pacientams kiekvienoje valstybėje narėje ir elektroninė sveikata.

Šis pranešimas gali duoti akivaizdžios naudos visoms valstybėms narėms, netiesiogiai įtraukiant ir Rumuniją. Direktyvoje atsižvelgiama į pacientų poreikius, nes jie galės gauti medicininę pagalbą kitose valstybėse narėse tais atvejais, kai ši pagalba negalės būti suteikta jų kilmės šalies ligoninėse arba kai bus vėluojama ją suteikti. Išlaidas apmokės ta valstybė, iš kurios pacientai atvyks.

Kitas svarbus aspektas susijęs su keitimusi gerąja patirtimi ir medicinos specialistų mobilumu, taip pat su nemokamu informacijos apie pagalbą kitose valstybėse narėse teikimu. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad piliečiai būtų informuojami apie reikiamas procedūras bei tinkamumo kriterijus, taip pat apie kelionės išlaidas bei kitoje šalyje esančio gydymo centro medicininius standartus. Todėl ir pritariu informacinių centrų įkūrimui, kurie leistų piliečiams pasirinkti gydymo metodus ir vietą, kurioje jie būtų gydomi.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Valstybės narės įsipareigojusios savo žmonėms organizuoti ir teikti sveikatos priežiūros paslaugas.

Sveikata – ne prekė, kurią galima pirkti ir parduoti vidaus rinkoje.

Šis pasiūlymas – gėdingas. Jis atskleidžia, kad Komisija aklaui laikosi diskredituotos ir atgyvenusio liberalizavimo darbotvarkės. Siekiama tiesiog privatizuoti viską, kas tik įmanoma, ir dar labiau centralizuoti valdžią savo rankose. Ji stato į blogesnę padėtį turtingų šalių mažiau pasiturinčius žmones ir visus, išskyrus labai turtingus asmenis, skurdėnėse šalyse. Tai chartija, griauanti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų sistemą valstybėse narėse.

Europos Komisija turėtų gėdingai nuleisti galvą ir kuo greičiau atsiimti pateiktą pasiūlymą.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Pasiūlyme dėl direktyvos dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse įgyvendinimo mėginama sukurti nuoseklią Bendrijos sistemą, kuri užtikrintų aiškumą pacientams šioje srityje, nes iki šiol gaires nustatė Europos Teisingumo Teismas. Nors Teismo nustatyti principai yra visiškai pritaikomi, minėtame pranešime paaiškinamos tam tikros „abejotinos“ sritys.

Perkeliant į Bendrijos teisę Europos Teisingumo Teismo sprendimus dėl pacientų teisių į medicininę pagalbą kitose valstybėse narėse, pasiūlyme dėl direktyvos išlaikoma reikiama pusiausvyra dėl valstybių narių įsipareigojimų šioje srityje.

Direktyvos nuostatomis taip pat siekiama suteikti lengvesnę galimybę naudotis medicinos pagalbos paslaugomis, atkreipiant dėmesį į poreikį sukurti tiesioginę kompensavimo sistemą tarp priimančios ligoninės ir kilmės šalies finansuojančios institucijos.

Kitas įdomus pranešimo aspektas susijęs su gydytojų išduodamų receptų abipusiu pripažinimu. Tekste pateikiamos tik rekomendacijos, kad kilmės šalies farmacinės įstaigos turėtų pripažinti kitos šalies gydytojo išrašytą receptą, tačiau valstybėms narėms paliekama nuspręsti, kuriuos vaistus bus galima nusipirkti su receptu.

Richard Seeber (PPE-DE), raštu. – (DE) Pasiūlymas puikus susitarimas dėl pacientų mobilumo gerinimo. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo kitose šalyse supaprastinimas – svarbus žingsnis į tikrai laisvą asmenų judėjimą. Ekonominiu požiūriu didesnės galimybės naudotis specialiuoju klinikų teikiamomis paslaugomis taip pat bus naudingas. Tačiau, net atsižvelgdami į visus šiuos teigiamus aspektus, negalime pamiršti didžiulių iššūkių, kurių gali atsirasti dėl didesnio valstybių narių sistemų susiejimo. Svarbu atsižvelgti į tai, kad būtina

pasiekti didesnę aiškumą apmokėjimo klausimais. Gydomą teikiančios valstybės narės neturėtų atsidurti nepalankioje padėtyje dėl neaiškumo, kas turėtų sumokėti už paslaugas – pacientas ar siunčiančioji valstybė.

Atsiskaitymo taisyklių sistema turi būti tiksliai parengta, atsižvelgiant į skirtingą valstybių narių padėtį.

Be to, turi būti apsaugotas paslaugų teikimas šalies viduje, nes šalies viduje teikiamos paslaugos neturėtų nukentėti dėl padidėjusio pacientų mobilumo. Džiaugiuosi, kad tai patvirtinama tekste. Ateityje sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas kitose šalyse taps dar vienu Europos integracijos etapu. Pradėjus įgyvendinimo procesą reikia visomis išgalėmis stengtis užtikrinti, kad didesnis pacientų mobilumas netaptų vadinamuoju sveikatos turizmu.

Esko Seppänen (GUE/NGL), raštu. – (FI) Kai kuriose valstybėse narėse, pvz., Suomijoje, kuriose neturtingiems žmonėms geografinis veiksnys ir kalba tampa kliūtimis siekiant sveikatos priežiūros paslaugų už šalies ribų, ši direktyva gali dar labiau padidinti nelygybę siekiant pasinaudoti tokiomis paslaugomis. Tik turtingieji gali rinktis alternatyvias paslaugas kitose šalyse, ir taip jie kenkia visuomenės sveikatos priežiūros sistemai, kuri yra neturtingųjų apsaugos tinklas. Visuomenės pinigai bus prarasti, mokant už turtingiems asmenims kitose šalyse suteiktas paslaugas. Todėl negaliu pritarti šios direktyvos priėmimui. Be to, absurdiška ir tai, kad direktyvos teisinis pagrindas turėtų būti vidaus rinkos gyvybingumas, o ne pacientų teisės.

4. Pacientų sauga (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas dėl pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos dėl pacientų saugos ir su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų prevencijos ir kontrolės [http://ec.europa.eu/prelex/liste_resultats.cfm?CL=lt&ReqId=0&DocType=COM&DocYear=2008&DocNum=0837] – C 6 - 0 0 3 2 / 2 0 0 9 – <http://www.europarl.europa.eu/oel/FindByProcnum.do?lang=en&procnum=CNS/2009/0003>] Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas. Pranešėja: Amalia Sartori (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A6-2009-0239&language=LT>).

Pranešėja negali dalyvauti diskusijose, todėl įžanginę kalbą sakys F. Grossetête.

Françoise Grossetête, pavaduojanti pranešėją. – (FR) Gerb. pirmininke, taip, šiandien pavaduoju A. Sartori, kuri, deja, užtruks Italijoje, nors labai norėjo dalyvauti šiose diskusijose.

Daugiausia diskutuosime apie medicininės procedūras, nes kartais atsitinka taip, kad jos turi žalingų pasekmių pacientų sveikatai, – jų gali kilti dėl nepageidaujamo vaistų poveikio, medicininių klaidų ar gydymo metu kilusios infekcijos.

Iš minėtų rizikos atvejų galime paminėti infekcijas ligoninėse, kuriomis užsikrečia 1 iš 20 ligoninės pacientų, arba, kitaip sakant, 4 100 000 žmonių per metus. Europos Komisijos pateikti skaičiai vėl kelia didelį susirūpinimą.

Europos Sąjungos valstybėse narėse su nepageidaujamais reiškiniais susiduria nuo 8 iki 12 proc. pacientų ligoninėse. Kasmet tai sudaro nuo 7 iki 15 mln. ligoninėse esančių pacientų, kuriuos galime pridėti prie 37 mln. pacientų, kurie kreipiasi dėl pirminės sveikatos priežiūros paslaugų.

Vien tik ligoninėse kylančios infekcijos vidutiniškai paveikia vieną iš dvidešimties ligoninėse esančių pacientų, ir tai sudaro 4 mln. pacientų per metus. Kasmet dėl infekcijų ligoninėse Europoje miršta apie 37 000 žmonių.

Kad pasiektų užsibrėžtą tikslą iki 2015 m. šių infekcijų skaičių sumažinti 900 000 atvejų per metus, – arba 20 proc., – valstybės narės bei Europos institucijos turi imtis reikiamų priemonių.

Pranešime rekomenduojama taikyti toliau išvardytas priemones: sveikatos priežiūros personalo ir viduriniojo medicinos personalo švietimą bei mokymą, ypač didelį dėmesį skiriant infekcijoms ligoninėse ir jas sukeliančių virusų atsparumui priešvirusams; pacientų žinių lygio apie minėtą problemą gerinimą, kreipiantis į Komisiją, kad ši išleistų pacientams skirtą vadovo tipo dokumentą, taip vykdant infekcijų ligoninėse prevenciją, pradėtą Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) 2003 m.; šios srities mokslinių tyrimų rėmimą, ypač didelį dėmesį skiriant naujoms technologijoms, nanotechnologijoms bei nanomedžiagoms; ir medicinos seserų ir specialiai infekcijų kontrolei apmokytų medicinos seserų skaičiaus didinimą.

Ir galiausiai labai svarbu, kaip pabrėžiama tekste, – A. Sartori šiam klausimui skyrė ypatingą dėmesį, – pagerinti pacientų mokymą šioje srityje.

Todėl būtina, kad Komisija išleistų į pacientus orientuotą infekcijų ligoninėje prevencijai skirtą dokumentą, kuris būtų pateiktas Parlamentui ir Tarybai. Komisija taip pat turėtų numatyti trejų metų laikotarpio stebėseną, kurios metu būtų įvertinta valstybių narių ir Europos Sąjungos pažanga šioje srityje.

Pvz., Prancūzijoje atliktas tyrimas parodė, kad 83 proc. apklaustųjų buvo girdėję apie infekcijas ligonėse, ir tai pagrindinė prancūzų susirūpinimo priežastis, kai jie patenka į ligoninę. Tačiau, kita vertus, visuomenė nemano, kad ji yra tinkamai informuojama apie ligonėse kylančių infekcijų priežastis ir jų pasekmes.

Per keletą ateinančių metų infekcijų ligoninėse prevencijoje didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas sveikatos priežiūros srities specialistų bei apskritai visuomenės informavimui.

Daniela Filipiová, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Ponios ir ponai, pacientų sauga ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybė – tai prioritetinės visuomenės sveikatos priežiūros sritys Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu. Suprantame, kad labai svarbu nuolat tobulinti pacientų saugą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę įgyvendinant sveikatos priežiūros paslaugų teikimą kitose šalyse.

Pagrindinis Tarybos pasiūlymo projekto dėl pacientų saugos ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybės, įskaitant ligoninėje kylančių infekcijų prevenciją, tikslas – sukurti integruotą požiūrį, kuriuo remiantis pacientai galėtų saugiai kreiptis į aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančius centrus ir kuris apimtų visus turinčius įtakos veiksnius.

Ši iniciatyva atsirado paaiškėjus nerimą keliančiam nepageidaujamų reiškinių skaičiaus augimui Europoje. Ligoninėje kilusios infekcijos buvo vienas iš dažniausiai pasitaikančių nepageidaujamų reiškinių. Tai didžiulis iššūkis, susijęs su vis didėjančiais visuomenės lūkesčiais, senėjančia Europos populiacija ir visu medicinos mokslu. Infekcijos, kuriomis užsikrečiama ligoninėje, sulaukia vis daugiau žiniasklaidos ir visuomenės dėmesio.

Būtent todėl Čekijos pirmininkavimo metu balandžio 15–16 d. Prahoje buvo surengta ministrų konferencija, pavadinta „Bakterijų keliamą grėsmę pacientų saugai Europoje“. Didžiausias dėmesys buvo skirtas antibiotikų programoms, sveikatos priežiūros sistemos parametrų įtakai antibiotiniam atsparumui ir ligoninėse kilusioms infekcijoms, taip pat valdymui ir įsipareigojimams šioje srityje.

Tačiau grįžkime prie pasiūlymo projekto. Tarybai pirmininkaujanti Čekija supranta, kad sveikatos priežiūros sistemų organizavimas – tai valstybių narių kompetencija. Be abejo, mano nuomone, ši iniciatyva taps puikiu stimulu toliau vystyti valstybių narių politiką, nukreiptą į geresnę piliečių sveikatą ir gyvybės apsaugą.

Taryba pritaria, kad šioje srityje reikia glaudesnio bendradarbiavimo ir koordinavimo visais lygmenimis, t. y. vietiniu, regioniniu, nacionaliniu ir Europos Sąjungos, taip pat dalijimosi svarbia informacija. Todėl sistemos, skirtos pranešti apie nepageidaujamus reiškinius, sukūrimas taptų svarbia priemone. Ši sistema, be abejo, užtikrintų neliečiamumą, taip skatindama pranešti apie nepageidaujamus reiškinius.

Be to, pabrėžiama sveikatos priežiūros srities darbuotojų mokymo svarba didinant pacientų saugą, taip pat bendrų apibrėžimų ir bendros terminologijos ir lyginamųjų rodiklių, kurie leistų lengviau nustatyti problemas, sukūrimas. Tai padėtų įvertinti priemonių ir intervencijų, kurios taikomos siekiant gerinti pacientų saugą ir užtikrinti lengvesnį dalijimąsi informacija ir patirtimi tarp valstybių narių, veiksmingumą.

Šiuo metu Tarybai pirmininkaujanti Čekija Tarybos darbo grupėse baigia vesti derybas dėl pasiūlymo projekto ir mėgins jį patvirtinti šių metų birželio mėn. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų taryboje. Be abejo, Taryba nusprendė konsultuotis su Europos Parlamentu būtent dėl šio klausimo svarbos, ir jo nuomonė labai svarbi vykstančioms diskusijoms.

Tvirtai tikiu, kad tiek Tarybai, tiek Parlamentui siekis didinti saugą ES yra bendras. Todėl Taryba kruopščiai išnagrinės pasiūlymo projekte pateiktus pasiūlymus dėl pakeitimų.

Apibendrinama norėčiau dar kartą padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie EP pranešimo rengimo ir pranešėjai Amalijai Sartori, kuri jį galutinai parengė.

Androulla Vassiliou, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetui už atliktą darbą rengiant šį dokumentų rinkinį, ir ypač pranešėjai Amalijai Sartori už pastangas atkreipti dėmesį į aukščiausius prioritetus sveikatos priežiūros paslaugų teikimo srityje.

Pacientų sauga reiškia nepageidaujamų reiškinių sumažinimą – reiškinių, kurie būdingi visai sveikatos priežiūros sistemai: ligoninėse, pirminės sveikatos priežiūros ir ilgalaikės sveikatos priežiūros įstaigose ar visuomenėje.

Nustatyta, kad ES valstybėse narėse nuo 8 iki 12 proc. į ligonines patekusių pacientų nukenčia dėl nepageidaujamų reiškinių, kai jiems teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos. Šie skaičiai – pernelyg dideli. Jie byloja apie nerimą keliančią padėtį, dėl kurios kenčia ne tik pacientai, bet ir jų šeimos ir draugai. Be to, nepageidaujami reiškiniai tampa našta sveikatos priežiūros biudžetams ir visai ekonomikai.

Su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos – specifinis labai dažnai pasireiškiančio nepageidaujamo reiškinio pavyzdys. Bendras ES hospitalizuotų pacientų, kurie užsikrečia bent viena su sveikatos priežiūra susijusia infekcija, skaičius kiekvienais metais siekia 4,1 mln. – tai vienas pacientas iš dvidešimties į ligoninę patekusių pacientų.

Kiekvienais metais šios infekcijos sukelia apie 37 000 mirčių. Tad akivaizdu, kad privalome stengtis pagerinti šią padėtį.

Visos valstybės narės pripažino, kad susiduria su sunkumais, ir ėmėsi priemonių siekdamos išspręsti pacientų saugos problemą. Tačiau žinome, kad 27 valstybės narės pasižymi skirtingu sąmoningumo lygiu, skirtingais išteklių ir patirtimi, kuriuos būtų galima pasinaudoti sprendžiant šią problemą.

Panašu, kad visose valstybėse narėse pacientams dabartinių mokslinių tyrimų rezultatai, sisteminis keitimasis gerąja patirtimi ir patirtimi iki šiol nedavė jokios naudos. Todėl manau, kad pacientų sauga – dar viena sritis, kurioje ES gali sukurti svarios papildomos naudos, kad Europos pacientai taptų saugesni, tuo pačiu metu gerbiant valstybių narių atsakomybę už sveikatos priežiūros paslaugų teikimą savo šalių teritorijose.

Būtent todėl Europos Komisija pateikė komunikatą ir pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl pacientų saugos ir su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų prevencijos ir kontrolės. Laukiu jūsų nuomonių ir atsiliepimų.

Antonios Trakatellis, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (EL) Gerb. pirmininke, F. Grossetête ir Komisijos narės paminėti skaičiai iš tikrųjų didžiuliai ir rodo, kiek daug pacientų susiduria su nerimą keliančiais reiškiniais ligoninėse, – kalbu apie su sveikatos priežiūra susijusias infekcijas.

Akivaizdu, kad infekcijų skaičių galima gerokai sumažinti. Visų pirma, ligoninėse reikia griežtesnės disciplinos, nes, viena vertus, pacientai ligoninėse sulaukia lankytojų, todėl visada egzistuoja rizika perduoti bakterijas, ir, kita vertus, higienos normos turi būti griežtai taikomos tiek pacientams, tiek personalui. Be to, personalui turi būti nuolat teikiama informacija ir rengiami mokymai apie infekcijas, kurios susijusios su sveikatos priežiūra.

Tačiau, mano nuomone, šiuo metu svarbiausia surinkti tikslių duomenų, nes ligoninės ir klinikos skiriasi netgi toje pačioje šalyje. Pvz., turime žinoti, ar su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos dažnesnės tarp operuojamų pacientų, ar vidaus ligų klinikose; turime sužinoti bakterijų savybes bei atsparumą; visi šie duomenys – labai svarbūs, siekiant išspręsti šią problemą ir veiksmingai sumažinti su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų skaičių.

Todėl turime surinkti detalius duomenis, jei norime įveikti su sveikatos priežiūra susijusias infekcijas.

Linda McAvan, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, manau, kad šios rekomendacijos – labai geras pavyzdys, kuris atskleidžia, kaip Europos Sąjunga gali sukurti papildomos naudos sveikatos priežiūros sistemoje, ir, nors turime ribotą kompetenciją, specialistų iš valstybių narių subūrimas gali pakeisti žmonių gyvenimą. Kaip minėjo A. Trakatellis, Komisijos narės pateikti skaičiai apie nepageidaujamus medicinos priežiūros reiškinius ir infekcijas, susijusias su sveikatos priežiūra, iš tiesų yra šokiruojantys. Nė vienas asmuo, patekęs į ligoninę, neturi iš jos išvykti labiau sirgdamas nei iki tol, tačiau daugelis pažįstame žmonių, kurie susidūrė su šia problema. Ši problema paplitusi visoje Europos Sąjungoje, ir būtent todėl labai svarbu įgyvendinti iniciatyvą dėl infekcijų, susijusių su sveikatos priežiūra.

Manau, kad galime daug ko pasimokyti vieni iš kitų; kartu dirbdami ir subūrę šviesiausių Europos protus, be abejonės, galėtume išvengti daugelio problemų, su kuriomis susiduria mūsų piliečiai.

Antrasis klausimas, kurį norėčiau aptarti ir apie kurį trumpai užsiminta Parlamento pranešime – tai vadinamieji „adatos dūrio sužeidimai“. Žinau, kad Komisija jau ilgą laiką domisi šiuo klausimu, o darbdaviai ir profesinės sąjungos bendradarbiauja sprendami šią problemą, tačiau vis dėlto susiduriame su padėtimi, kai maždaug

1 mln. sveikatos priežiūros srities darbuotojų kasmet nukenčia nuo vadinamųjų „adatos dūrio sužeidimų“. To būtų galima išvengti, keičiant naudojamus adatas saugesnėmis.

Gerb. Komisijos nare, tikiuosi, kad ir naujoje Parlamento sesijoje būsite Komisijoje ir pateiksite pasiūlymą dėl vadinamųjų „adatos dūrio sužeidimų“, nes ši problema – labai svarbi daugeliui sveikatos priežiūros srities darbuotojų, kurios galima išvengti mūsų sveikatos priežiūros sistemoje.

Marios Matsakis, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, maždaug 10 proc. į ligoninę patekusių ES pacientų ir 15 proc. pirminės sveikatos priežiūros paslaugų sulaukiančių ES pacientų patiria nepageidaujamų reiškinių, nuo švelnių, visiškai išgydomų, iki tokių, kurie pavojingi gyvybei arba yra mirtini. Kitaip tariant, vienas iš keturių ES pacientų patiria žalą, kurią sukelia gydymas, o ne jų liga. Ši statistika tampa dar dramatiškesnė, kai suvokiame, jog Europoje su sveikatos priežiūra susijusių mirčių yra dvigubai daugiau nei eismo nelaimių sukeltų mirčių.

A. Sartori pranešime pateikiama daug priemonių, kaip pagerinti šią padėtį, tačiau, kaip visuomet, politikos sėkmė labai priklauso nuo jos įgyvendinimo, taigi šiuo atveju valstybių narių vyriausybės turi prisiimti atsakomybę ir įrodyti, kad jos tikrai rūpinasi savo piliečiais. Daugeliu atvejų sveikatos priežiūros sistemas reikia nuodugniai persvarstyti, ypač dvylikoje naujųjų valstybių narių, o didžiausią dėmesį skirti struktūriniam ligoninių gerinimui, įrangos modernizavimui ir sveikatos priežiūros personalo mokymui naujausiais metodais. Tokios permainos gali vykti tik padedant ES, tiek finansiškai, tiek profesiniu požiūriu, ir ši pagalba turi būti prieinama siekiant užtikrinti pacientų saugą.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Prieinama sveikatos priežiūra – pagrindinė teisė ir privilegija. 37 000 mirčių, kurias kasmet sukelia su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos – pernelyg didelis skaičius, ir kaip Europos Sąjungos piliečiai negalime su tuo susitaikyti ir leisti, kad tai tęstųsi. Remiantis subsidiarumo principu Europos Sąjungos institucijos bei Komisija turėtų prisiimti svarbų vaidmenį skatinant informacijos ir geriausių praktikų sklaidą.

Turiu pabrėžti specialių ir greitų sprendimų, kurie ryžtingai ir visam laikui sumažintų infekcijų ligoninėse skaičių Europoje, svarbą. Šioje srityje pritariu rekomendacijoms, kurias pranešėja pateikė šiame pranešime.

Daniela Filipiová, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti visiems Parlamento nariams už komentarus, pasiūlymus ir pastabas. Turiu pasakyti, kad malonu girdėti, jog Europos Parlamento ir Tarybos nuomonė šiuo klausimu iš esmės sutampa. Taryba, be abejo, rūpestingai atsižvelgs į visus Europos Parlamento pasiūlymus dėl pakeitimų ir jais vadovaudami nuspręs, ar įtraukti juos į pasiūlymo projekto galutinę redakciją.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, šiandienos diskusijos atskleidžia aukštą Parlamento susidomėjimo lygį ir susirūpinimą pacientų sauga. Taip pat siunčiamas ženklas, kad šioje srityje ES gali sukurti daug papildomos naudos.

Komisija daugeliu atvejų pritaria pasiūlymams dėl pakeitimų: pvz., pritariame pasiūlymui, kad valstybės narės įvairiuose valstybės ir vietos valdžios administracijos lygmenyse turėtų paskirti kompetentingus specialistus, kurie rūpintųsi pacientų sauga. Tai rodo, kad kai kurios valstybės narės turi decentralizuotas sveikatos priežiūros sistemas. Taip pat pritariame, kad duomenų rinkimo mastas ir kaina negali būti neproporcinga naudai, kurią tikimasi gauti.

Dėl konkrečių siūlomų pakeitimų, kurie susiję su sveikatos priežiūra susijusiomis infekcijomis, pritariame adekvačios sveikatos priežiūros personalo apsaugos užtikrinimui. Taip pat pritariame, kad turi būti atkreiptas dėmesys į su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų sukeliamą sergamumą ir mirtingumą, ir kad reikia įdarbinti daugiau infekcijų kontrolės srityje dirbančių medicinos seserų.

Taip pat norėčiau išreikšti kai kurių abejonių ir prieštaraivimų dėl planinių rodiklių mažinimo. Pateikta pasiūlymų, kad valstybės narės turėtų imtis priemonių ir pasiekti, kad nepageidaujamus reiškinius patiriančių asmenų skaičius būtų sumažintas maždaug 20 proc., taip pasiekiant bendrą 900 000 atvejų Europos Sąjungoje sumažinimo lygį kiekvienais metais. Komisija mano, kad būtų netinkama ES lygmeniu nustatyti tokius tikslus, nes valstybės narės susiduria su skirtingais atvejais, ir būtų labai sunku nustatyti tinkamus, realistinius ir pasiekiamus tikslus, kurie galėtų būti taikomi visose valstybėse narėse.

Labai atidžiai klausiausi L. McAvan kalbos apie vadinamuosius „adatos dūrio sužeidimus“ ir ketinu parengti pasiūlymą dėl specialios iniciatyvos. Sveikatos apsaugos ministrė D. Filipiová minėjo valstybių narių atsakomybę šioje srityje. Mūsų iniciatyvoje dėl pacientų saugos ir su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų visiškai gerbiama valstybių narių kompetencija finansuoti tokias struktūras ir teikti tokias sveikatos priežiūros

paslaugas, kurias jos mano esant tinkamomis. Šiuo pasiūlymu siekiame padėti valstybėms narėms įgyvendinti tinkamas ir adekvačias strategijas, ir taip sumažinti nepageidaujamų reiškinių skaičių sveikatos priežiūros sistemoje ar jų išvengti, įskaitant su sveikatos priežiūra susijusias infekcijas, sutelkiant geriausius turimus įrodymus ir specialistus Europos Sąjungoje ir padedant Komisijai pasiekti ekonominių pranašumų šioje srityje.

Kai rekomendacijos dėl pacientų saugos bus priimtos Taryboje, valstybių narių vyriausybėms tai bus precedento neturinčiu politiniu įsipareigojimu, kad sveikatos priežiūros politikoje pacientų sauga taptų prioritetine sritimi. Mūsų visų bendras tikslas – imtis veiksmų, kurie padėtų visose ES valstybėse narėse sumažinti visų rūšių nepageidaujamų reiškinių skaičių, įskaitant su sveikatos priežiūra susijusias infekcijas. Šis pasiūlymas gali tapti svarbiu veiksmu siekiant minėto tikslo.

Françoise Grossetête, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti nariams, kurie pasisakė dėl A. Sartori pranešimo. Norėčiau padėkoti už jų pateiktus pasiūlymus.

Taip pat norėčiau pasakyti A. Vassiliou, kuri, regis, nepritaria skaičiais paremtiems tikslams, kurie numatyti A. Sartori pranešime, kad mes, be abejo, atsižvelgiame į jos pastabas, tačiau kiekvienu atveju labai svarbu daryti viską, kad užtikrintume aukšto lygio apsaugą tiek pacientams, tiek sveikatos priežiūros darbuotojams. Nors skaičiais paremtas pasiūlymas, atsižvelgiant į įvairias Europos Sąjungoje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugas, nėra pageidaujamas, manau, kad mums visiems labai svarbu dėti didžiausias pastangas, kad būtų užtikrintas aukščiausias galimas apsaugos lygis.

Tai būtų Europos Sąjungos sukuriama papildoma nauda.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien 12.00 val.

5. Europos veiksmai retųjų ligų srityje (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas dėl pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos dėl Europos retųjų ligų srities veiksmų [COM(2008)0726 – C6-0455/2008 – 2008/0218(CNS)] – Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas. Pranešėjas: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009).

Antonios Trakatellis, pranešėjas. – (EL) Gerb. pirmininke, ši Tarybos rekomendacija buvo pateikta labai tinkamu laiku, nes bendri veiksmai retųjų ligų srityje yra būtinybė tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis.

Nors kiekvienos iš retųjų ligų paplitimas labai mažas, tai liečia milijonus žmonių Europos Sąjungoje, nes šios ligos skaičiuojamos tūkstančiais. Tačiau Parlamente gautas pasiūlymas buvo nepakankamas, todėl nebuvo įmanoma parengti įgyvendinamą programą. Taip yra dėl to, kad nėra numatytas reikiamas Europos Sąjungos finansavimas net bendrais bruožais ir valstybių narių ar kitų organizacijų bendrasis finansavimas.

Todėl neįmanoma plėtoti tam tikrų esminių aspektų, susijusių su retosiomis ligomis, įskaitant pavyzdinių centrų tinklų kūrimą, retųjų ligų katalogų sudarymą, duomenų rinkimą, reikalingus specialiuosius tyrimus ir pan. Tekste reikalaujama iš Komisijos pateikti pasiūlymą dėl įgyvendinimo priemonių per penkerius metus nuo priėmimo, o tai reiškia, kad per šį ilgą laikotarpį nieko praktiškai neįmanoma įgyvendinti, nes nėra numatytas finansavimas.

Todėl kaip pranešėjas siūlau, kad Komisijai būtų pateiktas reikalavimas pateikti pasiūlymą dėl įgyvendinimo priemonių ne vėliau kaip iki 2012 m. pabaigos, nes iki šios datos bus surinkti reikalingi duomenys iš valstybių narių apie pavyzdinius centrus ir parengtos retųjų ligų ekspertizės.

Šiame pasiūlyme dėl įgyvendinimo priemonių ypač didelis dėmesys turėtų būti skiriamas toliau nurodytų sričių finansavimui ir bendrajam finansavimui:

Pirma, epidemiologinių duomenų rinkimui ir retųjų ligų katalogų sudarymui, nes tai padės susidaryti aiškų šių ligų padėties Europos Sąjungoje vaizdą.

Antra, atitinkamų tinklų formavimui.

Trečia, naujųjų centrų įkūrimui šalia jau įkurtų pavyzdinių centrų tose valstybėse narėse, kuriose jų trūksta, specialių mokymo kursų rengimą jau įkurtuose centruose specialistams, kad jie įgytų reikiamos profesinės

patirties, ekspertų ir specialistų mobilizavimui, kad būtų sukurtos reikiamos sąlygos tobulinti turimas žinias, taip pat diagnostinių priemonių tyrimams ir retųjų ligų analizėms, ypatingą dėmesį skiriant genetiniams tyrimams.

Ši Tarybos rekomendacija turėtų tapti tam tikru kelrodžiu, kuris padės sukurti palankias sąlygas retųjų ligų srityje. Turime suprasti, kad ji yra bendros prigimties, tačiau dar kartą norėčiau pabrėžti, kad tam, jog ji būtų veiksminga ir sėkminga, šis pasiūlymas turi būti tikslesnis ir jame turi būti numatytas specialus darbų planas ir finansavimas.

Svarbus kovos su retosiomis ligomis aspektas – paciento mobilumas. Tai jau analizuota J. Bowiso pranešime, ir manau, kad pacientų mobilumas yra visiškai pagrįstas, nes ne visose valstybėse narėse įkurti specialieji centrai ar yra specialistų, galinčių gydyti tokius pacientus. Todėl be galo svarbu sudaryti sąlygas pacientų bei specialistų mobilumui, kad vieni galėtų gauti profesionalias paslaugas, o kiti – perduoti savo patirtį.

Ir galiausiai norėčiau pasakyti, kad retųjų genetinių ligų atveju būtini moksliniai tyrimai ir naujovės siekiant padidinti diagnostikos testų skaičių.

Didžiausias dėmesys pranešime skiriamas gydymui, diagnozei, kompetencijos įgijimui ir centrų bei tinklų kūrimui. Nepamirštama ir prevencija. Šiais laikais genetinių ligų prevenciją galima vykdyti apvaisinimu *in vitro* ir embrionų genetinio ištyrimu. Kadangi tai – rekomendacija, ji neįpareigoja valstybių narių. Pranešime numatoma, kad ji bus įgyvendinta tik tose valstybėse, kurių įstatyminė bazė tam bus palanki ir vadovaujantis laisva valia ir pasirinkimu tų asmenų, kurie nuspręš pasinaudoti šiuo patarimu genetiniais klausimais, todėl, atsižvelgdamas į esamus duomenis, nemanau, kad tai galėtų prieštarauti subsidiarumo principui.

Daniela Filipiová, *einanti Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, retosios ligos – tai pavojingos ir labai sudėtingos ligos, kurios kelia grėsmę gyvybei ir gali sukelti chronišką invalidumą. Nepaisant mažo šių ligų paplitimo, jomis sergančių ES pacientų skaičius santykinai aukštas, todėl labai reikalingi bendri veiksmai ES lygmeniu. Būtent todėl retosios ligos – ES sveikatos strategijos prioritetinė sritis.

Tarybai pirmininkaujanti Čekija mano, kad Tarybai patvirtinus pasiūlymo dėl Europos veiksmų retųjų ligų srityje projektą bus pasiekta akivaizdi pažanga ir pagerės retųjų ligų diagnostika, kuri šiuo metu yra problemiška dėl retųjų ligų pobūdžio. Taip pat pagerėtų sąlygos pasidalyti kompetencija bei patirtimi, nes šis pasidalijimas labai reikalingas šioje srityje.

Todėl Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu buvo aktyviai vedamos derybos dėl projekto, tęsiant Prancūzijos pirmininkavimo laikotarpiu pradėtą darbą ir Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų Tarybos 2008 m. susitikimo metu vykusias diskusijas.

Tikiu, kad Europos Parlamentas ir Taryba turi panašų požiūrį šiuo klausimu. Iniciatyva reikalinga tam, kad būtų pagerinta milijonų šiomis ligomis sergančių pacientų padėtis bei pagerėtų jų galimybės gauti tinkamą priežiūrą ir išsamią informaciją.

To būtų galima pasiekti sukuriant bendrus retųjų ligų apibrėžimus, toliau plėtojant ES veiklas, grindžiamas tinklu „Orphanet“, koordinuojant Europos mokslinius tyrimus, įtraukiant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, įkuriant ir remiant Europos pavyzdinius centrus ir vystant Europos retųjų ligų informacijos centrus. Taryba taip pat pripažįsta nepriklausomų pacientų organizacijų atliekamą svarbą vaidmenį vystant ir įgyvendinant nacionalinę politiką retųjų ligų srityje.

Šiuo metu Tarybai pirmininkaujanti Čekija Tarybos darbo grupėse baigia derybas dėl pasiūlymo projekto, ir manoma, kad jis bus patvirtintas šių metų birželio mėn. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje. Atsižvelgdama į šio klausimo svarbą, Taryba taip pat nusprendė pasikonsultuoti su Europos Parlamentu ir atsižvelgti į jo nuomonę.

Baigdamą kalbą norėčiau dar kartą padėkoti visiems, prisidėjusiems prie Europos Parlamento pranešimo rengimo, ypač pranešėjui Antoniosui Trakatellisui.

Androulla Vassiliou, *Komisijos narė*. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems gerbiamiems nariams, kurie dalyvavo Parlamento darbe dėl pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos retųjų ligų srityje.

Ypač norėčiau padėkoti pranešėjui, universiteto rektoriui Antoniosui Trakatellisui už diskusijų koordinavimą ir, be abejo, jo parengtą pranešimą.

Retosios ligos, kurios paliečia palyginti labai mažą žmonių skaičių ir kurių didžioji dalis yra genetinės ligos, gali sukelti mirtį ar chronišką negalią. Tačiau, nors kiekvienos iš retųjų ligų paplitimas gali būti labai mažas, kaip visuma šios ligos vienaip ar kitaip paveikia maždaug 6 proc. Europos Sąjungos gyventojų.

Tai reiškia, kad Europos Sąjungoje nuo 29 mln. iki 36 mln. žmonių serga ar gali susirgti retosiomis ligomis. Kadangi kiekviena iš šių ligų – reta, kiekviena valstybė narė negali turėti patirties, reikalingos pacientų ligų diagnozavimui ir gydymui. Tai puikus pavyzdys iš sveikatos sektoriaus, kuriame Europa gali sukurti papildomą naudą, ir būtent todėl Komisija patvirtino strateginius veiksmus.

Europos strategiją papildo pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl veiksmų, kurių reikėtų imtis valstybėse narėse. Šio rekomendacijos projekto tikslas – padėti valstybėms narėms veiksmingiau, našiau ir globaliau spręsti su retosiomis ligomis susijusias problemas. Svarbus veiksmų sektorius – patirties kaupimas per Europos informacijos tinklus. Šie tinklai gali sukurti naudą valstybių narių veiksmams kovojant su retosiomis ligomis ir kitais atvejais. Jie taip pat gali palengvinti keitimąsi praktine patirtimi ir žiniomis, ir, jeigu reikia – nukreipti pacientus, kur jie turėtų vykti, jei patirtis jiems yra nepasiekiamą.

Komisijos pasiūlyme dėl direktyvos dėl pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas kitose šalyse numatytos specialios nuostatos, kaip stiprinti pacientų mobilumą ir sukurti teisinį pagrindą Europos informacinių tinklų įkūrimui.

Yra daug būdų, kaip Europos veiksmai gali padėti valstybėms narėms kovoti su retosiomis ligomis, pvz., gerinant ligų nustatymą ir atpažinimą, remiant retųjų ligų mokslinius tyrimus ir taikant tokius mechanizmus kaip vadinamieji retieji medicinos produktai.

Todėl dėkoju Parlamentui už palaikymą įvairiais šiame pranešime aptartais klausimais. Su dideliu susidomėjimu laikiu jūsų diskusijų.

Françoise Grossetête, *Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonės referentė*. – (FR) Gerb. pirmininke, retosiomis ligomis sergantys pacientai susiduria su klaidingu diagnozavimu ir dažnai nesulaukia jokio gydymo.

Šių ligų retumas tampa tiek moksliniu, tiek ekonominiu iššūkiu. Jau dešimtį metų esu pranešėja retųjų medicinos produktų reglamentavimo srityje, todėl žinau, kad šių pacientų yra per mažai, kad tai taptų vietinės ar regioninės reikšmės problema, ir, kita vertus, šių ligų įvairovė – pernelyg didelė, kad sveikatos priežiūros srities specialistams būtų rengiami mokymai apie šias ligas. Todėl patirtis šioje srityje yra reta.

Poreikis imtis veiksmų Europoje – didelis, todėl Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas palaiko A. Trakatelliso siūlymą didinti mokslinių tyrimų mastą ir stiprinti šių ligų prevenciją. Kaip galime atsakyti tęsti mokslinius tyrimus, kurie reikalingi, pvz., porai, kurios du vaikai kenčia nuo cistinės fibrozės ir kuri svajoja apie trečiąjį vaiką, kad pastarasis būtų apsaugotas nuo tos pačios ligos? Būtent todėl pacientams turime suteikti daugiau koordinuotumo, saugumo ir aiškumo. Tai esminiai klausimai, kuriuos reikia išspręsti, kad galėtume patenkinti Europos piliečių lūkesčius sveikatos priežiūros srityje.

Peter Liese, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, Europos Parlamentas jau ilgą laiką siekia padėti retosiomis ligomis sergantiems pacientams. Pacientams, kurie serga retosiomis ligomis, – tai jau buvo minėta, – reikia Europos paramos. Vien valstybių narių pastangų neužtenka. Kadangi šios ligos labai retos, ne kiekvienoje valstybėje narėje yra gydymo centrų ar ekspertų. Svarbu paminėti, kad norint atlikti mokslinius tyrimus reikia ištirti tam tikrą skaičių ta liga sergančių pacientų, ir tik tada bus galima kurti naujas terapijas. Tas pat taikoma ir naujų vaistų išradimui. F. Grossetête savo kalboje jau minėjo Reglamentą dėl retųjų medicinos produktų, kuris šiuo atžvilgiu labai svarbus.

Gerb. Komisijos nare, Komisijos iniciatyva – taip pat labai svarbi. Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija palaiko jus iš visos širdies. Mes taip pat pritariame daugeliui A. Trakatelliso pakeitimų šiame pranešime. Kita vertus, savo frakcijos vardu turiu pasakyti, kad A. Trakatelliso pranešime yra vienas pakeitimas, kuris prieštarauja pagrindiniam siekiui padėti pacientams.

15 pakeitime kalbama apie tai, jog genetinių ligų turėtų būti vengiama, ir jos turėtų būti išnaikintos šiomis priemonėmis: teikiant patarimus genetiniais klausimais ir sveikų embrionų atranka. Šie žodžiai šokiravo daugelį žmonių – ne tik etikos ekspertus ir neįgaliųjų grupių atstovus, bet ir mokslininkus. Europos žmogaus genetikos draugija kreipėsi į mus, prašydama atmesti 15 pakeitimą. Jie pateikė palyginimą su praeito amžiaus pirmosios pusės eugenika.

Politika neturėtų daryti spaudimo. Taigi, ir patarimų teikimas genetiniais klausimais neturėtų tapti politiniu tikslu. Todėl turėtume atmesti 15 pakeitimą. Nepritare 15 pakeitimui, turėtume balsuoti už šį pranešimą, nes jis pagrįstas. Kitaip padėtis taps labai problemiška. Mes turėtume padėti retosiomis ligomis sergantiems žmonėms, o ne skatinti juos jaustis taip, tarsi jie neatitiktų reikalavimų.

Dorette Corbey, *PSE frakcijos vardu*. – (NL) Dėkoju A. Trakatellisui už puikų pranešimą. Jei Europoje ir yra sritis, kurioje bendradarbiavimas yra naudingas ir sukuria papildomą naudą, tai neabejotinai šis sritis – retosios ligos. Retųjų medžiagų apytakos ligų, raumenų ligų bei retųjų vėžio formų atveju praktiška ir naudinga dirbti kartu, keistis informacija apie gydymo metodus ir suvienyti jėgas. Visa tai labai svarbu. Informacija turi būti prieinama, ir A. Trakatelliso pranešime šie klausimai aptariami.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tris dalykus. Pirma, pacientai Europoje turi būti išgirsti. Pastaraisiais metais vis dažniau susiduriame su gerai organizuotomis pacientų grupėmis, kurios žino, į kokias institucijas kreiptis tiek Briuselyje, tiek visoje Europoje. Politikams tai labai svarbu ir informatyvu, kadangi daugeliui iš jų retosios ligos – nežinoma sritis. Todėl būtų labai naudinga nustatyti, kaip šios pacientų organizacijos būtų finansuojamos, ir labai svarbu užtikrinti, kad šios organizacijos būtų nepriklausomai finansuojamos, o ne išimtinai priklausomos nuo farmacijos pramonės. Būtent todėl pritariu šių pacientų organizacijų finansavimui.

Antra, kurti vaistus nuo retųjų ligų, vadinamųjų retųjų vaistų, be galo svarbu. Todėl ir priimtos direktyvos, tačiau būtų puiku skirti šiek tiek dėmesio siekiant nustatyti, ar tai iš tikrųjų veiksminga.

Trečia, tai – prieštaringa tema, kurią jau palietė P. Liese. Daugelis retųjų ligų yra paveldimos. Tyrimai ir embrionų atranka gali užkirsti kelią kancerams, tačiau svarbu, kad valstybės narės išsaugotų teisę nuspręsti dėl tokių galimų metodų kaip embrionų atranka prieš implantavimą. Pritariame 15 pakeitimui, tačiau norėtume panaikinti nuostatą apie ligų išnaikinimą. Kaip P. Liese jau minėjo, toks terminas kelia labai nemalonių asociacijų. Svarbu, kad gydymas būtų savanoriškas ir vykėtų, atsižvelgiant į valstybių narių vyriausybių nustatytas ribas. Jeigu šios sąlygos būtų įvykdytos, pritartume šiam pakeitimui ir skatintume visus jam pritarti, tačiau tokiu atveju nuostata apie ligų išnaikinimą privalo būti pašalinta. Tokiomis sąlygomis visiškai pritartume pranešimui ir entuziastingai vertintume A. Trakatelliso darbą. Dėkoju už dėmesį.

Frédérique Ries, *ALDE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui A. Trakatellisui ir atsiprašyti, kad dėl lankytojų grupės priėmimo šiek tiek pavėlavau į šias diskusijas.

Praeitais metais mano surengtame svarstyme apie retąsias ligas, kuriame dalyvavo „Eurordis“, – Europos retų ligų organizacija, – pabrėžiau, kad tiek mes, tiek Europa privalo daryti viską, ką tik galime, dėl tų pacientų, kurie visas savo viltis sieja su moksliniais tyrimais, – būtent tokia nuostata mūsų pranešėjas papildė Komisijos parengtą tekstą.

Nedidelis pacientų skaičius kiekvienoje šalyje ir žinių fragmentacija visoje Europos Sąjungoje paverčia retąsias ligas *par excellence* pavyzdžiu, kai bendri veiksmai Europos lygmeniu yra būtinais reikalingi. Visi siekiame įgyti daugiau žinių apie šias retąsias ligas, patobulinti jų diagnozavimą ir gydymą bei teikti geresnę priežiūrą pacientams ir jų šeimoms.

Be abejo, vis dar lieka grafiko ir finansavimo klausimai. Galimi įvairūs variantai, ir mes juos analizuojame. Šalia Europos Sąjungos ar valstybių narių finansavimo būtų naudinga surasti ir kitų finansavimo šaltinių. Vienas iš daugelyje šalių narių gerai veikiančių būdų – viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė.

Negaliu nepaminti ir piliečių, kurie skyrė didelę finansinę paramą, veiksmų: *Téléthon* Prancūzijoje ir *Télévie* prancūziškai kalbančioje Belgijos dalyje. Dėl pastarosios mokslinių tyrimų biudžetas buvo netgi padvigubintas, kuris iš pradžių buvo labai mažas – 13 EUR per metus kiekvienam piliečiui, o štai Prancūzijoje skiriama 50 EUR, o Vokietijoje – 57 EUR, ir čia tik du pavyzdžiai.

Apibendrinsiu, gerb. pirmininke. Mus stebi milijonai pacientų visoje Europoje. Valios pakanka. Turime užtikrinti, kad tai bus daugiau nei vien gerų ketinimų katalogas. Tik dar viena pastaba: Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija pritaria 15 pakeitimui.

Hiltrud Breyer, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, mes neabejotinai pritariame, kad reikia padėti retosiomis ligomis sergantiems žmonėms. Tačiau turiu pripažinti, kad 15 pakeitimas visiškai nepriimtinas etiniu požiūriu.

Europoje niekada neturi pasikartoti diskusijos apie tai, kam gyventi verta, o kam – ne. Europoje tėvai neturi sulaukti politinio ir socialinio spaudimo, kad sąmoningai apsispręstų neturėti neįgalaus vaiko. Embrionų atranka reikėtų atverti kelią į laisvę etiniu požiūriu. Būtent todėl turime atmesti šį pakeitimą. Neužtenka vien

pašalinti žodį „išnaikinti“, kuris, deja, susijęs su fašistinės terminijos vartojimu. Taip elgdami visi tiek paliktume galimybę embrionų atrankai. Baisu net pagalvoti, kad šis pakeitimas ir embrionų atrankos idėja taptų naujosios Europos etikos kertiniu akmeniu.

Turime ryžtingai kovoti su genetinė diskriminacija. 15 pakeitimas privalo būti atmetas. Kitu atveju mūsų frakcija bus priversta nepritarti šiam pranešimui, nors likusią pranešimo dalį vertiname labai teigiamai.

Philip Claey (NI). – (NL) A. Trakatelliso pranešime nurodomi įvairūs Tarybos rekomendacijų trūkumai, ir šios pastabos, mano nuomone, yra teisingos. Aš taip pat įsitikinęs, kad reikia sukurti koordinuotą Europos Sąjungos požiūrį retųjų ligų srityje. Tačiau nei rekomendacijoje, nei pranešime nekalbama apie tas retąsias ligas, kurios kyla iš besivystančių pasaulio šalių.

Pvz., susiduriame su atsinaujinančia tuberkulioze, nors iki šiol ši liga buvo visai ar beveik išnykusi Europoje, kurią šiuo metu vėl sugrąžina masinė migracija. Taigi, ir šioje srityje reikia imtis skubių veiksmų, apibrėžiant rizikos sritis, keičiantis informacija, atliekant vietinius patikrinimus išorinės Bendrijos sienos kirtimo vietose, ir t. t. Be abejonės, labai svarbu, kad pirmenybė būtų teikiama visuomenės sveikatos politikai, o ne politiniam korektiškumui.

Christa Kläß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes siekiame dirbti kartu tam, kad sukurtume geriausias sąlygas sveikatos priežiūros paslaugoms Europoje. Ypač Europos Sąjungos kaimo vietovėse, esančiose prie nacionalinių sienų, – pvz., mano gimtinėje, esančioje pasienio regione tarp Vokietijos, Belgijos, Liuksemburgo ir Prancūzijos, – pacientų mobilumo pažanga, apie kurią ką tik kalbėjome, yra ypač svarbi sveikatos priežiūros paslaugų teikimui ir jų veiksmingumui. Kad ir ką darytume, privalome tvirtai laikytis ir remtis valstybių narių etiniais standartais. Tai galioja tiek DNR analizei, tiek dirbtiniam apvaisinimui, tiek retosioms ligoms, kurios ir yra A. Trakatelliso pranešimo tema. Kadangi bendrovės pageidauja investuoti didelėse rinkose, retosioms ligoms reikia suteikti stipresnį politinį pagrindą, nes taip galėsime pagerinti mokslinius tyrimus ir gydymą.

Siekdami pagerinti žmonių sveikatą, privalome ne siekti išnaikinti retąsias ligas, pvz., per embrionų atranką. Svarbiausias tikslas – žmonių gydymas. Vien tik šis aspektas atskleidžia visiškai klaidingą tendenciją pranešime, nors kitais atžvilgiais laikomasi pagrįsto požiūrio; ir būtent šis tendencija – pavojinga moraliniu požiūriu. 15 pakeitimo esmė – ne gydymas, o atranka. Tačiau kas turi nuspręsti, kam verta gyventi? Ar manome, kad prevencija – tai galimybės gyventi atėmimas? Aš taip nemanau. Mano gimtojoje šalyje, kaip ir daugelyje kitų valstybių narių, embrionų ištyrimas prieš implantavimą uždraustas, ir tai padaryta dėl teisingų priežasčių. Mane šokiruoja tai, kad Europos dokumentuose drąsiai vartojami tokie terminai kaip išnaikinimas ir sveikų embrionų atranka, ir manau, kad tai prieštarauja ES suformuotam tikslui pripažinti ir integruoti į mūsų visuomenę neigaliuosius ir ligonius.

Primygtinai raginu visus balsuoti prieš 15 pakeitimą, nes tik tokiu atveju pagrįstas A. Trakatelliso pranešimas galėtų surinkti didelę balsų daugumą.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Manau, kad koordinuoti veiksmai Europos Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu retųjų ligų srityje labai svarbūs. Pritariu pranešėjo pozicijai, kad ši Tarybos rekomendacija ir dabartinis veiksmų planas nėra pakankami, nes jais remiantis neįmanoma sukurti funkcionuojančios Europos Sąjungos programos. Nepateikta jokių konkrečių rekomendacijų, neapibrėžti įgyvendinimo terminai.

Nekyla jokių abejonų, kad šioje srityje negalime pasiekti lūžio be Europos Sąjungos ir valstybių narių įdėtų pastangų ir finansavimo. Manau, kad retosios ligos privalo sulaukti išskirtinio dėmesio, taip pat turime atsižvelgti į specialius tų keleto milijonų pacientų poreikius, pasistengti užtikrinti jiems prideramą gyvenimą ateityje. Tačiau nesutinku su Ph. Claeyso nuomone, kad tuberkuliozė grįžta į valstybes nares iš trečiųjų šalių. Tam nepritariu. Tuberkuliozė kyla dėl skurdo ir benamystės, o valstybėse narėse, kuriose gyvenimo lygis žemesnis, ši liga dažna ir šiais laikais.

Daniela Filipiová, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti visiems Parlamento nariams už jų komentarus, pasiūlymus ir pastabas. Malonu girdėti, kad Europos Parlamentas ir Taryba iš esmės sutaria šiuo klausimu. Sutinku su pranešėjo A. Trakatelliso teiginiu, kad projektas skirtas ligoms, kurios gali pasirodyti retos, bet paliečia tūkstančius žmonių. Svarbu pasakyti, kad geresnis šios srities koordinavimas ir bendradarbiavimas tarp valstybių narių gali būti naudingas pacientams, įkuriant specializuotus centrus, kuriuose finansinę naudą galėtų sukurti ekonominiai pranašumai, apie kuriuos kalbėjo Komisijos narė A. Vassiliou. Taryba kruopščiai išnagrinės visus Europos Parlamento pasiūlymus dėl pakeitimų ir apsvaistys jų įtraukimą į galutinę pasiūlymo projekto redakciją.

Androulla Vassiliou, *Komisijos narė*. – (EL) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiandienos diskusijos atskleidė didelį susidomėjimą šiuo svarbiu visuomenės sveikatos sektoriumi.

Europos veiksmų retųjų ligų srityje klausimas sulaukė visų institucijų pritarimo, taip pat dėkoju Parlamentui už šios iniciatyvos palaikymą.

Retosios ligos neginčijamai pripažįstamos tokiu visuomenės sveikatos sektoriumi, kuriame skirtingas 27 valstybių narių požiūris būtų neadekvatus ir neveiksmingas. Ši rekomendacija nukreipta į konkrečias su retosiomis ligomis susijusias problemas, ir ji suteiks galimybę pagerinti šiomis ligomis sergančių žmonių gyvenimą. Šie veiksmai turės įtakos ne tik patiems pacientams, bet ir jų artimiesiems ir draugams.

Tą galime pasiekti rekomenduodami valstybėms narėms rengti retųjų ligų strategijas ir planus bei įkurdami Europos informacijos tinklus.

Dėl universiteto rektoriaus A. Trakatelliso pasiūlymo, kad iki 2012 m. pabaigos turėtume parengti ir pristatyti pranešimą apie rekomendacijos rezultatus, turiu pasakyti, kad tam neprieštaraujame ir atsižvelgsime į šį pasiūlymą.

Komisijos narė. – (EL) Norėčiau pakalbėti apie dvi ar tris Parlamento narių padarytas pastabas. Visų pirma, apie 15 pakeitimą, nes norėčiau pabrėžti, kad etiniai klausimas nepatenka į ES kompetencijos ribas. Būtent taip yra šiuo atveju, nes valstybėse narėse egzistuoja teisiniai skirtumai dėl atrankos ir etinių pasirinkimų, kurie turi būti padaryti remiantis pateikta informacija.

Taip pat kalbėta apie finansavimo poreikį. Valstybės narės turi apsvarstyti retųjų ligų gydymo finansavimą. Komisija tikisi, kad pateikti pasiūlymai padės pagrįsti tokių investicijų svarbą, taip pat padės pasinaudoti fondais, kurie sukurti Europai bendradarbiaujant.

Papildomo Bendrijos finansavimo klausimu norėčiau pasakyti, kad dabartinės sveikatos programos ribos pagrįstos Parlamento ir Tarybos apibrėžta bendra finansine perspektyva. Jei Parlamentas nuspręs, kad retosioms ligoms reikia didesnio finansavimo iš Bendrijos pusės, Parlamentui teks spręsti šį klausimą pasitelkiant biudžeto procedūras.

D. Corbey kalbėjo apie pagalbą, kurią turime teikti pacientų grupėms. Komisija pritaria pacientų grupių svarbai. Mes glaudžiai su jomis bendradarbiaujame, ypač su „Eurordis“. Neseniai prisidėjau prie knygos, kurioje pateikti 12 000 pacientų liudijimai, išleidimo. Toks piliečių įsitraukimas – labai svarbi darbo šioje srityje dalis.

(EL) Gerb. pirmininke, norėčiau užbaigti diskusijas pabrėždama, kad gerindami pacientų galimybę pasiekti sveikatos priežiūros specialistus, remdami tyrimus, kurdami veiksmingus gydymo būdus ir palaikydami valstybių šalių bendradarbiavimą tikimės, kad pacientai galės lengviau surasti jiems reikalingus specialistus.

Antonios Trakatellis, *pranešėjas*. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti kolegoms nariams už jų pateiktus komentarus, Tarybai – už pastabas, o Komisijos narei A. Vassiliou – už jos kalbą. Ji parodė, kad yra plačių pažiūrų ir pasirengusi pritarti bent jau tam pakeitimui, kuriame prašome Komisiją pateikti pasiūlymą iki 2012 m. pabaigos, kad galėtume Europoje kuo greičiau imtis darbo retųjų ligų srityje.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks po kelių minučių.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Carlo Casini (PPE-DE), *raštu*. – (IT) Kiekvienos ligos prevencija ir gydymas, įskaitant retąsias ligas, reikalauja visuomenės institucijų aukščiausio laipsnio išipareigojimo, tačiau gydymas ir prevencija negali būtų pagrįsti pernelyg aukšta kaina – paaukoti kurio nors žmogaus gyvybę, net jei tai naudinga kitiems. Tai būtų iš esmės nesuderinama su Europos Sąjungos dvasia, nes ji sukurta vadovaujantis lygiaverčiu visos žmonijos narių orumo pripažinimu. Genetinė embrionų diagnozė, kai pasirenkamas geriausias ir sveikiausias embrionas, o kiti nužudomi – nepriimtina žmonių diskriminacija. Kai kuriose valstybėse narėse tai leidžiama, tačiau Europos Sąjunga negali pritarti tokiems įstatymams ar praktikai.

Nors ir labai norėčiau padėti įveikti kiekvieną ligą, dėl minėtų priežasčių negaliu pritarti tekstui, kurio dėmesio vertos dalys prieštarauja ypač neigiamam 4 straipsnio turiniui, kuris būtų pakeistas 15 pakeitimu.

PIRMININKAVO: Alejo VIDAL-QUADRAS*Pirmininko pavaduotojas***6. Balsuoti skirtas laikas**

Pirmininkas. – Dabar vyks balsavimas.

(Išsamūs balsavimo rezultatai: žr. protokolą)

- Prieš balsavimą:

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, prieš balsuojant dėl P. Casacos pranešimo, remdamasis Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių I priedo 1 straipsniu, prašau, kaip numatyta šiame straipsnyje: „Parlamento narys, turintis tiesioginį finansinį interesą nagrinėjamu klausimu, žodžiu informuoja apie tai posėdžio dalyvius.“

P. Casacos pranešime dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo kalbama apie pensijų draudimo fondus, dėl kurių ruošiamės balsuoti. Europos Parlamente yra virš 400 narių, kurie dalyvauja pensijų draudimo fonduose. Siūlau pirmininkui paprašyti visus pensijų fonduose dalyvaujančius narius nedelsiant žodžiu apie tai informuoti posėdžio narius, nes jie turi tiesioginį finansinį interesą nagrinėjamu klausimu.

(Plojimai)

Gary Titley (PSE). - Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į Darbo tvarkos taisyklių 28 straipsnio 2 dalį, kurioje numatoma, kad visi Parlamento nariai gali pateikti Parlamento Pirmininkui klausimus, į kuriuos turi būti atsakyta per trisdešimt dienų nuo jų pateikimo. Kovo 19 d. pateikiau Parlamento Pirmininkui klausimą. Šiandien – balandžio 23 d. Ne tik nesulaukiau jokio atsakymo, bet neatsakoma ir į elektroninius laiškus, kuriuos siunčiau į jo biurą.

Norėčiau paklausti Parlamento Pirmininko, kodėl jis nesilaiko Parlamento darbo tvarkos taisyklių ir neatsižvelgia į narių teises, taip pat norėčiau paprašyti per 24 val. pateikti atsakymą; kitaip rytoj vėl užduosiu tą patį klausimą.

(Plojimai)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, akivaizdu, kad visi pensijų fonduose dalyvaujantys nariai turi visų pirma informuoti apie tai žodžiu, o ne balsuoti dėl P. Casacos pranešimo, nes šiuo klausimu gali kilti asmeninių interesų konfliktas.

Taigi prašau taikyti Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių straipsnį šiuo klausimu.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, kalbu apie raštišką pareiškimą 0001/2009, kuris surinko reikalingą balsų daugumą. Visų šio raštiško pareiškimo autorių vardu norėčiau padėkoti kolegoms nariams. Tai nesusiję su balsavimu.

Luigi Cocilovo (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau tik pasakyti, kad D. Cohn-Bendito pateiktas Darbo tvarkos taisyklių, kuriose kalbama apie privačius ir asmeninius interesus, aiškinimas visiškai nepagrįstas, nes nesusijęs su šio Parlamento darbo tvarkos taisyklių taikymu.

Vadovaujantis šiuo aiškinimu, Europos Parlamento nariai būtų negalėję dalyvauti balsuojant dėl naujojo statuto, kuriame numatytas ir išmokų mokėjimas Parlamento nariams, todėl prašau atmesti šį pasiūlymą kaip visiškai nepagrįstą.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, L. Cocilovo – visiškai teisingas, nes pensijų draudimo fondų klausimu iš tikrųjų susiduriame su privačiais interesais. Tai – privati schema. Pritariu D. Cohn-Bendito nuomonei. Panašu, kad 478 Parlamento nariai bijo atvirai pripažinti savo interesus, tačiau norėčiau priminti, kad visų jų vardus galite rasti tinklalapyje <http://www.openeurope.org>.

Sąrašė minimi tiek A. Mölzer – dešiniojo sparno radikalas, tiek P. Rübig – konservatorius, tiek H. Bösch – Biudžeto kontrolės komiteto pirmininkas.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, žinoma, kad galime tęsti diskusijas. D. Cohn-Bendito pasiūlymas perduotas ir sulaukė daugelio komentarų.

Prašyčiau susitelkti į tai, dėl ko balsuosime, t. y. P. Casacos pranešimą. Nepaisant to, ar tai privatus, ar viešasis fondas, pranešime kalbama apie labai konkretų dalyką, būtent apie tai, kad Parlamentas numato, jog, pirma, nėra jokių teisinių reikalavimų, kad fondo deficitas būtų padengtas subsidijomis, ir, antra, toks deficito subsidijavimas tikrai neįvyks. Fondui nėra pinigų. Tai – esminis klausimas, ir norėčiau paprašyti dėl jo balsuoti.

Gerard Batten (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, ar galėčiau atsiliiepti į D. Cohno-Bendito ir Hanso-Peterio Martino pastabas? Manau, kad sprendimas – labai paprastas. Mielai prisipažinsiu, kad kartu su kitais 399 nariais esu savanoriškos pensijų kaupimo sistemos dalyvis ir ruošiuosi balsuoti, neatsižvelgdamas į savo interesus ir palaikydamas mokesčių mokėtojų interesus. Kiti 399 nariai gali tiesiog pasielgti taip pat.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, esu pensijų kaupimo sistemos dalyvė ir, tai pareikšdama, dar norėčiau pridurti, kad neįsivaizduoju, jog daugiau nei 400 narių dabar galėtų atsistoti ir informuoti apie šį faktą, nes tokiu atveju šiandien balsuoti taptų neįmanoma. Norėčiau pasiūlyti protingą šios padėties sprendimą. Kadangi yra pensijų sistemoje dalyvaujančių dalyvių sąrašas, galime jį tiesiog pridėti, ir manau, kad to užtektų.

Pirmininkas. – Labai jums dėkojame. Ponios ir ponai, pakaks diskusijų šiuo klausimu. Tęskime sesiją.

Gerb. G. Titley, jūsų nusiskundimas bus skubiai perduotas Pirmininko biurui su prašymu kuo greičiau į jį atsakyti.

D. Cohno-Bendito klausimu dėl Darbo tvarkos taisyklių laikymosi norėčiau pasakyti, kad, savaimė suprantama, kiekvienas Parlamento narys turi teisę kiekvienu metu informuoti apie savo asmeninius interesus, susijusius su nagrinėjamu klausimu. Todėl daugiau nėra ką pridurti; tie, kurie pageidauja ką nors pridurti šiuo klausimu, gali tai padaryti, o tie, kurie nepageidauja pasisakyti, turi teisę tylėti.

Tokiu atveju klausimas išspręstas.

6.1. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos Parlamentas (A6-0184/2009, Paulo Casaca)

6.2. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Teisingumo Teismas (A6-0151/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.3. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Audito Rūmai (A6-0152/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.4. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos ombudsmenas (A6-0156/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.5. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (A6-0154/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.6. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Eurojustas (A6-0161/2009, Christofer Fjellner)

6.7. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos vaistų agentūra (A6-0162/2009, Christofer Fjellner)

6.8. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos aviacijos saugos agentūra (A6-0163/2009, Christofer Fjellner)

6.9. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX) (A6-0166/2009, Christofer Fjellner)

6.10. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (A6-0170/2009, Christofer Fjellner)

6.11. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (A6-0175/2009, Christofer Fjellner)

6.12. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop) (A6-0177/2009, Christofer Fjellner)

6.13. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras (A6-0178/2009, Christofer Fjellner)

6.14. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Taryba (A6-0150/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.15. Europos agentūrų finansų valdymas ir kontrolė (A6-0148/2009, Christofer Fjellner)

7. Oficialus pasveikinimas

Pirmininkas. – Dabar norėčiau pasveikinti Irako delegaciją, kuri pirmą kartą vieši mūsų Parlamente. Norėčiau paraginti, kad širdingai juos priimtumėte tarpparlamentiniuose susitikimuose.

(Plojimai)

Šiai delegacijai vadovauja Khalid Al Atiyaha, Irako Respublikos Atstovų Rūmų pirmininko pirmasis pavaduotojas.

Man labai malonu pabrėžti vilčių teikiančią Irako pažangą saugumo ir teisinės valstybės srityse, o geriausias pavyzdys galėtų būti praėjusį sausio mėn. įvykę provincijų valdžios rinkimai; tikime, kad sunkūs ir problemiški laikai, kuriuos ši šalis išgyveno, netrukus liks praeityje.

Ši valstybė gali būti tikra, kad Europos Sąjunga ir šis Parlamentas visada bus jų pusėje ir padės įtvirtinti taiką, demokratiją ir stabilumą, nes Irakas, kaip bet kuri kita tauta šioje Žemėje, turi į tai teisę.

Tikiuosi, kad šiame Parlamente vykstantis susitikimai bus vaisingi, ir jūsų apsilankymas padės sutvirtinti ryšius, jungiančius du parlamentus.

(Plojimai)

8. Balsuoti skirtas laikas (tęsinys)

8.1. Bendrosios patekimo į tarptautinę keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinką taisyklės (nauja redakcija) (A6-0215/2009, Mathieu Grosch)

8.2. Profesinės vežimo kelių transportu veiklos sąlygų bendrosios taisyklės (A6-0210/2009, Silvia-Adriana Țicău)

8.3. Bendrosios patekimo į tarptautinę rinką vežant krovinius keliais taisyklės (nauja redakcija) (A6-0211/2009, Mathieu Grosch)

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, atsižvelgiant į šimtus balsų, gal galėtumėte tiesiog paskelbti „priimta“ arba „atmesta“, o ne skelbti skaičius?

Pirmininkas. – Taip, gerb. M Gahleri, iš tikrųjų norėčiau pasielgti taip, kaip siūlote, ir, tiesą sakant, vieną kartą jau taip pasielgiau. Bet šiandien to nedarysiu, nes Europos žurnalistų asociacija paprašė detalai paskelbti

balsavimo rezultatus. Jei nepatenkinsime jų prašymo, rezultatai nebus tinkamai užfiksuoti; be to, jie teisingai teigia, kad, nežinodami balsavimo rezultatų, negalės politiškai įvertinti Parlamento pozicijos.

8.4. Pastatų energetinis naudingumas (A6-0254/2009, Silvia-Adriana Țicău)

- *Prieš balsavimą:*

Silvia-Adriana Țicău, pranešėja. – Gerb. pirmininke, norėčiau trumpai pasisakyti dėl 7 straipsnio 57 pakeitimo, kad tik tuo atveju, jei pirmoji dalis bus priimta, 106 ir 117 pakeitimai bus atmesti.

Dėl 9 straipsnio 102 pakeitimo norėčiau pasakyti, kad tik tuo atveju, jeigu jie visi bus priimti, 60 pakeitimas bus atmetas. Kitaip turėsime balsuoti dėl atitinkamos 60 pakeitimo dalies.

Pirmininkas. – Dėkoju, A. Țicău, atkreipsime dėmesį į jūsų pastabą.

- *Prieš balsavimą dėl 109 ir 124 pakeitimo:*

Silvia-Adriana Țicău, pranešėja. – Gerb. pirmininke, turime balsuoti ir dėl atitinkamų 109 ir 124 pakeitimų dalių.

8.5. Kredito reitingų agentūros (A6-0191/2009, Jean-Paul Gauzès)

- *Prieš balsavimą:*

Jean-Paul Gauzès, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau tik pastebėti, kad tai – labai svarbus pranešimas, kuris supažindina su Europos reglamentu dėl kredito reitingų agentūrų, todėl yra vienas iš reagavimo į krizę elementų.

Norėčiau pasakyti, kad šį ryt Nuolatinis atstovų komitetas (COREPER) pritarė kompromisiniam tekstui, kuris pateiktas balsavimui. Pagal Parlamento balsavimo taisyklės būtų geriausia atmesti atitinkamas visų pakeitimų dalis, išskyrus 172 pakeitimą. Taip pat norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams, G. Pittelai ir W. Klinzui, bei visiems kitiems, prisidėjusiems prie šio svarbaus darbo.

8.6. Jūrų ir vidaus vandenų maršrutais vykstančių keleivių teisės (A6-0209/2009, Michel Teychenné)

8.7. Miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleivių teisės (A6-0250/2009, Gabriele Albertini)

- *Dėl 81 ir 12 pakeitimų:*

Georg Jarzembowski (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, manau, kad 81 pakeitimui pritaria didžioji dauguma. Tokiu atveju 12 pakeitimas netenka galios. Gal galėtumėte tai dar kartą patvirtinti?

Pirmininkas. – Taip, gerb. G. Jarzembowski, jūs teisus: 12 pakeitimas nustoja galioti.

Eva Lichtenberger (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, antrasis pakeitimas gali būti suprantamas kaip atliekantis papildančią funkciją. Čia nėra jokių prieštaravimų. Šie du pakeitimai nekliudo vienas kitam.

(Šūrmulys salėje)

Pirmininkas. – Gal pranešėjas G. Albertini galėtų pateikti savo nuomonę?

Gabriele Albertini, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pritariu koordinatoriaus G. Jarzembowskio išsakytai nuomonei: 12 pakeitimas atmetamas.

8.8. Autorių ir gretutinių teisių apsaugos terminai (A6-0070/2009, Brian Crowley)

- *Prieš balsavimą:*

Sharon Bowles (ALDE). – Gerb. pirmininke, apgailestauju, jei pertrauksiu kolegas šioje ilgoje balsavimo sesijoje, tačiau ką tik balsavimo sąraše nurodyta, kad konstatuojamosios dalies 80 pakeitimas atmetamas, jei priimamas 37 pakeitimas. Pirmoji pakeitimo dalis išliko tokia pati, o naujoji dalis – antroji – yra suderinama. 81 pakeitimas, kuris yra atitinkamas straipsnio pakeitimas, nepraranda galios patvirtinus atitinkamą straipsnio 55 pakeitimą. Todėl norėčiau paprašyti, kad balsuotume už 80 pakeitimą kaip 37 pakeitimo papildymą, jei tik tam pritars nariai – tai jau kitas klausimas – panašu, kad taip elgiamės ir su 81 pakeitimu.

Pirmininkas. – Dėkoju, S. Bowles. Reikėtų išklausti pranešėjo B. Crowley nuomonę.

Brian Crowley, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, nematau, kad šis pakeitimas galėtų būti laikomas papildymu. Jį reikėtų apsvarstyti atskirai.

8.9. Pažangiosios kelių transporto sistemos ir sąsajos su kitų rūšių transportu (A6-0226/2009, Anne E. Jensen)

- Prieš balsavimą:

Alexander Alvaro (ALDE). – Gerb. pirmininke, su didžiausia pagarba norėčiau pastebėti, kad taptumėte labai populiarius, ir visi labai palankiai įvertintų, jei galėtumėte paspartinti balsavimo procedūrą.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Labai dėkoju už patarimą, gerb. A. Alvaro. Be abejo, matyti, kad neturite patirties šioje srityje.

8.10. Antroji „Marco Polo“ programa dėl Bendrijos finansinės paramos teikimo krovinių transporto sistemos atitikčiai aplinkosaugos reikalavimams didinti („Marco Polo II“) (A6-0217/2009, Ulrich Stockmann)

8.11. Konkurencingas krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklas (A6-0220/2009, Petr Duchoň)

8.12. Pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse (A6-0233/2009, John Bowis)

- Prieš balsavimą:

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL). – (NL) Norėčiau iškelti klausimą dėl darbo tvarkos, remiantis 168 straipsnio 2 dalimi. Mūsų frakcija pateikė pakeitimą dėl teisinio pagrindo keitimo, kaip ir kai kurios kitos frakcijos. Šis pakeitimas reiškia, kad tik 95 straipsnis dėl vidaus rinkos, taigi tik ekonominiai interesai, tampa teisiniu pagrindu, o ne 152 straipsnis dėl visuomenės sveikatos, kuriame pacientas – pradžios taškas.

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas paprašė Teisės reikalų komitetą pateikti nuomonę, tačiau nuomonės buvo prašoma remiantis vien tik Komisijos pradinio pasiūlymo pagrindu. J. Bowiso pranešime matyti, kad tam tikri pakeitimai padaryti, nes čia pacientų teisės jau yra paminėtos, todėl pasikeitė ir teisinis pagrindas. Tačiau šie pakeitimai buvo paskelbti nepriimtini, todėl iškilo sunkumų dėl pagrindinio pakeitimo, kurio siekia Parlamentas – kitaip tariant, vietoje išimtinio orientavimosi į rinką įtraukti pacientų teises. Norėčiau paprašyti, kad pranešimas būtų grąžintas Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetui.

Pirmininkas. – Gerb. K. Liotardai, dabar balsuosime dėl 158 pakeitimo, kurį siūloma atmesti, ir kai tik turėsime rezultatus, atsakysiu į jūsų pastabą.

Norėčiau pateikti pasiūlymą dėl teisinio pagrindo pakeitimų: Tarybai pirmininkaujanti valstybė turi nuspręsti dėl šių pakeitimų priimtimumo: 159, 119, 116 ir 125 pakeitimų, tačiau sprendimas, be abejo, priklausys nuo galutinės direktyvos formos, kuri bus keičiama balsavimo metu.

Todėl siūlau, kad balsavimas dėl šių pakeitimų priimtimumo vyktų pačioje pabaigoje, nes tuo metu Tarybai pirmininkaujanti valstybė jau turės visus reikalingus faktus, ir galės nuspręsti, ar pakeitimai priimtini. Kitaip tektų nuspręsti dabar, neturint pakankamai informacijos.

Taigi, jei gerbiamieji nariai sutinka, balsavimas dėl šių pakeitimų vyks pačioje pabaigoje.

Philip Bushill-Matthews, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, sutinku su jūsų pasiūlymu. Tik norėčiau paprašyti dėl aiškumo išvardyti pakeitimus dėl teisinio pagrindo – 159, 119 ir kt.? „Kiti“ turėtų apimti ir konstatuojamąją dalį, t. y. 126 pakeitimą.

Pirmininkas. – Balsuosime dėl atitinkamų komitetų pateiktų 80 pakeitimų. Be to, mus informavo, kad Ph. Bushill-Matthews norėtų pateikti žodinį pakeitimą dėl 100 pakeitimo.

- Prieš balsavimą dėl 100 pakeitimo:

Philip Bushill-Matthews, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, norėčiau atsiprašyti kolegų už tokį vėlyvą pateikimą, tačiau tiesiog siekiu aiškumo.

100 pakeitime numatomas valstybių narių įsipareigojimas keistis informacija apie sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų drausminių procedūrų ir baudžiamųjų bylų duomenis. Tai – visiškai priimtina, tačiau paskutinę akimirką man pasirodė, kad šią nuostatą galima suprasti ir taip: jei, pvz., sveikatos priežiūros specialistas nubaudžiamas už kelių eismo taisyklių pažeidimą, tai valstybės narės turėtų pasidalyti ir tokia informacija. Akivaizdu, kad tai nėra šio pakeitimo tikslas, todėl norėčiau pasiūlyti tokią formuluotę: „Valstybės narės nedelsdamos ir iniciatyviai keičiasi informacija apie sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų drausminių procedūrų ir baudžiamųjų bylų duomenis, kai tai daro poveikį jų registracijai ar jų teisei teikti paslaugas“. Taigi, šį pakeitimą norėčiau pateikti vien aiškumo tikslu

Pirmininkas. - Iki šiol balsuodami dėl šio pranešimo balsavome dėl įvairių pakeitimų, keičiančių 15, 16 ir 17 straipsnius. Priimti šie minėti straipsnius keičiantys pakeitimai: 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110 ir 135 pakeitimai.

Diskusijose Komisijos narė A. Vassiliou minėjo, kad ji būtų pasiruošusi persvarstyti teisinį pagrindą, jeigu tam būtų priežasčių; tai priklausytų nuo direktyvos pakeitimų. Turime nuspręsti, ar priimti 159, 119, 116, 125 bei 126.1 pakeitimus, kad galėtume užtikrinti, jog galutinis Parlamento priimtas tekstas atitinka teisinį pagrindą.

Atsižvelgiant į Komisijos narės pasakytus žodžius ir tai, kad atitinkamas komitetas balsavo dėl šių pakeitimų – t. y. atitinkamas komitetas ir jo pirmininkas nustatė, kad šie pakeitimai yra priimtini – galima dėl jų balsuoti. Be to, atsižvelgiant į tai, kad šiandien jau balsavome dėl pakeitimų, keičiančių 15, 16 ir 17 straipsnius, norėčiau pastebėti, kad direktyva jau pakeitė kryptį.

Todėl Tarybai pirmininkaujanti valstybė laiko pakeitimus priimtinais, ir netrukus dėl jų balsuosime.

Philip Bushill-Matthews, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, pritariu jūsų sprendimui, – jūs turite teisę priimti tokį sprendimą, – tačiau prieš tai K. Liotard minėjo, jog mums reikalingas dvejopas pagrindas, nes jeigu teisiniu pagrindu bus tik vidaus rinka, tai reikš, kad balsuosime dėl ekonominių klausimų, net nemėgindami iš naujo pradėti diskusijas. Tik norėčiau ją pataisyti, kad šiuo metu turimas vienas teisinis pagrindas nėra vien tik ekonominis: jame kalbama apie pacientų teises ir laisvą pasirinkimą. Todėl mūsų frakcija balsuos prieš dvejoją teisinį pagrindą, tiek prieš šiuos pirminius pakeitimus, tiek prieš konstatuojamąją dalį. Norėčiau paraginti kitus kolegas pirmiausia galvoti apie pacientų teises.

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kalbėsiu labai trumpai: stengiuosi būti paslaugus, tačiau pradedu jausti alkį. Tai – svarbūs balsavimai, o ši dienotvarkė labai užimta, ir aš labai jus užjaučiu.

Ką tik buvau nusileidęs į spaudos atstovų patalpas ir pastebėjau, kad aštuoni žurnalistai iš tikrųjų klausosi balsavimo, o kiti tiesiog žiūri į ekranus, kuriuose rodomas kiekvienas balsavimas. Todėl manau, kad nebūtina skaityti kiekvieno balsavimo rezultatų.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Gerb. E. McMillanai-Scottai, iki šiol prisitaikydavome prie pranešėjų. Nuo šiol dirbsime sparčiau, kad visi būtų patenkinti.

- Po balsavimo:

Philip Bushill-Matthews, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, atsižvelgiant į ką tik buvusį diskusijų pertraukimą – nors ir su gerais ketinimais – nesilaikėte įprastos procedūros ir nepadėkote pranešėjui. Esu įsitikinęs, kad norėtumėte padėkoti, ypač atsižvelgiant į tai, kad pranešėjas negalėjo dalyvauti šiose diskusijose.

Pirmininkas. – Iš tikrųjų, dabar labai tinkamas laikas padėkoti pranešėjui J. Bowisui už atliktą darbą ir palinkėti jam kuo greičiau pasveikti.

8.13. Pacientų sauga (A6-0239/2009, Amalia Sartori)

8.14. Europos veiksmai retųjų ligų srityje (A6-0231/2009, Antonios Trakatellis)

8.15. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Komisija (A6-0168/2009, Jean-Pierre Audy)

8.16. 2007 m. bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Septintasis, aštuntasis ir devintasis Europos plėtros fondai (A6-0159/2009, Bogusław Liberadzki)

8.17. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (A6-0155/2009, Søren Bo Søndergaard)

8.18. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Regionų komitetas (A6-0153/2009, Søren Bo Søndergaard)

8.19. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos mokymo fondas (A6-0157/2009, Christofer Fjellner)

8.20. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (A6-0158/2009, Christofer Fjellner)

8.21. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos policijos koledžas (A6-0160/2009, Christofer Fjellner)

Christofer Fjellner, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, kadangi Parlamentas nusprendė pritarti Europos policijos kolegijos biudžeto įvykdymo patvirtinimui, neatsižvelgdamas į mano ir komiteto pateiktas rekomendacijas, tiesiog norėčiau paraginti savo kolegas iš Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pritarti Socialistų frakcijos Europos Parlamente pateiktiems pakeitimams. Nėra tikslinga pagrįsti, kodėl turėtume nepritarti biudžeto įvykdymo patvirtinimui ar atidėti sprendimą dėl patvirtinimo, kai šis sprendimas dėl patvirtinimo jau priimtas. Todėl siūlau laikytis nuoseklumo ir raginu frakcijos narius pritarti Socialistų frakcijos pasiūlymams ir balsuoti už kitus keturis pakeitimus.

8.22. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos GNSS priežiūros institucija (A6-0164/2009, Christofer Fjellner)

8.23. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos geležinkelių agentūra (A6-0165/2009, Christofer Fjellner)

8.24. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos jūrų saugumo agentūra (A6-0167/2009, Christofer Fjellner)

8.25. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos rekonstrukcijos agentūra (A6-0169/2009, Christofer Fjellner)

8.26. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos aplinkos agentūra (A6-0171/2009, Christofer Fjellner)

8.27. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos maisto saugos tarnyba (A6-0172/2009, Christofer Fjellner)

8.28. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (A6-0173/2009, Christofer Fjellner)

8.29. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra (A6-0174/2009, Christofer Fjellner)

8.30. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (A6-0176/2009, Christofer Fjellner)

8.31. 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra (A6-0179/2009, Christofer Fjellner)

8.32. Kova su miškų naikinimu ir alinimu (B6-0191/2009)

8.33. Judumo mieste veiksmų planas (A6-0199/2009, Gilles Savary)

8.34. Pažangiųjų transporto sistemų veiksmų planas (A6-0227/2009, Anne E. Jensen)

9. Paaiškinimai dėl balsavimo

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, norėčiau pateikti pasiūlymą: kai kurie nariai pageidavo gauti paaiškinimus dėl balsavimo rezultatų, todėl suteikiu teisę kalbėti, tik prašau pateikti visus paaiškinimus iš eilės, vienoje kalboje.

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pranešimas: Paulo Casaca (A6-0184/2009)

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, kiekvieną dieną vis daugiau mano rinkėjų susiduria su vis didesniais finansiniais sunkumais. Perskaitęs tokį pranešimą, kaip šis, suprantu, kad Europos mokesčių mokėtojai išleidžia 1,6 mlrd. EUR šiems Rūmams, t. y. Europos Parlamentui; be to, 9,3 mln. EUR iššvaistomi Europos Parlamento politinėms frakcijoms, o kur dar pakartotinis pasižadėjimas iki 2020 m. 30 proc. sumažinti išmetamos anglies kiekį, tačiau nė neužsimenama apie labiausiai piktinančius išmetamųjų teršalų kiekius – tuos, kurie susidaro dėl nereikalingo važinėjimo į šią vietą dvylika kartų per metus. Šis pranešimas kelia pasibaisėjimą, nes atskleidžia su šio Parlamento veikla susijusias detales.

Richard Corbett (PSE). - Gerb. pirmininke, leiskite geriau paaiškinti gerb. J. Allisterio pasisakymo aplinkybes: Europos Parlamentas kiekvienam piliečiui kainuoja 1,74 svaro per metus – norėčiau naudoti svarus, kad būtų patogiau J. Allisteriui. Palygindamas galiu pasakyti, kad Bendruomenių rūmai kiekvienam Jungtinės Karalystės piliečiui kainuoja po 5,75 svaro per metus, o Lordų rūmai – po 1,77 svaro. Kitaip tariant, Parlamento veiklos kaina vienam piliečiui – mažesnė.

Tačiau tai tikrai nereiškia, kad galime ilsėtis ant laurų. Be abejonės, turėtume būti budrūs ir mažinti išlaidas. J. Allisterio pastabos dėl dvylikos plenarinių posėdžių organizavimo Strasbūre, kurie kainuoja iš tiesų daug – labai teisinga pastaba. Kita vertus, tai ne Europos Parlamento sprendimas: taip nusprendė valstybės narės, kurios Edinburge, pirmininkaujant Johnui Majorui, teisiškai įpareigojo Europos Parlamentą susirinkti dvylika kartų per metus. Siūlyčiau valstybėms narėms persvarstyti šį sprendimą.

- Pranešimas: Søren Bo Søndergaard (A6-0150/2009)

Richard Corbett (PSE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pasisakyti dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo Tarybai. Vėl reikia prisiminti garbingą susitarimą, kuris buvo pasiektas prieš tiesioginius rinkimus, kad Parlamentas ir Taryba, kaip dvi įstatymų leidžiamosios institucijos, yra visiškai atsakingos už savo vidinį biudžetą, todėl neanalizuoja ir nekritikuoja viena kitos biudžeto.

Manau, kad atėjo metas persvarstyti šį garbingą susitarimą, ypač dėl to, kad Tarybos biudžetas – jau ne tik administracinis biudžetas, kuris priklauso institucijai, kuri kartu su mumis leidžia įstatymus, tačiau kartu ir biudžetas, kuris gali išaugti ateityje dėl vykdomųjų funkcijų bendrosios užsienio ir saugumo politikos srityje.

Šio garbingo susitarimo niekada nebuvo ketinama taikyti vykdomosioms funkcijoms. Niekada nebuvo tikslo vengti parlamentinės priežiūros, todėl manau, kad atėjo tinkamas metas pradėti diskusijas su Taryba dėl šio susitarimo persvarstymo.

- Pranešimas: Paulo Casaca (A6-0184/2009)

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, susilaikiau nuo balsavimo dėl 2007 m. Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimo, nes pranešime yra keletas pastraipų, kurioms padarė įtaką žiniasklaidos paskelbta dezinformacija ir melas, ypač dėl narių savanoriško pensijų draudimo fondų.

D. Cohn-Bendit gali ramiai miegoti, nes, kaip mokesčių mokėtojas, jis nebus paprašytas garantuoti jau į pensiją išėjusių fondo narių teisių, nei jų našlių ar nuo jų priklausomų asmenų teisių, kaip ir tų narių, kurių kadencija baigsis liepos 14 d.

Jeigu jis mano, kad savanoriško pensijų draudimo fondams priklausantys nariai neturėtų dalyvauti balsuojant dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, pirmiausia turėtų pats pasitraukti iš balsavimo. Tačiau jis mielai dalyvavo balsuojant dėl EP biudžeto, skirtojo išmokoms finansuoti, nors ką tik paaiškėjo, – to reikalauja ir skaidrumas, – kad, pvz., tik kartą per penkerius metus dalyvavo komiteto, kuriam priklauso, posėdyje. Legendinis šio nario atsidavimas Parlamento teisėkūros darbui – juk neužtenka tik tuščiažodžiauti ir organizuoti spaudos konferencijas – turėtų paskatinti jį būti taktiškesnį, tačiau atsižvelgiant į tai, kad jis 68-ųjų metų reliktas, tikriausiai niekas nedrįs iš jo tikėtis kažko daugiau.

Be to, gerb. pirmininke, jokie pareiškimai, net iš grupės pirmininkų pusės, negali pakeisti šio Parlamento teisinių išipareigojimų, kurie „išalti akmenyje“.

- Pranešimas: Christofer Fjellner (A6-0148/2009)

Daniel Hannan (NI). – Gerb. pirmininke, ką tik balsavome dėl daugelio Europos agentūrų ir pusiau savarankiškų nevalstybinių organizacijų – Europos vaistų agentūros, Išorės sienų valdymo agentūros, Europos aviacijos saugos agentūros, ir t. t. – finansavimo ir, mano nuomone, tai nepriimtina dėl trijų priežasčių. Tam prieštarauja euroskeptiniai, teisiniai bei demokratiniai argumentai.

Nesitikiu, kad euroskeptiniai argumentai sulauks daug palaikymo šiame Parlamente. Akivaizdu, kad tokie klausimai neturėtų būti sprendžiami Briuselio lygmeniu. Taip pat nesitikiu, kad teisiniai argumentai sulauktų daug dėmesio: daugelis šių agentūrų, nors ir įgavo teisinės galios pagal Lisabonos sutartį ar Europos Konstituciją, šiuo metu neturi tinkamo teisinio pagrindo. Tačiau manau, kad demokratiniai argumentai gali sulaukti autentiškumo atgarsių net iš mūsų kolegų federalistų. Kai Parlamentas susitaria dėl kasdieninio vykdomos veiklos tvarkymo su organizacijomis, kuriose retai lankomės ir kurių beveik niekada nematome, – vos kartą per metus surengdami atsitiktinį vizitą, – ir tikisi, kad jos vykdys numatytą veiklą su mūsų išipareigojimu kasmet išrašyti čekius, menkina mūsų demokratiją.

F. Hayek sakė, kad valdžios perdavimas išorinėms agentūroms – nors ir įprastas požymis, tačiau pirmas žingsnis, po kurio demokratija praranda savo galias. Čia esantys kolegos, tiek federalistai, tiek euroskeptikai, turėtų atsižvelgti į tokį pavojų.

- Pranešimas: Mathieu Grosch (A6-0215/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Iš tiesų turiu daug pastabų. Niekada to nedariau anksčiau, tačiau šiandien, manau, svarbu tai padaryti. Pirmiausia norėčiau pakalbėti apie M. Groscho pranešimą, už kurį balsavau, taip pritardama ir transporto komisijos rekomendacijoms, nes tikiu, kad vienas perfrazuotas ir atnaujintas reglamentas turėtų pakeisti du galiojančius autobusų paslaugoms reguliuoti skirtus reglamentus. Toks žingsnis padėtų užtikrinti skaidrumą ir sumažintų biurokратиškumą.

- Pranešimas: Silvia-Adriana Țicău (A6-0210/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Toliau norėčiau pasisakyti apie Silvijos-Adrianos Țicău pranešimą, kuriam taip pat pritariu, nes jis padėtų užtikrinti dar tolygesnį naujojo kelių transporto reglamento įgyvendinimą. Tikiu, kad atsižvelgdami į šios srities tarptautinį pobūdį, turėtume numatyti įdiegti Europos mastu veikiančią užklausų registruose sistemą ir taip geriau apsaugoti klientus nuo nesąžiningos konkurencijos.

- Pranešimas: Mathieu Grosch (A6-0211/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Taip pat pritariu M. Groscho pranešimui, nes jis skirtas transporto sektoriui ir padės pagerinti kelių transporto vidaus rinkos veiksmingumą ir teisinę apsaugą, sumažinti administracines išlaidas ir sudaryti sąlygas sąžiningesnei konkurencijai. Manau, kad bendrosios Europos rinkos integracijos sąlygomis ateinančiais metais taip pat turėtume panaikinti apribojimus patekti į valstybių narių vidaus rinkas.

- Pranešimas: Silvia-Adriana Ticău (A6-0254/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) S. Ticău antrasis pranešimas dėl pastatų energetinio naudingumo taip pat sulaukė mano palaikymo, nes jis padės suvokti iššūkius, su kuriais Europa susiduria energijos pasiūlos ir paklausos srityse. Tai reiškia, kad padidinę energetinį naudingumą galėtume sumažinti energijos suvartojimą 20 proc. Investicijos į energetinį naudingumą padės atgaivinti Europos ekonomiką, nes šios investicijos gali sukurti tiek pat darbo vietų ar net daugiau, nei sukuria investicijos į tradicines infrastruktūras. Energetinio naudingumo didinimas – pati veiksmingiausia priemonė, kuri gali padėti Europos Sąjungai sumažinti išmetamojo CO₂ kiekį, sukurti naujų darbo vietų ir sumažinti vis didėjančią Europos Sąjungos priklausomybę nuo išorinių energijos tiekėjų.

- Pranešimas: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) J. P. Gauzès'o pranešime – tik nesu įsitikinusi, ar teisingai ištariau jo pavardę – kalbama apie reitingų agentūras, palaikau šį pranešimą, nes reitingavimo ir priežiūros trūkumai bei klaidos prisidėjo prie dabartinės finansų krizės kilimo. Tai, kad yra tik kelios reitingų agentūros, kurios veikia pasaulio mastu, o jų pagrindinės būstinės dažniausiai įsikūrusios ne ES, verčia mane stebėtis, ar Europos teisės aktai gali būti veiksmingi šioje srityje. Sutinku, kad ES ir trečiųjų šalių bendradarbiavimas turi būti intensyvesnis siekiant išspręsti šią problemą, ir kad tai vienintelis būdas, kuriuo galime pasiekti harmoningą reglamentavimą.

- Pranešimas: Michel Teychenné (A6-0209/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Norėčiau padaryti pastabų dėl pranešimo, kuriame kalbama apie jūrų ir vidaus vandenų maršrutais keliaujančių keleivių teises – šios srities reglamentavimas labai reikalingas, nes toks žingsnis taip pat padėtų padidinti šiomis transporto priemonėmis keliaujančių europiečių teises ir užtikrintų vartotojams vienodas teises, naudojantis įvairių rūšių transporto priemonėmis.

- Pranešimas: Gabriele Albertini (A6-0250/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) G. Albertinio pranešimas dėl miesto autobusų keleivių teisių taip pat sulaukė mano pritarimo, nes autobusų keleiviams skirtos apsaugos priemonės pagaliau padės panaikinti Europos Sąjungoje egzistuojančią nelygybę ir užtikrinti vienodą elgesį su visais keleiviais kaip su keliaujančiais oro ir geležinkelio transportu. Kadangi tokie teisės aktai liečia tiek transporto valdytojus, tiek keleivius, ir transporto operatoriams sukuria daug naujų įsipareigojimų, paslaugų teikėjams turėtų būti skirtas šiek tiek ilgesnis įgyvendinimo laikotarpis siekiant geresnių rezultatų.

- Pranešimas: Anne E. Jensen (A6-0226/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Dėl A. E. Jensen pranešimo apie pažangiąsias transporto sistemas norėčiau pasakyti, kad jų įdiegimas pagrindė jų efektyvumą, nes transportas tapo produktyvesnis, saugesnis ir patikimesnis, be to, taip pavyko pasiekti politinį tikslą – padaryti transportą švaresnį. Dėl minėtų priežasčių balsavau už šį pranešimą.

- Pranešimas: Ulrich Stockmann (A6-0217/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) U. Stockmanno pranešimas dėl antrosios „Marco Polo“ programos – vertas mūsų pritarimo, nes ši programa padėtų sumažinti spūstis greitkeluose, patobulintų transporto sistemų aplinkosaugos metodus ir paskatintų įvairių transporto rūšių derinimą. Esu susirūpinusi, kad kiekvienais metais sulaukiame vis mažiau finansinės paramos pašymų, taigi ir numatytų projektų, kurie galėtų būti finansuojami iš šios programos lėšų.

- Pranešimas: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Pritariu P. Duchoň'o pareiškimui, nes geležinkelio transportas tebėra labai svarbus Europos transporto sistemoje, netgi šiais laikais, nuolat mažinant prekių transportavimo mastą. Taip pat

pritariu šiam pranešimui, nes sutinku su pranešėjo nuomone, kad šis teisės aktas turi būti parengtas taip, kad ateityje geležinkelių tinklas taptų veiksmingas visiems naudotojams.

- Pranešimas: John Bowis (A6-0233/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Šį rytą diskutavome ir ką tik balsavome dėl pranešimų apie sveikatos priežiūros paslaugas. Pritariu pacientų teisių apsaugai teikiant sveikatos priežiūros paslaugas kitose šalyse, nes manau, kad išrinktieji Europos Parlamento atstovai per ilgai džiaugėsi padėtimi, kai teisininkai atliko teisėkūros funkcijas šioje srityje – teisės aktus turi priimti politikai, t. y. Europos rinkėjų išrinkti Parlamento nariai. Tai paskutinė galimybė apsvastyti ir priimti šią direktyvą.

- Pranešimas: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) A. Trakatelliso pranešimas apie retąsias ligas tarsi papildė pranešimą apie pacientų teises, kurį palaikau, nors ir nepritariau 15 šio pranešimo rekomendacijai, kuri alsuoja praeito šimtmečio dvasia, ir manau, kad politikai neturėtų daryti įtakos genetiniams tyrimams.

- Pranešimas: Gilles Savary (A6-0199/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Balsavau už pranešimą, susijusį su judumu mieste ir veiksmų planu šioje srityje, nes miesto transportas atlieka labai svarbų vaidmenį ES krovinių gabenimo ir keleivių pervežimo sistemoje. Todėl atskiros miesto strategijos parengimas labai pagrįstas.

- Pranešimas: Anne Jensen (A6-0227/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Ir galiausiai dar norėčiau paminėti Anne Jensen pranešimą apie pažangiąsias transporto sistemas, nes šios srities veiksmų plane didžiausias dėmesys skiriamas geografiniam nuoseklumui.

- Pranešimas: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Daniel Hannan (NI). - Šiandien minime garsiausio Anglijos ir turbūt visos žmonijos dramaturgo ir rašytojo metines. Šekspyro kūriniais būdinga tai, kad nesvarbu, kokia yra mūsų, skaitytojų, patirtis, jie visada nušviečia mūsų ją labiau, nei ji nušviečia šias pjeses. Šiandien norėčiau pacituoti Džono Gauntiečio prieš mirtį pasakytus žodžius iš dramos *Ričardas II*, kurie ne tik puikiai perteikia mūsų biudžeto problemas Britanijoje, tačiau ir padėtų Europoje.

Pirmiausia apie biudžetą:

„Tokia brangi brangi šitoji žemė,

Brangių žmonių pasauly išgarsinta,

Dabar štai, – mirštu, tai ištarti reikia, –

Išnuomota bus lyg menka sodyba!“ /Vertė A. Danielius/

Tačiau paklauskite, kaip apibūdinta Lisabonos sutartis arba Europos Konstitucija:

„Buvai, tėvyne, jūros surakinta,

Bet apsiaustį Neptūno pavydaus

Atlaikė uolos;

O dabar tave

Apraizgė raštais tarsi gėdos pančiais.

O Anglija, kitus įveikt įpratus,

Gėdingai įveikei pati save!“ /Vertė A. Danielius/

Jeigu turite geresnį apibūdinimą, nekantrauju jį išgirsti.

Pirmininkas. – Net neįsivaizdavau, kad slepiate tokį talentą sakyti iškilmingą kalbą. Jūs puikiai pacitavote.

-Pranešimas: Silvia-Adriana Ticău (A6-0254/2009)

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, balsuodami įvairiais klausimais Europos Parlamente visuomet turėtume būti tikri savo moraline lyderyste.

Visiškai deramai kalbame apie energetinį naudingumą. Atvirai kalbant, šioje srityje man neįkyla jokių keblumų Europos, nacionaliniu ar vietos lygmeniu. Manau, kiek daugiau galima pasiekti vietos valdymo lygmeniu, tačiau vertėtų pasidalyti gerąja patirtimi ir idėjomis Europos ir nacionaliniu lygmeniu.

Tačiau, imdamiesi lyderio vaidmens, privalome parodyti ir moralinę lyderystę. Argi galima kalbėti apie energetinį pastatų naudingumą, jei ir toliau dirbame dviejuose Parlamento rūmuose: Strasbūre ir Briuselyje. Ką pasakysime dėl išmetamų CO₂ dujų Parlamente Strasbūre – juk šis kiekis kasmet siekia dešimtis tūkstančių tonų? Baikime pagaliau veidmainiauti; metas imtis lyderystės ir uždaryti Parlamento rūmus Strasbūre.

- Pranešimas: John Bowis (A6-0233/2009)

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau prisiminti savo kolegą Johną Bowisą ir esu tikras, kad visi drauge palinkėsime jam greitai pasveikti. Džiugina tai, kad jis galėjo pasinaudoti kitos šalies sveikatos priežiūros sistema. Šis Britanijos pilietis pasinaudojo puikiais sveikatos priežiūros paslaugomis Belgijoje.

Tai – keli žingsniai tinkama linkme, suteikiant galimybę visiems ES piliečiams spręsti dėl vietos, kur pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis. Suteikus informaciją pacientams apie pasveikusią įvairiomis ligomis sirgusių ligonių skaičių skirtingose šalyse ir galimybę pasirinkti, jie galės pasirinkti šalį, kurioje galimybės pasveikti didžiausios. Galimybė pasinaudoti šiomis sveikatos priežiūros paslaugomis yra teigiamas žingsnis tinkama linkme.

Man ne kartą teko reikšti kritiką tam tikrų mūsų čia aptariamų iniciatyvų atžvilgiu, tačiau šį žingsnį vertinu teigiamai. Nekantriai laukiame, kol pacientams visoje Europos Sąjungoje bus suteikta galimybė pasirinkti ir pasinaudoti platesnėmis paslaugomis.

- Pranešimas: Brian Crowley (A6-0070/2009)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Taip pat norėčiau paaiškinti, dėl ko atitinkamai balsavau dėl B. Crowley pranešimo dėl autorių teisių apsaugos termino. Balsavau prieš šį tinkamai neapsvarstytą pranešimą, kuriuo siekta pakeisti vartotojų už muziką mokėtiną kainą ateinančius 45 metus. Norėčiau padėti eiliniams menininkams, o tam mums reikalingi teisės aktai, reglamentuojantys sutartines sąlygas ir kolektyvinį valdymą, taip pat nustatantys socialinės apsaugos sistemą, pensijų sistemas arba licencinių tarifų pakeitimus. Poveikio studijos parodė, kad eiliniams menininkams tenka tik 2 proc. grynųjų pajamų, o likusi dalis atitenka įrašų bendrovėms ir garsiausiems menininkams. Tolesnis perskirstymas pakenktų perspektyviems smulkiesiems menininkams, o vartotojai ir mokesčių mokėtojai papildomai sumokėtų šimtus milijonų eurų. Dėl šio pasiūlymo bibliotekų, archyvų, meno mokyklų ir nepriklausomų kino kūrėjų padėtis taps sudėtingesnė. Poveikis audiovizualinių menininkų padėčiai nėra aiškus. Visos teisinės institucijos pasisakė prieš šį pasiūlymą ir aš balsavau atitinkamai.

- Pranešimas: Anne E. Jensen (A6-0226/2009)

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, aš balsavau už A. E. Jensen pranešimą dėl pasiūlymo dėl direktyvos dėl pažangiųjų transporto sistemų įvedimo. Direktyva siekiama užtikrinti transporto sistemose naudojamų informacinių ir ryšių technologijų sąveiką.

Būtina skatinti inovacijas transporto srityje, nes tai gali padidinti transporto priemonių saugumą. Iš tiesų inovacijos bus bevertės, jei nebus užtikrintas jų taikymas visoje Europos Sąjungoje.

Ši direktyva skirta mūsų indėliui mažinant žuvusių Europos keliuose skaičių – tam reikia sumažinti susidūrimo riziką ir autoįvykių sunkumą. Norėčiau priminti, kad Europos Sąjunga nustatė tikslą iki 2010 m., palyginti su 2000 m., perpus sumažinti žūstančiųjų keliuose skaičių.

Todėl apgailestauju, kad mūsų jau prieš kelis mėnesius priimtos direktyvos dėl tarptautinio bendradarbiavimo kelių saugumo srityje iki šiol nepriėmė Europos Sąjungos transporto ministrai; tai leistų išgelbėti gyvybes palengvinus priverstinį baudų, skirtų transporto priemonių vairuotojams, pažeidusiems teisės normas kitoje valstybėje narėje nei transporto priemonė registruota, vykdymą.

- Pranešimas: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Dėl P. Duchoň pranešimo dėl krovinių vežimo geležinkelių koridoriais norėčiau pasakyti, kad Europos Parlamentas visai neseniai priėmė pranešimą dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo. Balsavau už šį pranešimą, kuris leistų padidinti ir pagerinti prekių pervežimą geležinkeliu.

Šioje srityje būtina imtis veiksmų Europos lygmeniu. Iš tiesų šiuo metu krovinių vežimas geležinkeliu veikia nepatenkinamai ir nesuteikia bendrovėms, norinčioms pervežti savo prekes geležinkeliu, garantijų, kad prekės bus pristatytos laiku.

Būtina padaryti krovinių vežimą geležinkeliais patrauklesnį bendrovėms, nes, geležinkelių transportui perėmus dalį keliais pervežamų prekių, sumažinsime išmetamų šiltnamio dujų kiekį, kelių ir magistralių kamščiuose įstrigusią sunkvežimių skaičių.

Todėl tikiuosi, kad valstybių narių transporto ministrai eis Europos Parlamento parodytu keliu veiksmingesnio krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo link.

- Pranešimas: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš A. Trakatelliso pranešimą dėl skandalingojo 15 pakeitimo, kuris sulygina ligų gydymą su negimusių žmonių žudymu ir atsiduoda eugenika. Turime išsiaiškinti: žmogus turi teisę į gyvybę nuo kiaušinėlio ir spermos susijungimo iki jo natūralios mirties; šiuo pakeitimu iš esmės keliamas klausimas dėl teisės į gyvybę. Negimęs žmogus neturės teisės į gyvybę dėl ligos. Tai aiškiai prieštarauja medicinai – tai nužudymas.

Dėl šios priežasties A. Trakatelliso pranešimas yra nepriimtinas ir šis pakeitimas yra skandalingas, diskredituojantis Parlamentą, kuris ne kartą pasitarnavo bioetikai ir negimusio žmogaus gyvybei.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, pirmą kartą, nuo tada, kai tapau šių Rūmų nariu, balsavau prieš biudžeto įvykdymo patvirtinimą Komisijoje ir norėčiau paaiškinti priežastis: pagrindinis rūpestis yra kaip Europos Komisija sprendė dviejų naujų šalių – Rumunijos ir Bulgarijos stojimo klausimą.

Rumunijoje ir Bulgarijoje ištis esama daugelio problemų dėl plačiai išsisknijusios korupcijos, kai prarandama daug pinigų, taip pat ir iš Europos Sąjungos. Europos Komisija lėšų skyrimą sustabdė tik 2008 m. 2007 m. praradome didelę pinigų sumą, o dabar galime kalbėti tik apie vos protarpiais veikiančias kontrolės sistemas. Rumunijoje korupcija yra plačiai išsisknijusi, taip pat esama daugybės problemų teismų sistemoje. Visa tai susiję su šalyje iki įstojimo vykusiais procesais.

Mano nuomone, Europos Komisija ateityje privalo stojimo procesą tvarkyti kitaip; jei būtume tai pastebėję kitose šalyse anksčiau, pažanga būtų buvusi gerokai spartesnė.

Norėčiau paraginti Komisiją padėti abiem šalims įdiegti finansinės kontrolės sistemas, pateisinančias savo pavadinimą, ir padėti pašalinti sisteminius trūkumus abiejose šalyse. Priešingu atveju susidursime su nuolatine problema, kuri nuolat vargins visą Europą.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo**- Pranešimas: Paulo Casaca (A6-0184/2009)**

Alexander Alvaro (ALDE), raštu. – (DE) Šiandien Europos Parlamente balsuota dėl P. Casacos pranešimo dėl 2007 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo Europos Parlamente. Pranešime taip pat aptartas Europos Parlamento pensijų fondų klausimas.

Europos Parlamento pensijų fondas yra savanoriškas. Šis pensijų fondas šiuo metu susiduria su finansiniais sunkumais ir jame susidaręs deficitas.

Liberalų partija Europos Parlamente pasisako prieš mokestinių pajamų naudojimą deficitui sumažinti. Visiškai neatsakinga tikėtis, kad Europos mokesčių mokėtojai šiuos nuostolius padengtų. Būtina užkirsti kelią šiems planams. Liberalų partija Europos Parlamente balsavo prieš biudžeto įvykdymo patvirtinimą Europos Parlamente. Nevisiškai atsakyta galimybės naudoti mokesčių pajamas deficitui panaikinti.

Richard James Ashworth (PPE-DE), raštu. – Didžiosios Britanijos konservatoriai nepavyko patvirtinti 2007 m. 2007 m. biudžeto įvykdymo 1 skyriaus Europos Parlamente. Primygtinai reikalaujame, kad

parlamentinis biudžetas kurtų Europos mokesčių mokėtojams pridėtinę vertę, todėl pasisakome už daugelį pranešėjo teiginių. Skyrium imant pažymėtina, kad pasiekta pažangos Parlamento biudžeto įvykdymo srityje, kaip nurodyta 2007 m. Audito Rūmų ataskaitoje. Taip pat pritariame pranešėjo pastaboms valstybių narių savanoriško pensijų fondo klausimu. Tačiau tradiciškai ir toliau ketiname balsuoti prieš biudžeto įvykdymo patvirtinimą, kol pamatysime realią pažangą ir gausime besąlyginį Europos Sąjungos Audito Rūmų patvirtinimą.

Monica Frassoni (Verts/ALE), raštu. – Šiandien Žaliųjų frakcija balsavo už P. Casacos pranešimą dėl 2007 m. EP biudžeto įvykdymo patvirtinimo.

Pabrėžtina, kad pritarus šiam pranešimui plenarinėje sesijoje, šių Rūmų prezidiumas turėtų įgyvendinti savo įsipareigojimus ir nedelsdamas imtis priemonių įgyvendinant šį tekstą savanoriško pensijų fondo klausimu, taip pat priimti aiškius sprendimus, kad savanoriškas fondas nebūtų išperkamas papildomais pinigais iš Parlamento biudžeto (tiesiogiai ar netiesiogiai), o fondo dalyvių sąrašas būtų nedelsiant paviestas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Parlamentas, turintis pareigą užtikrinti savo narių teises į pensiją, taip pat turėtų visiškai kontroliuoti šį fondą ir jo investavimo strategiją. Tikimės, kad šie sprendimai bus priimti iki 2009 m. balandžio mėn.

Marian Harkin (ALDE), raštu. – Susilaikiau, nes esu pensijų fondo narė.

Jens Holm ir Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), raštu. – Balsavome prieš P. Casacos pranešimą dėl 2007 m. Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimo dėl trijų priežasčių. Visų pirma prieštaraujame tam, kad EP narių savanoriškas pensijų fondas būtų finansuojamas mokesčių mokėtojų pinigais. Antra, prieštaraujame, kad mokesčių mokėtojų pinigai būtų skiriami privačiam pensijų fondui su išlaptintu ir neskelbiamu dalyvių ir naudos gavėjų sąrašu.

Trečia, visiškai prieštaravome siūlymui naudoti dar daugiau mokesčių mokėtojų pinigų dabartiniam dėl investicijų susidariusiam pensijų fondo deficitui padengti. Iš tiesų pritariame P. Casacos pranešimo 105 ir 109 dalims, kuriomis pašalinama keletas mūsų turėtų prieštaravimų dėl savanoriško EP narių pensijų fondo. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad P. Casaca pranešimu nekeičiama dabartinė padėtis, balsavome prieš 2007 m. finansinių metų Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimą.

Kartika Tamara Liotard ir Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – Balsavome prieš P. Casacos pranešimą dėl 2007 m. Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimo dėl trijų priežasčių. Visų pirma prieštaraujame tam, kad EP narių savanoriškas pensijų fondas būtų finansuojamas mokesčių mokėtojų pinigais. Antra, prieštaraujame, kad mokesčių mokėtojų pinigai būtų skiriami privačiam pensijų fondui su išlaptintu ir neskelbiamu dalyvių ir naudos gavėjų sąrašu.

Trečia, visiškai prieštaravome siūlymui naudoti dar daugiau mokesčių mokėtojų pinigų dabartiniam dėl investicijų susidariusiam pensijų fondo deficitui padengti. Iš tiesų pritariame P. Casacos pranešimo 105 ir 109 dalims, kuriomis pašalinama keletas mūsų turėtų prieštaravimų dėl savanoriško EP narių pensijų fondo. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad P. Casaca pranešimu nekeičiama dabartinė padėtis, balsavome prieš 2007 m. finansinių metų Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimą.

Toine Manders (ALDE), raštu. – (NL) Tenka apgailestauti, kad nespėjau į balsavimo pradžią, tačiau visiškai pritariu pranešimams dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo ir konkrečiai P. Casacos pranešimui. Būtų visiškai neatsakinga mums, ypač šiuo laikotarpiu, padengti pensijų fondo deficitą mokesčių mokėtojų pinigais. Galimas fondo deficitas yra fondo ir jo narių, o ne Europos Sąjungos mokesčių mokėtojų reikalas.

Parlamento nariai laikomi pavyzdžiu ir privalo Bendrijos lėšas naudoti apdairiai. Tai taikoma jų pajamoms, pensijoms ir išlaidoms. Todėl man malonu, kad Parlamente šiam pranešimui pritarta.

Carl Schlyter (Verts/ALE), raštu. – (SV) Atsisakau pritarti įvykdymui institucijai, išvaistančiai daugiau kaip 1 mlrd. EUR pensijų draudimui, kai du trečdaliai šios sumos sudaro visuomenės pinigai. Šiame papildomame pensijų fonde dalyvaujantys Europos Parlamento nariai privalo susitaikyti su šių prabangių pensijų sumažinimu, nes ir nedidelės pajamos gaunantys asmenys buvo priversti sutikti su jų pensijų sumažinimu. Kalbama apie 2007 m. įvykdymo patvirtinimą, tačiau negalime laukti visus metus, kad išreikštume kritiką 2008 m. priimtam sprendimui dėl papildomų įmokų į šį pensijų fondą.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Per balsavimą susilaikiau, nes 2009 m. balandžio 21 d. išstojau iš savanoriško pensijų fondo, todėl nenorėjau, kad tai turėtų įtakos balsuojant.

Kathy Sinnott (IND/DEM), raštu. – Mes, EP nariai, privalome atstovauti ir tarnauti Europos Sąjungos žmonėms. Visi mūsų rinkėjai skaudžiai išgyvena ekonomikos krizės pasekmes, kuri pirmiausia juntama praradus pensijas ar joms sumažėjus. Mano rinkimų apygardoje Munsteryje, Airijoje, daugelio darbininkų laukia visiškai neužtikrinta senatvė, nes jų sumokėtos pensijos didžiąja dalimi nuvertėjo, o kartais, bendrovėms bankrutavus, pensijos apskritai prarastos.

Balsavau už šį pranešimą, nes galiu drąsiai pareikšti, kad esu tuo suinterasuota, kaip reikalaujama Parlamento taisyklėse. Esu Parlamento narė ir moku įmokas į pensijų fondą. Tačiau nelaikau to interesų konfliktu.

Mano manymu, neprotinga EP nariams tikėtis nebaudžiamumo ir turėtume lygiais pagrindais dalytis ekonomikos krizės našta. Todėl kaip EP narė piliečių interesams teikiu pirmenybę prieš savuosius.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL), raštu. – Balsavau prieš P. Casacos pranešimą dėl 2007 m. Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimo dėl trijų priežasčių. Visų pirma prieštarauju tam, kad EP narių savanoriškas pensijų fondas būtų finansuojamas mokesčių mokėtojų pinigais. Antra, prieštarauju, kad mokesčių mokėtojų pinigai būtų skiriami privačiam pensijų fondui su įslaptintu ir neskelbiamu dalyvių ir naudos gavėjų sąrašu.

Trečia, visiškai prieštarauju siūlymui naudoti dar daugiau mokesčių mokėtojų pinigų dabartiniam dėl investicijų susidariusiam pensijų fondo deficitui padengti. Iš tiesų pritariu P. Casacos pranešimo 105 ir 109 dalims, kuriose pašalinama keletas mūsų turėtų prieštarašų dėl savanoriško EP narių pensijų fondo. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad P. Casacos pranešimu nekeičiama dabartinė padėtis, balsavau prieš 2007 m. finansinių metų Europos Parlamento biudžeto įvykdymo patvirtinimą.

- Rekomendacija antrajam svarstymui: Silvia-Adriana Ticău (A6-0210/2009)

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Šiame pasiūlyme paaškinamos taisyklės dėl kelių transporto operatoriaus.

Naujos taisyklės pasiūlytos, siekiant padidinti šios veiklos saugumą ir efektyvumą ir nustatyti šių įmonių bendrus finansinio valdymo kriterijus.

Nustatyti išpareigojimai pasitelkti išmokytą vadovą ir pavesti jam valdyti įmonės transporto veiklą ir įrodyti įmonės finansinę padėtį įrodo naują požiūrį šioje veikloje.

Taip pat tekste aptariamai ir kiti svarbūs klausimai: asmens duomenų apsauga, registro su viešai prieinamais ir konfidencialiais skyriais sukūrimas ir vadinamųjų „pašto dėžučių“ bendrovių eros pabaiga.

Patekti į šią profesiją nustatyti reikalavimai: reputacija, finansinė padėtis ir profesinė kompetencija, atitinka šios veiklos aiškumą, kuris, kaip mes tikimės, leis klestėti skaidresnėmis sąlygomis ir kartu užtikrins geresnę klientų apsaugą ir saugumą.

- Rekomendacija antrajam svarstymui: Mathieu Grosch (A6-0211/2009)

Dirk Sterckx (ALDE), raštu. – Prieštarauju pranešėjo ir Tarybos pasiektam kompromisui dėl patekimo į tarptautinę rinką vežant krovinius keliais. Manome, kad sukūrė naujas sienas ir naujus kabotažo apribojimus transporto sektoriuje, neišspręsime dabartinių kelių transporto sektoriaus problemų, kurios kilo dėl ekonomikos krizės. Be to, kalbant aplinkos apsaugos terminais, negalime sutikti su apribojimais, pvz., reikalavimu tarptautiniu pervežimu atvežamas prekes visiškai pristatyti ir tik tuomet vykdyti kabotažą. Tai visiškai neatitinka kelių transporto tikrovės ir prieštarauja efektyviam krovinių transporto organizavimui. Todėl sunkvežimiai dažniau važinės tušti.

Kita vertus, tvirtai remiu labai griežtą požiūrį dėl galimybės verstis kelių transporto organizatoriaus profesija. Nustačius griežtas galimybės patekti į šią profesiją taisykles, nebereikės baimintis dėl atviros Europos transporto rinkos.

- Pranešimas: Silvia-Adriana Ticău (A6-0254/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), raštu. – Sutinku, kad būtina didinti pastatų energetinį naudingumą, ir esu įsitikinęs, kad ES prie to gali teigiamai prisidėti. Iš tiesų manau, kad šiame pranešime nepakankamai pabrėžiamas pastatų energetinis naudingumas kalbant plačiau apie susirūpinimą aplinkos apsaugos srityje keliančius dalykus, pvz., klimato kaitą.

Padidinti pastatų energetinį naudingumą palyginti paprasta: tam nereikia didelių sąnaudų, ir tai santykinai naudinga. Padidinę pastatų energetinį naudingumą, taip pat žengtume didžiulį teigiamą žingsnį mažindami

išmetamą anglies kiekį ES. Tačiau Europos Komisija nuolat pirmenybę teikdavo ne pagrindinei strategijai – energetiniam naudingumui, o automobilių pramonės kritikai. Esu įsitikinęs, kad automobilių gamintojus padarę atpirkimo ožiais, renkamės iš esmės ydingą ir nerezultatyvią strategiją.

Tenka apgailestauti, kad mano rinkimų apygardoje Šiaurės Rytų Anglijoje „Nissan“ neseniai paskelbė apie darbo vietų naikinimą ir gamybos mažinimą. Būtų naivu neatsižvelgti į ES teisės aktų įtaką dabartinei automobilių pramonės krizei. Šios krizės iš esmės buvo galima išvengti pasirinkus labiau suderintą ES strategiją aplinkos apsaugos srityje ir skyrus tinkamą dėmesį pastatų energetiniam naudingumui.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už S. A. Țicău pranešimą, nes esu įsitikinusi, kad pastatų energetinio naudingumo didinimas yra gyvybiškai svarbus mūsų aplinkai apsaugoti ir vartotojų patiriamiesiems energijos nuostoliams sumažinti.

Kartu Europos Sąjungos piliečiams neturi tekti visos pastatų energetinio naudingumo didinimo išlaidos. ES ir valstybės narės privalo tam skirti reikalingas finansines priemones. Iki 2014 m. būtina sukurti iš Bendrijos biudžeto, Europos investicijų banko (EIB) ir valstybių narių finansuojamą energetinio naudingumo fondą, norint skatinti viešąsias ir privačias investicijas į pastatus, taikyti sumažintą pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifą su energetiniu naudingumu ir atsinaujinančia energija susijusioms prekėms ir paslaugoms ir išplečiant tinkamumo kriterijus Europos regioninės plėtros fondo (ERDF) finansavimui gauti, siekiant padidinti pastatų (ne tik gyvenamųjų) energetinį naudingumą. Investicijoms taip pat priskirtini tiesioginių viešųjų išlaidų projektai, paskolų garantijos ir subsidijos bei socialinės subsidijos.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Esminiai ES konkurencingumo veiksniai – tai energijos kaina ir tiekimo patikimumas. Vienas iš pigiausių būdų Europos Sąjungai pasiekti tikslus išmetamųjų CO₂ dujų srityje, sukurti darbo vietų, sumažinti įmonių išlaidas, spręsti energijos kainos augimo socialinių pasekmių problemas ir sumažinti augančią ES priklausomybę nuo išorinių energijos tiekėjų – padidinti energetinį naudingumą.

Šiuo metu pastatų energetinis naudingumas sudaro apie 40 proc. energijos suvartojimo; pakeitę šią direktyvą, galėsime pagerinti esamą padėtį. Visi dalyviai privalo žinoti energetinio naudingumo didinimo teikiamą naudą ir turėti galimybę gauti atitinkamą informaciją tam pasiekti. Todėl itin svarbu padaryti finansines priemones pastatų energetiniam naudingumui didinti prieinamas vietos ir regioninės valdžios institucijoms.

Peter Skinner (PSE), raštu. – Palaikau iniciatyvą užtikrinti pastatų energetinį naudingumą. Akivaizdžiai būtina suderinti veiksmų poreikį uždraudžiant išmetamų CO₂ dujų kiekį esant galimybei ir ekonomines sąnaudas. Idėja dėl tokių pastatų energijos sertifikavimo yra viena iš esminių svarstomų problemų, kuri gali padėti didinti sąmoningą vartojimą.

- Pranešimas: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Jens Holm, Kartika Tamara Liotard, Erik Meijer ir Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), raštu. – Visiškai remiame griežtesnes taisykles finansinės veiklos ir kredito reitingų agentūrų srityje. Tačiau šiandien balsavome prieš J. P. Gauzès pranešimą dėl to, kad pranešimas yra nepakankamas ir jame nepakankamai pabrėžiami tinkami klausimai. Labai reikalingos valstybinės kredito reitingo agentūros, kurios nesiekia pelno; tai – vienintelis būdas išvengti interesų konflikto vertinimo procese. Šis klausimas pranešime nebuvo tinkamai iškeltas.

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (FR) Be abejonės, remiu J. P. Gauzès pranešimą. Jis dar kartą įrodė savo derybinius sugebėjimus. Laimei, dėl šio teksto pavyko greitai susitarti.

Europa, nustačiusi reitingo agentūrų teisinį pagrindą, atsidūrė priešakyje ir rodo pavyzdį, o Jungtinėms Amerikos Valstijoms šioje srityje kol kas praktiškai nieko nepavyko pasiekti. Pasitikėjimas ir kapitalo rinkų patikimumas priklauso nuo šių agentūrų rengiamų ir skelbiamų reitingų.

Šiandien mūsų kuriamas teisinis pagrindas turėtų pagerinti šių reitingų rengimo sąlygas, jei šios naudojamos reguliuojamai veiklai prižiūrėti.

Tačiau buvo svarbu, kad kompromisu nebūtų įtvirtintas sprendimas, kuriuo siekiama paprasčiausiai uždrausti vadovautis reitingais, kai tai nenustatyta pagal reglamentą. Tai ne tik tam tikru mastu varžo pagrindines, pvz., žodžio ir prekybos, laisves; šis požiūris būtų palankus ne Europos Sąjungos rinkoms ir pakenktų Europoje veikiančioms įmonėms, taip pat būtų palankus privatiems ir konfidencialiems finansiniams sandoriams ir pakenktų viešiesiems sandoriams, kuriems taikomos skaidrumo taisyklės. Todėl visiškai pritariu pasirinktam sprendimui.

Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Dabartinė pasaulio ekonomikos padėtis išlieka nerami ir štai visai neseniai, vakar, Tarptautinis valiutos fondas paskelbė, kad finansų krizė gali dar pasunkėti. Todėl visiškai nestebina, kad šis metas labai palankus reglamentavimo ir kontrolės šalininkams.

Tačiau būtų nedovanotina klaida pradėti rengti plačias kontrolės sistemas, skirtas finansų rinkos veikimui, neatlikus tyrimų ir analizės. Keletas svarbių dalyvių, tarp jų ir Švedijos bankas, mano, kad Komisijai nepavyko parodyti, kad rinkos nesėkmė pateisina tolesnį kredito reitingo agentūrų reguliavimą.

Akivaizdu, kad tai ES nejaudina. Teisės aktų leidėjai Briuselyje laukia, kol sąmyšis pasaulio rinkose suteiks ES pagrindą sutvirtinti savo padėtį. Pasaulyje veikia tik viena tikrai globali sistema – finansų rinkos. Todėl papildomą kredito reitingo agentūrų kontrolę (nusprendus, kad ji reikalinga) būtina inicijuoti ir planuoti taip pat pasaulio lygmeniu. Kadangi šiuose Rūmuose ieškoma sprendimų ES bendradarbiavimo lygmeniu, balsavau prieš šį pranešimą.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Visiškai pritariu griežtesnėms taisyklėms finansinės veiklos ir kredito vertinimo institucijų srityje.

Tačiau šiandien balsavau prieš J. P. Gauzėso pranešimą, nes jis yra nepakankamas ir jame nepakankamai pabrėžiami tinkami klausimai. Labai reikalingos valstybinės kredito reitingo agentūros, kurios nesiekia pelno; tai – vienintelis būdas išvengti interesų konflikto vertinimo procese. Šis klausimas pranešime nebuvo tinkamai iškeltas.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Šiuo metu imamės šalinti pilkąsias zonas finansų rinkose ir įvesti griežtesnius reikalavimus; šie veiksmai atliekami laiku. Tačiau tuo imamės šalinti tik simptomus, o ne priežastis. Būtent dėl pastaraisiais metais taikyto reguliavimo mažinimo atsirado naujų ir dėl reguliavimo sudėtingumo neaiškių pinigų rinkos produktų. Todėl balsavau už griežtesnę finansinę priežiūrą, nors vien to ilguoju laikotarpiu ir nepakaks.

Norint užkirsti kelią šiems kortų nameliams ateityje vienintelė išeitis – uždrausti rizikingus finansinius produktus. Tačiau atskira priežiūros institucija dar labiau padidintų biurokratiją, dėl jos nepadaugėtų ekonominio pagrįstumo ir nepavyktų panaikinti kazino pagrįsto mentaliteto.

John Purvis (PPE-DE), raštu. – Nors kredito reitingo agentūroms irgi tenka dalis kaltės dėl to, kad jos neužtikrina prastos kredito istorijos nekilnojamojo turto rinkos, kuri sukėlė finansų krizę, tenka apgailestauti, kad JK konservatorių delegacija parėmė planus reguliuoti kredito reitingo agentūras (CRA), kaip parengta J. P. Gauzėso pranešime. CRA nederėtų laikyti atpirkimo ožiu, nes tiek pat kaltės tenka bankininkystės ir reguliavimo kultūrai, nustumiant rizikos strategijas į antraeilį planą.

Tikimės, kad ES, Jungtinės Amerikos Valstijos ir CRA gali kartu sukurti tinkamai veikiančią sistemą. Tam griežto reguliavimo požiūris turi užleisti kelią metodui, kai tam tikra visoms investicijoms būdinga rizikos dalis prisiimama, kartu leidžiant priimti reitingus, gautus už mūsų balsuotos srities ribų. Svarbiausia tai, kad šis požiūris būtų pakankamai lankstus, prisitaikytų prie naujų aplinkybių ir nedusintų rinkos.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Per šį balsavimą nebalsavau dėl turimų specialių ryšių su kredito reitingo pramone.

Peter Skinner (PSE), raštu. – G20 rekomendacijose darbo grupei finansinių paslaugų klausimais aiškiai raginama nustatyti didesnę skaidrumą ir geriau reguliuoti kredito reitingo agentūras. Šiame pranešime, kuriuo Europos Parlamentas atsiliepia į G20 susitikimo kreipimąsi, pasiekama tinkama pusiausvyra. Tačiau kyla klausimas dėl CESR kompetencijos lygio, norint vaidinti svarbiausią vaidmenį šio reguliavimo srityje.

- Pranešimas: Gabriele Albertini (A6-0250/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Dėkoju, gerb. pirmininke. Balsavau už.

Tarybos (EB) reglamentu Nr. 11/98 ir 12/98 sudarytos prielaidos bendrai tarptautinio keleivių vežimo tolimojo susisiekimo ir miesto autobusais rinkai sukurti. Šis liberalizavimas prisidėjo prie nuolatinio šio sektoriaus eismo masto augimo; sektorius nuolat auga nuo XX a. paskutinio dešimtmečio iki šiol.

Prie šios teigiamos tendencijos, deja, negalima priskirti keleivių teisių apsaugos ir įtvirtinimo: keleiviai nurodė daugelį problemų, įskaitant panaikinimą, pernelyg gausų bilietų rezervavimą, bagažo praradimą ir vėlavimą.

Kitaip nei kitus transporto būdus pasirinkę keleiviai, tolimojo susisiekimo ir miesto autobusų keleiviai lieka neapsaugoti dėl Bendrijos teisės aktų spragų.

Todėl palaikau Transporto ir turizmo komiteto pasiūlymą, kuriuo siekiama nustatyti jų teises dokumentu, už kurį balsuosime netrukus. Skyrium imant, pasiūlymas yra itin įdomus, nes nustatoma vežėjo atsakomybė mirties ar sužalojimo atveju, kompensacija ir pagalba panaikinimo ir vėlavimo atvejais, pripažįstamos riboto mobilumo ar kitokią negalią turinčių žmonių teisės ir nustatomos už šio reglamento priežiūrą ir skundų nagrinėjimą atsakingos institucijos.

Tai svarbus žingsnis visų keleivių lygių teisių link.

Brian Crowley (UEN), raštu. – Europos Sąjungoje sėkmingai sukurta bendra rinka, kurioje įtvirtintas beprecedentis kapitalo, paslaugų ir asmenų judėjimas. Tačiau ši judėjimo laisvė nėra savitikslių. Būtina apsaugoti ES šalių piliečius, keliaujančius Europos Sąjungoje, ir privalome užtikrinti lygias galimybes pasinaudoti mūsų transporto paslaugomis.

Kaip įsitikinome, ES strategija dėl keleivių prieigos ir teisių į kompensaciją srityje oro transporto sektoriuje yra sėkminga, todėl džiaugiuosi tuo, kad ES parengti panašūs pasiūlymai ir kitiems transporto sektoriams. Tačiau svarbu atsižvelgti į specifinį skirtingų transporto sektorių pobūdį. Nors tie patys teisių ir vienodos galimybės naudotis ir lygių teisių principai turėtų galioti visoms transporto formoms, būtina atsižvelgti į atskirų formų charakteristikas. Priešingu atveju rezultatai netenkins nei keleivių, nei operatorių.

Džiaugiuosi, kad šiuo keleivių teises nustatančiu paketu, kuriame aptariamas jūrų, vidaus vandens, tolimojo susisiekimo ir miesto autobusų transportas, Europos Parlamentas parengė sąžiningą ir suderintą teisės aktą, kuris turėtų itin veiksmingai saugoti ir platinti keleivių teises ES.

Timothy Kirkhope (PPE-DE), raštu. – Konservatoriai džiaugiasi bendru tikslu pagerinti keleivių teises, suteikti teisę pasinaudoti neigaliesiems ir sukurti vienodas žaidimo taisykles tarptautiniams keliautojams autobusu, todėl balsuota už šį pranešimą. Tačiau norėtume, kad į pasiūlymą būtų įtraukta su regioninėmis paslaugomis susijusi išlyga, nes JK veikia liberalizuota rinka, nuo viešųjų paslaugų sutarčių perėjus prie atviros konkurencijos. Be to, neatrodo, kad pasiūlymu pripažįstamas pasienio zonose teikiamų tolimojo susisiekimo autobusų paslaugų pobūdis. Konservatoriai taip pat reiškia susirūpinimą dėl tam tikrų siūlomo reglamento aspektų proporcingumo, pirmiausia nuostatų dėl atsakomybės srityje. Kitaip nei geležinkelio ir aviacijos sektoriuose, didelę tolimojo susisiekimo ir miesto autobusų pramonės dalį sudaro mažosios ir vidutinės įmonės, kurių ištekliai ganėtinai riboti.

Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) Tolimojo susisiekimo ir miesto autobusų keleiviams reikėtų suteikti teises, panašias į traukinių ir lėktuvų keleivių teises. Šis pranešimas pagrįstas būtent šia filosofija.

Iš tiesų iš esmės visi keleiviai turi būti lygūs prieš įstatymą.

Tačiau paminėtina keletas išlygų.

Šios išlygos susijusios su pačia šio sektoriaus prigimtimi – jame dominuoja labai mažos įmonės ir MVĮ. Negalime pasitenkinti plenarinėje sesijoje pasiūlytomis priemonėmis, kuriomis, vadovaujantis geresne keleivių teisių apsauga, paprasčiausiai įvedami neįveikiami apribojimai autobusų vairuotojams, todėl neišvengiamai padidėja keleivių mokama kaina.

Ar derėtų vairuotoją, kuriam pavedama saugiai vairuoti, įpareigoti išeiti specialų kursą ir jį išmokyti teikti pagalbą mobilumo problemų turintiems ar neįgaliems asmenims?

Kodėl paprasčiausiai nenustačius aiškios šio naujo Europos reglamento išimties, skirtos reguliariosioms miesto, priemiestinėms ir regioninės transporto paslaugoms – viešųjų paslaugų sutarčių dalykui?

Kam reikia nustatyti teises į 200 proc. bilieto kainos vertės kompensaciją, kai į reisą nepriimama pardavus pernelyg daug bilietų?

Prancūzijoje *Fédération nationale des transporteurs de voyageurs* pasiūlė pragmatinius visų šių problemų sprendimus. Į kai kuriuos, nors ir ne visus, įsiklausyta, todėl tenka apgailestauti.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) G. Albertini pranešimu siekiama prisidėti kuriant aiškesnes naudojimosi tolimojo susisiekimo ir miesto autobusų transportu sąlygas. Šiuo pranešimu, kuriame siekiama išspręsti su riboto mobilumo asmenų teisėmis susijusias problemas ir nustatyti aiškesnes taisykles keleivių mirties ar sužalojimo atvejais, taip pat praradus ar apgadinus bagažą, siekiama padidinti keleivių ir įmonių saugumą. Taip pat pateikiami sprendimai dėl kompensacijų ir pagalbos kelionės panaikinimo, vėlavimo ar sustabdymo atvejais.

Taip sudaromos prielaidos geriau informuoti keleivius prieš kelionę, jos metu ir jai pasibaigus. Taip pat aiškiau išdėstomos jų teisės, operatorių įsipareigojimai, norint padidinti šių konkurencingumą ir saugumą.

- Pranešimas: Brian Crowley (A6-0070/2009)

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už Briano Crowley pranešimą, nes juo remiami Europos atlikėjai ir Europos muzika.

Europos Parlamento pasiūlyme numatoma išplėstinė atlikėjų apsauga, taikoma jiems esant gyviems, taip susilyginant su JAV, ir atsižvelgiant į Europos principus, kuriuose vertinamas kūrybingumas ir kultūra.

Manau, kad pratęsę apsaugos terminą nuo penkiasdešimties iki septyniasdešimties metų, sudarysime palankesnes sąlygas investuoti į muzikos inovacijas, todėl vartotojams siūlomas pasirinkimas padidės, o Europa išliks konkurencinga santykiuose su pagrindinėmis pasaulio muzikos rinkomis.

Vasco Graça Moura (PPE-DE), raštu. – (PT) Šio Portugalijos sektoriaus vadovai tai laiko itin svarbiu Europos ir Portugalijos muzikos pramonės klausimu. Jie patvirtina, kad Komisijos pasiūlymas pratęsti atlikėjams ir įrašų gamintojams taikomą apsaugos terminą įrašytiems kūriniams patenkins dabartinį poreikį, o Europa išliks konkurencinga santykiuose su pagrindinėmis pasaulio muzikos rinkomis.

Netenka abejoti dėl paramos iš atlikėjų ir gamintojų pusės, beveik 40 000 atlikėjų ir muzikantų pasirašius petiją, kurioje Europos Sąjunga raginama sumažinti atotrūkį nuo kitų šalių, kuriose nustatyti ilgesni apsaugos terminai.

Tikimasi, kad pratęsdami apsaugos terminą paskatinsime pakartotines investicijas į daugelį naujų muzikos sričių, todėl vartotojams siūlomas pasirinkimas padidės. Taip pat pažymėtina, kad įrašų pramonės indėlis yra didžiulis užimtumo ir mokestinių pajamų srityje bei viena svarbiausių intelektualinės nuosavybės eksportuotojų.

Dėl šių priežasčių, kurias nurodė minėti vadovai, balsavau už kompromisinį balsuoti šiandien pateiktą tekstą. Jam pritarus atsiras galimybė Tarybai ir Parlamentui susitarti ir sudarys sąlygas Tarybai priimti direktyvą.

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Balsavau už 79 pakeitimą, kuriuo siūloma grąžinti pasiūlymą pratęsti garso įrašų autorių teises ilgiau nei penkiasdešimt metų komitetui.

Mano nuomone, būtina tobulinti Komisijos pasiūlytą projektą, todėl Parlamentas turėtų skirti daugiau laiko sprendimui priimti. Dabartinis Komisijos projekto variantas iš pažiūros numato objektyvius pagrindus steigti dirbtines monopolijas kultūros kūrinių srityje.

Visiškai sutinku, kad daug menininkų iš savo kūrybos gauna nepakankamai naudos. Tačiau tai reiktų spręsti ne didinant gamybos bendrovių įsipareigojimus, bet naudą iš jų perkeltant menininkams ir atlikėjams.

Arlene McCarthy (PSE), raštu. – Nesąžininga nustatyti dainų kūrėjams ar dizaineriams, rengiantiems kompaktinių diskų meninę dalį, jų teisių apsaugą, trunkančią visą gyvenimą ir dar septyniasdešimt metų, o atlikėjams – tik penkiasdešimt metų nuo paskelbimo. Šis terminas atsilieka nuo gyvenimo trukmės, vadinasi, muzikantai praranda savo kūrinių teikiamą naudą būtent išėję į pensiją ir labiausiai prireikus pajamų. Dabartinė sistema nėra sąžininga talentingiems muzikantams. 38 000 atlikėjų kreipėsi į mus su prašymu padėti spręsti šią diskriminaciją. Tai susiję su eilinių dirbančių muzikantų teisių sulaukimu.

Tenka apgailestauti, kad šio teisės akto adresu pareikšta nemažai klaidingų teiginių. Ekonomikos nuosmukiu būtina remti mūsų kūrybinę pramonę ir menininkus, prisidedančius prie mūsų BVP, darbo vietų kūrimo ir eksporto augimo apskritai. Šiuo teisės aktu nemažai padėsime skurstantiems muzikantams, kurie nusipelno lygaus elgesio. Tikiuosi, Taryba ir Komisija pritars Parlamento balsavimui ir šį teisės aktą pavyks priimti iki šios Parlamento sesijos pabaigos.

Ieke van den Burg (PSE), raštu. – (NL) Olandų darbo partija (socialistų frakcija Europos Parlamente) remia pasiūlymo pakeitimą, nes jame yra daug teigiamų elementų menininkams, pvz., menininkų apsauga ir sesijos muzikantų fondas. Balsavome už pakeitimus, kuriais siekiama suteikti menininkams 100 proc. pajamų, gautų pratęsus šį terminą. Pasiektas kompromisas yra žingsnis teigiama linkme, tačiau akivaizdu, kad lieka vietos tobulėti.

Nyderlandų darbo partijai rimtų abejonių kelia smulkiųjų menininkų padėtis, kurie įrašui atlikti privalo atsisakyti pajamų iš įrašų, viršijančių iš anksto sumokėtą sumą. Todėl tikimės, kad Komisija netrukus parengs

pasiūlymus, kaip pagerinti menininkų padėtį santykiuose su įrašų bendrovėmis, taip pat ir sutarčių dėl pirmųjų penkiasdešimties metų teisių srityje.

Thomas Wise (NI), raštu. – Nors tvirtai pritariu autoriaus teisių apsaugos termino pratęsimui, šis pasiūlymas nebeatitinka keliamo tikslo. ES pasirodė esanti nepajėgi spręsti problemą logiškai ir efektyviai, todėl balsavau pasiūlymą atmesti.

- Pranešimas: Ulrich Stockmann (A6-0217/2009)

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Antrosios „Marco Polo“ programos įsteigimas yra svarbus žingsnis reikalingai finansinei paramai užtikrinti priemonėmis, kuriomis siekiama padidinti ir pagerinti krovinių transporto sistemos efektyvumą aplinkos apsaugos srityje.

Šiuo pasiūlymu remiamasi pirmosios „Marco Polo“ programos rezultatų įvertinimu; čia padaryta išvada, kad šiuo metu pasiekta tik 64 proc. planinių rodiklių transporto rūšių kaitos srityje, vadinasi, smarkiai atsiliekama nuo planuotų planinių rodiklių.

Tikimasi, kad naujajai „Marco Polo“ programai bus naudingos patobulintos finansinės sąlygos, kurios padės siekti šių planinių rodiklių; tai taip pat turėtų apimti projektus, susijusius su jūrų vandens keliais, ir projektus, skirtus eismo grūstims mažinti.

Tikiuosi, kad šia programa, kuria siekiama paskatinti ir paremti projektus, kuriais krovinių keliais transportas perkeltas jūrų, geležinkelių ir vidaus vandenų keliams, pavyks sumažinti apkrovimą ir taršą bei užtikrins efektyvų ir mažiau aplinkai kenkiantį transportą.

- Pranešimas: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), raštu. – (DE) Transporto ir turizmo komiteto pranešime nepakankamai atsižvelgiama į tikruosius geležinkelio transporto interesus apskritai ir į galimybes geriau pasinaudoti turimais pajėgumais.

Infrastruktūros operatorius būtina įpareigoti išlaikyti pajėgumų rezervus pasitaikančiam eismui metiniame tinklo plane. Dėl šio preliminarus reikalavimo infrastruktūros operatoriams nelieta galimybės lanksčiai priimti sprendimus dėl šių priemonių realiu laiku. Pirminis Komisijos pasiūlymas netgi sugriežtintas, nes pajėgumo rezervais būtina užtikrinti tinkamą kokybę tarptautiniams krovinių eismo maršrutams.

Nėra galimybės planavimo tikslais net apytiksliai nustatyti, kiek maršrutų reikės geležinkelio bendrovėms. Šie pajėgumai pašalinami iš anksto iš planavimo proceso, todėl nėra galimybės patenkinti vėliau pateiktų maršrutų prašymų. Jei krovinių bendrovės nepanaudoja ribinių tinklo pajėgumų, šie galiausiai panaikinami, o tai nenaudinga visiems. Šiuo reglamentu siekiama būtent priešingo tikslo – tai yra geriau panaudoti turimus pajėgumus.

Norint apriboti neigiamą įtaką keleivių ir krovinių eismui trumpuoju laikotarpiu, reikalingas reglamentas, suteikiantis galimybę infrastruktūros operatoriams spręsti dėl šios priemonės tinkamumo, atsižvelgiant į keleivių pervežimo geležinkeliu eismo poreikius arba norint geriau atsižvelgti į krovinių pervežimo geležinkeliais poreikius.

Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – (NL) Nuolat didėja tarptautinio ilgojo nuotolio krovinių transporto dalis, perkeliama iš geležinkelio kelių transportui. Tai susiję su šiomis svarbiomis priežastimis: tiesiamos naujos magistralės, atsisakoma tiesioginių geležinkelio jungčių su įmonėmis, o kelių transportas santykinai atpigo. Paprastai šios priežastys pamiršamos. Visą dėmesį skiriame kitoms dviem priežastims. Pirma – nepakankama skirtingų valstybių narių geležinkelių bendrovių koordinacija, todėl krovinių vagonai privalo laukti nepagrįstai ilgai, kol jie sujungiami su lokomotyvu kelionei pratęsti. Šią problemą galima išspręsti nustatytu grafiku važinėjančiais traukiniais.

Kitas esminis dalykas – lėtas transportas, nes keleiviniams traukiniais suteikiama pirmenybė. P. Duchoň pranešimu siekta panaikinti keleivinio transporto pirmenybę. Apkrautuose ruožuose tai gali reikšti ES primestą išipareigojimą pakeisti nustatytus tvarkaraščius ir atsisakyti dalies traukinių. Rinkėjai netrukus supras, kad paslaugos pablogėjo Europos Sąjungos pastangomis. Reikia ne riboti keleivinį transportą, o spręsti geležinkelių pajėgumų grūstis ir trūkumus. Teigiama tai, kad tekste atsižvelgta į šį aspektą.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Šiuo metu kroviniai daugiausia pervežami keliais, tolydžio mažėjant geležinkelio, vandens ar oro transportu pervežamai daliai. Šiuo metu, kai ribos vis siaurėja, o konkurencija

yra itin intensyvi, sunkvežimių vairuotojams lenkiant, prie to pridėjus pervargusius vairuotojus ir perkrautą transportą, rizika dažnai tampa lemtinga. Be eismo įvykių rizikos, krovinių eismas, kuris dažnai stringa, yra netinkamas dėl grūsčių, triukšmo ir aplinkos taršos.

Atėjo laikas atkurti krovinių pervežimą geležinkeliais, tačiau tam reikalingi pažangesni techniniai sprendimai ir logistikos modeliai koordinavimo ir organizacinio tinklo tikslais. Šis pranešimas yra žingsnis tinkama linkme, todėl balsavau už jį.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Siekiant Europos tvaraus transporto tikslų arba, kitaip tariant, Europos ir jos transporto ateities, nepaprastai svarbu sukurti tikrą vidaus geležinkelių rinką. Taip pat svarbu, kad šis sektorius taptų sudėtine priemonių dalimi, siekiant sėkmingai įgyvendinti Lisabonos strategiją.

Krovinių pervežimas geležinkeliu taip pat labai svarbus įvairioms transporto veiklos sritims.

Sukūrus Europos geležinkelio krovinių tinklą, traukiniams vykstant sklandžiai ir nesunkiai kertant skirtingus nacionalinius tinklus, atsirastų galimybė geriau panaudoti infrastruktūrą ir padaryti krovinių pervežimą konkurencingesnį.

Esu tikras, kad būtina paremti priemones padėčiai krovinių pervežimo geležinkeliu sektoriuje pagerinti, kad šis būtų visiškai integruotas ir taptų sudėtine viso būsimo Europos transporto tinklo dalimi.

Brian Simpson (PSE), raštu. – Sveikinu pranešėją ir Europos Komisiją už ryžtą, siekiant padaryti krovinių pervežimą geležinkeliu ES prioritetu.

Man asmeniškai labiau patiktų radikalesnis pasiūlymas, kuriuo nustatoma prioritetiniai tam tikrų maršrutų keliai, taip pat likusios geležinkelio pramonės pripažinimas, kad krovinių pervežimas yra svarbus, vystytinas ir remtinas.

Krovinių pervežimas geležinkeliu Europoje turi du trūkumus. Visų pirma, trūksta sąveikos, pirmiausia signalizavimo srityje; antra, pati geležinkelio pramonė pirmiausia keleivių operatoriai ir infrastruktūros teikėjai; jų visų pastangomis, parenkant maršrutą ir nustatant grafikus, krovinių pervežimas geležinkeliu atsiduria paskutinėje vietoje.

Šiuo pranešimu bent jau siekiama nutraukti šią santuoką iš išskaičiavimo ir suteikti galimybę krovinių operatoriams plėtoti savo veiklą.

Jei *status quo* išliks, po dvidešimties metų krovinių pervežimo geležinkeliu neliks. Būtina veikti nedelsiant, norint gyvybingo, patrauklaus ir konkurencingo krovinių pervežimo – priešingu atveju, krovinių nuo kelių pašalinti nepavyks.

- Pranešimas: John Bowis (A6-0233/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), raštu. – Džiaugiuosi savo kolegos Johno Bowiso darbu prie šių dokumentų; tai labai svarbu pacientų teisių srityje. Konservatoriai remia pacientų mobilumą ES ir laiko tai būdu sveikatos priežiūros paslaugų teikimui sustiprinti.

Šis klausimas iškilo į viešumą dėl atvejo JK Nacionalinėje sveikatos tarnyboje (NHS). Moteriai, kuri nuvyko į Prancūziją sąnario pakeitimo operacijos, kai vietos sveikatos priežiūros institucijai privertė ją laukti pernelyg ilgai, nebuvo atlygintos išlaidos, grįžus namo. Tačiau ji sprendimą apskundė ir byla išnagrinėta Europos Teisingumo Teisme, kuris nustatė svarbų principą – pacientai turi teisę vykti į kitą ES valstybę narę gydymo tikslais ir gauti išlaidų kompensaciją iš nacionalinio sveikatos priežiūros paslaugų teikėjo.

Anaįptol nesu didelis ETT, dėl kurio ES nuolat sutelkiamos naujos galios, šalininkas, tačiau šis sprendimas yra nepaprastai svarbus. Tikiuosi, ir daugeliui mano rinkėjų, kuriuos nuvylė netinkamas leiboristų vyriausybės NHS valdymas, pavyks pasinaudoti šiame pranešime pateiktomis idėjomis.

Anne Ferreira (PSE), raštu. – (FR) Balsavau prieš pranešimą dėl sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse, nes jis neatitinka ES tikslų suteikti aukšto lygio sveikatos priežiūros paslaugas pagal Sutarties 152 straipsnį ir Europos Sąjungos gyventojų poreikio pasinaudoti saugiomis ir kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis netoli nuo gyvenamosios vietos.

Pranešime nėra įtvirtinamas išankstinis leidimas, norint pasinaudoti gydymu kitoje ES valstybėje narėje. Išankstinis leidimas padeda užtikrinti valdomų socialinių sistemų pusiausvyrą, sudaryti pacientams garantuotas kompensavimo sąlygas ir suteikti reikalingą informaciją prieš vykstant gydymą į ligoninę užsienyje.

Taip pat nepriimtina siekti geresnių sveikatos priežiūros paslaugų priverčiant gydymo paslaugų teikėjus konkuruoti arba pasisakyti už laisvą pacientų judėjimo principą: tai pirmiausia priklauso nuo šių sveikatos būklės.

Priimti pakeitimai yra pernelyg silpni, todėl problemas lieka spręsti Europos Teisingumo Teisme.

Šia direktyva tik sustiprinama Europos Sąjungos gyventojų nelygybė sveikatos srityje, nes kokybiškas paslaugas gali pasirinkti tik tie, kurie pajėgia apmokėti šias išlaidas iš anksto.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Pagrindinė problema – tai, kad šis pranešimas priimtas nepakeitus 95 straipsnio pagrindo, kitaip tariant, sveikatos priežiūra vidaus rinkoje traktuojama kaip prekė, o tai nepriimtina. Todėl derėjo atmesti Komisijos pasiūlymą, kaip mes ir siūlėme. Tenka apgailestauti, kad Parlamento narių dauguma su mūsų pozicija nesutiko.

Todėl pacientų teisės pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis kitoje valstybėje narėje neužtikrina išimtinės valstybių narių kompetencijos sprendžiant dėl savo sveikatos priežiūros sistemų organizavimo ir finansavimo. Tam priskiriami ir jų įgaliojimai nustatyti išankstinių leidimų sistemas, vykstant gydymui į ligoninę užsienyje.

Neužtikrinamos piliečių teisės gauti sveikatos priežiūros paslaugas, taip pat ir šio sektoriaus darbuotojų teisės. Reikėjo padidinti įvairių ES valstybių narių socialinės apsaugos sistemų solidarumą ir koordinavimą, visų pirma taikant, stiprinant ir geriau atsiliepiant į sveikatos priežiūros paslaugų vartotojų poreikius ir teises.

Todėl balsavome prieš šį pranešimą.

Christa Klauß (PPE-DE), raštu. – (DE) Balsavau už direktyvą dėl pacientų teisių pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis kitose valstybėse narėse, nes ja padidinamas pacientų teisinis tikrumas. Europos Sąjungoje, pirmiausia pasienio zonoje, pvz., mano gimtajame mieste, dideliame Vokietijos, Belgijos, Liuksemburgo ir Prancūzijos regione arba kaimo regionuose, kur trūksta medicinos paslaugų, svarbu didinti pacientų mobilumą, siekiant geresnių sveikatos priežiūros paslaugų.

Vokietijos sveikatos priežiūros paslaugų sektoriui būtų naudingas tarptautinis pacientų mobilumas kitų ES valstybių narių pacientams geriau pasinaudojant aukštus standartus atitinkančiomis mūsų medicinos paslaugomis, pvz., reabilitacijos srityje. Tačiau būtina išlaikyti valstybių narių suverenumą. Valstybės narės tiesiogiai atsako už medicinos priežiūrą ir sveikatos priežiūros sistemų organizavimą. Pagal subsidarumo principą, direktyva derėtų reglamentuoti tik tarptautinio pacientų mobilumo sritis. Negalime pažeisti Vokietijoje taikomų aukštos kokybės ir saugos standartų. Neleistina kelti klausimo dėl etikos standartų, kurių valstybės narės pagrįstai laikosi, pvz., dirbtinio apvaisinimo, DNR tyrimų ar eutanazijos srityje.

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (FR) Džiaugiuosi šio pranešimo tikslais, nes juo siekiama pagerinti pacientams kitoje valstybėje narėje teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas ir paaiškinti kompensavimo už reabilitaciją tvarką; to galiojančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose trūksta. Būtina visiems Europos Sąjungos gyventojams suteikti galimybę pasinaudoti saugiu, efektyviu ir kokybišku gydymu, nustačius valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo priemones.

Tačiau primygtinai pareiškiu, kad valstybės narės turi išimtinę kompetenciją organizuoti ir finansuoti sveikatos priežiūros sistemas. Labai svarbi priemonė šia teise pasinaudoti – išankstinis gydymui ligoninėje reikalingas leidimas. Savaiame suprantama, šia teise būtina naudotis tik pagal proporcingumo, būtinumo ir diskriminacijos draudimo principus.

Pasisakyčiau už dvejopą teisinį pagrindą, norint užtikrinti pagarbą nacionalinei kompetencijai. Iš tiesų Komisijos pasiūlyme ne kartą bandyta į šią sritį įsibrauti aplinkiniu keliu.

Galutiniu tekstu būtina pasiekti teisingą pacientų teisių ir valstybių narių nacionalinės kompetencijos sveikatos priežiūros srityje pusiausvyrą.

Linda McAvan (PSE), raštu. – Britanijos leiboristų delegacijos Europos Parlamente vardu džiaugiuosi daugeliu teigiamų Parlamento pranešimo dėl pasiūlymo dėl direktyvos sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse aspektų. Pirmiausia pritariame pakeitimams, kuriuose aiškiai nurodoma, kad nacionalinės vyriausybės išlieka visiškai atsakingos už savo nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų organizavimą ir gydymo sistemų nustatymą.

Tačiau mums susirūpinimą kelia nepakankamai aiškos taisyklės. Į kitą ES šalį vykstantis pacientas privalo žinoti, ar jam bus kompensuota, ir gauti reikalingą informaciją apie priimančios šalies sveikatos priežiūros

tipą ir kokybę. Todėl leiboristų delegacija ragina direktyvoje aiškiai nurodyti, kad valstybės narės gali nustatyti išankstinio leidimo sistemą. Taip pat pasisakome už dvejopą 152 ir 95 straipsnių pagrindą ir tai, kad prioritetu reikia įtvirtinti sveikatos klausimus, o ne vidaus rinkos dalykus. Leiboristų delegacija susilaikė per baigiamąjį balsavimą, nes abu šiuos klausimus būtina spręsti per antrąjį svarstymą.

Arlene McCarthy (PSE), raštu. – Balsuojant dėl šio pranešimo susilaikiau, nes juo nesuteikiama pakankamai garantijų Didžiosios Britanijos nacionalinės sveikatos tarnybos apsaugai ir finansavimui. Taip pat trūksta tvirtumo ar aiškumo dėl pacientų mažumos, kurie gali sau leisti naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis kitoje ES valstybėje narėje.

Europos Parlamento nariai toriai siekia tik vieno – savo pasiūlymu pakartotinai aplinkiniu keliu įvesti pasitikėjimą praradusią sveikatos sistemą; pagal jų pasiūlymą, nedidelė turtingųjų dalis galėtų pasinaudoti NHS lėšomis ir pasirinkti privatų gydymą likusioje Europos Sąjungos dalyje. Mokesčių mokėtojai tikisi, kad jų mokami pinigai, skiriami NHS, bus skirti sveikatos priežiūrai šalyje, o ne pervesti į kitas sveikatos priežiūros sistemas. Todėl visiškai nestebina, kad visai neseniai torių EP narys Dan Hannan pasisakė už privataus metodo taikymą sveikatos priežiūros srityje.

Neseniai vykusioje diskusijoje dėl Didžiosios Britanijos ir Airijos tarptautinių sveikatos priežiūros mokėjimų šešėlinis torių vyriausybės sveikatos apsaugos ministras Andrew Lansley nurodė, kad NHS ištekliai yra labai vertingi, ir kritikavo Didžiąją Britaniją sumokėjus 180 mln. svarų sterlingų iš NHS biudžeto Airijai. Tačiau toriai neparemė mūsų pasiūlymo dėl aiškos išankstinių leidimų sistemos, būtinos vertingiems NHS ištekliams ir NHS paslaugoms apsaugoti.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Balsavau prieš J. Bowiso pranešimą ir Komisijos pasiūlymą, nes jau pats šių dokumentų teisinis pagrindas įrodo, kad finansiniams interesams ir nekontroliuojamai rinkai suteikiama pirmenybė prieš pacientų teises gauti geresnes ir gausesnes sveikatos priežiūros paslaugas. Šiuo pasiūlymu paneigiamos socialinės Europos ir solidarumo prognozės ir sudaromos prielaidos padėčiai, kai galimybė pasinaudoti išreklamuotomis sveikatos priežiūros paslaugomis kitose valstybėse narėse galės pasinaudoti tik turtingiausi.

Dėl šios priežasties nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos suirs, o pacientai išvyks sveikatos priežiūros paslaugų ieškoti užsienį. Sveikatos priežiūra yra ir turi išlikti valstybių narių prerogatyva. Nелеistina sveikatos priežiūros klausimus spręsti ją prilyginant prekėms, o ne viešosioms paslaugoms. Be to, direktyvos projekte siūloma dirbtinė užsienyje suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų išlaidų kompensavimo sistema, nes sveikatos priežiūros išlaidos kompensuojamos pagal 1971 m. reglamentą dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo.

Kathy Sinnott (IND/DEM), raštu. – Susilaikiau balsuojant dėl šio pranešimo, nes labai noriu, kad žmonės gautų jiems skubiai reikalingą gydymą. Kita vertus, man taip pat svarbus išankstinio leidimo klausimas. Šia direktyva išankstiniu leidimu paneigiamos pacientų teisės. Būtent dėl šios priežasties pacientai kreipiasi į teismą ir dėl priimtų teismo sprendimų šiandien balsuojame dėl sveikatos priežiūros paslaugų kitose valstybėse narėse. Į šią direktyvą įtraukę išankstinį leidimą grįžtame prie ištakų. Pacientams teks atsisveikinti su gyvybe dėl geografinių priežasčių; jų laukia tos pačios kliūtys, kaip ir siekiant gauti leidimą vykti gydytis.

Taip pat labai apgailestauju, kad šiame pranešime neišlieka teisinio pagrindo, kai pirmenybė teikiama pacientų sveikatai. Šį kartą tiesiog nepasinaudota galimybe, o pacientų sveikata siekiant pelno prilyginama prekei.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Pagrindiniai pakeitimai dėl išankstinio leidimo nepasiteisino. Šie pakeitimai buvo labai svarbūs, norint išsaugoti NHS Škotijoje ir JK apskrityse. Praradome balso teisę dvejopu teisiniu pagrindu, o tai būtų suteikę galimybę įtraukti visuomenės sveikatą, o ne vienintelį teisinį pagrindą – nustatyti bendrą rinką. Praradus šias abi pagrindines sritis ir dėl to, kad dabar vyksta pirmasis svarstymas, buvau priversta susilaikyti.

Marianne Thyssen (PPE-DE), raštu. – (NL) Pacientų mobilumo pasiekta, tačiau kol kas nepavyko užtikrinti teisinio tikrumo pacientams ir sveikatos priežiūros sistemos darbuotojams. Dėl šios priežasties Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos vertinu teigiamai. Taip pat vertinu J. Bowiso pastangas pasiekti kompromisą šiuo itin sudėtingu klausimu. Jo pastangomis į Komisijos pasiūlymą įtraukta vertingų pakeitimų. Tačiau negalėjau pritarti galutiniam pranešimui, nes į jį neįtraukti du dalykai, susiję su valstybių narių įgaliojimais organizuoti ir finansuoti savo sveikatos priežiūros sistemas.

Kreipėmės su siūlymu įtraukti teisinį pagrindą, kuris leistų valstybėms narėms pateikti užsienio pacientams apmokėti tikrąsias išlaidas ir dalyvauti apmokant priežiūros paslaugas savo šalyje. Be to, visuomet pasisakėme už galimybę valstybėms narėms atsisakyti priimti pacientus, esant tam tikroms aplinkybėms, pvz., esant

dideliam laukiančių pacientų skaičiui. Tai itin svarbu Belgijoje, nes šioje nedidelėje šalyje dėl gydymo kreipiasi sąlyginai didelis užsienio pacientų skaičius.

Šiandien plenarinėje sesijoje priimtas tekstas nesuteikia pakankamų garantijų šioje srityje. Dėl šių priežasčių per baigiamąjį balsavimą susilaikiau.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Prieš eilinius piliečius nukreipta ES ir buržuazinių vyriausybių politika mažina viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų standartus; tai sukelia pacientų įtampą, laukimo sąrašus, įvairių paslaugų stygių, didina mokesčių našta, mažina neapdraustųjų ir imigrantų apsaugą ir pan.

Drastiškai sumažinus socialines išmokas, sveikatos priežiūros sistemas darant komercines ir toliau privatizuojant bei užsipuolant draudimo teises, stambūs verslo konglomeratai gali gauti didžiulį pelną iš šio pelningo sveikatos priežiūros sektoriaus.

Direktyva dėl „pacientų mobilumo“ stiprinama bendra sveikatos priežiūros paslaugų rinka, Maastrichto sutartyje numatytų teisių taikymas ir pacientų mobilumas, norint išlaikyti komercinę sveikatos priežiūros paslaugų pobūdį.

Dalies priežiūros užsienyje išlaidų atlyginimu siekiama eilinių piliečių sutikimo padaryti sveikatos priežiūrą komercinę, diferencijuoti, ir diskriminuoti teisės į gyvybę srityje.

Pacientų teises galima apsaugoti tik pasirinkus visiškai nemokamą viešą sveikatos priežiūros sistemą, apimant visų gyventojų sveikatos reikalavimus (specialiuosius ir kitus), nepaisant jų finansinės ar draudimo padėties. Tik šia sistema pagrįsta, eiliniams piliečiams skirta ekonomika galima užtikrinti kiekybinį tinkamumą ir kokybinius patobulinimus paslaugų srityje ir veiksmingą darbuotojų sveikatos ir gyvybės apsaugą.

- Pranešimas: Amalia Sartori (A6-0239/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už.

Sektoriaus tyrimai išsamiai parodė, kad 10–12 proc. vartotojų, vykstančių į Europos ligonines gydytis, kasmet suserga ligoninėje užsikrėtę ligomis. Šiuos duomenis pavertus skaičiais, padėtis tampa dar baugesnė, nes apskaičiuota, kad Europos Sąjungoje ligomis ligoninėje užsikrėtė apie 5 mln. pacientų.

Grįžtant prie mano kolegės A. Sartori kalbos, saugos ir sveikatos priežiūros efektyvumą galima pagerinti nustatius programą, kurioje atsižvelgiama į šiuos pagrindinius dalykus: 1) padidinti slaugytojų – infekcijų kontrolės specialistų skaičių; 2) įgyvendinti sveikatos priežiūros darbuotojų ir paramedikų mokymus, pagrindinį dėmesį skiriant nozokomines infekcijas ir jas sukeliančių virusų atsparumą antibiotikams; 3) sudaryti sąlygas naujiems išradimams dėl šių ligų tyrimų.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl pacientų saugos. Nors sveikatos priežiūros sistema Europoje iš esmės pagerėjo dėl medicinos mokslo pasiekimų, kartais medicinos procedūros gali būti žalingos pacientų sveikatai. Kai kurie nepageidaujami veiksniai susiję su neišvengiamomis klaidomis arba gydymo metu kylančiomis infekcijomis.

Šiame pranešime pateikiami šie svarbūs pasiūlymai: kaip geriau rinkti informaciją vietos ir regioniniu lygmeniu; kaip pacientams suteikti išsamesnę informaciją; kaip padidinti slaugytojų infekcijos kontrolės specialistų skaičių; kaip skatinti sveikatos priežiūros darbuotojų švietimą ir mokymą; ir kaip skirti daugiau dėmesio infekcijoms, kuriomis užsikrečiama ligoninėse. Visiškai pritariu šioms priemonėms.

- Pranešimas: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Liam Aylward (UEN), raštu. – Džiaugiuosi siūloma iniciatyva, kuria siekiama pagerinti retomis ligomis sergančių ligonių sveikatos priežiūrą. Atsižvelgiant į ypatingą ligų pobūdį, pvz., retų vėžio formų, autoimuninių ligų, toksiškų ir infekcinių ligų pobūdį, nepakanka patirties ir išteklių, tačiau nuo jų kenčia 36 mln. ES gyventojų.

Europos Sąjunga gali nesunkiai padėti savo piliečiams – sustiprinti specialistų ir tyrimo centrų Europoje bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija ir paslaugomis. Tai tiesioginis būdas jums padėti. Šiame pranešime valstybės narės raginamos nustatyti naujus centrus ir mokymo kursus, norint maksimaliai padidinti mokslinių išteklių potencialą tiriant retąsias ligas ir sutelkti veikiančius tyrimo centrus ir ligų informacinius tinklus. Pritariu šioms priemonėms ir raginu imtis glaudesnio valstybių narių bendradarbiavimo, padėsiančio pasiekti didesnę pacientų ir ekspertų, kuriems pavedama padėti jums, gyventojams, judėjimą.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už pranešimą dėl retųjų ligų, nes manau, kad absoliučiai būtina imtis suderintų veiksmų retųjų ligų srityje Europos Sąjungos ir nacionaliniu lygmeniu. Nors sergamumas retosiomis ligomis yra labai nedidelis, tačiau, kadangi jų labai daug, nuo jų kenčia milijonai Europos Sąjungos gyventojų.

Mano manymu, gyvybiškai svarbu remti nepriklausomas organizacijas, suteikti galimybę gauti informaciją apie retąsias ligas, įkurti specialistų centrus įvairiose valstybėse narėse, įkurti mokymo kursus veikiančiuose centruose ir sutelkti ekspertus ir specialistus. Norint imtis veiksmų retųjų ligų srityje, tam nedelsiant reikalingi tinkami ištekliai.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Balsuosiu už A. Trakatelliso pranešimą. Suprantu, kad daugelis retųjų ligų lieka netirtos, nes medicinos institutai užsiima rūšiavimu ir nekreipia dėmesio į neįprastinių ligų pacientų kreipimąsi, jei galimas pelnas yra nedidelis palyginti su pelnu, gydant įprastines ligas.

Tai pirmiausia pasakytina apie paveldimas genetines ligas. Manau, derėtų skatinti šios srities tyrimus ir padengti dalį tyrimo išlaidų. Taip pat nurodau savo interesą, nes viena šių ligų sergama ir mano šeimoje.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), raštu. – (DE) Tiesioginis 15 pakeitime įtvirtintas raginimas panaikinti retąsias ligas, pasitarus su tėvais nešiotojais genetiniais klausimais, ir pasirinkti sveikus embrionus priešimplantacinės diagnostikos (PID) metodu prieštarauja ne tik galiojantiems Vokietijos įstatymams. Visų pirma atsižvelgiant į Vokietijos istoriją, reikalauti ar rekomenduoti naikinti ar atrinkti neigaliuosius (net ir negimusius) yra visiškai nepriimtina ir netoleruotina iš principo.

Kelia nerimą tai, kad iš šių pasiūlymų ir teksto aiškėja visiškai nepagarba kiekvieno žmogaus gyvybės vertei, kalbant apie ligonius ir sveikuosius. Pateikiamu papildymu raginimas taikyti retųjų ligų terapinį gydymą pakeičiamas tikslu užkirsti kelią ligoniams gimti.

Tai visiškai nesuderinama su Europos ir Tarptautinių žmogaus teisių deklaracijų dvasia ir raide. Iš tiesų įtinama Europos politika reikėtų padėti ligoniams ar tiems, kuriems šis pavojus kyla, o ne vykdyti jų ankstyvą atranką kokybės kriterijų pagrindu.

Pranešimas ir kai kurie jo pakeitimai, visų pirma 15 pakeitimas, neatitinka mano krikščioniškųjų vertybių. Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Mairead McGuinness (PPE-DE), raštu. – Sutinku su daugeliu šiame pranešime nurodytų dalykų. Tačiau pačiam pranešimui negaliu pritarti, nes jame įtraukta klausimų, kurie, mano manymu, priskirtini subsidiarumo sričiai, t. y. valstybių narių kompetencijai, todėl šiais klausimais Europos Parlamentui nuomonės reikšti nederėtų. Eugenikos praktikos dalykas yra vienas iš tų, kurie į šią rezoliuciją įtraukti priėmus 15 pakeitimą. 15 pakeitimui nepritariau. Tai subsidiarumo dalykas, todėl nepriklauso Europos Sąjungai, kurie nepriima ir neturėtų priimti teisės aktų eugenikos praktikos srityje. Todėl visam pranešimui nepritariau.

- Pranešimas: Jean-Pierre Audy (A6-0168/2009)

Richard James Ashworth (PPE-DE), raštu. – Britų konservatoriams nepavyko patvirtinti 2007 m. Komisijos biudžeto įvykdymo. Esame įsitikinę, kad Parlamento biudžetas turi kurti Europos Sąjungos mokesčių mokėtojų pridėtinę vertę, todėl remiame pranešėjo pranešimą. Skyrium imant, pritariame pranešėjo išreikštai kritikai, kai Komisijai nepavyko užtikrinti tinkamų Bulgarijos ir Rumunijos finansinės kontrolės standartų. Tačiau pažymėtina, kad jau keturiolika metų iš eilės Europos Audito Rūmams nepavyko pateikti nesąlyginio patvirtinimo dėl bendros Europos Sąjungos finansinės atskaitomybės. Europos Komisija galiausiai atsako už atskaitomybę, todėl tradiciškai ir toliau ketiname balsuoti prieš biudžeto įvykdymo patvirtinimą, kol pamatysime realią pažangą ir gausime sąlyginį Europos Sąjungos Audito Rūmų patvirtinimą.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš, kaip ir likę PPE-DE frakcijos nariai iš Rumunijos, balsavau prieš Jeano-Pierre Audy pranešimą dėl 2007 m. finansinių metų bendrojo Europos Sąjungos biudžeto įvykdymo patvirtinimo, nes 13 pakeitimas nepriimtas. Audito Rūmų ataskaitoje už 2007 m. finansinius metus vis dar išimtinai kalbama apie 2000–2006 m. projektus, nes 2007 m. buvo iš esmės skirti pasirengti įgyvendinti 2007–2013 m. programas. Todėl naujosios tvarkos, numatytos 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui, ir kuri yra paprastesnė ir griežtesnė už iki 2006 m. taikytą tvarką, pasekmių kol kas nėra galimybės įvertinti.

Norėčiau pabrėžti būtinybę supaprastinti struktūrinių fondų įgyvendinimo procedūras, visų pirma valdymo ir kontrolės sistemas. Dėl sistemos sudėtingumo kyla daugiausia valstybių narių reikalavimų pažeidimų. Taip pat norėčiau pabrėžti būtinybę supaprastinti Komisijos pasiūlytas priemones, persvarsčius struktūriniams

fondams 2007–2013 m. laikotarpiu taikomą tvarką, atsiliepiant į dabartinę finansų krizę. Šios supaprastinimo procedūros yra itin svarbios administravimo naštai nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu sumažinti. Svarbu užtikrinti, kad šiomis supaprastinimo procedūromis pavyktų sumažinti klaidų skaičių ateityje.

Jeanine Hennis-Plasschaert, Jules Maaten, Toine Manders ir Jan Mulder (ALDE), raštu. – (NL) Nyderlandų liaudies laisvės ir demokratijos partija (VVD) balsavo prieš Europos Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimą. VVD laikosi nuomonės, kad Komisijai pavyko pasiekti pernelyg mažai pažangos, skatinant nacionalinių deklaracijų valstybėse narėse įvedimą. Iki šiol tai padarė tik keturios šalys, įskaitant Nyderlandus. Be to, VVD laikosi nuomonės, kad ES valstybėse narėse vis dar daroma pernelyg daug klaidų, skirstant Europos Sąjungos lėšas, kaip aiškiai matyti iš Europos Audito Rūmų atlikto audito. Audito Rūmai priėmė nepalankią audito išvadą, be kita ko, kaimo politikos, sanglaudos ir struktūrinės politikos srityse. VVD mano, kad audito sistemas būtina gerinti šiose srityse. Per pastaruosius penkerius metus pavyko pasiekti pernelyg mažai pažangos.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), raštu. – (BG) Gerb. pirmininke, balsavau už 2007 m. Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimą.

Kartu privalau paminėti balsavusi prieš šio pranešimo tekstus, kuriais siekiama įvesti ketvirtinių ataskaitų dėl struktūrinių fondų ir sanglaudos fondo išteklių valdymo rinkimą, pirmiausia – Bulgarijos ir Rumunijos atveju. Balsavau prieš, nes tvirtai tikiu, kad prireikus didesnės kontrolės, derėtų įgyvendinti tai vienu metu ir vienodai visose valstybėse narėse, o ne tik vienos ar dviejų iš jų atžvilgiu. Taip pat kartu su Parlamento ir pranešėju išreiškiu susirūpinimą dėl to, kad Europos Komisija išaldė ar susigražino beveik 1 mlrd. EUR Bulgarijai skirtų lėšų.

Kaip nurodoma pranešime, šie nuostoliai susidarė, o ištekliai išaldyti dėl pažeidimų rengiant konkursus ir sprendžiant dėl išlaidų tinkamumo, panaudojus investicinius fondus ne pagal paskirtį ir dėl administracinių gebėjimų stokos. Pabaigoje norėčiau pasidalyti su jumis man susirūpinimą keliančiu dalyku, kad iš Bulgarijos gyventojų bus atimtos priemonės, kuriomis skatinamas Europos solidarumas, o jie nepelnytai bus priversti sumokėti už savo vyriausybės klaidas.

Mairead McGuinness (PPE-DE), raštu. – Balsavau už 2007 m. ES Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimą, tačiau turiu tam keletą išlygų.

Prieš penkerius metus Pirmininkas J. M. Barroso pažadėjo iki savo kadencijos pabaigos visiškai sutvarkyti biudžeto kontrolės ir oficialių patvirtinimo pareiškimų sritį. Nepaisant padarytos pažangos, šiame procese išliko nemažai spragų.

Iki šiol 22 šalys pateikė metinę santrauką, atitinkančią bazinius minimalius finansinio reglamento reikalavimus, tačiau anaipol ne visos santraukos yra patenkinamos. Tik aštuonios šalys atitiko reikalavimus ir pateikė oficialesnę analizę arba deklaraciją, tačiau Airijos tarp šių šalių nėra. Būtina užtikrinti, kad tuomet, kai kalbėsime apie 2008 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimą, bus pasiekta gerokai didesnė pažanga.

Alexandru Nazare (PPE-DE), raštu. – (RO) PD-L (Rumunijos liberalų demokratų partija), priklausanti PPE-DE frakcijai, balsavo prieš 2007 m. finansinių metų bendrojo Europos Sąjungos biudžeto įvykdymo patvirtinimą, kuriame kalbama apie Europos lėšų valdymą Rumunijoje ir Bulgarijoje.

Pranešime dėl įvykdymo, kuriame kalbama apie pažeidimus PHARE lėšų panaudojimo srityje iki 2007 m., išliko nuostata dėl specialaus pranešimo apie Bendrijos lėšų Rumunijoje valdymą ir taikytas kovos su korupcija priemones. Todėl PD-L frakcija Europos Parlamente balsavo prieš šį pranešimą.

Specialusis pranešimas nepateisinamas, nes bendradarbiavimo ir tikrinimo priemonė jau yra nustatyta, ją patvirtinus 2006 m. gruodžio mėn. Europos Tarybai. Papildomas pranešimas susilpnintų veikiančios bendradarbiavimo ir tikrinimo priemonės patikimumą. Iš tiesų pats Europos Komisijos atsakas, kurį išreiškė pranešėjas Mark Gray, patvirtina šios priemonės nereikalingumą, nes jau įtvirtintos išbandytos priemonės pažeidimams Bendrijos lėšų valdymo srityje nustatyti.

- Pranešimas: Søren Bo Søndergaard (A6-0153/2009)

Philip Claeys (NI), raštu. – (NL) Balsavau prieš biudžeto įvykdymo patvirtinimą, nes į dabartinį Regionų komitetą niekas rimtai nebežiūri. Tai, be kita ko, susiję su miglotu sąvokos „regionas“ apibrėžimu; pats Regionų komitetas yra itin nevienalytis, o jame, be Europos tautų, taip pat atstovaujama miesto aglomeracijoms. Ypač keista prisimintus, kad visai neseniai regionai susiorganizavo į frakcijas, iš savo rinkėjų negavę demokratinio mandato.

- Pranešimas: Christofer Fjellner (A6-0176/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), raštu. – Britų konservatoriai prieštarauja Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai. Nesutinku su nuostata, kad ES gali suteikti ir reglamentuoti pagrindines teises. Labiausiai prieštarauju Pagrindinių teisių chartijai, nes ši priimta ES nepaisant to, kad nepavyko ratifikuoti nė vienos iš dviejų chartijai įgyvendinti skirtų priemonių – ES Konstitucijos ir Lisabonos sutarties.

Agentūros, kuriai pavesta prižiūrėti Pagrindinių teisių chartiją, įkūrimas yra didžiulis mokesčių mokėtojų pinigų švaistymas ir tuštynė. Iš tiesų tas pats pasakytina apie daugelį kitų ES agentūrų, kurios dubliuoja nacionaliniu lygiu atliekamą darbą ir begėdiškai remia ES federalinėmis nuostatomis pagrįstą darbotvarkę. Daugeliui mano rinkimų apygardos rinkėjų šių didžiulių sumų švaistymas prilygsta antausiui, ypač dabar, siaučiant ekonomikos krizei, kai tenka vis daugiau skirti savo pinigų mokesčių pavidalu ES išlaidavimui finansuoti.

Philip Claeys (NI), raštu. – (NL) Balsavau prieš biudžeto įvykdymo patvirtinimą, nes Europos pagrindinių teisių agentūra yra atliekama institucija, be kita ko, nusiteikusi prieš žodžio laisvę.

- Siūlymas priimti rezoliuciją (B6-0191/2009)

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl miškų naikinimo ir alinimo keliamų iššūkių, nes esu įsitikinusi, kad miškų nykimas sukelia didžiulę žalą aplinkai, kurią sunku atkurti, pvz., suardomos vandens sąlygos, plečiasi dykumos, daroma įtaka klimatui ir mažinama biologinė įvairovė.

Būtina geriau derinti miškų išsaugojimą ir tvaraus valdymo politiką bei kitas ES vidaus ir išorės politikos sritis. Dėl šios priežasties būtina įvertinti ES politikos energetikos (pirmiausia biokuro rūšių), žemės ūkio ir prekybos srityse įtaką miškams.

Taip pat esu įsitikinusi, kad finansinė parama besivystančioms šalims yra gyvybiškai būtina atogrąžų miškų naikinimui sustabdyti. Sumažinę miškų naikinimą smarkiai prisidėtume švelnindami klimato kaitą ir prisitaikydami prie jos.

- Pranešimas: Gilles Savary (A6-0199/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už.

Transporto valdymas, atsižvelgiant į gyventojų poreikius ir reikalavimus, yra vienas pagrindinių diskutuotinų Europos Sąjungos politikos klausimų. Komisija programa CIVITAS (paskelbta 2002 m.), skirta skatinti platų miesto transporto paskirstymą, ir baltąją knygą: „Europos transporto politika iki 2010 m.: laikas priimti sprendimus“ (paskelbta 2001 m.), kurioje pasiūlyta sukurti tinkamesnę miesto transporto sistemą, jau pasiūlė tikrą veiksmų planą, skirtą Europos transporto kokybei pagerinti. Komisija sukūrė sistemą, kuria siekiama laipsniškai atskirti mobilumo poreikio didinimą nuo ekonomikos augimo, norint daugiau ar mažiau valdyti aplinkos taršą, kartu atsižvelgiant į Europos gamybos sistemos apsaugą. Komisija, susipažinusi su padėtimi, imasi priemonių užtikrinti visiems Bendrijos gyventojams veiksmingą ir itin saugų transporto tinklą.

Pagrindinį dėmesį turėsime skirti šiems penkiems dalykams: 1) keleivių teisėms ir pareigoms apsaugoti; 2) kelių saugumui sustiprinti; 3) saugumui skatinti; 4) kelių transportui riboti, siekiant užkirsti kelią sausumos transporto grūstims.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Dabartinis spartus miestų augimas, prie kurio prisideda Europos gyventojų koncentracija miestų centruose, aptariamasis Europos Parlamento pranešime, norint prisidėti prie didžiulio šioje srityje atliktino darbo.

Atsižvelgiant į subsidiarumo ir proporcingumo principus, šiame pranešime, mano nuomone, pateikiama svarbių pasiūlymų.

Svarbiausias šios Parlamento priimtų pozicijos dalykas – atkreipiamas dėmesys į daugelį priemonių, kurioms trūksta darnumo – tai pasakytina ne tik apie teisės aktą, bet ir jo įgyvendinimą.

Sutinku, kad darnus požiūris reikalingas; taip pat derėtų skatinti įvairių transporto rūšių miesto centruose optimizavimą, pagerinus miesto transporto planavimą. Be to, pritariu nuolatiniams tyrimams ir inovacijoms šioje specifinėje srityje ir Komisijos bendradarbiavimui su valstybėmis narėmis, siekiant, esant reikalui, prisidėti prie keitimosi informacija apie gerąja skirtingose šalyse taikomą patirtį. Galiausiai noriu pabrėžti Europos pramonės svarbą vystant technologijas, leisiančias pagerinti Europos miestų transporto valdymą, saugumą ir energetinį naudingumą.

- Pranešimas: Anne E. Jensen (A6-0227/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Dėkoju, gerb. pirmininke. Balsavau už A. E. Jensen pranešimą, kuriame numatytas išsamus politinis pagrindas ir apibrėžiami veiksmai, norint ES lygmeniu panaudoti Pažangiąsias transporto sistemas (PTS).

Svarbiausi Europos Sąjungos iššūkiai transporto srityje – tai kelių eismo grūstys, didėjantis išmetamųjų CO₂ dujų kiekis ir žuvusiųjų keliuose skaičius; aš manau, kad PTS yra pagrindinė priemonė padaryti transportą efektyvesnį, saugesnį ir mažiau kenkiantį aplinkai, šitaip prisidedant prie tvaresnio piliečių ir ekonomikos mobilumo vystymo.

Sutinku, kad PTS gali pagerinti Europos Sąjungos piliečių gyvenimo sąlygas ir prisidėti prie didesnio saugumo keliuose, taip pat sumažinti kenksmingų išmetamųjų dujų kiekį ir aplinkos taršą. Esu tvirtai išsitikinęs, kad pažangiosios transporto sistemos prisidės prie eismo veiksmingumo didinimo, taigi eismo intensyvumo mažinimo.

Nors keletas taikomųjų programų ir buvo sukurta ar įdiegta skirtingoms transporto rūšims (geležinkelių, jūrų ir oro transportui), kol kas nėra panašios išsamios Europos programos kelių transportui.

10. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Posėdis sustabdytas 14.55 val. ir pratęstas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

11. Klimato ir energetikos teisės aktų paketas ir jūrų transporto teisės aktų paketas (aktų pasirašymas)

Pirmininkas. – Gerb. ministro pirmininko pavaduotojau ir Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės atstove P. Nečasai, Komisijos nary O. Rehnei, garbingi pranešėjai ir komitetų pirmininkai, ponios ir ponai.

Šiandien su malonumu ketiname bendrai pasirašyti du svarbius paketus: klimato ir energetikos teisės aktų paketą ir Europos Sąjungos integruotai jūrų politikai skirtą paketą. Tai vainikuoja nuolatinį mūsų kartu su Taryba ir Komisija atliktą darbą. Europos Sąjunga priėmusi šiuos du teisėkūros projektus įrodo gebanti ryžtingai veikti norint bendromis jėgomis atsakyti į pagrindinius tvarios plėtros, aplinkos apsaugos ir saugumo jūroje sektoriuose kylančius iššūkius. Viešas pasirašymas pabrėžia Europos teisėkūros svarbą Europos Sąjungos gyventojams.

Parlamentas ir Taryba klimato ir energetikos paketu nustatė pagrindus Europos Sąjungai iki 2020 m. pasiekti planinius rodiklius klimato klausimais ir toliau vaidinti pirmaujančią vaidmenį kovoje su klimato kaita. Klimato pakete esama svarbių teisinių priemonių, kurios, pvz., padės tobulinti pasikeitimo išmetamosiomis dujomis sistemą arba valstybių narių pastangas mažinti išmetamųjų šiltnamio dujų kiekį bei skatinti atsinaujinančią energiją arba anglies dvideginio saugojimo metodiką. Pranešėjai A. Doyle ir S. Hassi šiandien yra kartu su mumis (bent jau tikiuosi); matau bent S. Hassi.

Paketas suteiks Europos Sąjungai reikalingą patikimumą, rengiantis Kopenhagoje gruodžio mėn. vyksiančiai tarptautinei konferencijai ir derybų dėl išsamaus ir privalomo susitarimo metu.

Parlamentas ir Taryba jūrų transporto srityje sutaukinimo procedūros metu susitarė dėl aštuonių dokumentų. Tai yra intensyvaus daugiau kaip trejus metus trukusio darbo rezultatas.

Šis rezultatas taip pat įrodo tvirtą Europos Parlamento spaudimą užtikrinti, kad nelaimės jūroje pvz., Erika 1999 m. ir Prestige 2002 m., nebepasikartos, pagerinus saugumą jūroje.

Šiandien matyti, kad daugelis laikinojo komiteto saugumo jūroje tobulinimui, kurį įsteigė Europos Parlamentas, pasiūlymų įgijo teisės aktų pavidalą. Dėl šių specifikacijų laivų apžiūra ir tikrinimas, jūrų transporto priežiūra ir laivų savininkų draudimas pagerėjo, nustatytas privalomas draudimas, sugriežtinti tyrimo reikalavimai ir atsakomybė nelaimės atveju.

Man malonu, kad pranešėja A. Doyle prie mūsų prisijungė.

Pabaigoje norėčiau padėkoti pirmininkaujančiai Čekijai, Komisijai, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto ir Transporto ir turizmo komiteto nariams bei visų pirma šių komitetų pirmininkams ir pranešėjams už įtemptą darbą rengiant šiuos svarbius teisės aktus. Ypač dėkoju jums, gerbiami nariai, už tai, kad atvykote šiandien pasirašyti šių svarbių teisės aktų projektų. Man itin džiugu, kad abiejų frakcijų pirmininkai pagerbė mus savo dalyvavimu pietų metu. Dėkoju jums.

Dabar norėčiau suteikti žodį einančiam Tarybos Pirmininko pareigas.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti jums už kvietimą dalyvauti šioje Europos Parlamento sesijoje, kurioje numatyta iškilmingai pasirašyti klimato ir energetikos teisės aktų paketą ir jūrų transporto teisės aktų paketą, dvi esmines priemones, dėl kurių susitarė ES valstybės narės padedant Komisijai, Parlamentui ir kitiems partneriams. Norėčiau pirmiausia trumpai užsiminti apie klimato ir energetikos teisės aktų paketą Europos Vadovų Tarybos vardu.

Pakete patvirtinamas pirmaujantis ES vaidmuo pasaulio kovoje su klimato kaita, kartu atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės faktines galimybes ir ekonomines sąlygas. Klimato energetikos paketas turi svarbią simbolinę vertę, nes juo parodoma, kad pusės milijardo, 500 mln. gyventojų, atstovams pavyko susitarti dėl labai aiškių veiksmų, strategijos ir tikslų šioje svarbioje ir jautrioje darbotvarkėje, nepaisant sudėtingų dabartinių ekonominių aplinkybių. Paketas taip pat yra teigiamas pavyzdys mūsų partneriams visame pasaulyje. Norėčiau pasinaudoti šia proga ir padėkoti visiems keturiems pranešėjams visų pirma už šių aiškių priemonių rengimą, derybas dėl jų ir visam Parlamentui už jo aktyvų ir teigiamą indėlį, Komisijai už paramą ir pasirengimą viso tvirtinimo procesu, o pirmininkaujančiai Prancūzijai už išskirtinius įsipareigojimus. Šis teisės aktų paketas mums, Europos Sąjungos gyventojams, nugrindžia kelią derėtis dėl pasaulio susitarimų klimato kaitos strategijos klausimais, kuriuos turėtume sudaryti šių metų gruodžio mėn. konferencijoje Kopenhagoje. ES yra lyderė klimato apsaugos srityje; šio ilgalaikio išskirtinumo nederėtų iššvaistyti – verčiau suteikime jam kitą kokybę.

Ponios ir ponai, dabar norėčiau pasakyti keletą žodžių apie trečiojo jūrų saugumo teisės aktų paketo svarbą; tai yra dar vienas ir labai svarbus Tarybos ir Europos Parlamento bendradarbiavimo rezultatas. Europos gyventojai rimtai sunerimo, naftos tanklaiviui *Erika* lūžus per pusę prie Bretanės krantų 1999 m., išsiliesius 20 000 tonų naftos ir padarius didžiulę žalą aplinkai; kitas atvejis – po trejų metų tanklaiviui *Prestige* nutekinus 120 tonų afts prie Ispanijos Galicijos pakrantės. Visi prisimename tragiškus žiniasklaidoje parodytus paveiktų pakrantės teritorijų vaizdus, tūkstančiams netvarkai tvarkyti sukviestų savanorių bejėgiškai stebint, kaip paukščiai, kiti gyvūnai ir augalai duso juodame vandenyje. Aiškiai turėjome daryti visa, kas įmanoma, kad panašaus dydžio stichinė nelaimė nebesikartotų. Aiškiai turėjome veikti išvien. ES neabejotinai turėjo pranešti žinią, kad prie Europos krantų nebuvo laukiami labai prastos būklės, neapdrausti ir pagrindinių saugos taisyklių neatitinkantys laivai. 2005 m. lapkričio mėn. Europos Komisija kaip atsaką pateikė aštuonis ambicingus teisės aktų pasiūlymus, vadinamąjį trečiąjį jūrų saugumo teisės aktų paketą. Paketas suteiks Europai apčiuopiamų rezultatų, nes sudarys sąlygas užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams jūroje, dažniau atlikti patikrinimus ir aiškiai padalyti įsipareigojimus, kurių didesnė dalis tenka laivų operatoriams. Be svarbaus poveikio aplinkai, kuri priklauso mums visiems, šio Europos Sąjungos akto rezultatus įvertins ne tik pakrančių valstybių gyventojai ir įmonės (ko galima tikėtis), bet ir eksportuojančios sausumos valstybės, kaip ir mano šalis, kurios nemaža dalis produkcijos išvežama iš Europos jūra. Žemyninėms valstybėms gyvybiškai svarbu užtikrinti, kad tanklaiviai, panašūs į *Erika* ir *Prestige*, nebeplaukiotų prie Europos krantų, o jūrų transportas būtų efektyvus, saugus ir nekenktų aplinkai.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pabaigoje norėčiau padėkoti Europos Parlamento pranešėjams, pirmininkaujančiai Prancūzijai ir Komisijai už sunkų darbą prie jūrų teisės aktų paketo. Šis sėkmingas rezultatas, aiškiai naudingas Europos visuomenei, įmonėms ir aplinkai, tapo įmanomas tik jų pastangomis ir tik jiems įgyvendinant įsipareigojimus.

Pirmininkas. – Dėkoju, ministre, dabar norėčiau paprašyti jūsų, Komisijos nario O. Rehno ir pranešėjų ateiti prie stalo, kur aš su ministru P. Nečasu pasirašysime šiuos aktus jums dalyvaujant.

(aktų pasirašymas)

12. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

13. G20 aukščiausiojo lygio susitikimo išvados (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl G20 aukščiausiojo lygio susitikimo išvadų.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, 2009 m. balandžio 2 d. G20 valstybių ir vyriausybės vadovų susitikimas surengtas Londone tolesniems veiksams, siekiant pasaulio ekonomikos atsigavimo ir tokių krizių ateityje prevencijai. Šiame susitikime valstybių ir vyriausybės vadovai pažadėjo daryti visa, kas reikalinga, pasitikėjimui, ekonomikos augimui ir užimtumui atkurti, finansinei sistemai pataisyti, norint atnaujinti kredito srautus, sustiprinti finansinį reguliavimą, grąžinti pasitikėjimą rinką ir finansuoti ir reformuoti mūsų tarptautines finansines institucijas, kad šios galėtų veiksmingai padėti įveikti šią krizę ir užkirsti joms kelią ateityje. Kartu valstybių ir vyriausybės vadovai įsipareigojo gerovės tikslais skatinti pasaulio prekybą ir investicijas, atmesti protekcionizmą bei parengti ekonomiką plačiai, aplinkai nekenkiančiai ir tvariai plėtrai ir atsigavimui.

ES vaidmuo, išreikštas pasiūlymais ir požiūriais, buvo labai svarbus. G20 aukščiausiojo lygio susitikime ES ir Europos nariai daugelyje sričių (ar beveik visose) išlaikė iniciatyvą atliekant darbą parengiamosiose grupėse ir padarė didelę įtaką pasiektam konsensusui ir galutinei suderintų pasiūlymų formai. Tai taikoma finansinės rinkos reguliavimo ir priežiūros, visiško finansinių sistemų skaidrumo, protekcionizmo atmetimo, spaudimo įvykdyti Dohos derybų darbotvarkę ir požiūrio į ekonomikos atsigavimą sritims, įsikaitant pabrėžtą būtinybę atlaisvinti finansinį sektorių, pašalinus bevertį turtą ir sukūrus tvarios pasaulio ekonomikos ateityje pagrindą. Galiausiai ne mažiau svarbus buvo ES šalių įsipareigojimas suteikti TVF finansinę injekciją; tai ne tik turėjo įtakos kitų šalių norui priimti panašius įsipareigojimus, bet visų pirma buvo svarbi arba pati svarbiausia priežastis priimant sprendimą stabilizuoti šalių ekonomiką, nesant galimybės to padaryti savarankiškai. Tam reikia skirti ne sprendimus *ad hoc* ir dvišalę pagalbą, bet sistemingai panaudoti tam skirtas tarptautines institucijas. Šitaip jas finansiškai sustiprinsime ir atkursime jų pagarbą ir autoritetą.

Todėl norėčiau bendrai apžvelgti, ką Londono G20 aukščiausiojo lygio susitikimas galėtų reikšti pasaulio ekonomikai ir konkrečiai ES.

Pradėsiu ekskursu į 1933 m. 1933 m. birželio mėn. 66 šalių atstovai susitiko Londone, siekdami sukurti bendrą planą atkurti pasaulio ekonomiką, kenčiančiai nuo didžiosios ekonomikos krizės. Londono pinigų ir ekonominę konferenciją, kurios tikslas buvo atgaivinti pasaulio prekybą, stabilizuoti kainas ir atkurti valiutų sistemos pagrindą – aukso standartą, surengė Tautų lyga, susitikusi panašioje padėtyje, kokia pasaulyje yra dabar. Tačiau jau per mėnesį konferencija baigėsi visiška nesėkme ir pasitikėjimo praradimu, tolesniu ekonomikos žlugimu ir daugelio valiutų nuvertėjimu šalims siekiant sustiprinti savo ekonomiką kitų šalių sąskaita. Europos šalys užsidarė savyje, o JAV ekonomika pasirinko izoliavimo politiką ir laikėsi jos daugelį metų. Recesijai peraugus į gilią depresiją, augo nedarbas ir socialinė įtampa, o įtampos politinės priežastys sukėlė Antrąjį pasaulinį karą. Likus keletui savaitių iki 2009 m. Londono aukščiausiojo lygio susitikimo, panašumai į 1933 m. Londono aukščiausiojo lygio susitikimą stačiai krinta į akis. Laimei, atrodo, kad pasaulis pasimokė iš savo patirties bent jau kol kas.

Po daugelio metų nepateisintų vilčių ir lūkesčių, smukusio pasitikėjimo rinkomis ir vis gilėjančios recesijos, G20 aukščiausiojo lygio susitikimas neturėjo kitos politinės išeities, kaip tik baigtis sėkmingai. Atsižvelgiant į labai skirtingus įvairių grupių ir šalių lūkesčius ir tai, kad nemaža jų dalis buvo nerealistiški, teko nuveikti pragariškai sunkų darbą. Ponios ir ponai, dar pernelyg anksti spręsti, ar G20 susitikimas buvo sėkmingas. Tačiau pagal laikotarpį po aukščiausiojo lygio susitikimo galima išreikšti atsargų optimizmą, kad tai iš tiesų buvo lemiamas taškas šioje pasaulinėje recesijoje ir veikiausiai laikytinas pagrindiniu pasaulinio ekonominio bendradarbiavimo įvykiu. Veikiausiai susitikimas atlaikys istorijos teismą ir savo svarba prilygs 1944 m. Bretton Woods konferencijai, kurioje buvo nustatyti pasaulinio ekonominio bendradarbiavimo ketvirčiui amžiaus pagrindai ir kurios pasekmės jaučiamos net praėjus daugiau kaip šešiasdešimt metų.

Tačiau istorinė G20 aukščiausiojo lygio susitikime išreikštų idėjų svarba paaiškės tik įvykdžius visus jame priimtus įsipareigojimus, jei to iš viso galima tikėtis. Nepaisant deramo apdairumo, esama keturių priežasčių, leidžiančių G20 susitikimą Londone laikyti sėkminga ekonominio atsigavimo pradžia ir naujos ir tvaresnės pasaulio ekonomikos ir ekonominių pasaulio sprendimų priėmimo forma.

Pirmoji priežastis – G20 susitikimas iš tiesų nepaprastai padidino pasitikėjimą ekonomika ir rinkomis. Iki šiol pasitikėjimas nedidėja taip sparčiai ir jam visiškai susigrąžinti reikės nemažai laiko. Svarbiausia, pasitikėjimo stiprinimo prasme, buvo G20 susitikimo dalyvių elgesys. Net ir susidūrę su giliu pasauliniu žlugimu, jie neprarado vienybės ir pasiekė platų konsensuą.

Dabartiniu netikrumo laikotarpiu taip pat buvo gyvybiškai svarbu, kad G20 susitikimo dalyviai patvirtino pagrindines ekonomikos paradigmas: mūsų pasaulinio atsigavimo planas grįstinas darbo vietomis, nebijančių dirbti žmonių poreikiais ir interesais; tai taikoma visame pasaulyje ne tik turtingose, bet ir skurdžiose šalyse. Mūsų pasaulinio atsigavimo plano pagrindas turi būti ne tik dabartinių gyventojų, bet ir ateities kartų poreikiai ir interesai. Atsigavimas mūsų vaikų ir vaikaičių sąskaita neleistinas. Vienintelis patikimas tvarios globalizacijos ir didėjančios gerovės pagrindas yra atvira, rinkos principais, efektyviu reguliavimu ir tvirtomis pasaulio institucijomis pagrįsta pasaulio ekonomika.

Antra, G20 aukščiausiojo lygio susitikimas siunčia labai stiprų signalą – akivaizdžiai stipriausią per šešiasdešimt metų, kad pasaulis grįžta prie daugiašalio principo priimant pasaulinės svarbos ekonominius sprendimus. Susitikimo išvadose valstybių ir vyriausybės vadovai dar kartą patvirtino įsitikinimą, kad gerovė nedaloma, o šalys privalo dalyvauti tvariame ekonomikos augimo procese. Iš dabartinės pasaulio krizės galima išmokti bent vieno dalyko – kad mus visus sieja bendra ekonominė lemtis. Visos šalys tiek didelės, tiek mažos, atviros ir atsiribojusios, sėdi vienoje valtyje. Mūsų šalių ekonomikų tarpusavio ryšiai atnešė didžiulės naudos ypač per pastaruosius 10–15 metų, kai išgyvenome ilgą laikotarpį be didesnių konfliktų ir liudijome kaip niekad didelę ekonominę gerovę ir sparčiausią pasaulio ekonomikos augimą žmonijos istorijoje bei galimybes šimtams milijonų žmonių išsilaisvinti iš itin didelio skurdo. Šiuo laikotarpiu mūsų gamintojams prieinamos rinkos išsiplėtė, infliacijos lygis nukrito, o nedarbo lygis sumažėjo. Jokiu būdu negalime atsakyti šių pranašumų. Todėl absoliučiai svarbu koordinuoti savo strategijas gerovės ir sunkiais laikais; tai ir patvirtinta G20 aukščiausiojo lygio susitikime.

Trečia, valstybių ir vyriausybės vadovai susitarė dėl dalykų, dėl kurių prieš metus ar devynis mėnesius, atrodo, konsensuso pasiekti neįmanoma. Londono pareiškimai vainikavo tris mėnesius intensyvių diskusijų darbo; tai rodė tikrą persilaužimą. Jei jie bus įvykdyti ir įgyvendinti praktiškai, tuomet tai, be abejo, taps tinkamu prevencijos pagrindu, kuris leis išvengti panašių destruktivių krizių ateinančiais dešimtmečiais.

Ketvirta, aukščiausiojo lygio susitikime pakeista erdvė pasauliniam ekonominiam bendradarbiavimui ir žengta naujo galių padalijimo link. Buvo visiškai pripažintos stambiausios naujai iškilusios šalių ekonomikos ir jų vaidmuo pasaulio ekonomikoje. Išsivysčiusios šalys ir sparčiai besivystančių šalių ekonomikos taip pat kartu pripažino, kad neturtingų šalių stabilumas ir gerovė bei labiausiai pažeidžiamos socialinės grupės turėtų rūpėti visiems. Tai reiškia strategiškai svarbų pokytį. Vadinasi, Europa turės kovoti su nauja vizija ir išstbulintomis strategijomis, norėdama neprarasti savo pozicijos ekonominių pasaulio sprendimų priėmimo procese. Vien ES ekonomikos dydžio ir jos praeities palikimo nepakaks, kad būtų išlaikytas svarbus Europos strateginis vaidmuo ekonominių pasaulio sprendimų priėmimo procese ateityje.

Tačiau žvelgiant iš ES perspektyvos Londono aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatai neabejotinai laikytini sėkmingais. Aukščiausiojo lygio susitikime paremti visi ES valstybių narių lyderių suderinti prioritetai, nustatyti Europos Vadovų Tarybos susitikime 2009 m. kovo 19–20 d. Londono G20 aukščiausiojo lygio susitikime atmestas protekcionizmas, priimtas išsipareigojimas siekti atsakingos ir tvarios ekonominės politikos, paremtas daugiašalis principas ir išreikšta parama visiems finansinio sektoriaus reguliavimo prioritetams, kurį ES valstybės narės bendrai nurodė kaip pagrindinį. Kaip minėta, ES valstybės narės pirmosios arba kartu su kitais išreiškė iniciatyvą G20 susitikime, derybų daugeliu klausimų metu. Tačiau ir po G20 susitikimo išlieka nemažai klausimų.

Visų pirma finansinio reguliavimo ir kontrolės srityje, nepaisant didžiulės paskutinių mėnesių pažangos, daug problemų neišspręsta ir jos vis dar sprendžiamos. ES lygmeniu, žinoma, yra aiškus kelias ir laikmatis ateinantiems dviem mėnesiams ir vaidmenų tarp Europos Komisijos, Europos centrinio banko, Europos finansų komisijos, ECOFIN ir birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos pasidalijimas. Į programą, be kita ko, įtrauktos skubios užduotys imtis priemonių dėl apskaitos standartų, kurie įgalintų Europos bankus veikti konkurencingomis sąlygomis su Amerikos bankais.

Antra, pasaulio prekybos srityje G20 vadovai Londone patvirtino savo ankstesnius pareiškimus, padarytus susitikime Vašingtone – nestatyti naujų prekybos kliūčių. G20 aukščiausiojo lygio susitikime taip pat patvirtinti pareiškimai dėl Dohos derybų darbotvarkės užbaigimo „ambicingu ir suderintu rezultatu“. Tačiau šis išsipareigojimas priimtas dar G20 aukščiausiojo lygio susitikime, praėjusių metų lapkričio mėn., valstybių ir vyriausybės vadovams net pažadėjus pasiekti susitarimą Dohos derybų darbotvarkės klausimu iki 2008 m. pabaigos. Laikas parodys, ar dabartinis išsipareigojimas yra tvirtas. Tačiau G20 susitikimo lyderiai Londone pateikė naują deklaraciją nuo šiol skirsiantys asmeniškai dėmesio Dohos derybų darbotvarkę ir užtikrino politinį dėmesį skirti Dohai per visus ateinančius tarptautinius susitikimus. Vienas pagrindinių ES prioritetų yra siekti šių susitarimų.

Trečia, G20 aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai įsipareigojo numatyti 1,1 trilijardo USD, per TVF ir daugiašalio vystymo bankus, padėti atkurti kreditų srautus, ekonominių augimą ir darbo vietas pasaulio ekonomikoje. Belieka išsiaiškinti ir sutarti dėl įsipareigojimo detalių. Šis įsipareigojimas apima trumpąjį, vidutinį ir ilgąjį laikotarpį; trumpalaikiam etapui priskiriama 75 mlrd. EUR, kuriuos TVF įsipareigojo skirti ES šalys mokėjimo stabilumui atkurti šalims prireikus pagalbos. Belieka smulkiau susitarti dėl šio įsipareigojimo, o mūsų šalių finansų ministrai privalo parengti šio įsipareigojimo formą ir vykdymo priemones.

Iš vidutinių ir ilgalaikių įsipareigojimų stiprinti daugiašales institucijas minėtinas įsipareigojimas suteikti TVF pačią didžiausią istorijoje 500 mlrd. USD daugiašalę paskolą. Be to, Londono aukščiausiojo lygio susitikime priimtas įsipareigojimas, kad G20 šalys parems specialų specialiųjų skolinimo teisių (SST) suteikimą, kitaip tariant naujos TVF valiutos išleidimą, kuria gali naudotis TVF valstybės narės tarpusavio atsiskaitymams. Įsipareigojime kalbama apie 250 mlrd. SST. Kaip ir daugiašalio kredito atveju SST suteikimas susijęs su ganėtinai sudėtinga technine tvarka, oficialių TVF organų reikalingais sutikimais, derybomis su dalyvaujančiomis šalimis, o susitarimus privalo ratifikuoti valstybių narių nacionaliniai parlamentai. Tam veikiausiai prireiks kelerių metų, todėl būtina išlaikyti tvirtą, tačiau kartu realistinę poziciją.

Prie įsipareigojimų taip pat paminėtas susitarimas, kad G20 šalys imsis viso, kas įmanoma, norint sparčiau įgyvendinti 2008 m. balandžio mėn. atliktas TVF sprendimo priėmimo struktūrų reformas, kurias nuolat vilkina užsitęsęs ratifikavimo nacionaliniuose parlamentuose procesas. G20 susirinkimo šalys taip pat paprašė TVF pagreitinti kitą reformos narių akcijų ir balso teisių srityje raundą, norint jį parengti iki 2011 m. sausio mėn. ES šalys privalo skirti pakankamai dėmesio artėjančiam reformai, nes daugelis ES valstybių narių, didelių ir mažų, gali prarasti galimybę nacionalinių atstovų dalyvauti tiesiogiai ar netiesiogiai TVF sprendimų priėmimo procese ir prarasti tiesioginę galimybę gauti informaciją. Taip pat numatyta reforma, skirta TVF vaidmeniui ekonominių pasaulio sprendimų priėmimo procese sustiprinti. Daugelį ES valstybių narių šis klausimas iki šiol menkai domino, tačiau tam reikės skirti nemažai dėmesio artimiausiu metu.

Ketvirta, rimto ir nuolatinio aptarimo ir sprendimo reikės dar vienai sričiai. Tai pasaulinės nelygybės sritis ir klausimas dėl bendros pasaulinės valiutos sistemos ateityje. Šie klausimai sąmoningai neįtraukti į Londono aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę, todėl juos reikės spręsti ateityje. Šia prasme pažymėtina, kad būtent dėl galimybės susitarti dėl pasaulinės valiutos tvarkos 1933 m. aukščiausiojo lygio susitikimas Londone baigėsi nesėkme. Šiandien turime spręsti ne ką lengvesnį klausimą. ES privalo tam skirti tinkamą dėmesį, nes šio klausimo sprendimas išlieka svarbus, siekiant ekonomikos atsigavimo ir norint užkirsti kelią pasaulio krizėms.

Ponios ir ponai, pabaigoje norėčiau padėkoti G20 susitikimo šeimininkei Didžiajai Britanijai už aukščiausiojo lygio susitikimo organizavimą ir pirmiausia už viso pasitarimo ir derybų proceso darbinį lygį organizavimą dar likus daug laiko iki aukščiausiojo lygio susitikimo. Organizatoriai iš tiesų puikiai padirbėjo ir nusipelnė padėkos, nes jų indėlis į pasiektą pažangą ir galutinį konsensų labai svarbus.

Tikėkimės, kad Londono G20 aukščiausiojo lygio susitikimas reikš naują ir sėkmingą pasaulinio ekonominio bendradarbiavimo erą. Tvirtai tikiu, kad šios viltys pagrįstos. G20 aukščiausiojo lygio susitikimo išvados yra puikus atskaitos taškas, kaip įmanoma sparčiau įveikti pasaulio ekonomikos krizę. Taip pat atsirado galimybė pakeisti būsimos tarpusavyje susijusios pasaulio ekonomikos formą, norint geriau pasirėngti ilgalaikiai tvariai gamybai ir koordinuotam ekonominių sprendimų priėmimui. Dar reikia daug nuveikti ir įvykdyti daugelį įsipareigojimų. Artimiausiu laiku matysime, kokią vietą istorijoje užims Londono aukščiausiojo lygio susitikimas. Bet kokiu atveju G20 aukščiausiojo lygio susitikimas reiškė strateginių pasaulio ekonomikos pozicijų poslinkį. ES svarbu įžengti į šią naują erą su aiškia ir realistine vizija ir strategijomis, padėsiančiomis Europai išlaikyti turėtą strateginį vaidmenį ateityje, kurio nusipelnė 500 mln. jos gyventojų.

PIRMININKAVO G. ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, man gerai žinoma, kad prieš Tarybos valią nieko nepadarysi, tačiau vis dėlto mūsų darbas gerokai užgaišintas.

Darbotvarkė pilna svarbių pasitarimų. Penkios minutės skiriamos Tarybai, o jos pasisakymas užtrunka net dvidešimt minučių. Mano manymu, tai rodo nepagarbą EP nariams.

Pirmininkas. – Gerb. P. Berès, jums ne prasčiau už mane žinomos darbo tvarkos taisyklės. Galiu plaktuku duoti ženklą visiems nariams, tačiau galiu tik paraginti Komisiją ir Tarybą kalbėti trumpai, kaip jums įprasta.

Malonėkite, Komisijos nary. Jums laiko limitas nenustatytas, tačiau pranešu, kad prieš save turiu informaciją, kad penkios minutės būtų priimtinas laiko tarpas.

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Pone pirmininke, Londone vykusiame G20 aukščiausiojo lygio susitikime pavyko pasiekti labai svarbių rezultatų. Čia taip pat kalbėta apie pasaulio šalių vienybę ir bendradarbiavimą, siekiant padėti pasaulio ekonomikai išbristi iš ekonomikos krizės ir grįžti į ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo kelią.

G20 aukščiausiojo lygio susitikime daugiausia dėmesio skirta trimis plačioms veiklos sritims ir šiandien čia pavaduoju savo kolegą Joaquíną Almunia, kuris toliau dirba prie šių veiksmų kryptių svarbiame šiandien Vašingtone vykstančiame TVF susitikime, todėl ir negali dalyvauti šiame daliniame posėdyje.

Norėčiau pateikti jums trumpą Komisijos vertinimą, susijusį su šių trijų plačių kryptių rezultatais ir tolesniais veiksmais.

Pirma, akivaizdu, kad lyderiai susitarė imtis visko, kas įmanoma, augimui atkurti ir šiuo metu pagrindinis prioritetas – atkurti kredito srautų kanalus. Šia prasme būtina spręsti sumažėjusio, toksiško turto klausimą ir patvirtinti kovo mėn. G20 finansų ministrų priimtus principus; tai visiškai atitinka Europos Sąjungos pasirinktą metodą.

Taip pat susitarta nedelsiant įgyvendinti paskelbtas ekonomikos skatinimo priemonės, o ES bendras 3 proc. (gal arčiau) 4 proc. fiskalinis stimulus yra svarbus pačiai Europai ir iš esmės prisideda prie artimiausių makroekonominių G20 veiksmų atsiliepiant į krizę.

Po G20, tikėtina, pavyks užtikrinti tinkamą trumpalaikės, be abejonės, reikalingos fiskalinės ekspansijos, ir ilgalaikio fiskalinio tvarumo, kai stimulą reikia tvarkingai atšaukti atėjus laikui, pusiausvyrą. Šioje srityje Europos Sąjungoje pasiektas konsensusas dėl būtinybės apsaugoti vidurinio laikotarpio fiskalinį stabilumą buvo svarbus indėlis į suderintą Londone pasiektą poziciją.

Prekybos protekcionizmas yra potenciali su pasauline recesija susijusi grėsmė. Todėl buvo svarbu, kad G20 susitikime patvirtintas įsipareigojimas užtikrinti prekybos ir investicijų atvirumą ir visiškai išvengti protekcionizmo.

Antroji veiksmų kryptis – tai ambicingas planas iš naujo sukurti pasaulio finansų tvarką, ateityje susitarta šią tvarką taikyti visiems bankams be išimčių. G20 susitikime žengtas didelis žingsnis pasaulinės konvergencijos, už kurią Europa jau seniai pasisakė, link.

Sėkmingai pasiekėme šių tikslų: pagerinti reikalavimus bankų kapitalui ir likvidumo buferiams, taip pat priemonėms svertinės galios susikaupimui riboti, apsidraudimo fondams reglamentuoti ir privačiam kapitalui kaupti; susitarti dėl geresnio reguliavimo ir išvestinių kredito rinkos priemonių priežiūros; susitarti dėl ambicingesnio kredito reitingo agentūrų reguliavimo; įsteigti pasaulinės priežiūros kolegijas visiems tarptautiniams bankams priežiūrėti ir patvirtinti naujus finansinio stabilumo valdybos principus dėl finansinių institucijų vadovų darbo užmokesčio ir priedų. Susitarta imtis lemiamų veiksmų dėl ofšorinių, atsisakiusių bendradarbiauti mokesčių rojaus šalių. Todėl ateityje pasaulyje neturėtų likti vietos mokesčių vengėjams. Taip pat konkrečiai džiaugiamės tuo, kad susitikimas žymi bankų slaptumo eros pabaigą.

Taip pat džiaugiamės tuo, kad kelios šalys neseniai paskelbė apie ketinimą prisijungti prie EBPO standartų dėl keitimosi informacija mokesčių tikslais. Apskritai finansinio reguliavimo srityje pastaruoju metu pavyko pasiekti daugiau pažangos nei per visą praėjusį dešimtmetį.

Trečia, susitarta dėl tarptautinių finansinių institucijų reformos, norint užtikrinti tvirtas pasaulio ekonomikos institucijas ir pasiekti tinkamą atstovavimą naujai iškilusioms ir besivystančioms šalims. Susitarta iš esmės padidinti TVF išteklius, o ES su valstybėmis narėmis vadovavo šiam procesui ir rodė pavyzdį. Kai kurios šalys pasekė ES ir Japonijos raginimu skirti išteklių TVF, tačiau reikalinga daugiau raginimų pirmiausia iš Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kinijos.

Kitas dalykas – būtina nedelsiant vykdyti G20 priimtus sprendimus. Taip pat derėtų siekti geresnės pusiausvyros pasaulio ekonomikoje ir išvengti praeityje darytų klaidų. Tam, kad pasaulio ekonomika grįžtų į tvarios plėtros kelią, gali prireikti iš esmės keisti pasaulio plėtros modelį – turio omenyje milžinišką JAV biudžeto deficitą ir didelį Kinijos prekybos perviršį.

Lyderiai susitarė vėl susitikti šių metų pabaigoje, veikiausiai rugsėjo mėn. Tam, kad Europa galėtų ir toliau vadovauti G20 procesui, reikės efektyvaus koordinavimo, kurio turėtume nuolat siekti.

Pabaigoje dabartinę krizę galima įveikti tik pasirinkus veiksmingą ir koordinuotą fiskalinį stimulą ir reformavus finansinį reguliavimą ir tarptautines institucijas.

Verta prisiminti, kad ši krizė kilo iš finansų rinkų perviršio ir godumo, pirmiausia *Wall Street*. Europai tai reiškia sugrįžimą prie pagrindinių Europos modelio vertybių, kai reikalaujama suderinti verslo iniciatyvas, pagarbą našiam darbui ir solidarumo siekį. Kitaip tariant bendras mūsų laukiantis iššūkis yra išgelbėti Europos socialinės rinkos ekonomiką nuo sisteminių finansinio kapitalizmo klaidų.

Joseph Daul, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, P. Nečasai, O. Rehnai, ponios ir ponai, pirma kartą kenčiame nuo visą pasaulį apimančios recesijos. Ši recesija reikalauja koordinuoto atsako tarptautiniu lygmeniu. Tai vienintelis būdas visiems kartu išbristi.

G20 aukščiausiojo lygio susitikime pasiektas susitarimas padės rasti teisingą kelią augimui ir darbo vietoms. Pasaulio lyderiai Londone patrigubino lėšas, skirtas TVF, suteikė papildomą kreditą vystymo bankams ir patvirtino savo paramą laisvajai tarptautinei prekybai. Ši programa, kuria siekiama atkurti kreditą, augimą ir užimtumą, turėtų duoti mums laiko rinkoms stabilizuoti ir svarbiausia pasitikėjimui pasaulio ekonomika atkurti.

Tačiau turime likti budrūs ir nesusigundyti lengvais sprendimais. Turime visiškai atsisakyti protekcionizmo. Jei užversime sienas prekybai ir pasikeitimui mes greičiausiai pakartotume 1929 m. krizės metu mūsų pirmąjį padarytą klaidą.

Šiandien intensyvesnės prekybos mums reikia labiau nei kada nors anksčiau. Jei mums vis dėlto pavyktų sukurti tikrą transatlantinę ekonomiką be kliūčių su mūsų pagrindiniu prekybos partneriu Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, augimas pasipildytų dar 3,5 proc. Būtent to ir turėtume siekti.

Privalu skatinti augimą, o ne vien ginti esamas darbo vietas, bet ir svarbiausia – kurti naujas. Mano kairieji kolegos Parlamento nariai ragina didinti socialines išlaidas ir didinti socialinį draudimą. Jie, atrodo, siekia išsaugoti darbo vietas atirbojant mūsų ekonomikas. Naujoviškoje ir tvarioje ekonomikoje kiekvienas gali išreikšti savo talentą. Mums reikalinga būtent socialinė rinkos ekonomika.

Turime pasimokyti iš paskutinių kelių mėnesių klaidų; viena svarbiausių finansinio sektoriaus problemų buvo finansinio reguliavimo ir kontrolės stoka. Iš tiesų nebūsime pajėgūs atkurti mūsų piliečių pasitikėjimo ekonomika, kol neturėsime atkurto pasitikėjimo mūsų finansų sistema.

Tuo tikslu privalu į reguliavimo ir priežiūros sritį įtraukti visas finansines institucijas ir priemones, taip pat ir apsidraudimo fondus. Privalu kovoti su mokesčių rojaus šalimis, atsikratyti bankų slaptumo ir geriau prižiūrėti kredito reitingo agentūras.

Globalioje ekonomikoje, kur rinkos veikia be perstojo, skaidrumas yra vienintelis mūsų ginklas. Investuotojai turi žinoti, kad visame pasaulyje taikomi vienodi standartai.

Galiausiai turime įsipareigojimų ir santykiuose su besivystančiomis šalimis. Ši krizė negali sugriauti viso to, ką kūrėme daugelį metų. Būtent todėl privalu ir toliau siekti, kad PPO sparčiai prisitaikytų prie XXI a. ir naujųjų taisyklių.

Tam, kad skurdžiausios pasaulio šalys taptų tikrais pasaulio ekonomikos dalyviais, joms reikalinga pagalba. Tai leistų pasaulio ekonomikai kasmet augti 150 mln. USD. Didžioji pinigų dalis tektų besivystančioms šalims.

Būtent todėl remiame G20 susitikimo įsipareigojimą papildomai skirti 850 mlrd. augimui naujai išskylančiose rinkose ir besivystančiose šalyse remti.

Ponios ir ponai, ekonomikos ir finansų krizę galime įveikti tik pasikeitę, pakeitę tarptautinį valdymą ir atsisakę savo tolerantiško požiūrio į šių taisyklių nesilaikančiuosius.

Poul Nyrup Rasmussen, PSE frakcijos. – Pone pirmininke, esminis klausimas neabejotinai šis: ką daryti dabar? Ko privalo pasiekti Europa iki kito šių metų rugsėjo mėn. vyksiančio G20 susitikimo?

Prieš mane naujausia TVF prognozė. Tenka apgailestauti ir pranešti Komisijos nariui O. Rehnui, kad jame nurodyta, kad net padarius viską, ekonomikos plėtra euro zonoje šiais metais smuks -4,2 proc., o vien Vokietijoje šis dydis sieks -5,6 proc. Tai perkėlėme į savo makroekonominius skaičiavimus, ir galiu pasakyti jums, kolegos, kad tai reiškia, jog 2010 m. pavasarį Europos Sąjungoje bus 27 mln. bedarbių. Iš esmės tai reiškia, kad per dvejus metus Europos Sąjungoje atsiras dar 10 mln. bedarbių.

Būtina sparčiai, koordinuotai ir veiksmingai veikti, kaip nurodė Olli Rehn. G20 susitikime Londone padaryta išvada, kad prireikus nuveikti daugiau, sutinkame to imtis. Man pakanka pakartoti šį skaičių – 27 mln. bedarbių. Ar dar reikia kitų argumentų, kad imtumėmės veikti?

Siūlyčiau rengiantis rugsėjo mėn. G20 susitikimui padaryti keturis dalykus: pirma, parengti naujas koordinuotas pastangas šiai masiško nedarbo grėsmei sumažinti; antra, įgyvendinti J. de Larosière grupės pasiūlymus – įsteigti stebėtojų tarybą ir suteikti vadinamosioms CSR organizacijoms didesnę kompetenciją; trečia, nustatyti veiksmingą finansinį reguliavimą, įtraukiant apsidraudimo fondus ir privatų kapitalą; ir ketvirta, parengti Europą skatinti naują pasaulio susitarimą, taip pat ir su besivystančiomis šalimis, kurioms ši ekonomikos krizė smogė labiausiai.

Komisijos nary, prašau nebekartoti, kad nustatėte 4 proc. finansinį stimulą, įskaitant automatines stabilizavimo priemones. Kitą kartą, nedarbo lygiui išaugus iki 27 mln. bedarbių, mūsų laukia 5 proc. Būkime sąžiningi ir kurkime darbo vietas. Kartu galime tai padaryti.

Margarita Starkevičiūtė, ALDE frakcijos vardu. – (LT) Aš norėčiau taip pat pasveikinti susitarimą pasiektą Londone, tačiau ir pabrėžti, kad globali ekonomika reikalauja ir globalaus valdymo. Europos Sąjunga gali atlikti tos lyderės vaidmenį dėl dviejų priežasčių todėl, kad tiek po karo, tiek žlugus posovietinei erdvei per trumpą laiką sugebėjo pertvarkyti savo ekonomikas. Mes turime puikią patirtį, kaip valdyti tokius sudėtingus procesus.

Jie turi remtis struktūrinėmis reformom. Mes turime atidaryti erdvę naujoms iniciatyvoms. Jeigu mes dabar sutelksime dėmesį į technines detales, reguliavimo tobulinimą, kas, aišku, reikalinga, tai prarasime iniciatyvą ir erdvę judėjimui. Judėjimas ir naujos darbo vietos atsiranda tik tada, kai įvyksta struktūrinės permainos. Kokių struktūrinių permainų Europos Sąjunga gali pasiūlyti pasauliui?

Visų pirma modernizuoti valdymą, modernizuoti Europos Sąjungos finansų rinkas, atsiremti į mūsų bendros Europos rinkos stiprumą, neužsidaryti nacionaliniuose savo kampeliuose. Jeigu mes sugebėsime kartu dirbti Europos bendroje rinkoje, tai bus puikus pavyzdys pasauliui, kad nereikia laikytis protekcionizmo, kad būtent atvirumas, bendradarbiavimas, kapitalo judėjimas ir makroekonominiai balansai, paremti bendrais susitarimais, padeda išlaikyti stabilumą ir atkurti ekonomiką. Šita Europos patirtis yra neįkainojama.

Kodėl mes to nedarome, man visada yra sunku suprasti. Galbūt mes labai rūpinamės, kaip gyvens tie hedžinginiai fondai (angl. hedge funds), o per mažai skiriame dėmesio tam, kaip gyvens žmonės.

Roberts Zile, UEN frakcijos vardu. – (LV) Dėkoju, gerb. pirmininke. Mūsų rezoliucijos dėl G20 aukščiausiojo lygio susitikimo išvadų projekte teigiama, kad visų pirma įvairios Europos Sąjungos šalys gavo Tarptautinio valiutos fondo paramą atsiskaitymo problemų pusiausvyrai išspręsti, ir antra, kad įvairios euro zonos šalys dėl euro sėkmingai išvengė keitimo kurso spaudimo. Tačiau tenka apgailestauti, kad naujosios Europos Sąjungos šalys negali sumažinti šio valiutos rizikos spaudimo, nes negali prisijungti prie euro zonos. Kartu keleto naujųjų ES valstybių narių ekonomika perkaityta dėl daugelio Europos bankų skirtų didžiulių pinigų sumų, siekiant išsikovoti rinką šiose šalyse. Šiuo metu būtent paskolos gavėjams tenka visa valiutos rizika. Todėl raginu panagrinėti, pirmiausia kalbant apie naujasias ES valstybes nares, prisijungusias prie keitimo kurso priemonės ir besilaikančias fiksuoto keitimo kurso, todėl galinčias grąžinti didelę paskolų dalį Europos bankams, ar tai neturėtų reikšti, kad šalys nusipelnė pagalbos greitesniu euro įvedimu. Tai itin svarbu, nes solidarumas yra ypač svarbus sudėtingais laikais. Iš tiesų visi sėdime toje pačioje valtyje. Ir pirmiausia šiuo metu, kai atvirai kalbant net ir šalys, prisijungusios prie euro zonos, neatitinka Maastrichto kriterijų biudžeto deficitui viršijant 10 proc. Kadangi esame toje pačioje valtyje, mums derėtų mąstyti panašiai! Dėkoju.

Caroline Lucas, Vets/ALE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, G20 susitikimas – tai nedovanotina praleista galimybė vienu metu įveikti aplinkos apsaugos ir ekonomikos krizę, kitaip tariant, įvesti vadinamąjį naująjį žaliąjį susitarimą. Šiuo susitikimu derėjo pasinaudoti didžiulėmis investicijoms į atsinaujinančius energijos šaltinius ir energetinį naudingumą, pvz., ne tik dėl tos priežasties, kad būtina skubiai spręsti klimato kaitos problemą, bet ir dėl to, kad investicijos į žaliąsias technologijas būtų vienas efektyviausių būdų kurti darbo vietas.

Pvz., žaliąji energija gali sukurti gerokai daugiau darbo vietų nei investicijos į įprastinę veiklą, tačiau paketu, dėl kurio susitarta G20 susitikime, pasaulis grąžinamas į daug anglies vartojančią ekonomiką būtent tuomet, kai derėtų pereiti prie labai skirtingos ir ne daug anglies reikalaujančios ekonomikos. TVF ir pasaulio bankui rasta milijardai eurų, tačiau kalbant apie gyvybiškai svarbų perėjimą prie žaliosios ekonomikos apsiribota viso labo kalbomis, o realiai pinigų neskirta.

Komunikate apie klimato kaitą ir mažai anglies reikalingą ekonomiką kalbama viso labo dviejose pastraipose pačiame komunikato gale, vengiant konkrečių įsipareigojimų. Labai liūdna, kad ši kritinė galimybė pakeisti įvykių eigą ir pasinaudoti galimybe įveikti abi krizes ir sukurti darbo vietas prarasta būtent tuomet, kai ekonomikos sistema ir pasaulio aplinka juda link prarajos.

Francis Wurtz, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, mano manymu, išgirdus ką tik pateiktą G20 susitikimo rezultatų įvertinimą, kai šis pavadintas sėkmingu, lemiamu krizės momentu ir didžiule Europos Sąjungos sėkme, ir pan., kyla du klausimai.

Pirmasis susijęs su dabartinės pasaulio finansinės sistemos padėties analize; su šia padėtimi, kaip matyti, Europa yra glaudžiai susijusi. Atvirai kalbant, G20 susitikime dalyvavę lyderiai, siekę bet kokia kaina pranešti rinkai, kaip, beje, ir visuomenei, drąsinančią žinią, gerokai sušvelnino dabartinę padėtį.

Iš tiesų apskaičiuotų, tačiau dar iš dalies paslėptų bankų nuostolių dydis kas mėnesį sparčiai auga. Blogiausia ne praeityje, o ateityje. Prieš tris mėnesius kalbėta apie 2 000 mlrd. USD nuostolius; jau ši suma buvo astronominė. O naujausi TVF duomenys rodo 4 000 mlrd. USD skaičių.

Komisija, savo ruožtu, paskelbė 3 000 mlrd. EUR sumą, kurią valstybės narės įvairiais pavidalais skyrė bankams gelbėti, kitaip tariant, ketvirtadalį savo BVP. Tai beprotiško pelno siekio kaina.

Ši niūri tikrovė parodo antrojo mano klausimo svarbą. Apie kokią tikrą pažangą galima kalbėti dėl G20 susitikimo Londone?

Kai Joseph Stiglitz, kurį, kaip žinote, Jungtinių Tautų Organizacija skyrė pirmininkauti nepriklausomam ekspertų komitetui finansų krizės klausimais, buvo paklaustas: „ar sutinkate su ekonomistu Simonu Johnsonu, teigiančiu, kad G20 susitikimo reguliavimo svarba praktiškai niekinė?“, šis atsakė teigiamai.

Dar Londono pareiškimo rašalui nespėjus nudžiūti, pagrindinė G20 valstybė Jungtinės Amerikos Valstijos paragino spekuliatyvius fondus, patogiai įsikūrusius mokesčių rojaus šalyse, pusvelčiui išpirkti toksišką turtą, blokuojantį JAV bankų balansą. Mes iš tiesų keliame moralinius kapitalizmo standartus.

Iš tiesų G20 susitikime nenuveikta nieko liberaliai globalizacijai stabdyti. Pagrindinis klausimas dėl tarptautinės valiutų sistemos buvo nepaliestas. Pasisakyta už tolesnį TVF darbą nekeliant klausimo dėl jo keitimo. Visiškai išvengta didžiulio krizės sukulto socialinio iššūkio. Iš tiesų tai prilygo gydytojui išrašančiam homeopatinis vaistus, esant akivaizdžiai operacijos būtinybei.

Mano manymu, Europa turi eiti gerokai toliau nei G20 susitikimas. Mūsų namai dega. Negi negirdite mūsų visuomenės pykčio šūksnių? Jie reikalauja ne paguodos, o tvirtų ir praktiškų veiksmų dabar!

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ponios ir ponai, mano nuomone, G20 aukščiausiojo lygio susitikime priimtas sprendimas skirti milijardus dolerių TVF kovai su krize yra neveiksmingas ir net žalingas. Tam yra trys tiesioginės priežastys. Visų pirma dėl šio įsipareigojimo šalys kreditorės privalo pasinaudoti savo užsienio valiutos atsargomis arba skolintis.

Antra, šis įsipareigojimas įpareigoja net ir šalis, kurios patyrė ilgalaikę žalą dėl nekompetentingos TVF analizės, prisidėti prie šio fondo. Čekija, kurios gyventojams šiuose Rūmuose atstovauju, yra vienas pavyzdžių. Nors TVF prognozės mano šaliai yra visiškai atitrūkusios nuo realybės, Čekijos gyventojai šiam fondui priversti skirti 1,4 mlrd. USD.

Trečia, TVF ketina skolinti pinigus valstybėms gerokai palankesnėmis taisyklėmis nei anksčiau ir neketina reikalauti susieti paskolas su realių priemonių rengimu ekonominėms paskolos gavėjo problemoms spręsti.

Ponios ir ponai, esu tvirtai įsitikinusi, kad tai sukels tarptautinės kredito rinkos iškraipymą mokesčių mokėtojų sąskaita.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Pone pirmininke, einantis pirmininko pareigas, ponios ir ponai, šis aukščiausiojo lygio susitikimas buvo politiškai sėkmingas ir reiškia svarbią žinią – tai, kad pasaulis vienijasi ir sutelkta politinė valia kartu ieškoti ir taikyti pasaulinius krizių ir iššūkių sprendimus. Tačiau norėčiau labai aiškiai pasakyti, kad nederėtų pervertinti aukščiausiojo lygio susitikimų scenarijų. Aukščiausiojo lygio susitikimai yra ne kas kita kaip būdas ketinimams išreikšti; juose sprendimai nepriimami, čia neveikia įstatymų leidėjai, be to, aukščiausiojo lygio susitikimai neturi teisinio pagrindo.

Europos Sąjungai pateikta keletas raginimų. Privalome būti ambicingi ir vadovauti kuriant pasaulio finansų ir ekonomikos tvarką. Tačiau užimti pirmaujančią vaidmenį galime tik nustatę Europos reguliavimą ir pasiūlę

modelių. Mūsų socialinės rinkos ekonomikos modelis, kuriame kalbama apie indėlių garantijas, ir kredito vertinimo institucijų reglamentas, kurių šiandien priėmėme, rodo mus esant teisingame kelyje. Tačiau, mano manymu, aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatams trūksta aiškaus susitarimo dėl dabartinių Europos ir pasaulyje nustatytos tvarkos cikliškų padarinių panaikinimo, prisidengiant II Briuselio šūkiu.

Dar reikia labai daug nuveikti: apsidraudimo fondai, vadovų atlyginimai, bankininkystės direktyva, Europos priežiūra ir daugelis kitų dalykų. Per Komisiją išreiškiame šio žemyno poziciją. Bendrijos interesai pasaulio arenoje yra greta nacionalinių. Tai laikytina galimybe, tačiau kartu ir grėsme. Būtent todėl itin svarbu koordinuoti. Jei mūsų atstovai neveiks suderintai, mūsų pozicija pasaulio plane susilpnės.

Galiausiai norėčiau štai ką pasakyti – mūsų sėkmė priklauso nuo teisinių, politinių ketinimų deklaracijų įgyvendinimo, jų įgyvendinimo ir pasaulinio įgyvendinimo koordinavimo laiku turinio prasme. Aukščiausiojo lygio susitikime tik parodytas kelias. Rezultatų dar reikia pasiekti.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, G20 aukščiausiojo lygio susitikimas buvo svarbus pirmiausia dėl tos priežasties, kad jame sukurta erdvė daugiašaliam dialogui, o žmonės suprato, kad krizę pavyks įveikti tik dirbant daugiašaliu lygmeniu. Tačiau tai tik kelio pradžia, o ne pabaiga. Būtina stiprinti ir paaiškinti Europos Sąjungos vaidmenį šioje srityje, o ES privalo būti varomoji jėga. Kol kas nematome tai patvirtinančių ženklų.

Iš tiesų turime itin svarbų vadovą, konkrečiai J. de Larosière pranešimą, tačiau Komisija nepakankamai greitai jį įgyvendino ir ėmėsi veiksmų. Pakanka pažvelgti į reakciją į apsidraudimo fondus. O tikroji Europos ekonomika vis dar nerodo jokių atsigavimo ženklų, o nesikišimo politika, kurios laikytasi, reiškia, kad laukiama blogesnių duomenų ir padėties pablogėjimo. Pakanka pažvelgti į naujausias Tarptautinio valiutos fondo ir EBO (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos) prognozes dėl 27 mln. bedarbių; tai būtų didžiulė problema.

Komisija taip pat privalo paaiškinti šiems Rūmams, ką ketina daryti, ką iš tiesų reiškia jos iniciatyva ir kokia padėtis valstybių narių iniciatyvų koordinavimo politikos srityje. Nederėtų laukti ilgiau. Politinė valia veikti jau turėtų būti.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, G20 susitikimas iš tiesų yra tinkamas kelias pirmyn; savo laiku G8 darbą turėtų perimti G20. Tuomet turėtume vienu aukščiausiojo lygio susitikimu mažiau. Europiečiams nepavyko. Europos Sąjunga, turinti 27 valstybes nares, yra tinkama vieta naujai finansinės rinkos tvarkai organizuoti.

Iki šiol daug kalbėta šia tema, tačiau aiškių rezoliucijų nepriimta. Daug girdėjome apie mokesčių rojų panaikinimą, apsidraudimo fondų valdymą ir apgaulingų finansinių rinkos produktų eros pabaigą. Jei Europos Sąjungos atstovai būtų nuvykę į Londoną su politikos pozicija, niekas nebūtų pajėgęs jiems paprieštarauti. Mano manymu, kaip nurodė mano gerbiama kolegė C. Lucas, piktina tai, kad Londono aukščiausiojo lygio susitikime klimato krizė ir energetikos tiekimo saugumo krizė paprasčiausiai atidėta. Tuo ne tik padaryta didžiulė žala klimatui ir energetikos tiekimo saugumui, bet ir kainavo tūkstančius naujų darbo vietų.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, galiu šioje vietoje iš karto perimti pasisakymą. Iš tiesų labai liūdna, kad šiam žemynui nepavyksta pasiekti daugumos dėl mano kolegės Parlamento narės C. Lucas nurodytų klausimų. Priešingu atveju mūsų padėtis būtų gerokai geresnė ir galėtume drąsiai žvelgti ateities kartoms į akis. Deja, dabar to padaryti negalime.

Turiu išreikšti kritiką dėl to, kad didelė dalis diskusijų dėl finansinės nelaimės ir gresianti ar jau reali klimato katastrofa nustumiama į šalį; tai man primena Vokietijos *Bundestagą* po Antrojo pasaulinio karo. Daugelis Parlamento narių ir *Bundestago* politikų nesidomėjo įvykiais iki 1945 m. Jie turėjo su tuo susidurti palengva. Tai ir yra pradžia: į priekį galima eiti tik įveikus praeitį, ištyrus savo klaidas ir nukreipus žvilgsnį į ateitį. ES ir dar svarbiau, politiniai dalyviai, finansų krizės metu patyrė visišką nesėkmę. Iš to būtina daryti išvadas ir visų pirma suprasti, kas padaryta ne taip.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Parlamento rytoj numatyta priimti rezoliucija ketinama teigiamai vertinti priimtą poziciją dėl kredito reitingo agentūrų, kuriomis siekiama padidinti skaidrumą ir sustiprinti nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimą.

Šia prasme iki šiol Europa buvo vedlys. Šį rytą COREPER priėmė valstybių narių, Komisijos ir Parlamento pasiektą kompromisą. Šiandien per pietus Parlamentas, savo ruožtu, priėmė kompromisą visiška balsų dauguma 569 balsavus už, 47 – prieš. Todėl Komisijos pasiūlytas ir Parlamento pataisytas reglamentas įsigalios netrukus.

Norėčiau pažymėti, kad šis reglamentas yra Europos priežiūros pagal J. de Larosièrè pranešimo pasiūlymus pagrindas. CESR bus vienintelė vieta agentūroms registruoti ir iš pradžių jai teks koordinavimo vaidmuo.

Komisija įsipareigojo per keletą mėnesių pateikti teisės aktų teisėkūros iniciatyvą, kuri leis dar šiek tiek patobulinti visiškai europietišką priežiūros sistemą.

Prieš baigdamas norėčiau pabrėžti, kad sugrąžinti pasitikėjimą – toks tikrasis priimtų priemonių tikslas – galime tik užtikrinę geresnį reguliavimą, visų pirma finansinės sistemos.

Tačiau taip pat būtina atsižvelgti į savo šalių piliečių baimes ir teigiamai į jas atsakyti. Turėtume jiems suteikti realios vilties žinią. Nepakėlus savo šalių gyventojų moralės, nepavyks atkurti vartotojų pasitikėjimo, būtino ekonomikai atsigausti. Mūsų piliečiams pateikiama informacija turi būti suderinta ir sąžininga ir neskatinanti pralaimėjimo nuotaikų nuslepianč atkūrimo planų pažangą, sėkmę ir praktines pasekmes, kartu atsižvelgiant į laiką pažangai pasiekti.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau J. Daului pasakyti (nors jis jau išėjo), kad šiandien nuostabu matyti konservatorius kaltinant mus, socialistus, kad norime padidinti socialines išlaidas, kai jų pagrindinis argumentas atsigavimo planui atmesti – tai, kad Europa turi žinomų automatinių stabilizatorių. Argi tai ne nedarbo pašalpos, kurias taip aršiai gynėme?

G20 susitikimo adresu pažymėsiu pagrindinę kritinę pastabą: jie pasirinko J. M. Barroso metodą, kuris susideda sudedant kartu esamus planus, ir tarkime, kad tai sudaro atsigavimo planą. Tai ne atsigavimo planas. Dar daugiau, jei vakar vertinome EBPO skaičius, šiandien – TVF, rytoj – Komisijos, kaip galime įsivaizduoti, jog Europa gali būti tuo įtikinta?

Mums reikia realaus Europos atsigavimo, ir tai pasiekti, Komisijos nary, galime tik skyrę Europos paskolos lėšų. Laikas jums kibti į darbą, nepaisant to, kad šis Europos Parlamentas nebepadės jums vykdant šios užduoties.

Galiausiai pažymėjau, kad G20 susitikimas turėjo įvykdyti užduotį, kaip jo išvakarėse nurodė Dominique Strauss-Kahn: „Sistema atsigauna tik išsprendus toksiško turto klausimą“. Akivaizdu, kad šiuo atveju G20 buvo nekompetentinga. Turime daryti visa, kas įmanoma.

Du dalykai: G20 išvados vertina Dohos derybų raundo pašalpas 1 50 mlrd. USD. Iš kur atsirado šie skaičiai? Kuo jie pagrįsti? Prašome jūsų, Komisijos nary, paaiškinti.

Galiausiai dėl priežiūros – jei Europa nori eiti teisingu keliu, ji turi nedelsdama įgyvendinti J. de Larosièrè grupės pasiūlymus.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, G20 pasiuntė vertingą žinią: klestėjimas yra nedalomas, ir vienintelis nuoseklus atsigavimas yra bendras ir visa apimantis.

Šiuo metu mums tereikia tai įgyvendinti. Turime toliau eiti ta pačia linkme. G20 vėl patvirtino paprastus prioritetus, sudarė susitarimus aprūpinti ištekliais Tarptautinį valiutos fondą, vystymo bankus ir prekybai skatinti. Jis įvykdė pasaulio finansų valdymo reformas, įgyvendino ambicingus reguliavimo ir priežiūros planus ir pasiekė pažangos kovoje su mokesčių rojaus šalimis.

Be G20 padėtis būtų beviltiška ir pasaulio ekonomikos liga taptų chroniška.

Tačiau svarbiausia yra suvokti, kad G20 iniciatyva yra ne įvykis, bet labiau procesas. Europos Sąjunga yra pasaulyje svarbiausia, integruota ir subalansuota ekonominė zona, todėl privalo imtis lyderio vaidmens dėl turimo didžiulio potencialo ir galimybės praturtinti pasaulio darbotvarę suvokimu, kad nesame vieninteliai ciklinės krizės viduryje, bet kovojame su sudėtingesnių priežasčių nulemta krize, o tam reikalinga politinė Europos Sąjungos iniciatyva.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Tarptautinio valiutos fondo paskelbtoje pažymoje apie galimybes ES Vidurio ir Rytų Europos šalims greičiau išeiti iš krizės nurodoma viena iš priemonių – euro įvedimas. Tai siūloma šalims, kurios turi valiutų valdybas. Lietuva faktiškai litą yra susiejusi su euru nekintamu kursu jau ketverius metus, tai dvigubai ilgesnis laikas, nei reikalaujama valiutų valdybos mechanizme. Reiktų taip pat ir valiutų kursų mechanizmo laiką sutrumpinti iki vieno metų kitoms, ne euro zonos šalims. Ekonomikos smukimas ES ir visame pasaulyje reikalauja neeilinių, skubių, kūrybiškų sprendimų bei kompromisų, tuo labiau kad per dešimt euro egzistavimo metų nei viena euro zonos šalis neįgyvendino visų euro zonos reikalavimų kriterijų, Maastrichto kriterijų.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Norėčiau pasinaudoti šia proga ir pakalbėti apie G20 aukščiausiojo lygio susitikimo veidmainiškumą. Skelbiama, kad šis aukščiausiojo lygio susitikimas reiškia istorinį susitarimą, kuris net yra sunkiai tikėtinas žingsnis į priekį, pvz., kovoje su sukčiavimu mokesčių srityje ir mokesčių rojumi. Taip pat sudaryti juodasis, pilkasis ir baltasis sąrašai.

Tačiau Europos Sąjungos veidmainiškumą rodo tai, kad, pvz., likus vos savaitei su puse iki G20 aukščiausiojo lygio susitikimo sudarėme ekonominės partnerystės sutartį su Karibų jūros šalimis. Aštuonios iš keturiolikos šalių yra mokesčių rojaus šalys, tačiau mes su jomis pasirašėme laisvosios prekybos sutartį, todėl teks nustatyti laisvą prekybą ir liberalizuoti finansines paslaugas; vadinasi, toksiški kreditai ir neteisėtai gauti pinigai iš šių mokesčių rojaus šalių keliaus į Europos Sąjungą.

Todėl norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir išreikšti nusiskundimą dėl veidmainystės surengus pasirodymą žiniasklaidai – G20 aukščiausiojo lygio susitikimą, kuriame nurodytas siekis spręsti problemą; tai iš esmės reiškia su žodžiais nederančią politiką. Tai ir norėjau pasakyti.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Ponios ir ponai, esu labai jums dėkingas už diskusijas. Norėčiau aiškiai pasakyti, kad sutinku su J. Daulu, išskyrusiu protekcionizmo vengimo svarbą. Protekcionizmas savo poveikiu panašus į vėžį – jis gali visiškai sunaikinti mūsų ekonomiką, atsigręžti prieš ES gyventojus ir lemti gilėjančią ekonomikos krizę bei tolesnį gyvenimo lygio smukimą. Taip pat visiškai sutinku su J. Daulo raginimu siekti skaidrios ekonomikos, užtikrinant veiksmingą ir subtilų reguliavimą ir, be abejonės, tvirtesnes pasaulio finansų institucijas ir prisijungiu prie jo.

P. N. Rasmussen ir M. Starkevičiūtė kalbėjo apie pinigų skyrimą ekonomikai. Privalau pabrėžti, kad pinigai skiriami ne tam, kad padėtume finansinėms institucijoms. Tai darome norėdami sukurti daugybę naujų darbo vietų, padėti išlaikyti esamas darbo vietas, nes visi sutinkame, kad oriausias būdas užtikrinti ES gyventojų pragyvenimą – leisti jiems užsidirbti patiems. Tačiau kartu, įgyvendindami šias finansinio skatinimo priemones ekonomikai, privalome pagalvoti ne tik apie save, bet ir savo vaikus ir vaikaičius. Kitaip tariant, šios priemonės neturi sukelti dramatiškos ilgalaikės grėsmės viešųjų finansų stabilumui. Savo pastangas turime skirti užimtumui apsaugoti, todėl Europos Komisija kartu su pirmininkaujančia valstybe ketina surengti aukščiausiojo lygio susitikimą užimtumo klausimais, kur pirmiausia bus kalbama apie priemones užimtumo srityje.

Norėčiau išreikšti nesutikimą su C. Lucasu. Visiškai nesutinku, kad G20 reiškia prarastas galimybes, tačiau raginu mus visus parodyti tam tikrą politinį realizmą. Dabartinė ekonomika negaluoja. Jai reikalingi vaistai, pirmoji pagalba, ilgalaikė priežiūra ir laikas, per kuri galima pasveikti. Nedera laukti teigiamų rezultatų per artimiausius tris – keturis mėnesius. Pasaulio ekonomika, vadinasi, ir Europos ekonomika, susiduria su giliai įsisaknijusiomis ir ilgalaikėmis problemomis. Todėl reikalingas ilgalaikis gydymas ir nemažai kantrybės. Tvirtai tikiu, kad pažvelgus šiuo aspektu G20 susitikimas vertintinas teigiamai.

F. Wurtz išreiškė kritiką dėl finansinių rinkų susitarimo paviršutiniškumo. Sutinku, kad daugeliu požiūrių ES privalo eiti toliau, ir tvirtai tikiu, kad tai ir vyksta. Privalome pažvelgti ne tik į valstybių ir vyriausybių vadovų, bet ir į finansų ministrų žingsnius; dažniausiai tai nurodoma įvairių dokumentų prieduose. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad Europos Komisija jau aptarė tolesnes konkrečias priemones šią savaitę. Tačiau norėčiau neprarasti realizmo. Negalime tikėtis stebuklingų vaistų rasią per tris ar keturis mėnesius. Pasaulio ekonomika pateko į bėdą, o jos gydymas užtruks. Svarbu pabrėžti, kad net ES lygmeniu privalome veikti koordinuotai. Visi esame tarpusavyje susiję. Tik koordinuotais veiksmais galima tikėtis sėkmingai įveikti šios pasaulio ekonomikos krizės padarinius.

Olli Rehn, Komisijos narys. – Pone pirmininke, norėčiau padėkoti jums už labai rimtas ir konstruktyvias diskusijas. Be abejo, apie tai pranešiu Komisijai, Pirmininkui J. M. Barroso ir savo kolegai Joaquínui Almuniai.

Turiu keletą pastabų, visų pirma dėl Europos ekonominio atsigavimo plano. Aš, kaip ir Poul Nyrup Rasmussen, be abejonės, atidžiai susipažinau su naujausia TVF ekonomikos prognoze, kuri iš tiesų labai niūri. Taip pat labai svarbu pažymėti, kad jau dabar imtasi labai svarbių, didelę reikšmę turinčių politikos sprendimų Europos ir pasaulio ekonomikai stimuliuoti, tai jau dabar iš esmės padėjo sustabdyti finansinį nuosmukį. Tačiau, be abejonės, reikia pripažinti, kad kurį laiką iš ekonomikos gausime blogų naujienų, pirmiausia augančio nedarbo srityje. Todėl turime išlikti budrūs ir pasirengę. Turime nuolat vertinti ekonominio atsigavimo paketo, fiskalinio stimulo ir finansinių reformų veikimą ir pasiekiamus rezultatus. Esant reikalui teks įdėti daugiau pastangų artimiausiu laiku.

Atsakydamas keletui kolegų galiu pasakyti, kad šiuo metu atliekame namų darbus ir finansinių rinkų reformos srityje. Pvz., į ateinančios savaitės Komisijos darbotvarkę įtrauktas svarbus su finansinėmis rinkomis, konkrečiai

direktoriaus darbo užmokesčiu, susijęs teisės aktų paketas, taip pat rekomendacija dėl darbo užmokesčio politikos finansinių paslaugų sektoriuje. Tai labai svarbi finansinių rinkų reformos dalis.

Galiausiai, nors finansinio reguliavimo Europos Sąjungoje ir visame pasaulyje reforma yra iš tiesų būtina finansinio kapitalizmo sisteminei klaidoms ištaisyti, svarbu su nešvari vandeniu neišpilti ir kūdikio, kalbant apie rinkos ekonomiką. Kitaip tariant, turime išsaugoti bendrą rinką – Europos Sąjungos gerovės variklį – ir siekti naujo susitarimo dėl pasaulio prekybos Pasaulio prekybos organizacijoje. Kaip nurodė J. Daul, reikia platesnės, o ne siauresnės prekybos. Tai itin svarbu besivystančioms šalims, kurios labai nukentėjo dėl šios recesijos ir pasaulio prekybos lėtėjimo.

Kadangi kitą mėnesį pakeisiu Louisą Micheli, šioje srityje taip pat dalyvauju dėl man pavestų įsipareigojimų. Iš tiesų nuo šios ekonominės recesijos labiausiai nukentėjo besivystančios šalys, todėl nederėtų prarasti pagreičio ir sparčiai siekti užbaigti Dohos derybų raundą. Atsižvelgiant į dabartinę ekonomikos aplinką tampa gerokai svarbiau užbaigti Dohos derybų procesą. Pasiekę Dohos derybų susitarimą užtikrintume pasaulio ekonomikos postūmį ir užkirstume kelią protekcionizmui. Todėl visos G20 šalys neturėtų apsiriboti savo politikos daržu ir parodyti realius siekius nedelsiant siekti užbaigti Dohos derybų raundą. Mano manymu, plėtos prasme taip pat svarbu pažymėti, kad G20 lyderiai taip pat susitarė dėl prekybos finansavimo paketo iš viso 250 mlrd. USD per dvejus metus pasaulio prekybos srautams paremti; šia prasme Europos taip pat laukia svarbus indėlis.

Pirmininkas. – Norėčiau pasakyti, kad diskusijoms pasibaigus pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį gavau šešis pasiūlymus dėl rezoliucijų⁽¹⁾, kuriuos pateikė šešios pagrindinės šio Parlamento frakcijos.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks penktadienį, 2009 m. balandžio 24 d.

14. Europos Sąjungos parama specialiosioms olimpinėms žaidynėms (rašytinis pareiškimas) (žr. protokolą)

15. Padėtis Moldavijos Respublikoje (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl padėties Moldovos Respublikoje, tačiau pirmiausia esu tikras, kad G. Watson norės atkreipti Rūmų dėmesį į svarbių Moldovos visuomenės veikėjų buvimą šiuose Rūmuose.

Graham Watson (ALDE). - Pone pirmininke, norėčiau atkreipti savo kolegų dėmesį į tai, kad šiandien čia yra atvykę trijų Moldovos Parlamente dalyvaujančių opozicinių partijų lyderiai: Kišiniovo meras ir Moldovos liberalų partijos pirmininkas Dorin Chirtoacă; Liberalų demokratų partijos pirmininkas Vladimir Filat ir aljanso „Mūsų Moldova“ prezidentas Serafim Urechean.

(Ovacijos)

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, Taryba su Parlamentu su dideliu neramumu stebi įvykius Moldovoje po balandžio 5 d. įvykusių parlamento rinkimų. Gretimoje mūsų kaimynystėje išsivystė sudėtinga politinė krizė, kelianti rimtą ES politikos Moldovos atžvilgiu iššūkį ir visam regionui apskritai. Tai kelia ypač didelį nerimą, nes ES šiuo metu kaip tik rengiasi įgyvendinti Rytų partnerystės programą. Mums visiems svarbu užtikrinti, kad padėtis Moldovoje nepakenks šios programos įgyvendinimui. Privalome aiškiai atskirti prezidento V. Voronino pareiškimus ir politinių atstovų veiksmus nuo Moldovos gyventojų interesų.

Iš karto po smurtinių protestų Kišiniove balandžio 7 d. ES išsiuntė į Moldovą savo specialų atstovą Kalmaną Mizsei. K. Mizsei siekė pradėti politines derybas ir į jas įtraukti įvairias Moldovos partijas. Naujame parlamente vietų laimėjusios partijos privalo susitarti dėl realistinio demokratijos principus atitinkančio sprendimo. Per visą krizę specialūs atstovai palaikė glaudžius santykius su pirmininkaujančią valstybę ir aukštuoju atstovu Javieru Solana.

Jums veikiausiai žinoma, kad vakar Kišiniove taip pat lankėsi Čekijos ministras pirmininkas Mirek Topolánek. Jis primygtinai ragino Moldovos institucijas ir opoziciją pradėti politinį dialogą. Jis susitiko su prezidentu

⁽¹⁾ Žr. protokolą.

V. Voroninu, ministre pirmininke Z. Greceanu ir opozicijos atstovais. Pagrindinė pirmininkaujančios valstybės perduota žinia visiškai atitiko ilgalaikius Kalmano Mizsei veiksmus. Būtina stiprinti Moldovos visuomenės civilines teises, vyriausybė privalo sudaryti tinkamas sąlygas pilietinei visuomenei ir užtikrinti žodžio laisvę ir kitas pagrindines žmogaus teises. Be to, itin svarbu, kad Moldovos opozicija galėtų naudotis pagrindinėmis žiniasklaidos priemonėmis savo nuomonei perduoti ir lygiais pagrindais dalyvauti politinėse varžybose. Kita vertus, opozicijos atstovai privalo konstruktyviai bendradarbiauti su valdančiąja partija ir gerbti rinkimų rezultatus. Ministras pirmininkas M. Topolánek kaip Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas, visiems atstovams pabrėžė esminę svarbą niekuomet nepamiršti Europos perspektyvos. Moldova privalo nenukrypstamai laikytis demokratijos kelio. Ryšiai su Rytų partnerystės programa turėtų padėti Moldovai žengti šiuo keliu.

Norėčiau priminti, kad pagal oficialius balandžio 8 d. paskelbtus rinkimų rezultatus, pergalė atiteko Moldovos komunistų partijai, gavusiai beveik 50 proc. balsų. Likusius balsus pasidalijo trys opozicinės partijos. Todėl komunistai naujajame parlamente laimėtų šešiasdešimt vietų iš 101. Preliminarios tarptautinės rinkimų stebėjimo misijos išvados rodo rinkimus galiojant, nors paminėtos ir kelios kampanijos metu kilusios problemos.

Tačiau opozicija ir daugelis nevyriausybinių organizacijų pareiškė, kad rinkimai suklastoti. Praėjusią savaitę centrinė rinkimų komisija perskaičiavo balsus ir padarė išvadą, kad valdančiajai komunistų partijai iš tiesų atiteko šešiasdešimt vietų iš 101 parlamente, todėl patvirtinti pirmojo skaičiavimo rezultatai. Anot opozicijos, pagrindinė problema susijusi ne su balsų skaičiavimu, bet su rinkėjų sąrašais, kai užsiminta apie keletą šimtų tūkstančių „mirusių sielų“ ar nesamų asmenų. Opozicija tikrina rinkimų sąrašus, siekdama šiuos teiginius pagrįsti. Anot Komisijos pranešėjo, perskaičius sukčiavimo nenustatyta. Opozicija taip pat nurodė, kad valdančioji partija rinkimų kampanijos metu plačiai naudojosi administracijos ištekliais. Šiuo požiūriu kritiką Moldovos valdžios institucijoms pareiškė ir tarptautiniai rinkimų stebėtojai. ES įspėjo Moldovos valdžios institucijas apie šią problemą keletą kartų dar prieš rinkimus. Skyrium imant užsiminta apie nepakankamą spaudos laisvę ir represinių institucijų vykdomą opozicijos atstovų persekiojimą.

Po šių protestų dar labiau padidėjo spaudimas nepriklausomai žiniasklaidai. Žurnalistai buvo areštuojami ir persekiojami. Dalis užsienio žurnalistų pašalinti iš šalies ar jiems uždrausta į ją atvykti. Taip pat esama kitų labai svarbių priežasčių, verčiančių nerimauti. Krizės metu Moldovos valdžios institucijos padarė sunkių žmogaus teisių pažeidimų. Kaip nurodoma ataskaitoje, po smurtinių protestų balandžio 7 d. areštuota beveik 250 žmonių. Daugelis jų, pirmiausia jaunimas, buvo policijos sumušti, su jais elgtasi nehumanistiškai, jie buvo kankinami, atsisakyta suteikti teisinę pagalbą ir neleisti pranešti savo šeimoms. Trys jauni protesto dalyviai mirė.

Moldovos institucijoms labai aiškiai nurodėme, kad ES nepriimtini šie žmogaus teisių ir žiniasklaidos laisvių pažeidimai. Kišiniove vykę neramumai nepateisina žiaurių valstybės institucijų taikytų priemonių. Moldova prisiėmė Europos normas ir vertybes, pvz., per ES ir Moldovos veiksmų planą. ES nedelsiant ragino Moldovos valdžios institucijas gerbti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių principus.

Balandžio 15 d. Moldovos prezidentas Vladimir Voronin žengė žingsnį teigiama linkme, paskelbęs visų protestų metu areštuotų asmenų amnestiją; amnestija netaikyta anksčiau teistiems asmenims. Jis taip pat paragino atlikti skaidrų ir tinkamą šių įvykių tyrimą. Tyrimas turi būti atliekamas kartu su atitinkamomis Europos ir tarptautinėmis institucijomis. Padėtį vietoje žmogaus teisių klausimu atidžiai stebi ES ir Europos Taryba, EBPO ir JTO. Svarbu šiuos veiksmus koordinuoti. Į tyrimą Moldovoje privalo įsitraukti tarptautiniai dalyviai; tik tuomet jis bus laikomas patikimu ir teisingu. Aštrų konfliktą ir nepasitikėjimą, vyravusį Moldovos visuomenėje pastaruoju metu, galima įveikti tik skaidriu procesu.

Nepaprastai svarbu rasti politinį šios krizės sprendimą. Moldova susiduria su labai sunkiomis ekonomikos problemomis, susijusiomis su pasaulio finansų krize. Dėl besitęsiančių politinių neramumų šaliai nepavyktų išspręsti ekonominių problemų. Labai svarbu kuo greičiau sukurti veikiančią vyriausybę. Gali prireikti ir išorės pagalbos, ypač atsižvelgiant į TVF dalyvavimą. Šiuo metu labai svarbu žvelgti toliau nei artimiausios dabartinės krizės pasekmės ir apsvarstyti savo politiką Moldovos atžvilgiu. Krizė aiškiai parodė būtinybę imtis nuolatinių ir ambicingų priemonių, norint sustiprinti demokratijos standartus ir Moldovos institucijas. Prireiks didesnės pagalbos iš ES pusės, pagrindinį dėmesį skiriant institucijų kūrimui per policijos ir teismų reformą ir užtikrinant žiniasklaidos laisves ir pliuralizmą. Moldovos politinių partijų susitarimas dėl būdų dabatinei krizei įveikti turėtų apimti išpareigojimą vykdyti reformą nurodytose srityse.

Ponios ir ponai, pabaigoje norėčiau pabrėžti, kad Moldova jau daugelį metų laikoma pažangiausia Rytų Europos šalimi, atsižvelgiant į jos pasiryžimą išlaikyti demokratijos standartus ir savo norą priartėti prie ES. Turėtume padėti Moldovai įveikti šią krizę ir toliau eiti šiuo keliu. Rytų partnerystės programoje bus numatytas naujas ir ambicingas planas ES pagalbai sustiprinti; ji skirta politinėms ir ekonominėms reformoms Moldovoje

ir kitose regiono šalyse. Derėtų užtikrinti demokratijos stiprinimą Moldovoje, kad ši ir toliau siektų priartėti prie Europos Sąjungos.

PIRMININKAVO: M. ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, kalbėdamas apie G. Watsono pasisakymą, pirmiausia norėčiau šiltai pasveikinti mūsų svečius iš Moldovos.

Padėtis Moldovos Respublikoje kelia iš tiesų didelį susirūpinimą. Atidžiai stebime įvykius ir ieškome būdų šalies politinių jėgų dialogui ir sutaikinimui skatinti.

Jei kalbtume apie neseniai įvykusius rinkimus, mano kolegė Benita Ferrero-Waldner teigiamai įvertino preliminarų EBPO vadovaujamos tarptautinės rinkimų stebėjimo misijos įvertinimą. Misija padarė išvadą, kad rinkimai įvyko pliuralistinėje aplinkoje, kad rinkėjams pasiūlytas aiškus politinis pasirinkimas, o rinkimai atitiko daugelį demokratinių rinkimų tarptautinių standartų.

Tačiau nustatyta ir rimtų didelį susirūpinimą keliančių trūkumų, į kuriuos Komisija buvo atkreipusi dėmesį dar gerokai prieš rinkimus. Šiuo požiūriu paminėtinas neleistinas administracinis kišimasis, nepakankama pagarba žodžio laisvei ir atsakymas suteikti partijoms galimybę naudotis žiniasklaida bei visuomenės pasitikėjimo, demokratijos ir rinkimų procesu stoka apskritai. Šiuos trūkumus būtina taisyti nedelsiant, ypač atsižvelgiant į įvykius po balandžio 7 d.

Gerokai didesnį susirūpinimą kelia pranešimai apie plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus surengus demonstracijas po rinkimų. Po balandžio 7 d. demonstracijų sekusių neramumų, Komisija griežtai pasmerkė nepagrįstą jėgos panaudojimą ir paragino visus suinteresuotus asmenis liautis vartojus kurstančią retoriką ir prievartą.

Ir toliau atidžiai stebime padėtį. Tolesnis santykių su Moldova vystymasis priklausys pirmiausia nuo pagarbos žmogaus teisėms. Labai svarbu išsamiai ir sparčiai ištirti saugumo pajėgų įtarimus padarius sunkius žmogaus teisių pažeidimus. Paaiškėjus, kad įtarimai pagrįsti, valdžios institucijos privalo imtis priemonių ir užtikrinti atsakingų asmenų patraukimą atsakomybėn.

Džiugina prezidento V. Voronino sutikimas aplankyti Europos Tarybos žmogaus teisių komisijos narį Thommasą Hammarbergą ir bendradarbiavimas su ES specialiuoju atstovu šiais klausimais. Atitinkamai teigiamai vertintinas Moldovos suinteresuotumas galimu ES misijos aplinkybėms nustatyti išsiuntimu.

Nors šios misijos nepakeičia valstybės atsakomybės ir pareigos tirti žmogaus teisių pažeidimus ir patraukti pažeidėjus atsakomybėn, jos turėtų padėti nušviesti vėliausius rinkimus ir po jų sekusius įvykius. Misijos taip pat turėtų prisidėti prie politinio dialogo visuomenės pasitikėjimui atkurti.

Dabartinė padėtis Moldovoje labai trapi. Šalis nuolat reiškia rimtesnių santykių su Europos Sąjunga siekį. Dabartinė krizė leidžia patikrinti šį Moldovos pasiryžimą.

Džiugu, kad Rumunija susilaikė nuo atsakomųjų veiksmų, kai Rumunijos piliečiams pakartotinai buvo nustatyti vizų reikalavimai, o šios šalies ambasadorius paskelbtas *persona non grata*. Derėtų skatinti visus partnerius elgtis itin apdairiai ir niekuomet nepamiršti pagrindinio tikslo – šalies stabilumo.

Dabartinė padėtis kelia rimtą susirūpinimą, tačiau derėtų žvelgti ir į bendrą vaizdą. Moldovos stabilumas ir klestėjimas galimas tik dėl rimtesnių santykių su Europos Sąjunga. Rytų partnerystės programos išvakarėse turime parodyti esą pasirengę iš tiesų padėti Moldovai įveikti dabartinius sunkumus, visų pirma, sumažinti įtampą, skatinti dialogą ir stiprinti tarpusavio ryšius.

Moldovos Respublika yra mūsų kaimynė. Glaudžiai dirbome ir kūrėme pasitikėjimu pagrįstus santykius su Moldovos gyventojais jau daugiau kaip penkiolika metų. Mums gerai žinomi Moldovos siekiai tapti Europos Sąjungos nare. Todėl itin svarbu palaikyti santykius su Moldovos gyventojais šiuo metu ir kartu siekti ne tik įveikti kilusius rinkimų laikotarpio iššūkius, bet ir tuos, kurie susiję su pasaulio finansų ir ekonomikos nuosmikiu. Kitaip tariant, mums rūpi Moldova ir jos gyventojai.

Marian-Jean Marinescu, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (RO) Moldovos Respublika turi tarptautinių įsipareigojimų, vadinasi, šalis yra įsipareigojusi gerbti demokratiją, įstatymų viršenybę ir žmogaus teises. Tačiau, kaip matyti iš pastarojo meto įvykių, nuo šių įsipareigojimų smarkiai nukrypta. Visa tai verčia apgailestauti ir kenkia

šalies ateičiai ES: atsitiktiniai areštai, pagrobimai, dingę žmonės, sunkūs areštuotųjų teisių pažeidimai, nehumaniškas ir žeminantis elgesys, gyventojų terorizavimas ir grasinimas ginklu.

Sunkiems ir apgailėtiniams veiksams priskiriama prieš žiniasklaidos ir opozicinių partijų atstovus pradėta kampanija, žurnalistų areštas ir išsiuntimas iš šalies. Smerkiu šią bauginimo kampaniją, sunkius žmogaus teisių pažeidimus ir kitus Moldovos Respublikos vyriausybės vykdomus neteisėtus veiksmus.

ES parama, planuota 2007–2010 m., kurie siekta paremti demokratijos ir tinkamo valdymo Moldovoje vystymąsi, sudaro daugiau kaip 50 mln. EUR. Tikiuosi, kad šios lėšos nebus naudotos policijai mokyti prievartos veiksmų gyventojų atžvilgiu. Norėčiau paprašyti Komisijos pateikti Europos Parlamentui visų ES lėšų panaudojimo Moldovos Respublikoje ataskaitą.

Rumunija vykdo ir ketina toliau vykdyti aktyvią politiką, kuria remiama Moldovos Respublikos integracija į Europos Sąjungos struktūras. Tam priežasčių dera ieškoti ne tik mūsų su šios valstybės piliečiais turimuose istoriniuose ryšiuose, bet visų pirma tvirtame įsitikinime, kad Moldovos Respublikai lemta būti Europos dalimi, būti šiuolaikiškai demokratinėi valstybei, pagrįstai pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Moldovos valdžios institucijų reiškiami kaltinimai Rumunijos valstybei nieko verti. Vizų Rumunijos gyventojams įvedimas yra nepagrįstas ir nepriimtinas. Valstybių vadovai keičiasi, tačiau gyventojai išlieka.

Esu tikras, kad pačiai Europos Sąjungai naudinga, kad Moldovos Respublika eitų Europos Sąjungos keliu ir patenkintų savo gyventojų troškimą gyventi stabilioje, saugioje, demokratinėje valstybėje. Šia prasme Rytų partnerystė yra veiksminga priemonė ir būdas įgyvendinti Moldovos Respublikos gyventojų su Europos Sąjunga susijusius siekius.

Marianne Mikko, *PSE frakcijos vardu*. – (ET) Ponios ir ponai, visuomet tvirtai rėmiau Moldovą, tačiau dabartinė krizė man kelia didelį susirūpinimą. Nors Moldova yra nedidelė, nuo pagalbos iš užsienio priklausanti šalis, neleistina ignoruoti įstatymų viršenybės principų pažeidimų.

Europos Sąjungos ir Moldovos santykiai mums iš tiesų svarbūs. Tačiau nederėtų tikėtis, kad Europos Sąjungos gyventojai yra mėlynakiai naivuoliai, už gryną pinigą priimančys visa, ką Moldovos valdžios institucijos pateikia kaip tiesą. Artėjanti Europos Parlamento *ad hoc* misija į Moldovą yra labai svarbi. Nebus vengiama jokių temų. Norėtume žinoti, kaip policija elgiasi su demonstrantais po rinkimų. Europos Sąjungai ir žmonių tiesiogiai išrinktiems atstovams labai svarbus ne tik žodinis, bet ir praktinis žmogaus teisių laikymasis. Tenka apgailestauti, kad Moldovos Respublika užsienio reikalų komiteto ir Moldovos delegacijos susitikime vakar pareiškė, kad Europa Kišiniove turi būti pasirengusi monologui. Tai nepriimtina, nes Europos integracija reiškia atvirą dialogą. Todėl partneriai aptaria viską. Esu įsitikinusi Rytų partnerystės ir demokratijos galimybėmis Moldovoje. Padėkime Moldovai.

Graham Watson, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, Moldovos valstybė atgaivina liūdnius nelaimingos Europos praeities prisiminimus: komunistinė vyriausybė paskelbė pergalę savo sąlygomis, protestantai mušami ir žudomi, o kaimynai kaltinami neramumų skatinimu. Jei esama patikimų įrodymų, kad Rumunijos saugumo tarnyba pasirinko prievartą, šį klausimą derėtų perduoti tarptautinei bendruomenei.

Parlamento misijai ateinančią savaitę pavedama ieškoti įrodymų dėl papildomų 200 000 išspausdintų balsavimo biuletenių, įtarimų, kad 400 000 rinkėjų rinkimų dieną registruoti netinkamų asmens dokumentų pagrindu, ir teiginių, kad rinkėjai Padnestrėje masiškai pašalinti iš rinkėjų sąrašų. Tik ištyrę šiuos dalykus ir gavus OSCE ataskaitas galėsime patikėti rezultatais, nepaisant Moldovos teismų sprendimų. Galimas daiktas, kad Komisijos narės B. Ferrero-Waldner instinktyvus optimizmas nepasiteisino.

Prezidentas V. Voronin taip pat turėtų pasmerkti jaunų po protestų atsitiktinai suimtų žmonių sumušimą ir žudymą be teismo. Kliūtys advokatams ar NVO neleistinos; taip pat būtina skelbti sulaikytųjų pavardes ir skaičius. Norėčiau, kad Komisija patvirtintų, ar Moldova, išsiuntusi Rumunijos ambasadorių iš šalies ir pareikalavusi keliautojų vizų, pažeidžia mūsų Sąjungos sutartis su šia šalimi? Jei taip, kokių veiksmų Komisija ketina imtis?

Prie įtampos taip pat prisidėjo prezidento T. Băsescu pranešimas dėl pasų. Privalome gerbti dvišalius santykius, tačiau kartu reikalauti laikytis sutarčių.

Mūsų svečiai iš Moldovos šiandien kalba apie šalį, kurioje daugeliu atvejų paneigiama laisvė ir demokratija, kur internetas neveikia dėl mėšlungių priežasčių, kur televizijos kanalai pradingsta iš eterio, o valstybinė televizija veikia transliuoja pilvo šokus nei reportažus apie smurtą gatvėse.

Mūsų Sąjungoje, nepamirštant geopolitikos, privalu suprasti Moldovos politiką, tautą, siekiančią naudotis demokratija ir pasirinkimo laisve, šalį, intensyviai prekiaujančią su savo Vakarų kaimynėmis ir turinčią su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis geografinių, istorinių ir kultūrinių sąsajų. Kitą mėnesį mūsų vadovai, susirinkę į Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimą, turėtų pasirūpinti demokratija ir žmogaus teisėmis pagrįsta partneryste. To privalo siekti ir prezidentas V. Voronin su savo bendražygiais. Mūsų Sąjunga privalo to pareikalauti.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Tarptautiniai reportažai apie neramumus Moldovoje balandžio mėn. pradžioje ir jų pasekmes kelia daugybę klausimų, kuriuos Europos institucijos privalo pateikti Moldovos ir Rumunijos valdžios institucijoms.

Pradėkime nuo Kišiniovo. Ar Moldovos vyriausybė iš tiesų planuoja nuo šiol atidengti ugnį į demonstrantus neatidėliotinais atvejais? Parlamento nariams norėčiau priminti ministro pirmininko pranešimą per valstybinę televiziją. Kaip Moldovos vyriausybė paaiškintų savo nacionalinio saugumo organų pasirinktą metodą santykiuose su demonstrantais ir kitais oponentais? Šiuo atveju matome diametrinį pokytį, perėjus nuo nesuprantamo pasyvumo, padėgimų ir vyriausybės pastatų plėšimo prie brutalios fizinės prievartos, nukreiptos prieš beginklius gyventojus; net trys atvejai pasibaigė mirtimi.

Svarbiausia, kaip Moldovos Respublika drįsta atsakyti atsakomybės už šiuos pagrindinių teisių pažeidimus? Norint atsakyti į šį paskutinį ir lemiamą klausimą, gerb. pirmininke, neabejotinai būtina atsižvelgti į atvirą laišką su devyniomis rekomendacijomis, kurį vakar pirmininkaujantį Čekijai pateikė keturiolika Moldovos pilietinės visuomenės gynėjų. Tikiuosi, kad Europos institucijos, komisijos narys O. Rehn ir pirmininkaujanti Čekija į šį laišką atsižvelgs. Iškilūs Moldovos visuomenės asmenys prašo paaiškinti. Privalome atvirai kalbėtis su Moldovos valdžios institucijomis.

Be to, Briuselis privalo bent jau paprašyti Bukarešto paaiškinti siūlymą masiškai suteikti Rumunijos pilietybę Moldovos gyventojams, kurių seneliai turi Rumunijos pilietybę. Visiškai protinga tokiu labai svarbiu klausimu pasitarti su Europos Sąjunga.

Adrian Severin (PSE). – Gerb. pirmininke, prievartos proveržį Moldovos Respublikoje sukėlė ne revoliucija, bet maištas, įvykęs susiskaldžiusioje visuomenėje ir revoliucinėje aplinkoje. Taip pat galima laikyti, kad prievartos proveržis buvo sukeltas ir naudotas norint iš naujo nubrėžti Europos Sąjungos ir Eurazijos ribas.

Prieš mus Europos problema. Tai ne tik vidaus ar vienos valstybės narės problema; ją galime išspręsti ne pasipriešinę, bet padidinę savo pastangas elgtis su Moldova europietiskai. Netinkamas sprendimas būtų skatinti Moldovos elito atstovus, turinčius užsienio šalių pasus, išvykti iš šalies.

Todėl privalu stiprinti Europos Sąjungos pasiuntinio Moldovoje misiją, tiek masto, tiek išteklų aspektu, spartinti derybas su Moldova dėl vizų išdavimo tvarkos ir siekti glaudesnio bendradarbiavimo užtikrinant viešąją tvarką ir žmogaus teisių pagarbą. Privalome bendradarbiauti su valdžios institucijomis, opozicija ir pilietine visuomene bei Rusija, kuri yra svarbus šio regiono veikėjas. Nederėtų vengti šių įvykių ir mėginti priimti vienašalį sprendimą Padnestrės klausimu.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). – (SV) Ponia pirmininke, yra asmenų, kurie mano, kad derėtų priimti rezoliuciją dėl Moldovos, o kiti mano priešingai. Sprendimo nenorintys dažnai nurodo, kad EBPO faktiškai patvirtino rinkimus. Norėčiau pasakyti, kad EBPO ataskaitoje kritikos neišvengta. Priešingai, jos buvo itin daug. Tačiau sprendimas susijęs ne tik su rinkimais, bet ir su tuo, kas įvyko po jų, ir įvykiais Moldovoje.

Būtina gerbti žmogaus teises. Žiniasklaidai būtina suteikti laisvę. Neleistina netinkamai elgtis su taikiais demonstrantais. Patvirtinę šią rezoliuciją aiškiai pasakytume Moldovos gyventojams, kad šie nėra vieni, kad matome įvykius šioje šalyje ir neketiname su tuo taikytis. Todėl raginu visus pritarti šiai rezoliucijai.

Victor Boştinaru (PSE). – (RO) Moldovos Respublikoje susiklostę įvykiai anaipol nebuvo netikėti. Turiu omenyje tai, kad 2008 m. ES ir Moldovos Respublikos dialogo metu nurodytos bent trys svarbios problemos: a) galimybė opozicijai nevaržomai naudotis viešosiomis žiniasklaidos priemonėmis, o tai buvo nuolat draudžiama ir institucionalizuota V. Voronino režimo; b) Venecijos Komisijos prašymo susilaikyti nuo Parlamento rinkimų įstatymo pakeitimo, kurį griežtai atmetė Kišiniovo režimas ir jo kolaborantai, nesilaikymas; c) opozicijos dalyvavimas priimant svarbiausius šalies politikos sprendimus, pirmiausia Europos integracijos politikos srityje – to vėlgi griežtai atsisakyta padaryti.

Tai, kad šias tris pagrindines temas mūsų partneriai Kišiniove ignoravo ar nuolat atmesdavo, faktiškai rodo, kad Moldova visiškai nepateisino Europos Sąjungos vilčių sprendžiant svarbiausius šios šalies ateities

klausimus. Rinkimų dieną susiklostę įvykiai yra viso labo nuspėjama istorijos pabaiga už kurią dalis kaltės taip pat tenka Europos Sąjungai ir Europos Parlamentui.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, su Moldovos Respublika susijusios problemos yra trejopos – visos vienodai sudėtingos ir pagal jas galime parengti tris veiksmų planus. Pirmoji rūšis – žmogaus teisės. Šimtai jaunų žmonių buvo sulaikyti, o kartais ir kankinti. Kita rūšis – spaudos laisvė. Žurnalistams grasinta ir jie pagrobti vidury baltos dienos. Trečia rūšis – rinkimų organizavimas. Turime daug konkrečių duomenų, rodančių rinkimų klastojimą. Taip pat turime konkrečiai apsispręsti dėl paskutinio aspekto. Opozicinės partijos teigia, kad dėl klastojimo rezultatas pasikeitė 10–15 proc. Moldovos Respublikos piliečiai vis dar viliasi mūsų sprendimo ir atsako. Tai vienintelis jiems likęs būdas šioje tragiškoje padėtyje, praktiškai neturinčioje atitikmenų Europoje.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Šiuo metu Kišiniove, gerb. pirmininke, turite teisę tylėti, turite teisę daryti, kas liepta, turite teisę mokėti mokesčius niekaip neatskaitingam elitui, turite teisę emigruoti, prisitaikyti ir, jei reikia, neapkęsti vadovybės. Neturite žodžio laisvės, asociacijų laisvės, teisės dalyvauti viešose diskusijose ir net teisės spręsti dėl savo asmens tapatybės. Komisijos nary, būtent tokiais sąlygomis būtina stabilizuoti Moldovos Respubliką, tačiau tai anaip tol nėra pagrindas optimizmui.

Pradėjus šį kelią Moldovos geriausiu atveju laukia tik vienas likimas – pasekti Baltarusijos pėdomis. Likus dar daug laiko iki rinkimų, komunistų partijai pavyko užimti ir konsoliduoti visišką visų žiniasklaidos kanalų absoliučią kontrolę. Dėl šių priemonių demokratijos procesas prarado turinį, o ketvirtadalis šalies gyventojų buvo priversti emigruoti. Tokiomis aplinkybėmis rinkimus neišvengiamai lydi tam tikros abejonės. Dabartinės Kišiniove vykdomos represijos tapo būdu valdžios institucijoms bendrauti su gyventojais.

Todėl nuo šiol ES nebegali vien užimti nuolaidžiaujančios, dviprasmiškos pozicijos santykiuose su Kišiniovo režimu. Nuo šiol savo tylėjimu ar dviprasmiškais pranešimais išreikšime savo sutikimą ar nuolaidžiavimą nepagarbai pagrindinėms laisvėms ir demokratinei teisei sistemai, prievartai ir represijoms. Galiausiai krizė Kišiniove parodo būtinybę tobulinti metodus rinkimams stebėti ir iš naujo apgalvoti mūsų nuolatinio atstovo šioje šalyje vaidmenį.

Charles Tannock (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, Moldova išlieka viena skurdžiausių Europos šalių, kurios trypiai demokratijai vadovauja prezidentas V. Voronin; tai nepasikeitęs *homo sovieticus*, vis dar besididžiuojantis esąs komunistu ir, deja, užėmęs dviprasmišką poziciją santykiuose su ES net ir Rytų partnerystės programos klausimu.

Tačiau jis išlieka populiarus pirmiausia kaimo vietovėse, taip pat tarp vyresniosios kartos, jaučiančios nostalgiją SSSR saugumui šiuo neužtikrintu ekonominiu laikotarpiu, atstovų.

EBPO trejetas, kurį sudarė ir EP delegacija, iš esmės patvirtino savo pergalę, tad belieka šį faktą pripažinti, nors privalome ir toliau tvirtai protestuoti prieš represijas opozicijos demonstrantų atžvilgiu; pastarieji apkaltino vyriausybę monopolizavus žiniasklaidos priemones kampanijos metu bei naudojusi pasenusį ir nepatikimą rinkėjų registrą, į kurį įtraukta ir daugelis mirusiųjų, taip pat rinkimų teisės atėmimas iš didelės užsienyje gyvenančios diasporos.

Dabar turime sutelkti dėmesį žmogaus teisių pažeidimams, kuriuos privalo išsamiai ištirti Europos Sąjungos misija; priešingu atveju kelsime klausimą dėl mūsų paramos šaliai, siekiant įgyvendinti jos ES ir Atlanto integracijos tikslus.

Paul Rübzig (PPE-DE). - (DE) Ponia pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, esu labai dėkingas už šiandienines diskusijas, nes jos rodo, kad 27 valstybių narių ir 500 mln. gyventojų turinti Europa veikia ir už Europos Sąjungos ribų. Daugelis Moldovos gyventojų suprato, kaip svarbu nustatyti valdžių padalijimą, pasiekti pagrindinio demokratijos supratimo ir už jį kovoti.

Viskas nėra taip paprasta, kad žmonės galėtų pasisakyti už demokratiją, viešai reikšti savo įsitikinimus ir už tai išvengti represijų. Todėl esu įsitikinęs ir norėčiau visiškai pritarti Komisijos nariui šiuo klausimu, kad mes, Europos Sąjungos gyventojai, turėtume daryti visa, kas įmanoma, kovoje dėl gyventojų laisvės, spaudos laisvės ir tvirtos demokratijos.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, padėtis Moldovoje išlieka trapi, o ES privalo ir toliau dėti pastangas susodinti šalis prie derybų stalo. Taip pat tikimasi rasti išsamų, suderintą ir bendrą sprendimą, kuris prisidėtų prie demokratinio proceso ir demokratinėjų institucijų Moldovoje stiprinimo. Visiškai sutinku su Grahamu Watsonu, kad V. Voronin privalo siekti demokratinėjų principų ir pasmerkti demonstrantų atžvilgiu taikytus kankinimus ir prievartą. Manau, kad

derėtų visuotinai pasmerkti žurnalistų areštus ir masinius žodžio laisvės pažeidimus. Šia prasme mums taip pat svarbu visiškai remti ES specialiojo pasiuntinio Moldovoje darbą.

Nederėtų abejojti, kad ES ir Taryba labai susirūpino dėl Moldovoje krizės metu padarytų žmogaus teisių pažeidimų. Skubiai raginame Moldovos institucijas elgtis skaidriai, visiškai bendradarbiauti su atitinkamomis Europos Sąjungos ir tarptautinėmis institucijomis, ištirti ir pasmerkti žmogaus teisių pažeidimus. Krizė parodė būtinybę stiprinti ES paramą, skirtą šios šalies tolesnėms politinėms ir ekonominėms reformoms, sustiprinti Moldovos išipareigojimą siekti demokratių standartų ir vertybių ir pagal ES paramą Moldovos suvereniteto ir teritorinio vientisumo klausimu. ES yra pasirengusi bendradarbiauti ir priartinti Moldovą prie ES. Tačiau tai priklauso nuo demokratinės Moldovos, kurioje gerbiamos žmogaus teisės, užtikrinta žodžio laisvė ir veikia svarbiausios demokratinės institucijos.

Olli Rehn, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau man skirtą laiką panaudoti atsakyti į dalį jūsų klausimų ir pastabų; šiandien, mano nuomone, vyksta labai rimtas keitimasis nuomonėmis.

Pradėsiu nuo G. Watsono pastabų dėl vizų ir žmogaus teisių, tačiau visų pirma turiu pasisakyti dėl jo pastabų mano kolegei Benitai Ferrero-Waldner, atsakingai už mūsų santykius su Moldova. Kaip sakėte, Benita yra instinktyvi optimistė. Galiu apginti ją ir Komisijos poziciją, pasakydamas, kad iš tiesų Komisijos pozicija labai realistiškas ir suderintas. Antra, Europos Komisijos nariu gali būti tik profesionalus optimistas, bent jau jei jums pavedama ES plėtra ir santykiai su Pietryčių Europa.

Dėl vizų klausimo mus iš tiesų nuvylė Moldovos sprendimas įvesti vizų reikalavimą Rumunijos piliečiams. Tai nepriimtina. Šiuo metu nagrinėjame šio sprendimo teisinius aspektus. Ketiname toliau nagrinėti šį klausimą balandžio 30 d. – gegužės 1 d., Darbo dienos, išvakarėse – su Moldovos valdžios institucijomis Komisijos ir Moldovos bendro valdymo komitete, kuris įsteigtas pagal vizų teikimo sutartį.

Apskritai, kalbant apie šiuos rinkimus, po jų sekusių įvykių ir žmogaus teisių pažeidimų, Komisija griežtai pasmerkė prievartos proveržį Kišiniovo gatvėse balandžio 7 d. ir masinį bei nepagrįstą teisėsaugos pajėgų jėgos naudojimą, prie kurio prisijungė ir privačių saugos tarnybų pareigūnai. Mums didelį susirūpinimą kelia pranešimai apie plačiai pasitaikiusius sulaikytų asmenų žmogaus teisių pažeidimus ir žmonių grobimo atvejus.

Kaip matome, iš tiesų pačiai Moldovai itin svarbu atitikti savo Europos siekius ir išsamiai ir nešališkai ištirti įtariamus žmogaus teisių pažeidimus, įtraukiant visas politines jėgas, esant reikalui dalyvaujant tarptautiniams stebėtojams. Asmenys, įtariamai nusikaltimų padarymu, įskaitant žmogaus teisių pažeidimus, turi būti traukiami atsakomybėn, jiems pareikštini kaltinimai už šiuos veiksmus bei suteiktina teisė į nešališką teismą.

Galiausiai, kalbant apie galimą rinkimų įtaką ES ir Moldovos santykiams, pasakytina, kad jie mums priminė apie nebaigtas Moldovos vidaus reformas, visų pirma įstatymo viršenybės ir pagarbos pagrindinėms teisėms klausimu. Tikimės, kad visos suinteresuotos šalys Moldovoje, valdžios institucijos, politinė opozicija ir pilietinė visuomenė susitars ir sieks šios krizės sprendimo, kuris atneš daugiau demokratijos ir laisvės Moldovos gyventojams.

Europos Sąjungos istorija konkrečiai įrodo, kad dialogas, bendradarbiavimas ir įstatymo viršenybė atneša pagarbą pagrindinėms laisvėms, politinį stabilumą ir ekonominę klestėjimą.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Dėl pasiūlymo dėl rezoliucijos numatyta balsuoti per kitą posėdį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Corina Crețu (PSE), raštu. – (RO) Šiuo metu, komunistų valdžios institucijoms Kišiniove ir toliau apgaule ir kankinimais laikantis valdžios, ES pirmininkaujančios šalies ministras pirmininkas apibūdina krizę ties ES sienomis kaip viso labo „keliančią susirūpinimą“. Net ir teroro įrodymai ir agresyvi pozicija santykiuose su Europos Sąjungos valstybe nare nesukėlė atsako, kurį sukėlė teisėto Rumunijos sprendimo iškraipymas; juo viso labo siekta sparčiau suteikti Rumunijos pilietybę prieš savo valią jos netekusiems susiklosčius tragiškiems istoriniams įvykiams, už kuriuos dalis atsakomybės taip pat tenka Vakarams. Galiu tik paminėti panikuojančių politikų, kalbančių apie milijonus Moldovos gyventojų, pasirengusių įsiveržti į Vakarus, veidmainiavimą, kaip ir iki 2007 m., gąsdinant galimu Rumunijos gyventojų antplūdžiu.

Dabar, susidūrus su demokratijos ir pagrindinių laisvių niekinimu, turime progą keistis nuomonėmis su A. Lukashenko ir V. Voroninu, pradėjus Rytų partnerystės programą. Jei šis kooperacijos mechanizmas

neprišdės prie demokratinių reformų buvusiose pakviestose Sovietų valstybėse, vadinasi, jis visiškai neveiksmingas.

Pabaigoje galėčiau pasakyti, kad Moldova kai kuriems europiečiams nutolusi labiau už Tibetą. Tai veikiausiai todėl, kad kelias į Kišiniovą eina per Maskvą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Po 2009 m. balandžio 6 d. įvykusių Moldovos Respublikos rinkimų sekė demonstracijos. Tenka apgailestauti, kad spaudai buvo sudarytos nepalankios sąlygos pranešti apie besiklostančius įnašus. Mano manymu, privalu visuotinai skatinti, ginti spaudos laisvę, žodžio laisvę, pagarbą žmogaus teisėms ir įstatymų viršenybei ir jų laikytis.

Mano manymu, padėtis Moldovos Respublikoje itin rimta; aš esu itin įsitikinęs, kad Europos Sąjunga privalo šiuo atveju elgtis apdairiai ir diplomatiškai. Manau, kad Rumunijai pareikšti kaltimai taip pat skirti ir Europos Sąjungai. Tačiau Rumunijos ambasadoriaus Kišiniove pripažinimas *persona non grata* ir staigus vienašališkas Moldovos Respublikos vizų įvedimas Rumunijos piliečiams yra nepriimtinas.

Moldovos Respublika istoriškai ir geografiškai priklauso Europai. Ji yra viena iš ES kaimynų, o ES ir Moldovos Respublikos santykiai ir toliau turi būti grindžiami gera kaimynyste. Aš esu kilusi iš su Moldovos Respublika ir Ukraina besiribojančio regiono. Dalyvaujame daugelyje bendrų vystymo programų ir manau, kad Rumunija ir Europos Sąjunga ir toliau privalo remti ekonominį ir socialinį Moldovos Respublikos vystymąsi pasitelkiant ne tik teigiamą bendradarbiavimą, bet ir konkrečiai abipusę pagarbą.

16. Siekiant didesnio stabilumo ir klestėjimo Vakarų Balkanuose – Padėtis Bosnijoje ir Hercegovinoje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl Vakarų Balkanų, konkrečiai, A. Ibrisagic pranešimas (A6-0212/2009) Užsienio reikalų komiteto vardu dėl didesnio stabilumo ir klestėjimo Vakarų Balkanuose ir padėties Bosnijoje ir Hercegovinoje [2008/2200(INI)].

Anna Ibrisagic, pranešėja. – (SV) Ponia pirmininke, praėjo beveik penkiolika metų nuo karo Bosnijoje pabaigos ir praktiškai lygiai dešimt metų, kai dėl NATO bombardavimo kampanijos Serbijos pajėgos buvo priverstos palikti Kosovą. Gruodžio mėn. bus septyniolika metų, kai aš atvykau į Švediją kaip karo, kuriame degė mano tėvynė ir įžiebė bosnių, kroatų ir serbų, anksčiau sugyvenusių kaimynystėje, neapykanta, pabėgėlė. Bosnija, Kosovas ar kitos Vakarų Balkanų šalys prie karo nebegrižo tik dėl ES ir NATO pastangų. Tačiau nors ginklai nutilo, karo palikimas jaučiamas šio regiono politikos ir visuomenės gyvenime. Vienintelė galimybė šių šalių gyventojams įveikti praeitį – tęsti kelių ES narystės link. Šių šalių vyriausybes priversti ir toliau dirbti ir tęsti reformas bei konsoliduoti Vakarų Balkanų stabilumą ir gerovę galima tik pasitelkus pagrindinę stojimo proceso varančiąją jėgą – pyrago ir lazdos metodą.

Mano šia tema parengtame pranešime, dėl kurio Europos Parlamente bus balsuojama rytoj, nagrinėjamos įvairios iniciatyvos ir projektai, kuriuose vienaip ar kitaip dalyvauja ES ir valstybės narės, siekiant vystyti visuomenę, pasirengusią atitikti griežtus narystės ES reikalavimus. Neketinu gilintis į šį pranešimą, tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus.

Pirma, esama esminio skirtumo tarp šiuo metu plėtos procese dalyvaujančių šalių ir tų, kurios įstojo 2004 m. ar 2007 m. Vakarų Balkanų šalis nusiaubęs išplitęs karas ir etninis valymas siautėjo vos prieš dešimtmetį. Laimei, Vengrijai, Estijai, Rumunijai to pavyko išvengti. Tačiau tai reiškia, kad ES negali paprasčiausiai nukopijuoti vadovo iš ankstesnės plėtos ir pritaikyti jo Balkanams. Kaip pavyzdį galėčiau paminėti, kad mano pranešime kalbama apie draudimą išduoti įtariamus nusikaltėlius, kaltinamus kitose šalyse. Šie draudimai galioja visose Balkanų šalyse, tačiau ES šiuo metu visiškai nereikalauja jų panaikinti. Tai paaiškinama tuo, kad pvz., to nereikalauja ir iš Slovakijos ar Lenkijos. Akivaizdu, kodėl ši analogija netinkama. Manychiau, kad Slovakijoje bus vos vienas kitas asmuo, įtariamasis karo nusikaltimais ir bėgantis nuo teisingumo, tačiau galiu patikinti, kad jų yra gerokai daugiau Bosnijoje ir Serbijoje. Susitaikinimas galimas teisingumo pagrindu. Visiškai nepriimtinas karo nusikaltėlių nebaudžiamumas, todėl noriu paraginti Komisiją ir valstybes nares dar kartą iškelti klausimą dėl galimybės priversti regiono šalis imtis priemonių šiems draudimams visiškai panaikinti.

Kitas dalykas, kurį norėčiau pabrėžti – tai, kad stojimo procesas, kaip minėjau, yra labai griežtas ir keliantis daug reikalavimų. Taip ir turėtų būti. Nenustatę griežtų reikalavimų ir nereikalaudami jų vykdyti visiškai realių rezultatų nepasieksime. Kai reikalavimai ir taip yra labai griežti ir sunku juos atitikti, nederėtų dar

apsunkinti siekiančių narystės šalių derva, jei tai visiškai nesusiję su šių šalių galimybėmis atitikti ES narystės kriterijus.

Taip pat galvoju apie asmenis, teigiančius, kad ES yra jau pilna ir artimiausiu metu negalės priimti naujų narių. Nors, kaip nurodyta mano pranešime, kalbant techniniais terminais, visiškai galima tęsti naujų valstybių narių priėmimą, net Lisabonos sutarčiai neišsigaliojus, tam reikalinga politinė valia, o būtent tam čia Parlamente esu aš ir mano kolegos Parlamento nariai.

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esu dėkingas Europos Parlamentui už šios svarbios diskusijos šią popietę organizavimą. Mane labai sudomino Annos Ibrisagic pranešimas apie būsimą Balkanų stabilumą ir klestėjimą ir Doris Pack parengtas rezoliucijos dėl Bosnijos ir Hercegovinos projektas. Taryba sutinka su daugeliu pranešimo teiginių, taip pat pritariame daugeliui apie padėtį Bosnijoje ir Hercegovinoje išsakytų nuomonių ir išreikštam susirūpinimui.

Savo įvadinės pastabas norėčiau skirti tiesiogiai Bosnijai ir Hercegovinai, nes šio regiono stabilumas yra gyvybiškai svarbus viso Vakarų Balkanų regiono atečiai, taip pat dėl to, kad dabartinė padėtis ir toliau verčia nerimauti. Taryba aktyviai parengė ir įgyvendino strategiją, skirtą Bosnijos ir Hercegovinos saugumui ir vientisumui, ir rėmė ramią ir turtingą ateitį užtikrinančias reformas. Todėl negaliu sutikti su teiginiu, kad Komisijos dėmesys Bosnijai ir Hercegovinai nepakankamas.

Visiems žinoma, kad mus dar lydi tragiškų XX a. paskutinio dešimtmečio įvykių pasekmės, kaip, be kita ko, užsiminė ir A. Ibrisagic. Bosnija ir Hercegovina, ilgus dešimtmečius simbolizavusi taikų tautų, kultūrų ir religijų sugyvenimą, tapo niokojančio konflikto zona. Vėliau parengta ES politika, siekiant atkurti stabilumą ir sutaukinimą visam Balkanų regionui pažadėjus ateitį Europoje. Tačiau nepaisant to vis dar girdime aštrią nacionalistinę retoriką, kuria siekiama sustiprinti nacionalinius Bosnijos ir Hercegovinos skirtumus ir užkirsti kelią tautų sutaukinimui. Net ir prabėgus nemaža laiko šių konfliktų nepavyko išspręsti ir užgydyti Bosniją ir Hercegoviną sudarančių trijų tautų žaizdų.

Vis dėlto keista, kaip nacionalinė retorika ir nuomonės dera su bendrais visų Balkanų bendrijų ir jų politinių atstovų interesais Bosnijos ir Hercegovinos laukiančioje ateityje Europoje. Bosnijos ir Hercegovinos gyventojai paprasčiausiai siekia gyventi saugiai ir turtingai. Jie nori eiti toliau ir tikisi savo šalies integracijos į Europos ir kitas struktūras, kaip būdai ateities stabilumui užtikrinti. Nors vietos politiniai lyderiai nemažai kalba apie Bosnijos ir Hercegovinos ateitį ES, praktiškai jų veiksmai nerodo jokio tikro įsipareigojimo šiai darbotvarkei. Interesų konfliktas renkantis tarp Europinės orientacijos ir nacionalizmo sudaro realią grėsmę, kad likusiai Vakarų Balkanų regiono daliai einant pirmyn, Bosnija ir Hercegovina atsiliks įsivėlusį į savo vidaus konfliktus.

Susirūpinimas dėl tokių ateities pokyčių Bosnijoje ir Hercegovinoje reiškia, kad šalis išlieka mūsų veiksmų plano viršuje ir jai būtinas nuolatinis dėmesys. Dėl Bosnijos ir Hercegovinos tiek anksčiau, tiek ir dabar tebevyksta intensyvios derybos visais lygmenimis. Komisija ir Tarybos sekretoriatas vysto kontaktus su savo partneriais šioje šalyje, norint pastūmėti politinį procesą ir padėti Bosnijai ir Hercegovinai neatsilikti nuo viso regiono. Europos darbotvarke savo pastangomis dvišaliu lygmeniu papildė valstybės narės. Mes taip pat didžiai vertiname Parlamento Bosnijai ir Hercegovinai rodomą dėmesį. Norėčiau šiandien išreikšti dėkingumą daugeliui EP narių, parėmusių žingsnius stabilumui ir politinei brandai Bosnijoje ir Hercegovinoje skatinti.

ES ir toliau skatina viso regiono taip pat Bosnijos ir Hercegovinos ateitį Europoje. Tačiau ES stojimo kriterijams atitikti reikalinga nemažai pastangų. Tai reiškia pasirinkti metodą ir pasirengti dideliems pokyčiams. Tam reikia laiko. Tai prilygsta visiškam politiniam, ekonominiam ir socialiniam pasikeitimui.

Bosnija ir Hercegovina privalo įgyvendinti svarbius savo vidaus struktūrų ir sprendimo priėmimo procesų pokyčius. Mus nuvylė pažangos Bosnijos ministrų taryboje ir parlamentinėje asamblėjoje stoka. Jie gerokai atsilieka nuo plano. Būtina nedelsiant stiprinti ir tobulinti nacionalines institucijas darbinio lygmeniu, siekiant realių rezultatų, įskaitant esminę pažangą ES programose. Tai ypač svarbu, nes ES santykiai su Bosnija ir Hercegovina pagrįsti vienvėsiu, o ne santykiais su pavienėmis šalimis. Taip pat aiškus Europos partnerystės prioritetas. Sąjunga visuomet pasirengusi padėti, tačiau ji negali ir neketina prisiimti Bosnijos ir Hercegovinos politikams tenkančių užduočių.

Nepaisant besitęsiančių nacionalistinės politikos nuotaikų suprantame, kad ir Bosnijoje ir Hercegovinoje galimas kompromisas. Tuo jau turėjome progos įsitikinti, kai buvo priimti du policijos veiklos įstatymai, kurie sudarė pagrindą stabilizacijos ir asociacijos sutarčiai pasirašyti arba išsprendus Brcko klausimą, kuris reiškė vieno iš esminių Tarybos taikos įgyvendinimui nustatytų tikslų įgyvendinimą. Tačiau net ir šiais atvejais

pažangos pasiekta ir susitarimai pasirašomi tik paskutiniu momentu tarptautinei bendruomenei parodžius nemenką spaudimą.

Reikalinga pasirinkti gerokai brandesnę metodą. Itin svarbu, kad vietos politiniai lyderiai elgtųsi atsakingai, parodytų iniciatyvą ir nepamirštų, kam Bosnija ir Hercegovina iš tiesų priklauso ir kas yra atsakingas už jos ateitį. Bosnijos ir Hercegovinos gyventojai verti geresnių rezultatų už savo balsavimą. Būtent šia prasme jūs, politikai, galite prisidėti labiau nei kiti. Šis vystymasis skatintų svarbią pažangą tarptautinės bendruomenės dalyvavimo Bosnijoje ir Hercegovinoje prasme. Pokyčių imtis būtina. Jau tiek daug metų praėjus nuo taikos susitarimo pasirašymo ir Bosnija ir Hercegovina privalo elgtis savarankiškai, atsisakyti protektorato mintimis pagrįsto mąstymo ir tapti patikima ir išsivysčiusia šalimi. Tam pasiekti Taryba taikos įgyvendinimui veikdama tarptautinės bendruomenės vardu parengė penkių tikslų ir dviejų sąlygų sąrašą, kurį Bosnija ir Hercegovina privalo atitikti kaip būtiną pokyčių sąlygą. Tai yra tikrasis brandos bandymas, kurį visiškai remia ES.

5+2 sąrašas nėra paprasčiausias papildomų sąlygų rinkinys. Šiame sąraše surinkti esminiai reikalavimai, reikalingi Bosnijai ir Hercegovinai tapti šiuolaikine ir išsivysčiusia valstybe, kad pagaliau būtų galima panaikinti aukštojo atstovo biurą šioje šalyje. Visoms be išimties šiuolaikinėms valstybėms reikalinga tinkamai veikianti teisinė sistema, veikiančios mokestinės institucijos, visų su valstybės turtu susijusių klausimų sprendimas ir vienodos galimybės visiems piliečiams kreiptis į konstitucinį teismą.

Jau ne kartą sveikinome praėjusių metų lapkričio mėn. priimtą Prud deklaraciją, kurią paskelbė trys politiniai lyderiai, prisiėmę įsipareigojimą bendrai remti Bosnijos ir Hercegovinos pokyčius. Pritariame pasiektoms sutartims ir raginame politinius atstovus ir toliau dėti pastangas rengiantis artimiausiam taikos įgyvendinimo tarybos vykdomojo komiteto susitikimui, numatytam birželio mėn. pabaigoje. Tvirtai tikiu, kad galima išspręsti likusias su vyriausybės turtu susijusias problemas, kad šios netaptų kliūtimi. Tačiau politinės iniciatyvos reikalauja platesnės paramos. Dėl šios priežasties norėčiau paraginti visą Bosnijos ir Hercegovinos visuomenę prisidėti prie reformos pastangų. Taip pat reikėtų tikėtis konstruktyvesnio žiniasklaidos vaidmens.

ES misija aiški. Bosnijos ir Hercegovinos politinė vadovybė privalo bendradarbiauti kaip niekad anksčiau, norint įveikti istorinius skirtumus ir vesti savo šalį glaudesnės integracijos į Europą link. ES niekuomet neatsisakys padėti; šios pastangos būtinos ne tik pačiai Bosnijai ir Hercegovinai, bet ir viso regiono stabilumui ir saugumui. Žinau, kad šiame procese galime tikėtis ir šio Parlamento narių paramos. Ponios ir ponai, esu dėkingas už jūsų pagalbą.

Olli Rehn, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, džiugu, kad Vakarų Balkanų klausimas sugrąžintas į šios savaitės Europos Parlamento darbotvarkę. Pastaruoku metu padėtis regione stabilizavosi, taip pat ir dėl regiono europinės orientacijos, kurios galutinis tikslas – ES narystė, visoms šalims įvykdžius nustatytas sąlygas. Derybose su Kroatija pasiekta didžiulė pažanga. Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija yra šalis kandidatė, laukianti derybų pradžios, ir esame įsteigę stabilizacijos ir asociacijos sutarčių tinklą. Stabilumas Kosove užtikrintas dėl svarbių praėjusių metų įvykių.

Neleistina rizikuoti visais šiais pasiekimais ir nuolaidžiauti ar nukrypti į kai kuriuos kitus kartais net svarbesnius dalykus. Daugeliui gali kilti klausimų dėl ES plėtros ekonomikos krizės įkarštyje; veikiausiai diskusijos dar labiau įkais artėjant šiems Parlamento rinkimams.

Tai visiškai suprantama ir aš, savo ruožtu, suprantu mūsų gyventojų nerimą dėl savo ateities, darbo vietų ir gerovės. Kartu nederėtų ES plėtros kaltinti dėl nebūtų dalykų. Plėtra neturėtų tapti atpirkimo ožiu dėl mūsų vidaus ekonominių ir socialinių problemų. Todėl būtina palaikyti gerai informuotas ir viešas diskusijas, kad toliau vykdytume savo įsipareigojimus ir šiame svarbiame regione pasiektume pažangą.

Pasigirdo ir raginimų konsoliduoti Europos Sąjungą. Būtent tai mes ir darėme pastaraisiais metais, atnaujinus sutarimą dėl plėtros, priimtą Europos Vadovų Taryboje ir patvirtintą Europos Parlamente 2006 m. gruodžio mėn. Šio atnaujinto konsensuso pagrindas – ne prisiimti naujų įsipareigojimų, bet vykdyti turimus. Kitaip tariant Vakarų Balkanų šalims atitikus nustatytas sąlygas joms turi būti atviras kelias į ES.

Šia prasme itin džiugu dėl A. Ibrisiagić pranešimo. Jame deramai pabrėžiama didžiulė svarba pasiūlyti Vakarų Balkanams dalytis Europos ateitimi. Tai pagrindinė labai reikalingų reformų ir didesnio stabilumo Vakarų Balkanuose varomoji jėga. Dabar, praėjus dešimčiai metų nuo siaubingų įvykių Kosove, derėtų prisiminti Europos perspektyvos galią. Šiandien mums ji padeda įtvirtinti stabilumą ir taiką regione, kuri galime palyginti su mūsų namo pagrindiniu, o ne užpakaliniu kiemu.

Negalime sau leisti padaryti pertraukos, siekiant taikos ir stabilumo šiame žemyne. Europos Sąjungai vykdam savo institucinę reformą, kartu privalu toliau tęsti laipsnišką Vakarų Balkanų stojimo procesą kartu stiprinant šio regiono institucijas ir pilietinę visuomenę.

Iki šiol stojimo derybos su Kroatija klostėsi gerai. Būtent dėl šios priežasties Komisija 2008 m. lapkričio mėn. pasiūlė konsultacinį dokumentą iki 2009 m. pasiekti galutinį stojimo derybų etapą, jei Kroatija įvykdys nustatytas sąlygas. Kroatijoje laukia dar daug darbų ir atliektinų reformų. Tenka apgailestauti, kad šiuo metu derybos sustabdytos dėl Kroatijos ir Slovėnijos sienų ginčo. Ši dvišalė problema tapo *de facto* Europos problema.

Nuo sausio mėn. glaudžiai bendradarbiaudamas su pirmininkaujančia Čekija ir Čekijos, Prancūzijos ir Švedijos vyriausybėmis ėmiausi iniciatyvos sprendimui rasti. Nustatytas tikslas – rasti sienos problemos sprendimą ir pratęsti Kroatijos derybas dėl stojimo į ES. Šiuo metu toliau dirbame ta linkme ir mums prireikė didžiulės kantrybės ir pasiryžimo nesustoti ir žengti toliau. Štai ir vakar visą dieną vyko derybos su Slovėnijos ir Kroatijos užsienio reikalų ministrais bei kitų trijų mano minėtų šalių atstovais. Noriu tikėti, kad netrukus rasime išeitį ir įveiksime kilusias kliūtis, taigi galėsime visai netrukus pratęsti Kroatijos derybas dėl stojimo į ES.

Džiaugiuosi bendru patenkinamu elgesiu per Buvusiosios Jugoslavų Respublikos Makedonijos prezidento ir savivaldybių rinkimus. Per pastaruosius mėnesius pabrėžėme šių rinkimų svarbą šalies atečiai Europoje. Šalis teigiamai atsiliepė į mūsų žinią ir patvirtino norą toliau dirbti siekiant stojimo. Tačiau nederėtų pamiršti pagrindinių prioritetinių reformų. Būtent dabar atėjo laikas sustiprinti pastangas ir įvykdyti planinius uždavinius, nustatytus stojimo deryboms pradėti.

Norėčiau padėkoti Doris Pack už jos siūlymą ir džiaugiuosi galimybe aptarti Bosnijos ir Hercegovinos klausimą su jumis šiandien šiuo itin svarbiu momentu. Praėjusiais metais Bosnija ir Hercegovina sėkmingai žengė Europos integracijos keliu, pirmiausia pasirašius SAA ir įsigaliojus pereinamajam susitarimui. Pastaruoju metu taip pat įvyko teigiamų pokyčių, be kita ko, Prud sutartis, pažanga sprendžiant Brcko klausimą ir rengiantis 2011 m. gyventojų surašymui. Taip pat sklandžiai vyksta tarpinės SAA sutarties įgyvendinimas.

Turime tvirtai siekti įvykdyti sąlygas „5+2“, reikalingas Aukštojo atstovo biurui uždaryti, tačiau dabar yra galimybė atstovams susitikti artimiausiu metu. Taip pat teigiamai vertinu neseniai pasiektą pažangą valstybės turto registro steigimo link.

Tačiau šioje srityje, kaip ir kalbant apie visą regioną, apie nuolaidžiavimą negali būti nė kalbos. Apskritai reforma vyko gana vangiai, taip pat ir prioritetiniais ES klausimais, ir iššūkių išlieka. Vis dar dažnai girdima nacionalistinė retorika, iš kurios kyla nereikalinga politinė įtampa. Tai būtina pakeisti Bosnijai ir Hercegovinai toliau siekiant narystės Europos Sąjungoje ir norint neatsilikti nuo savo kaimynų.

Serbijos vyriausybė ir toliau išlaiko įsipareigojimus Europos darbotvarkei ir galima paminėti keletą neseniai vykusių teigiamų pokyčių. Lemiamos reikšmės turi tai, kad šaliai vis labiau juntant neigiamas pasaulio finansų krizės pasekmes pagrindinės reformų priemonės būtų išlaikytos. Būtina tęsti struktūrinius pokyčius, o šalis privalo laikytis savo įsipareigojimų pirmiausia teismų ir įstatymų viršenybės srityje.

Šiuo metu ieškoma būtų finansų krizės įtakai palengvinti glaudžiai bendradarbiaujant su mano kolega Joaquínu Almunia. Pvz., nagrinėjame IPA programą ir svarstome galimybę skirti dalį 2009 m. nacionalinio paketo tiesioginei paramai biudžetui, kartu pasitelkiant tarptautinių finansinių institucijų paramą.

Esame dėkingi už nuolatinę Parlamento paramą dedant ES pastangas Kosove; šis regionas išlieka prioritetiniu Europai ir labai svarbus stabilumui. Europos Vadovų Taryba ne kartą patvirtino, kad Kosovas, kaip ir visas Vakarų Balkanų regionas, dalijasi bendra Europos perspektyva. Taryba prašė Komisijos pasitelkti Bendrijos priemones ekonominiam ir politiniam vystymuisi skatinti ir pasiūlyti priemones pažangai šioje srityje pasiekti.

Šį rudenį Komisija rengiasi pristatyti atitinkamą studiją. Ketiname ištirti galimą Kosovo pažangą ją siejant su platesniu regionu ir jo integracija į Europos Sąjungą iš stabilizacijos ir asociacijos perspektyvos.

Galiausiai, žvelgiant į 2009 m. apskritai ir į visą Vakarų Balkanų regioną, pasakytina, kad vizų liberalizavimo srityje pasiekta didelės pažangos; tai man įrodo, kad pasirinkus tinkamas skatinimo priemones, šalys, savo ruožtu, imasi veiksmingų reformų. Tai veikiausiai vienintelė ES politikos sritis, kuri rūpi daugumai paprastų žmonių – paprastų Vakarų Balkanų piliečių. Tikimės iki pirmininkaujančios Čekijos pirmininkavimo pabaigos pateikti pasiūlymą dėl bevizių kelionių šioms šalims, kurios pasiekė daugiausia pažangą šioje srityje ir atitiko nustatytas sąlygas. Tai leistų Tarybos sprendimais pasiekti bevizes keliones, daugiausia pažangos pasiekusioms šalims iki 2009 m. pabaigos.

Brangieji, tikiuosi jūsų paramos šiuo esminiu vizų klausimu ir dėl visos Vakarų Balkanų platesnės, Europos perspektyvos.

Bastiaan Belder, *Tarptautinės prekybos komiteto nuomonės referentas*. – (NL) Tarptautinės prekybos komitetas nuomonėje dėl pagirtino A. Ibrisagic pranešimo pabrėžia apčiuopiamos ES narystės perspektyvos svarbą politiniai ir ekonominei šių Vakarų Balkanų valstybių plėtrai.

Kadangi šio regiono pagrindiniuose ekonomikos sektoriuose veikia monopolinės rinkos jėgos, tokia padėtis kelia dvigubas kliūtis, pirmiausia politinių partijų ryšių srityje. Vidaus vystymasis stringa, o šalies nepasiekia Europos Sąjungos įmonės. Svarbus pavyzdys – netrukdomas „Delta Holding“ iškilimas Serbijoje, kuriam vadovauja įtakingasis narys Miroslav Mišković. Komisijos narys susitiko su juo praėjusių metų spalio mėn.

Klausiu Komisijos: kokių priemonių esate ėmęsi santykiuose su Belgradu? 2007 m. gegužės mėn. buvo nutekinta JAV ambasados ataskaita, kurioje raginama nedelsiant nutraukti „Delta Holding“ monopolį tiek pačios Serbijos, tiek ir šalies Europos integracijos interesais. Komisijos narys kalbėjo apie vystymosi variklį. Turiu pripažinti, kad į Serbijos variklį yra patekę nemažai smėlio.

Doris Pack, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, praėjusių metų rudenį palaidojome visas viltis, kad po vadinamojo Prud susitarimo tarp trijų pagrindinių Bosnijos ir Hercegovinos partijų atstovų dėl bendrų politinių veiksmų įvairiose politikos srityse sulauksime tikrų politinio gyvenimo pokyčių. Ką matome šiandien? Iš esmės tai tebuvo tušti pažadai, kurie pasirodė esą niekiniai, kai su jais buvo geriau susipažinta. Etninis Bosnijos ir Hercegovinos pasidalijimas išsiplėtė. Pasitikėjimas dar labiau sumažėjo. Žmonėmis manipuluojama neatsakinga visiškai etniniais kriterijais pagrįsta politika užuot sprendus tikrąsias problemas. Galimybė gauti tinkamą išsilavinimą visuotinai reikalinga Bosnijoje ir Hercegovinoje, taip pat – tinkama teismų sistema, darbo vietos; trumpai kalbant jiems reikalinga geresnės ateities viltis.

ES jau daugelį metų padeda šiai šaliai skirdama didžiules sumas pinigų ir žmonių, tačiau akivaizdžiai šaliai taip pat reikalingos administracijos struktūros pagalbai priimti ir ja pasinaudoti. Norėčiau paminėti tris svarbius dalykus. Būtina išspręsti valstybės nuosavybės klausimą. Būtina įvykdyti konstitucinę reformą pagrįstą plačiu politiniu ir socialiniu konsensusu. Į Europos Sąjungą gali įstoti tik visa Bosnijos ir Hercegovinos valstybė.

Būtina užbaigti dokumentą vizų režimui liberalizuoti. Gyventojai ir politikai nori keliauti laisvai. Todėl politikai turėtų pasiekti žalią šviesą jau metų pabaigoje. Visiems gyventojams reikalinga veikianti teismų sistema, o ne sistema, vykdanči teisumą pasirinktinai. Plinta visuotinis nusivylimas. Nedelsiant būtina suteikti daugiau balso pilietinei visuomenei visose srityse, norint priminti politikams jų pareigas.

Kita vertus, iš pagrindžio išeiti sudėtinga, nes partijos politinis tinklas apima visą šalį. Nedidelis siūlomų darbų skaičius priklauso nuo geros partijų valios. Aukštajam atstovui siūlome geriausios kloties išspręsti Gordijaus mazgą iš politikų pasyvumo, *laissez-faire* ir *laissez-aller*, kad galiausiai grįžtų taika ir stabilumas, o žmonių lauktų šviesesnė ateitis.

PIRMININKAVO: M. A. DOS SANTOS

Pirmininko pavauduotojas

Hannes Swoboda, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti Europos Parlamento socialistų frakcijos vardu abiem pranešėjams. Pateikti tinkami pranešimai, kurie susilauks plataus pritarimo.

Norėčiau pratęsti Komisijos nario O. Rehn mintį, nes mano manymu, tai svarbiausias šiandieninių diskusijų pasisakymas; konkrečiai, kad integracijos, pietryčių Europos šalių *rapprochement* proceso nederėtų nutraukti ne šių šalių, bet ir mūsų pačių interesais. Komisijos narys nurodė, kad Komisija privalo išlikti realistė. Galbūt šiame Parlamente galime būti kiek idealistais, tačiau galiausiai privalome pasirinkti realistinį požiūrį. Šis kelias yra ilgas ir sudėtingas, todėl tikslui pasiekti prireiks daug laiko. Todėl kai kurie teigia, pvz., leiskime Kroatijai įstoti ir nebereikės jaudintis siūncia netinkamą signalą. Nepavyks pasiekti nieko, ką ragino pasiekti ir pagrįstai reikalavo D. Pack, jei šios šalies gyventojai, kad ir kas būtų, nesijaučia laukiami šioje Europos Sąjungoje, o jų stojimas vis tiek užtruks.

Antrasis klausimas – tai, kad būtina garsiai ir aiškiai pasakyti, kad dvišales mus nuolat lydinčias problemas pirmiausia susijusias su procedūra ir procesu būtina spręsti analogiškai dvišaliams klausimams; ateityje jas derėtų spręsti prieš pradedant derybas, norint kad jos neapsunkintų viso derybų proceso.

Trečia, ministro pasisakymas taip pat labai svarbus. Negalime atlikti šios šalies politiko ir gyventojų darbo. Šios šalies žmonės privalo atlikti tai, kas priklauso. Kaip nurodė Doris Pack, politinės jėgos privalo išspręsti

savo problemas. Tai, savo ruožtu, atvers kelią į Europos Sąjungą, kuris jau priklausys ne nuo mūsų noro, bet nuo šių šalių pasiekimų. Mūsų noras privalo išlikti.

Johannes Lebech, ALDE frakcijos vardu. – (DA) Pone pirmininke, pagrindinė A. Ibrisagic rezoliucijos dėl Vakarų Balkanų mintis yra visiškai aiški. Ji pabrėžė reformų regione ir tikimybės šaliai įstoti į ES koreliaciją. Būtent šią dinamiką taip puikiai pritaikėme per paskutinį svarbų ES plėtros etapą. Rezoliucijoje išskiriama daugelis praktinių sričių, kur šios šalys galėtų parodyti geresnius rezultatus, ir daugelis žinomų šiam regionui būdingų problemų. Tačiau, mano manymu, ne mažiau svarbu šioms šalims, jų politikams ir gyventojams parodyti, kad ir jie privalo laikytis savo susitarimo dalies. Jie taip pat privalo aktyviai dalyvauti šiame procese, nes Europos Sąjunga neprivalo vien teikti prekes. Be to, integracijos procesą turi remti ir šių šalių jėgos. Tai reiškia, kad šiose šalyse būtina kovoti su korupcija ir nusikalstamumu, sukurti tvirtą pilietinę visuomenę, žinių ekonomiką ir žinių visuomenę. Būtent šio proceso ir laukiame, kad vieną dieną galėtume pakviesti visas Vakarų Balkanų šalis tapti visateisėmis Europos Sąjungos narėmis, o tai taptų taikos, saugumo ir bendradarbiavimo taip pat ir šioje Europos šalyje pagrindu.

Paul Marie Coûteaux, IND/DEM frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, nekyla net klausimo dėl galimybės pritarti šiam pranešimui. Pirmiausia visiškai nepriimtina tai, kad jame nuolat nurodoma į Lisabonos sutartį, nes ši sutartis nėra ratifikuota ir neabejotinai tokia liks ir toliau. Privalome suprasti: iniciatyvos, kuria siekta įvesti gryną ir tobulą antivalstybinį darinį, pradėta prieš aštuonerius metus Didžiojoje Giscard konvencijoje, iš tiesų galutinai atsisakyta.

Visų pirma negalime sutikti su ironišku pranešimo tonu, kurio pats pavadinimas „Siekiant didesnio stabilumo ir klestėjimo Vakarų Balkanuose“ yra pribloškiamai veidmainiškas. Šiame stulbinamame pranešime, kuriame keliamas aiškus tikslas pasirengti naujų šalių pirmiausia Bosnijos, vadinamosios Makedonijos, Albanijos ir – kodėl gi ne? Kosovo stojimui, kalbama taip, lyg dabartinė padėtis Balkanuose būtų stabili, ir visiškai neatsižvelgiama į siaubingą dviejų didžiųjų valstybių, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Vokietijos žaidžiamą žaidimą; šios šalys prisidėjo prie politinio viso regiono skilimo.

Šiam regionui suskaldyti, norėčiau priminti, NATO pajėgos bombardavo net Belgradą, Europos valstybės sostinę. Ateinančios dešimtosios šio liūdno įvykio metinės, be abejonės, bus sutiktos tylomis, tačiau esu pasirengęs jas šia proga priminti.

Kosovas simbolizuoja šį politinį skilimą. Akivaizdžiai matyti, kokios naudos šios didžiosios valstybės gali tikėtis iš šios teritorijos, kurioje įstatymai negalioja, vyksta įvairiausia prekyba, o kadangi šis regionas yra žemyno centre, tai labai tinkama vieta karinėms bazėms įkurti.

Tačiau Kosovas atskleidžia tikrąjį politikos, kuria siekiama balkanizuoti Europą, veidą. Tai vokiško stiliaus Europa, kurią sudaro regionai ar etninės grupės, kurioje rasime šimtus vėliavų, kurios, panaikinus valstybes, laipsniškai panaikins gyventojų valią, norint nuginkluoti žmones ir perduoti juos įvairiausioms oligarchijoms.

Apie visa tai pranešime nė neužsimenama. Būtent tylomis, prisidengus įprastiniu gerų ketinimų apsiaustu, Europa balkanizuojama ir neutralizuojama, kol visiškai išnyks istorijos miglose. Tačiau visa tai pateks į istorijos teismą. Aš, ponios ir ponai, palieku jus su jūsų darbais.

Charles Tannock (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, A. Ibrisagic pranešime, be abejonės, pabrėžiama, kad svarbiausias prioritetas – Vakarų Balkanų stabilumas. Iš tiesų, mano nuomone, būtent narystė ES susieja regionus taikos ir stabilumo saitais. Vis dar tikimės, kad kita ES narė bus Kroatija, jei Slovėnija išspręs ginčus dėl sienos. Nebent, be abejo, mažoji Islandija ją aplenks.

Tačiau iš tiesų reikalai kiek sudėtingesni, o po Deitono susitikimų Bosnija ir Hercegovina vis dar toli nutolusi nuo tikros tautos Graikijai blokuojant Makedonijos pažangą, kilus ginčui dėl pavadinimo. Prie to prisideda kredito krizė ir Vokietijos bei Prancūzijos prieštaravimai bet kokiai tolesnei plėtrai neratifikavus Lisabonos sutarties. Nors, mano manymu, tai paprasčiausias pretekstas plėtrai sustabdyti.

Daugelio ES šalių ir JAV sprendimas pripažinti Kosovą nepriklausoma šalimi taip pat prisidėjo brėžiant naujas skiriamąsias linijas ir anksčiau nuo padalijimo tiek daug nukentėjusiam regione. Žinome, kad Kosovas negalės įstoti į ES, nes kai kurios valstybės narės jo nepripažįsta; tas pats taikoma ir stojimui į JTO. Priešingai, kaimyninės šalys: Serbija, Juodkalnija ir Makedonija, po truputį artėja link narystės ES. Todėl Kosovas gali virsti izoliuotu anklavu, kuriam užkirstas kelias į ES, tačiau ES mokesčių mokėtojams teks daugelį metų jį remti.

Pastangos išspręsti problemą tarptautiniu vienašaliu *fiat* sukūrė daugiau problemų, nei jų išspėdė, pirmiausia pačiame regione. Labiau suderintas ir pamatuotas metodas veikiausiai būtų leidęs Kosovo gyventojams džiaugtis narystės ES pranašumais. Kantrybė yra vertybė visose srityse, taip pat ir užsienio politikoje.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Ponai ir ponios, net ekonomikos krizės metu ES neturi užmiršti pažado, duoto Vakarų Balkanų šalims dėl būsimos ES plėtros. Todėl džiaugiuosi šia diskusija ir aiškiu pažado dėl būsimos plėtros patvirtinimu. Europos integracija yra nepaprastai svarbi visiems Bosnijos ir Hercegovinos, šalių, kurioms skiriame ypatingą dėmesį šiandienos diskusijoje, gyventojams. Šiomis aplinkybėmis būtina pasakyti, kad ES narystė buvo pasiūlyta Bosnijai ir Hercegovinai kaip vienai šaliai, o ne jos atskiroms dalims. Dėl to – ir mes tai dažnai kartojome – siekiant tapti ES nare turi būti įgyvendintos efektyvios reformos. Bosnijos ir Hercegovinos konstitucinė reforma turėtų padėti sukurti veikiančią centralizuotą valstybę, kuri turėtų pakankamai teisėkūros, biudžetinių, vykdomųjų ir teisminių galių, kad galėtų būti sudarytos sąlygos sukurti veikiančią bendrą rinką, skatinti ekonominę ir socialinę sanglaudą ir ginti šalies interesus užsienio šalyse, taip pat ir tada, kai ji taps ES nare. Norėčiau užbaigti paragindamas Vakarų Balkanų šalis, Tarybą ir Komisiją sustiprinti pastangas, kad būtų panaikintas vizų režimas. Ryšiai be vizų ir laisvas asmenų judėjimas labai padėtų Vakarų Balkanų šalims jų kelyje į ES narystę.

Jules Maaten (ALDE). – (NL) Kalbėsiu tik apie Bosniją ir D. Pack rezoliuciją, kuriai su malonumu pritarsime rytoj.

Kalbos apie Bosniją visada yra gniuždančios, tad džiaugiuosi, kad Komisijos narys paminėjo ir kelis teigiamus dalykus, susijusius su raida Bosnijoje. Nepaisant to, jūs kartais klausiate savęs, ar stiklinė yra pusiau pilna, ar pusiau tuščia. Kalbant apie Bosniją, kartais net klausiu savęs, kurgi ta stiklinė yra.

H. Swoboda ką tik pasakė, kad raidos Bosnijoje problema yra ta, jog kiekvienam atrodo, kad nepaisant vykdomų permainų šalis visgi neprisijungs prie Europos Sąjungos. Tačiau kalbantis su žmonėmis Bosnijoje man susidarė visiškai priešingas įspūdis, t. y. kad jie mano, jog net jei jie nieko nekeis, vis tiek prisijungs, nes Europos Sąjunga labai to nori. Nesvarbu apie kurį iš šių klaidingų požiūrių kalbėtume, turime atsikratyti jų abiejų.

Jei Bosnijoje įgyvendinamos reformos ir jei pradėdama kurti tinkama teisinė sistema bei kovoti su biurokratija, jos ateitis Europoje yra reali, bet jei to nedaroma, ši ateitis tokia nėra. Ši žinia turi būti perduota aiškiai, ir man atrodo, kad D. Pack rezoliucijoje kaip tik tai puikiai pavyko padaryti.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Balkanų stabilumas ir jų klestėjimas – siekis, už kurio slypi pagrindinis tikslas dėl taikos mūsų regione.

Be abejo, prisijungimo procesas yra priemonė, bet jis neturi palaipsniui virsti Penelopės skraiste, kai per naktį išardoma tai, kas buvo išausta dieną.

Balkanų šalys aiškiai nori prisijungti prie Europos Sąjungos. Tai aiški politinė valia; tai – šviesa, kuri rodo žmonėms kelią.

Kalbu ne apie plėtrą; svarbiausia, būtina skatinti Balkanų šalių ir regionų integraciją. Mes turime parodyti, kad esame reiklūs, kad reikalaujame demokratijos ir teisingumo, bet, mano nuomone, pagrindinė politinė klaida nuolat naudoti šiuos reikalavimus bauginimams, kad be jų nebus integracijos. Aš remiuosi kaip įrodymu taip pat ir šiais dvišalių konfliktų pavyzdžiais. Mes turime susitarti (tai minima ir pranešime) dėl dvišalių problemų suregulavimo proceso, bet tokio, kuris nekliudytų prisijungimo procesui. Tai būdas kurti ir atstatyti Europos Sąjungą, vykdamą plėtrą, kuri apimtų visas Balkanų šalis.

Angelika Beer (Verts/ALE). – (DE) Norėčiau padėkoti Komisijos nariui O. Rehnui už tai, kad jis šiandien vėl pateikė mums bendrą padėties Vakarų Balkanuose apžvalgą.

Aš ką tik grįžau iš Makedonijos ir Kosovo ir norėčiau atkreipti dėmesį į tris dalykus. Pirmasis yra Europos Sąjungos nevieningumas. Jei bendroje užsienio ir saugumo politikoje jis išliks ir toliau, mes negalėsime Balkanuose pasiekti stabilumo ir įveikti etninio pasidalijimo.

Antra, CDU, Vokietijos konservatorių, strategija buvo tarsi bomba, numesta ant Balkanų, nes ji pakerta Europos perspektyvos patikimumą, ir jei tokia dvasia bus vykdoma ir Europos rinkimų kampanija, Balkanuose vėl įsižiebs konfliktai.

Trečia – ir todėl turėtume veikti dabar ne tik tam, kad palaikytume perspektyvą, bet ir kad ji taptų įgyvendinama: Graikija privalo nutraukti Makedonijos narystės NATO blokadą, o mes turime vieningai pripažinti Kosovo nepriklausomybę, nes priešingu atveju nukentės EULEX misija.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Bosnija ir Hercegovina faktiškai yra mažytė Jugoslavija – federacija, kurioje skirtingos tautos turi pasirinkti arba taikų sambūvį, arba nuolatinius vidaus konfliktus visoje teritorijoje.

Nuo Jugoslavijos žlugimo 1992 m. stengiasi paversti Bosniją ir Hercegoviną unitarine valstybe, tačiau šios pastangos nebuvo sėkmingos. Manau, tai nepavyks ir artimoje ar tolesnėje ateityje. Susitarimas tarp trijų tautų ir jų politinių vadovų dėl veiksmingo valdymo būtų įmanomas tik tuo atveju, jei nė viena tauta neįstotų grėsmės iš kitų dviejų pusės ar likusio pasaulio. Tik pasitraukus iš šios šalies ES vyriausiajam įgaliotiniui ir užsienio kariams bus galimas kompromisas. Iki to laiko padėtis nepasikeis.

Todėl nebalsuoju už pateiktą rezoliuciją dėl šios šalies, nes ji reikštų tik tolesnį protektoratą ir kartu sąstingį. Turime nepamiršti, kad didžiąją Bosnijos ir Hercegovinos gyventojų dalį sudaro trys tautos ir nė viena iš jų šioje šalyje nesudaro daugumos. Be to, vieni gyventojai jaučiasi susiję su Serbija, kiti – su Kroatija, o treči ypač nori pabrėžti priklausomumą Bosnijai. Mes privalome į tai atsižvelgti.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Gerb. pirmininke, man malonu dalyvauti diskusijoje dėl šio dokumento, kuriame pabrėžiama, kad visų šio regiono šalių ateitis – tapti visapusiškai integruotomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis.

Balkanai buvo ir visada bus Europos regionas. Bendradarbiavimo regioniniu lygmeniu skatinimas taip pat turėtų būti viena pagrindinių Europos Sąjungos politikos kryptų. Dėl to noriu atkreipti dėmesį į tai, kad reikia palaikyti tarpparlamentinį dialogą regioniniu lygmeniu, nes jis yra svarbi Europos integracijos proceso sudedamoji dalis.

Šio regiono ES valstybės narės šiame procese gali atlikti svarbų vaidmenį. Ypač svarbi parama Regionų bendradarbiavimo centro veiklai, kurią vykdant sėkmingai tęsiama Stabilumo pakto politika ir laikomasi jo principų siekiant paversti Vakarų Balkanų regioną saugumo ir stabilumo regionu.

Aš pasisakau už vizų režimo panaikinimą, kuris būtų svarbus žingsnis Vakarų Balkanų integracijos link.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau padėkoti jums už labai naudingą diskusiją. Taip pat džiaugiuosi, kad visos ES valstybės narės palaikė idėją dėl vizų išdavimo tvarkos Vakarų Balkanų šalių gyventojams supaprastinimo. Norėčiau išreikšti visišką pritarimą L. Rouček, kurio kreipimasis šiuo klausimu buvo labai iškalbingas, pareiškimui, nes asmeninių ryšių tarp Vakarų Balkanų šalių piliečių ir ES piliečių stiprinimas yra tikrai teigiamas žingsnis, padėsiantis įveikti dalies šių valstybių juntamą izoliaciją ir kurti Europą be sienų. Taip pat tvirtai tikiu, kad dėl ekonomikos krizės, kurioje esame atsidūrę šiandien, plėtros procesas neturi pasidaryti lėtesnis, kaip pasakė ir kai kurie kalbėtojai, pvz., L. Rouček. Priešingai, regiono stabilumui ypač svarbu, kad procesas neprarastų pagreičio.

Taip pat džiaugiuosi, kad buvo pasiekta pažanga derybose dėl Juodkalnijos paraiškos prisijungti prie ES, kurią Taryba perdavė Komisijai, kad būtų parengtas atitinkamas projektas. Pirmininkaujanti valstybė mano, kad šis žingsnis yra labai svarbus signalas visam regionui. Taip pat manome, kad svarbu pašalinti stojimo derybų su Kroatija kliūtis. Mūsų nuomone, nenaudinga plėtros darbotvarkę apsunkinti dvišaliais klausimais. Be to, toliau turi būti siekiama pažangos Serbijos integracijos į Europą srityje, ir ši pažanga priklauso nuo glaudaus bendradarbiavimo su atitinkamu tarptautiniu tribunolu, įskaitant likusių kaltinamųjų suėmimą ir perdavimą. Tarybai pirmininkaujanti valstybė intensyviai dirba rengdama laikiną susitarimą prekybos ir komerciniais klausimais, kurį taikytų ES, taip pat siekdama pradėti pernai pasirašyto Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo ratifikavimo procesą. Stabilizacijos ir asociacijos proceso svarba vykdant reformas Serbijoje ir siekiant paremti proeuropinę vyriausybę yra neginčijama. Prezidento ir savivaldybių rinkimai Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje atitiko daugumą tarptautinių standartų ir visuotinai pripažintas laisvų ir demokratinį rinkimų sąlygas. Tačiau aišku, kad neišsprendus dvišalio ginčo dėl valstybės pavadinimo jos pažanga siekiant šalies kandidatės statuso išliks labai nedidelė.

Bosnija ir Hercegovina taip pat turi žengti pirmyn. Priklausomybė nuo tarptautinės bendruomenės nėra naudinga, nes, kaip taikliai pastebėjo H. Swoboda, pakertamas atsakomybės principas ir sumažinama vietos politikų atsakomybė. Norėčiau pasinaudoti proga ir paraginti Bosnijos ir Hercegovinos politinius vadovus energingai vienyti pastangas siekiant geresnės ateities savo šalims. Kaip teisingai pasakė Doris Pack, grįžimas prie politikos, pagrįstos etniniais principais, duotų priešingus rezultatus. Planuojamas vyriausiojo įgaliotinio biuro įgaliojimų perdavimas didesnius įgaliojimus turinčio ES specialiojo įgaliotinio biurui nereikia, kad

tarptautinė bendruomenė ar ES palieka Bosniją ir Hercegoviną. Priešingai, ES turi jai padėti ir gerai suvokia, kad Bosnija ir Hercegovina yra ne tik dar viena šalis kandidatė, bet ir tikrai ypatingas atvejis, su kuriuo susiję ypač opūs klausimai ir problemos. ES planuoja parengti pagrindą ir priemones taikai užtikrinti, kurios bus jos strategijos dalis, todėl ji bus pasirengusi iš tarptautinės bendruomenės perimti ir koordinuoti visą veiklą Bosnijoje ir Hercegovinoje. Tačiau tai darysime tik tuo atveju, jei Bosnija ir Hercegovina pati parodys, kad yra pasiruošusi tokiems svarbiems kokybiniams pokyčiams. Pirmasis didelis žingsnis į Europą buvo žengtas pasirašant Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, bet tai – tik pradžia. Mes esame pasirengę ir toliau teikti pagalbą šiame neišvengiamai ilgame procese.

2009-ieji – svarbūs metai, kurie galėtų būti lemiami Bosnijai ir Hercegovinai. Pirma, gali būti pasiektas vyriausiojo įgaliotinio biuro įgaliotinių perdavimas ES specialiojo įgaliotinio biurui. Tai būtų svarbus žingsnis Bosnijai ir Hercegovinai išsivaduojant nuo priklausomybės. Antra, laikotarpis po kitų visuotinių rinkimų 2010 m. turėtų būti kuo geriau panaudotas paspartinti esminių reformų, įskaitant konstitucinę reformą, kaip teisingai nurodė D. Pack, darbotvarkei įgyvendinti. Trečia, visas regionas žengia pirmyn. Leisti atsilikti Bosnijai ir Hercegovinai paprasčiausiai negalima. Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau baigti pasakydamas, ko mes visi norime. Mes norime, kad Bosnija ir Hercegovina darytų pažangą. Mes vertiname paramą, kurią gauname iš gerbiamų Europos Parlamento narių siekiant šio tikslo.

Olli Rehn, *Komisijos narys.* – (FI) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau visiems padėkoti už šią atsakingą diskusiją ir paramą Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvai. Man, kaip ir kai kuriems šioje diskusijoje pasisakiusiems nariams, pvz., D. Pack, H. Swobodai ir J. Maatenui, kelia nerimą Bosnijos ir Hercegovinos politinė raida.

Kartais atrodo, lyg Bosnija ir Hercegovina turėtų neišsemiamą talentą kurti ir vis atnaujinti politinę įtampą, net kai sveikas protas sako, kad turėtume tikėtis geresnių poslinkių kita kryptimi ir kad ateityje Bosnijoje ir Hercegovinoje bus pasiektas politinis susitaikymas.

Aš pritariu J. Maatenui, kad visos Vakarų Balkanų šalys laikosi nuomonės, jog vieną dieną, kai įvykdys Europos Sąjungos narystės, pagrįstos Kopenhagos kriterijais, reikalavimus, galės prisijungti prie Europos Sąjungos. Tai pasakytina ir apie Bosniją ir Hercegoviną; joms taikomos sąlygos nebus palengvintos ir nebus jokių nuolaidų. Jeigu kas nors mano kitaip, tai klysta. Labai svarbu, jog šis teisingas mąstymo būdas kuo tinkamiau įsitvirtintų Bosnijos ir Hercegovinos vidaus politinėje diskusijoje, kad jos gyventojai galėtų patys pasidaryti išvadas dėl to, kokios politikos jie turi teisę tikėtis iš demokratiškai išrinktų politikų.

Tokią įsivaizduojų Bosnijos ir Hercegovinos ateitį, ir mano nuomonė remiasi bendradarbiavimu su Javieru Solana, su kuriuo parengėme kelis komunikatus dėl šalies ateities ir atitinkamo Europos Sąjungos vaidmens. Pirma, mūsų tikslas yra pereiti nuo Deitono prie Briuselio eros, t. y. nuo tarptautinės bendruomenės aukštojo atstovo eros prie didesnio Europos Sąjungos vaidmens Bosnijoje ir Hercegovinoje. Tai tikriausiai reikštų ir „dviejų vadovų“ sistemą, kai ES specialusis įgaliotinis ir Europos Komisijos atstovybė veiktų kartu; tada mes galėtume geriausiai panaudoti Europos Sąjungos turimus politinius ir ekonominius išteklius.

Aišku, protektoratas negali kryptis dėl narystės ES, todėl šis pereinamasis laikotarpis – Bosnijos ir Hercegovinos ryšių su Europos Sąjunga stiprinimo neatsiejama sudedamoji dalis ir esminis elementas. Būtent dėl to šalies politikams bei jos gyventojams turi būti ypač svarbu, kad būtų laikomasi šio pertvarkos proceso terminų ir vykdomos jo sąlygos.

Šis klausimas yra ir politiškai svarbus, nes pernelyg lengva kaltinti tarptautinę bendruomenę dėl Bosnijos ir Hercegovinos problemų, kai nenorima pažvelgti į save veidrodyje. Pernelyg patogų kritikuoti vyriausiąją įgaliotinį, nors turėtumėte tartis ir bandyti pasiekti susitarimą su savo bendrapiliečiais. Tikiuosi, kad šiuo atžvilgiu Bosnijos ir Hercegovinos politinė kultūra gerės ir brės ir kad šalies žiniasklaida irgi prisiims atsakomybę užtikrindama, jog daugiau nebebūtų naudojamas negatyvus, nacionalistinis kalbos stilius, dabar vyraujantis šalyje.

Antra, šalis turi atlikti konstitucinę reformą, kad galėtų sukurti perspektyvią valdžios sistemą. Šiuo metu Bosnijos ir Hercegovinos valdžios sistema yra pernelyg brangi, pernelyg neefektyvi ir paprasčiausiai nesuderinama su Europos Sąjungos naryste. Taigi turi būti reformuota konstitucija (evoliucijos, ne revoliucijos būdu), todėl džiaugiuosi, kad yra tam tikrų ženklų, jog vadovaujantys politikai diskutuoja klausimais, susijusiais su šiuo kursu.

Pagaliau trečia, labai svarbus Bosnijos ir Hercegovinos ateičiai Europoje yra vizų panaikinimas, ir esu tikras, kad taip pasirengusi šalis sugebės prisijungti prie Europos, o tuo, be abejo, suinteresuota ir ji pati, jos gyventojai, ir Europos Sąjunga.

Anna Ibrisagic, pranešėja. – (SV) Norėčiau padėkoti P. Nečasui už jo įsitraukimą į šio vakaro diskusiją. Taip pat norėčiau dėkoti O. Rehnui už tai, kad iškėlė klausimą dėl dvišalių ginčų, *de facto* tapusių Europos problemomis, ir pabrėžė, kaip svarbu neatsisakyti plėtros dėl finansų krizės.

Dvišaliai ginčai šiuo metu riboja Kroatijos ir Makedonijos galimybes toliau žengti ES narystės link, nors jos įgyvendina būtinas reformas. Pritardamas mano pranešimui Europos Parlamentas prisijungtų prie balsų, primygtinai reikalaujančių, kad dvišaliai ginčai būtų tokie ir liktų – dvišaliai – ir nebūtų painiojami su stojimo į ES procesu.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad manau, jog plėtra, nukreipta į Vakarų Balkanus, yra pernelyg svarbi siekiant taikos, laisvės ir klestėjimo mūsų žemyne, kad būtų statoma į pavojų.

Tokią žinią pateikdama savo pranešimą norėčiau pasiųsti 500 mln. europiečių, kurie netrukus turi rinkti naują Parlamentą, valstybių narių vyriausybėms, Komisijai ir Vakarų Balkanų gyventojams bei politikams. Tai žinia, kurią ypač svarbu pasiųsti tuo metu, kai dėl ekonomikos krizės gali kilti pavojus, jog vis daugiau žmonių ir politikų Europoje panorės užsidaryti už savo durų ir neleisti kitoms tautoms mūsų žemyne gyventi, dirbti ir prekiauti ten, kur panorėtų. Todėl taip pat tikiuosi, kad tai – žinia, kurią mano kolegos Parlamento nariai skleis būsimoje rinkimų kampanijoje. Jei Europa tapo šaltesnė ir labiau susirūpinusi savimi, tai mūsų, esančių šiuose Rūmuose, prioritetinis uždavinys yra dirbti, kad ji vėl pasidarytų svetinga ir atvira.

Pirmininkas. – Aš gavau pasiūlymą dėl rezoliucijos⁽²⁾, kuris pateiktas remiantis Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalimi.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks penktadienį, 2009 m. balandžio 24 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Alexandru Nazare (PPE-DE), raštu. – (RO) Vakarų Balkanų regionas išsiskiria iš kitų šalių, su kuriomis Europos Sąjunga turi sieną. Tai regionas, kuriam iškilo daugybė iššūkių ir kuris vis dar turės pereiti daug etapų, kol pagaliau bus užbaigtas integracijos procesas. Vis dėlto šio regiono prisijungimo prie ES perspektyva yra neabejotina ir vienareikšmiška.

Ir mano kolegos Parlamento nariai, ir aš norėjome užtikrinti, kad ši rezoliucija patvirtintų ir patį šį faktą, ir numatytų ES bendradarbiavimo su regiono šalimis detales. Kaip jau pabrėžiau savo pasiūlymų pakeitimuose, mums susirūpinimą kelia daug problemų: vizų režimas, piliečių informavimas apie ES procesą, ekonominis bendradarbiavimas su Vakarų Balkanų valstybėmis, mažumų teisės, studijų programos ES, skirtos šio regiono jaunimui, taip pat tarpparlamentinio dialogo stiprinimas dar prieš šioms valstybėms prisijungiant prie ES.

Mes manome, kad Europos suvienijimo procesas, nors ir sulėtintas instituciniu lygmeniu, gali būti tęsiamas gyventojų lygmeniu. Taip pat manau, kad, žvelgdami į reikalus iš šios perspektyvos arba istoriniu požiūriu, galime spręsti su regionų stabilumu susijusius klausimus praktiniais būdais, o ne gryna retorika.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), raštu. – (HU) Europos Sąjungos plėtros politika yra geriausia turima priemonė siekiant, kad Vakarų Balkanų regione būtų išsaugotas stabilumas ir įsiviešpatautų taika. Tikimės, kad 2011 m., kai Tarybai pirmininkaus Vengrija, galėsime pasveikinti prisijungusią Kroatiją, bet tai priklauso nuo to, ar Kroatija ir Slovėnija pagaliau susitars pradėti dvišales derybas, kuriose tarpininkautų kitos šalys, dėl Pirano įlankos padalijimo. Derybų dėl Pirano įlankos tikslas būtų išspęsti užsitęsusį konfliktą dėl sienos tarp šių dviejų šalių; neišsprendus ginčo Kroatija tikrai negalės tapti Bendrijos nare. Tolesnė sąlyga yra glaudus Kroatijos bendradarbiavimas su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu Hagoje ieškant karo nusikaltėlių ir juos išduodant.

17. Branduolinių ginklų neplatinimas ir Sutarties dėl branduolinių ginklų neplatavimo ateitis (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – A. Beer pranešimas (A6–0234/2009) Užsienio reikalų komiteto vardu, į kurį įtrauktas:

⁽²⁾ Žr. protokolą.

pasiūlymas dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai dėl branduolinio ginklo neplatavimo ir Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo (BGNS) atėties (2008/2324(INI)).

Angelika Beer, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tūkstančių branduolinių ginklų egzistavimas yra pavojingiausias Šaltojo karo palikimas. Tai ne mano žodžiai; tai – citata iš neseniai Prahoje pasakytos prezidento B. Obamos kalbos dėl didžiausios mums iškilusios grėsmės. Joks kitas klausimas nėra toks svarbus saugumui 21-ajame amžiuje.

Pastaraisiais metais girdėjome panašius žodžius, pvz., iš JAV strategų H. Kissingerio ir Sam Nunn, kurie nurodė konkrečius kelius siekiant pasaulio be branduolinių ginklų. Jiems pritarė ir aukšti Europos politikai, o JT Generalinis Sekretorius net pateikė 5 punktų nusiginklavimo planą. Dar nebuvo palankesnio laiko pagaliau vėl pradėti kalbėti apie branduolinį nusiginklavimą, nei dabar.

Nepamirškime, kad pastaraisiais metais patyrėme tik regresą. Derybos 2005 m. BGNS persvarstymo konferencijoje buvo visiškai nesėkmė. Tai neturi pasikartoti ateinančiais metais. Mes, europiečiai, dabar privalome parodyti, kad į nusiginklavimą žiūrime rimtai. Jei ES žengtų pirmyn, tai galėtų padėti nustatyti naujas gaires, todėl visiškai negaliu suprasti, kodėl šių Rūmų dauguma akivaizdžiai nenori palaikyti šių ambicingų tikslų dėl masinio naikinimo ginklų mažinimo.

Daugybė konservatyvių Užsienio reikalų komiteto frakcijų pateiktų pakeitimų pasiūlymų mano pranešimą, kurio tikslas buvo aptarti nusiginklavimą ir pateikti rekomendaciją Tarybai, apvertė aukštyn kojomis ir visiškai susilpnino. Mes, kaip Parlamentas, privalome dabar užimti poziciją ir negalime perkelti šio klausimo kitiems metams ar perduoti svarstyti būsimiems parlamentams.

Mes agituojame už paramą Branduolinių ginklų konvencijai ir Hirosimos-Nagasakio protokolui, nes nusiginklavimas yra įmanomas. Tai nėra kokia nors kvaila, tolima iliuzija. Mes galime tai padaryti, jei aktyviai veiksime šiuo klausimu. Dokumentai, kurių pageidaujame, ne tik neprieštarautų BGNS, bet ir pašalintų BGNS spragas, taigi ją sustiprintų. Mums reikalingas aiškus politinis pareiškimas, taigi kreipiuosi į visas frakcijas dėl balsavimo rytoj: pagalvokite šiandien dar kartą, koks kelias būtų teisingas.

Žinau, kad į BGNS įtraukti ir civiliniai klausimai, bet šiandien kalbame ne apie civilinės branduolinės energetikos renesansą; mes kalbame apie branduolinį nusiginklavimą. Ir kaip EP delegacijos santykiams su Iranu pirmininkė ir atstovė užsienio politikos klausimais sakau: tas, kas nepasimokė iš pastarųjų metų Irano krizės, dėl kurios mums dažnai kildavo karinių konfliktų paaštrėjimo pavojus, kad civilinės branduolinės energijos naudojimas neatsiejamas nuo jos panaudojimo kariniams tikslams ir branduolinių ginklų platinimo, tas nepajėgė suprasti visos pastarųjų metų užsienio politikos, suvokti pavojų ir mums iškilusio iššūkio dėl branduolinio nusiginklavimo.

Visi žinome, kad mūsų tikslas negali būti pasiektas per naktį, tačiau privalome padaryti pradžią. Būtų visiškai nepriimtina, jei po to, kai dešimtmečius reikalavome – visiškai vieningai – branduolinio nusiginklavimo iš amerikiečių, dabar ir prezidentui B. Obamai, ir prezidentui D. Medvedevui pareiškus, jog jie yra pasirengę tai daryti, konservatyvi šio Parlamento dauguma atsisakytų eiti šiuo keliu. Todėl Užsienio reikalų komiteto pavidimu noriu dar kartą labai rimtai jus paraginti nepainioti civilinio branduolinės energijos naudojimo klausimo su branduolinio nusiginklavimo galimybės atgaivinimu. Tie, kurie dabar atsisakys branduolinio nusiginklavimo galimybės, deja, negalės pasakyti, kada atsiras kita tokia proga. Tų, kurie rytoj balsuos prieš PSE ir mūsų pakeitimų pasiūlymus, norėčiau paprašyti paaiškinti savo rinkėjams rinkiminės kampanijos metu, kodėl jiems atrodo, kad branduoliniai ginklai Europoje yra geras dalykas.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, džiaugiuosi galėdamas dalyvauti šiandienos diskusijoje. Ypač norėčiau padėkoti Europos Parlamentui už susidomėjimą, parodytą šiuo klausimu, ir Angelikai Beer už jos, kaip pranešėjos, darbą rengiant šį įdomų pranešimą. Taryba būtinai nuodugniai išnagrinės į pranešimą įtrauktą rekomendaciją.

Kaip aiškiai sakoma pranešime, svarbu siekti tolesnės pažangos ginklų neplatavimo srityje. Vienas svarbiausių prioritetų yra pasiekti teigiamus ir konkrečius Neplatavimo sutarties persvarstymo konferencijos, kuri vyks kitais metais, rezultatus. Būsimas BGNS parengiamojo komiteto posėdis, kuris vyks gegužės mėn., yra svarbus žingsnis rengiantis šiai konferencijai. ES ir toliau prisidės prie persvarstymo proceso atsižvelgdama į savo kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją ir 2008 m. gruodžio mėn. Tarybos pareiškimą dėl didesnio tarptautinio saugumo.

Mes suinteresuoti subalansuotu persvarstymu, kuriuo siekiama išlaikyti bendrą pusiausvyrą – branduolinių ginklų neplatavimo režimo pagrindą, vienodą dėmesį skiriant visiems trims Neplatavimo sutarties ramsčiams:

neplatinimui, nusiginklavimui ir panaudojimui taikiems tikslams. Manome, kad persvarstymo konferencija gali pasisekti tik tuo atveju, jei bus vadovaujama subalansuotu požiūriu.

ES supranta su Neplatinimo sutartimi susijusias naujas galimybes, ypač dėl Rusijos ir JAV dialogo atnaujinimo ir įsipareigojimo įgyvendinti Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutartį bei pradėti tarptautines diskusijas dėl patikimos sutarties, uždraudžiančios daliųjų medžiagų branduoliniams ginklams gamybą, atnaujinimo. Be to, ES susidomėjusi stebi atnaujintas viešąsias diskusijas apie tai, koku būdu siekti Neplatinimo sutartyje nustatytų tikslų.

Persvarstymo procesas svarbus ir dėl to, kad ginklų neplatinimo režimas susidūrė su rimtomis problemomis. Šios problemos kilo daugiausia dėl Šiaurės Korėjos, Irano ir Sirijos. Mes turime jas nagrinėti ir spręsti stiprindami kontrolės mechanizmą. Kaip žinome, ES aktyviai veikia šioje srityje ir kartu su savo partneriais toliau atlieka pagrindinį vaidmenį, ypač stengdamasi rasti diplomatinį sprendimą Irano branduolinės programos klausimu.

Kaip sakoma pranešime, be neplatinimo klausimo, taip pat turime atkreipti dėmesį į branduolinio nusiginklavimo klausimą. Mes esame pasiryžę imtis pagrindinio vaidmens šioje svarbioje srityje. ES atkakliai dirba skatindama branduolinį nusiginklavimą ir tokiu būdu siekia BGNS 6 straipsnio tikslų. Ši tema ES yra ypatingos svarbos, nes dvi jos valstybės narės turi branduolinius ginklus. Mes kreipiamės į tarptautinę bendruomenę prašydami prisijungti prie mūsų ir paremti konkrečias, realistiškas nusiginklavimo iniciatyvas, kurias 2008 m. ES pateikė JT Generalinei Asamblėjai.

Tuo pat metu mes turime spręsti branduolinės energetikos klausimą. Svarbu, kad branduolinė energijos vartojimo taikiais tikslais plėtra būtų vykdoma didžiausios saugos, saugumo ir neplatinimo sąlygomis. ES yra pasiruošusi stiprinti tarptautinį šios srities bendradarbiavimą būsimoje BGNS persvarstymo konferencijoje ir kituose forumuose. Daugiašalės branduolinio kuro tiekimo programos gali suteikti patikimą alternatyvą rengiant nacionalines programas jautrioje branduolinių technologijų srityje. Turime padaryti daugiašalius branduolinio kuro tiekimo mechanizmus patrauklesnius, ypač besivystančioms šalims, nes vis daugiau šių šalių svarsto galimybę priimti branduolinės energetikos programas.

Pranešime teisingai pabrėžiama Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutarties ratifikavimo svarba. ES teikia didelę reikšmę tolesniam šios sutarties ratifikavimui ir sieks įgyvendinti šį tikslą. Pirmininkaujanti valstybė vadovavo aukšto lygio vizitams į devynias šalis, kurios turi ratifikuoti sutartį, kad ji įsigaliotų. Mes ruošiamės sėkmingai konferencijai, kuri bus surengta 2009 m. rugsėjo mėn. Niujorke pagal Sutarties 14 straipsnį, kad būtų išreikšta parama įsigaliojančiai sutarčiai. ES svariai prisideda prie sutarties kontrolės sistemos plėtros ir taip stiprina sutarties būsimos patikros sistemos patikimumą. Taip pat manome, kad būtų labai naudinga mėginti pradėti derybas dėl patikimos Daliųjų medžiagų mažinimo sutarties.

Didelių vilčių teikia neseniai JAV pademonstruotas teigiamas požiūris į Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutartį ir Daliųjų medžiagų mažinimo sutartį bei branduolinį nusiginklavimą. Nuoširdžiai tikime, kad šis požiūris leis artimoje ateityje imtis tam tikrų labai konkrečių priemonių. Apskritai ši nauja galimybė gali atlikti svarbų vaidmenį nukreipiant BGNS persvarstymo procesą tinkama linkme.

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, masinio naikinimo ginklų platinimas pastaraisiais metais tapo rimtu iššūkiu ir tarptautinė bendruomenė turi būti tinkamai pasiruošusi pasitikti šiuos iššūkius bei ryžtingai su jais kovoti.

Mūsų nuomone, tam tikra pažanga derybose dėl Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties (BGNS), pastebima atėjus į valdžią naujai JAV vyriausybei, ir teigiami poslinkiai Rusijos ir JAV santykiuose ginklavimosi apribojimo klausimu turėtų paruošti kelią spartesniam branduolinių ginklų problemų sprendimui.

Europos Sąjungos nuomone, BGNS pagrįsta trimis ramsčiais: ginklų neplatinimo, nusiginklavimo ir branduolinės energijos vartojimo taikiems tikslams. A. Beer pranešimas dėl branduolinių ginklų neplatinimo suteikia man gerą progą apibūdinti Bendrijos pareigas ir veiksmus remiantis šiais trimis ramsčiais.

Pagal Euratomo sutartį Komisija yra atsakinga už tai, kad skylančios branduolinės medžiagos, pvz., plutonis, uranas ir toris, nebūtų naudojamos ne pagal numatytą paskirtį, kurią deklaravo Bendrijos naudotojai, pvz., branduolinės pramonės atstovai arba tyrimų centrai ir medicinos institutai.

Komisija šiuo metu rengia veiksmų planą kovai su cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio terorizmo grėsmėmis. Ši strategija ir rekomendacijos dėl tolesnio saugos ir saugumo kultūros stiprinimo 27 valstybėse narėse bus pateikta šių metų viduryje. Be to, dar viena svarbi mūsų masinio naikinimo ginklų prevencijos politikos sudedamoji dalis yra ES eksporto kontrolės sistema.

Komisijos veikla, susijusi su ginklų neplatiniu ir nusiginklavimu, neapsiriboja Europos Sąjungos sienomis. Nauja stabilumo priemonė ir Branduolinio saugumo priemonė, kurioms kartu finansinėje perspektyvoje numatyta beveik 1 mlrd. EUR, suteikia Komisijai galimybę artimiausiais metais padidinti savo pasaulinį įnašą, susijusį su ginklų neplatiniu, skatinant saugą ir saugumą visame pasaulyje.

Bendruomenės priemonėmis siekiama parengti išsamias programas dėl grėsmės sumažinimo, kurios suteiktų trečiosioms šalims plačias bendradarbiavimo galimybes eksporto kontrolės, sienų kontrolės, jūros taikinių sekimo, mokslininkų perorientavimo, biomokslų ir branduolinio saugumo srityse. Nuoseklių programų nuostatos turi visiškai atitikti 2002 m. nustatytus G8 valstybių visuotinės partnerystės tikslus, pagal kuriuos Komisija įsipareigojo per dešimt metų (2002–2013 m. laikotarpiu) skirti 1 mlrd. EUR.

Pagaliau, taip pat turėtų būti skatinamos iniciatyvos kurti naują civilinio branduolinio bendradarbiavimo modelį, kad šalys galėtų turėti galimybę naudotis branduoline energija neaugant branduolinių ginklų platinimo pavojui. TATENA tarptautinis branduolinio kuro bankas, kuriam Komisija planuoja skirti 20 mln. EUR, būtų žingsnis teisinga kryptimi, su sąlyga, kad galėsime logiškai pagrįsti, kuo remiasi ši programa.

Baigdamas noriu pasakyti, kad Komisija atkakliai dirba stiprindama visus tris Neplatavimo sutarties ramsčius, be to, šis laikotarpis bei tarptautinis klimatas yra palankūs siekiant rimtai keisti branduolinių klausimų sprendimo būdą. Komisija pasirengusi bendradarbiauti su kitais ir pasinaudoti didelėmis mums iškilusiomis galimybėmis bei siekti sukurti saugesnį pasaulį.

Josef Zieleniec, PPE-DE frakcijos vardu. – (CS) Amerikos prezidento B. Obamos vardas šiandien bus visų lūpose, ypač turint mintyje jo balandžio 5 d. Prahoje pasakytą kalbą. Vis dėlto mūsų tikslas yra ne vertinti naujos JAV administracijos požiūrį, bet pateikti rekomendacijas Tarybai, kuri rengia ES poziciją dėl branduolinių ginklų neplatavimo režimo ateities. Į mūsų Parlamentą šioje diskusijoje bus žiūrima rimtai tik tuo atveju, jei jis parems aiškų ir visais aspektais realistišką sprendimą. Taigi mūsų politinės frakcijos pasiūlymas yra naudoti visus turimus tarptautinius instrumentus, o ne kurti naujus. Tai reikštų visų trijų glaudžiai susijusių Neplatavimo sutarties ramsčių, t. y. branduolinio nusiginklavimo, branduolinių ginklų neplatavimo ir taikaus bendradarbiavimo branduolinių technologijų srityje, sustiprinimą. Todėl svarbu palaikyti realistiškas nusiginklavimo iniciatyvas, kurios apimtų aiškias kontrolės ir patikros procedūras, taikomas egzistuojančių ginklų ir jų gamybos pajėgumams sunaikinti. Kalbant apie bendradarbiavimo vartojant branduolinę energiją taikiems tikslams ramsčio stiprinimą, mes taip pat visiškai palaikome urano sodrinimo ciklo internacionalizavimą, ypač sukuriant Tarptautinį branduolinio kuro banką.

Džiaugiuosi, kad balsavimo komitete rezultatai aiškiai atspindi mūsų poziciją. Esu įsitikinęs, kad po prezidento B. Obamos kalbos neįvyks nieko, kas galėtų pakeisti komiteto išvadą. JAV prezidentas patvirtino, kad mūsų laukia ilgas kelias, kuris pareikalaus daugiau realizmo, nei naivumo, ir kad nėra nieko svarbiau už konkrečius, realius žingsnius. Tačiau derybose su nauja Amerikos administracija mes susiduriame su svarbia ir kartu sunkia užduotimi. Mes turime primygtinai reikalauti, kad nebūtų to, jog sprendimus šiais klausimais priimtų tik didžiosios branduolinės valstybės, nepasitarusios su ES. Tai didelis iššūkis Europos diplomacijai.

Ana Maria Gomes, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti A. Beer su puikiu ir tinkamu laiku patektu pranešimu. Šie metai – branduolinių diskusijų metai. JAV rengiasi persvarstyti savo poziciją branduolinių ginklų klausimais, NATO persvarsto savo strateginę koncepciją, o pasaulis ruošiasi 2010 m. BGNS persvarstymo konferencijai.

Visa tai vyksta ypatingomis aplinkybėmis. JAV vadovauja prezidentas Barackas Obama, kuris palaiko pasaulio be branduolinių ginklų viziją. Tokiu metu negalima būgštauti ar dvejoti. Rinkėjai nesuprastų, jei Parlamentas parengtų pranešimą dėl SBGN, kuris būtų mažiau ambicingas nei JAV dabartinės administracijos.

Žinoma, JAV vadovavimas šiuo klausimu yra sveikintinas. Galų gale, JAV ir Rusija neabejotinai turi didžiausią branduolinio ginklo potencialą pasaulyje. Visgi Europa negali būti pasyvi Maskvai ir Vašingtonui svarstant strateginę ateitį. Mes turime pateikti savų idėjų dėl BGNS, grindžiamos griežta neplatavimo ir nusiginklavimo darbotvarkių pusiausvyra. Apie tai ir kalbama šiame pranešime ir Socialistų frakcijos pasiūlytuose pakeitimuose.

Kodėl nepalaikius Pavyzdinės branduolinių ginklų konvencijos bei Hirošimos ir Nagasakio protokolo, kuriuos remia pasaulio pilietinės organizacijos ir politiniai lyderiai? Mūsų, kaip parlamentarų, uždavinys, nepaisant vykdomosios valdžios svorio ir apribojimų, parodyti mūsų vyriausybėms, taigi ir Tarybai, kryptį šioje srityje. Tikiuosi, kad Rūmai palaikys PSE pakeitimų pasiūlymus.

Janusz Onyszkiewicz, ALDE frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, tam tikra prasme paradoksalu, jog branduoliniai ginklai gerokai prisidėjo prie to, kad Šaltasis karas nevirto Trečiuoju pasauliniu karu. Taip įvyko dėl abiejų pusių įsitikinimo, jog branduolinių ginklų panaudojimas visiškai sunaikintų jas abi.

Šiandien padėtis kitokia. Žinoma, branduoliniai ginklai neturėtų būti vertinami tokiu būdu, bet turėtume įsisąmoninti, kad daug šalių laiko branduolinius ginklus nepaprastai svarbiu dalyku. Vienoms šalims branduoliniai ginklai yra galios simbolis, kitoms, pvz., Izraeliui, – kraštutinė atgrasymo priemonė, o trečios jais kompensuoja trūkumus tradicinės ginkluotės srityje.

Atsižvelgiant į tai branduolinis nusiginklavimas, kurio mes, žinoma, turėtume siekti, negali būti spartus procesas, ir prezidentas B. Obama tai labai gerai supranta. Svarbiausias dalykas šiuo metu yra branduolinių ginklų neplatrinimas, ir mes turime suvokti pavojų, keliamą tam tikrų grupių. O. Bin Laden labai aiškiai tai parodė pareikšdamas, kad masinio naikinimo ginklų išsigijimas yra religinė pareiga. Neplatrinimas yra pagrindinis klausimas.

Rebecca Harms, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, programa, kuri sudarė sąlygas Irakui, Iranui ir Šiaurės Korėjai įsigyti branduolinę technologiją, vadinosi „Atomai taikai“ (angl. *Atoms for Peace*). Šioje programoje dalyvavo ir Rytų, ir Vakarų šalys. Mes matome, kokie jos rezultatai buvo Irake: remiantis prielaida, kad Irake, naudojantis technologijomis, skirtomis civiliniams tikslams, vykdomas branduolinis ginklavinimas, buvo pradėtas baisus karas. Kuo tai baigsis Irane, šiandien pasakyti negaliu. Korėja pasitraukė iš branduolinio ginklo neplatrinimo bendruomenės.

Tą pačią savaitę, kurią Šiaurės Korėja agresyviai paskelbė savo naujus planus ir iš šalies galutinai išsiuntė TATENA, TATENA, savo ruožtu, paskelbė, kad ji norėtų pradėti naujas derybas su 30–50 besivystančių šalių dėl civilinės ginkluotės (tai vadinama įrenginiais, bet aš vadinu ginkluote). Tai – mirtinas ratas. Jei nenutrauksime civilinės ginkluotės, negalėsime sutramdyti branduolinių technologijų, įskaitant karinę, plitimo.

Tobias Pflüger, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, atėjo laikas pagaliau pasaulyje nutraukti branduolinį ginklavinimą ir įgyvendinti Neplatrinimo sutartyje, ypač jos 6 straipsnyje, numatytą įpareigojimą dėl nusiginklavimo. Naujasis JAV prezidentas Barack Obama pareiškė, kad pritaria branduoliniam nusiginklavimui. Dabar veiksmų ir konkrečių žingsnių dėl branduolinio nusiginklavimo turi imtis Europos Sąjungos vyriausybės.

Tai reiškia, kad Didžioji Britanija ir Prancūzija turi ne modernizuoti atominis ginklus, o nusiginkluoti. Tai taip pat reiškia, kad savo dalyvavimą turi nutraukti Vokietija, t. y. iš Europos, pvz., iš Biuchelio Reinlando-Pfalco žemėje, turi būti atitraukti JAV branduoliniai ginklai. Europos Parlamento dauguma, taip pat sprendimą priėmusi Užsienio reikalų komiteto dauguma, neturėtų švaistyti laiko balsuodama už šakėmis vandenyje rašytus pranešimus, o išsaugoti konkrečius reikalavimus dėl nusiginklavimo, kurie iš pat pradžių buvo įtraukti į pranešimą. Man susidarė įspūdis, kad Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija vis dar gyvena praeityje. Būtina griežtinti SBGN nuostatas dėl nusiginklavimo, ir būtent už tai turime rytoj balsuoti.

Philip Claeys (NI). – (NL) A. Beer pranešime kalbama labai bendromis sąvokomis, ir tai iš dalies suprantama, nes Neplatrinimo sutartis yra bereikšmė, jei jos laikosi ir ją įgyvendina ne visos valstybės. Kita vertus, vis dėlto manau, kad pranešime galėjo būti aiškiau paminėti du ypatingi Šiaurės Korėjos ir Irano atvejai, nes akivaizdu, jog didžiausią grėsmę kelia šios valstybės.

Europos Sąjunga kartu su kitomis tarptautinėmis institucijomis, pvz., NATO ir, jei įmanoma, Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, turi aiškiai pareikšti totalitariniams režimams, pvz., Šiaurės Korėjos ir Irano, kad tolesnis branduolinių ginklų kūrimas negali būti toleruojamas. Šiuo atžvilgiu nepaprastai svarbu, kad Rusija ir Kinija būtų aktyviai raginamos, prireikus ir taikant neigiamas priemones, visiškai nutraukti bet kokią bendradarbiavimą su tomis šalimis branduolinių ginklų kūrimo srityje. Jei nepavyks priversti Šiaurės Korėją ir Iraną pakeisti pozicijas, jie bet koku atveju turės būti atkirti nuo visų galimų šaltinių, kurie jiems galėtų padėti kurti branduolinius ginklus.

Karl von Wogau (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, žlugus Tarybų Sąjungai daug kas įsivaizdavo, kad kartu baigsis ir bauginimai branduoliniu ginklu, tačiau vietoj buvusių bauginimų pasaulio mastu prasidėjo bauginimai regioniniu lygmeniu – pakanka paminėti Iraną, Šiaurės Korėją, Indiją ir Pakistaną. Deja, tam negalėjo užkirsti kelio net SBGN. Visgi tikrasis pavojus yra tai, kad branduolinius ginklus galėtų įsigyti teroristai ar nusikaltėliai arba neatsakingi režimai.

H. Kissingerio ir M. Shultzo iniciatyva ir B. Obamos kalba Prahoje dabar suteikė naują impulsą šiam klausimui. Tai nepaprastai svarbu. Aiškėja, kad šiuo metu net branduolinės valstybės yra pasirengusios mažinti savo arsenalą, ir būtent tai buvo nauja mintis prezidento B. Obamos pareiškimė. Svarbu, kad Europa dabar kalbėtų vienu balsu, kad Europa, jos branduolinės ir kitos valstybės kalbėtų vienu balsu.

Pirmasis žingsnis žengiant šiuo keliu yra tai, kad J. Solana veda derybas su Iranu visų Europos šalių ir kai kurių kitų šalių, esančių už Europos ribų, vardu. Manau, turėsime toliau tuo pasinaudoti. Šiame kelyje neturėtume laukti jokių greitų stebuklų, kaip tai daro A. Beer, bet jeigu šiandien turime galimybę iš tikrųjų palaipsniui mažinti šią grėsmę, privalome ją pasinaudoti.

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau jums padėkoti už puikią diskusiją. Kaip sakiau diskusijos pradžioje, Neplatinimo sutarties ir ginklavimosi mažinimo proceso istorijoje įvyko persilaužimas. Norėčiau padėkoti visiems, išsakyusiems savo pastabas. Norėčiau išreikšti visišką pritirimą idėjai dėl patikimų, konkrečių ir realių žingsnių šioje srityje, kurią aptarė J. Zielieniec, ir taip pat paremti J. Onyszkiewiczų, kuris pareiškė, kad nusiginklavimas yra lėtas procesas, taigi svarbiausia stiprinti būtent šias realistiškas priemones. Kartu sutinku, kad labai svarbu atkreipti dėmesį į piktnaudžiavimus programa, skirta daliųjų medžiagų gamybai taikiems tikslams, kaip pabrėžė R. Harms. Taip pat pritariu P. Claeyssui, kad būtina imtis labai griežtų veiksmų prieš šalis, kurios piktnaudžiauja programa pasinaudodamos ja ginklavimuisi. Be to, norėčiau pabrėžti, kad ES ir toliau dalyvaus SBGN persvarstymuose ir aktyviai prisidės prie viso proceso sėkmės.

Parengiamajame posėdyje, kuris vyks Niujorke gegužės mėn., ES pateiks konkrečius pasiūlymus dėl 2010 m. SBGN persvarstymo konferencijos būsimos darbotvarkės, kuri apimtų visus tris sutarties ramsčius. Savo pasiūlymus pateiksime bendrų pareiškimų, liečiančių skirtingus ramsčius, forma ir darbo dokumentų forma. Ruošdamasi persvarstymo konferencijai, kuri vyks 2010 m., Taryba ketina parengti persvarstyti ir atnaujintą bendrąją poziciją. ES stengsis, kad būtų pasiekti geri rezultatai, ir prieš Parengiamojo komiteto posėdį bendradarbiaus su pagrindiniais partneriais siekdama užtikrinti plačią paramą mūsų tikslams.

Tuo pat metu turime pasinaudoti naujomis galimybėmis branduolinio nusiginklavimo srityje, ir ES yra pasiryžusi nebūti pasyvi stebėtoja. Į ES įeina valstybės narės, turinčios branduolinių ginklų, valstybės narės, neturinčios šių ginklų, valstybės narės, vartojančios branduolinę energiją, ir valstybės narės, nepritariančios branduolinės energijos vartojimui. Visa ES gali atlikti svarbų vaidmenį, ir ji nutarusi tai padaryti. Taryba yra nusprendusi reguliariai informuoti Europos Parlamentą apie raidą, susijusią su Parengiamojo komiteto diskusijų rezultatais ir kitais rengimosi kitų metų konferencijai klausimais.

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems, dalyvavusiems konstruktyvioje šiandienos diskusijoje. Tai tikrai labai svarbi tema. Komisija ir toliau palaikys BGN sutartį užtikrindama, kad būtų tinkamai naudojamos daliosios branduolinės medžiagos pagal Euratomo sutartį.

Komisija siekia užkirsti kelią teroristų mėginimams įsigyti cheminių, radiologinių ir branduolinių medžiagų griežtindama Bendrijos dvejopo naudojimo medžiagų eksporto kontrolės režimą, remdama TATENA pastangas apsaugoti pažeidžiamas branduolines medžiagas ir kovoti su branduoline kontrabanda (kuri yra labai svarbi problema), skatinti branduolinį saugumą bei saugumo kultūrą pasaulio mastu panaudojant didelius išteklius, skiriamus pagal stabilumo ir branduolinio saugumo priemones.

Tikiuosi tolesnio bendradarbiavimo su Parlamentu smulkiau svarstant šiuos tikslus, taip pat bendradarbiavimo ateityje.

Angelika Beer, *pranešėja*. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, čia vykstanti diskusija nėra ideologinė diskusija. Po karinių intervencijų į Iraką, Afganistaną ir kitus regionus, kurioms vadovavo amerikiečiai, atsidūrėme vis dažnesnių krizių eroje ir vargiai buvo galima tikėtis ar svajoti apie perspektyvą apskirtai kalbėtis branduolinio nusiginklavimo klausimais. Dabar atsirado unikali proga. Nežinau, ar ilgai ši proga išliks, bet mūsų pareiga suteikti galimybę ateinančioms kartoms gyventi taikiame pasaulyje.

Viena iš prielaidų, kurios užtikrintų sėkmę Komisijos nario O. Rehno išvardytose srityse, yra ta, kad neturime pritarti dvigubiams standartams pačioje ES. Tai reiškia, kad ir mes, europiečiai, esame įpareigoti vėl pradėti branduolinį nusiginklavimą. Ar prisimenate mūsų diskusiją praeitų metų gruodžio mėn., kurioje dalyvavo Javier Solana, kai mes diskutavome apie saugumo strategijos persvarstymą? Jis kaip vieną didžiausių pavojų įvardijo masinio naikinimo ginklų plitimą, ir šiuose Rūmuose jam buvo pritarta.

Todėl kreipiuosi į jus dar kartą. Pažvelkite dar kartą į tris pakeitimus, kuriuos pasiūlė Europos Parlamento Socialistų frakcija ir Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas siekdami pradėti nusiginklavimo ir kontrolės

procesą bei sudaryti sąlygas naudotis kitomis priemonėmis, pvz., Branduolinių ginklų konvencija, kurios papildytų SBN. Pagalvokite dar kartą, ar negalėtumėte už juos balsuoti, nes priėmus PPE pasiūlytą pakeitimą mano frakcija už šį pranešimą balsuoti negalėtų.

Baigdama norėčiau padėkoti tarptautinėms organizacijoms „Merai taikai“, IPPNW ir ICAN. ICAN jau ilgą laiką, dar prieš išrenkant B. Obamą, vykdo tarptautinę kampaniją už branduolinių ginklų panaikinimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks penktadienį, 2009 m. balandžio 24 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šiame pasiūlyme dėl Europos Parlamento rekomendacijos, nepaisant kai kurių teigiamų jo pusių, trūksta esminių reikalavimų dėl branduolinio nusiginklavimo, nes jame dėmesys sutelkiamas tik į ginklų neplatšinimą.

Privalu ir būtina sukurti visą programą, kuri užkirstų kelią branduolinių ginklų naudojimui ir gamybai, skatintų visišką ir galutinį jų išmontavimą, zonų be šių ginklų kūrimą, derybų dėl branduolinio nusiginklavimo atnaujinimą ir griežtą Branduolinių ginklų neplatšinimo sutarties taikymą, įskaitant dabartinėse branduolinėse valstybėse.

Mums reikalinga branduolinio nusiginklavimo programa, kurią įgyvendinant būtų demilitarizuoti tarptautiniai santykiai, užtikrinta pagarba Jungtinių Tautų Chartijai, panaikintas kolonializmas, laikomasi nesikišimo ir taikaus tarptautinių konfliktų sprendimo principų.

Mums reikalinga programa, kur būtų reikalaujama: demilitarizuoti kosminę erdvę; mažinti tradicinę ginkluotę ir karines išlaidas (o ne jas didinti, kaip siūlė JAV administracija paskutiniame NATO aukščiausiojo lygio susitikime); panaikinti užsienio karines bazes; atsisakyti militarizuoti Europos Sąjungą ir paversti ją politiniu kariniu bloku; įtvirtinti NATO pavaldumą JT saugumo klausimais; ir išformuoti politinius ir karinius blokus.

18. Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencija – Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencija – Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencija (fakultatyvus protokolas) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl:

– Tarybos pareiškimo dėl Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos;

– R. Jelevos pranešimo (A6–0229/2009) Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos priėmimo [COM(2008)0530 – C6–0116/2009 – 2008/0170(CNS)];

– R. Jelevos pranešimo (A6–0230/2009) Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo priėmimo [COM(2008)0530 – C6–0117/2009 – 2008/0171(CNS)].

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai Rumianai Jelevai už du puikius jos parengtus pranešimus. Tikiuosi, kad mano pastabos ir išvados dėl pranešimų bus gana trumpos.

2007 m. birželio 11 d. pirmajame neoficialiame ministrų susitikime neigaliųjų klausimu Taryba priėmė aiškią poziciją, kuria palaikoma JT žmonių su negalia teisių konvencija. Šiame susitikime Taryba pritarė JT Konvencijai kaip pagrindinei priemonei skatinant, saugant ir tinkamai įgyvendinant visų asmenų su negalia žmogaus teises ir pagrindines laisves. Kartu ministrai išipareigojo toliau plėtoti atitinkamas politikos kryptis, kad būtų užtikrintas visiškas konvencijos įgyvendinimas. Jie prašė į Komisiją garantuoti, kad nauji prioritetai Europos veiksmų plane dėl neigalių asmenų prisidėtų veiksmingai įgyvendinant JT konvenciją.

2007 m. gruodžio mėn. sprendime dėl veiksmų, susijusių su Europos lygių galimybių metais (2007 m.), Taryba paragino Komisiją ir valstybes nares, remiantis jų atitinkamais įgaliojimais, tęsti JT konvencijos pasirašymo ir ratifikavimo procesą. 2008 m. kovo 10 d. Taryba priėmė sprendimą dėl žmonių su negalia padėties Europos Sąjungoje. Sprendime Taryba paragino valstybes nares ir Komisiją, remiantis atitinkamais jų įgaliojimais, užtikrinti, kad asmenys su negalia galėtų naudotis visomis žmogaus teisėmis. Tai reiškia, kad

jos turi pasirašyti, ratifikuoti ir įgyvendinti JT konvenciją, remdamosi bendrais Europos sprendimais, t. y. šios konvencijos įgyvendinimo valdymo ir koordinavimo metodu. Vėliau Komisija Tarybai pateikė pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl JT konvencijos dėl asmenų su fizine negalia teisių pasirašymo Europos bendrijos vardu. Praeitų metų pabaigoje buvo pradėtas šio pasiūlymo persvarstymas, ir Taryba jį vis dar nagrinėja.

Ponios ir ponai, kaip pabrėžta pranešime, kyla daug svarbių klausimų, susijusių su kompetencija, ir šiuos klausimus Taryba dar turi aptarti. Tačiau pirmininkaujanti valstybė įsipareigojo pasistengti ir kuo greičiau užbaigti derybas, kad Bendrija greitai pasirašytų šią konvenciją. Norėčiau padėkoti Parlamentui už parodytą susidomėjimą šia tema. Pirmininkaujanti valstybė informuos jus apie derybų, vykstančių Taryboje, pažangą.

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, Neigaliųjų teisių konvencija yra pirma žmogaus teisių konvencija, kurią Europos bendrija pasirašė kartu su savo valstybėmis narėmis. Tai buvo būtinas žingsnis siekiant visapusiškai įgyvendinti konvenciją Europos Sąjungoje, taip pat ir Europos bendrijos kompetencijai priklausančiose politikos srityse.

Konvencija ir jos fakultatyvus protokolai įsigaliojo prieš metus, 2008 m. gegužės 3 d.; dabar svarbu, kad juos greitai pasirašytų valstybės narės ir Bendrija. Septynios valstybės narės tai jau padarė.

Noriu padėkoti Parlamentui ir ypač pranešėjai R. Jelevai už tai, kad jie palaikė Europos bendrijos išvadą dėl šios JT neigaliųjų teisių konvencijos ir jos fakultatyvaus protokolo. Džiaugiuosi matydamas, kad Parlamentas gali pritarti abiem pasiūlymams.

Kadangi kompetencija, susijusi su JT konvencijos ir fakultatyvaus protokolo įgyvendinimu, paskirstyta Bendrijai ir jos valstybėms narėms, taigi konvencija yra privaloma ES institucijoms, džiaugiuosi matydamas, kad jos pasirašiusios dirbti kartu siekdamos užtikrinti tinkamą jos įgyvendinimą.

Konvencijos tikslai yra labai svarbūs siekiant palengvinti mūsų neigalių bendrapiliečių gyvenimą, pagerinti tam tikrų nuostatų, priklausančių Bendrijos kompetencijai, nuoseklią teisinę interpretaciją ir garantuoti vienodą minimalią asmenų su negalia teisių apsaugą visoje Europos Sąjungą atsižvelgiant į įsipareigojimą, kylančią iš JT konvencijos.

Mes turime veikti drauge, kad apsaugotume asmenų su negalia žmogaus teises. Veiksmingas JT konvencijos įgyvendinimas kaip tik ir padės vykdyti šį uždavinį. Tikiuosi mūsų bendradarbiavimo siekiant bendro tikslo.

Rumiana Jeleva, *pranešėja*. – (BG) Gerb. ministre, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, šiandien mums svarstant Europos Parlamento pranešimus dėl JT neigaliųjų teisių konvencijos, jos fakultatyvaus protokolo ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą dėl šių dviejų dokumentų, norėčiau jums priminti, kad neigalūs žmonės sudaro daugiau kaip 10 proc. Europos Sąjungos ir pasaulio gyventojų. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, šis procentinė dalis dėl augančio Žemės gyventojų skaičiaus, pažangos medicinos srityje ir pasaulinės senėjimo tendencijos vis didėja.

Konvencija, kurią šiandien svarstome, yra pirma JT žmogaus teisių konvencija, kuri atvira Europos bendrijai pasirašyti ar oficialiai patvirtinti. Taigi tai taip pat precedento neturintis pirmasis žingsnis Europos Parlamento veikloje. Konvencijos tikslas yra įtvirtinti, ginti ir užtikrinti visų neigaliųjų galimybę visapusiškai ir lygiateisiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą šių asmenų prigimtiniam orumui.

Nepaprastai džiaugiuosi, kad diskusijos Užimtumo ir socialinių reikalų komitete vyko geranoriško bendradarbiavimo dvasia. Manau, jog labai svarbu, kad aš ir mano kolegos mūsų komitete nusprendėme pasakyti šiek tiek daugiau nei trumpą „taip“ palaikant pranešimus dėl JT konvencijos ir jos protokolo, ir parengėme pasiūlymą dėl sprendimo.

Gerb. kolegos, Europos Parlamentas visada nuosekliai rėmė visas Bendrijos pastangas rengiant ir įgyvendinant teisės aktus dėl lygių galimybių ir žmonių su negalia nediskriminavimo bei užtikrinant tų aktų vykdymą. Kai iškyla neigaliųjų klausimas, mūsų politiniai nesutarimai kalbant apie galutinį tikslą, t. y. aukštesnės gyvenimo kokybės ir darbo vietų užtikrinimą, išnyksta. Be abejo, yra skirtingų nuomonių dėl būdo, kuriuo galime siekti mūsų tikslo, bet beveik vieningai priimtu sprendimu (tik vienas balsas nebuvo už) Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas įrodė, kad siekiant jautrių, ilgalaikių ir tvarių sprendimų šie nuomonių skirtumai dėl būdo turi būti įveikti.

Gerb. kolegos, manau, kad mūsų sprendimai, Europos Parlamento sprendimai, yra nepaprastai svarbūs neigaliesiems Europos Sąjungoje. Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, jog kompetencija, susijusi su JT konvencijos ir fakultatyvaus protokolo įgyvendinimu, paskirstyta Bendrijai ir jos valstybėms narėms.

Fakultatyvusio protokolo įgyvendinimas yra svarbus žingsnis atveriant galimybę asmenims (ar jų grupėms) teikti skundus JT neigaliųjų komitetui dėl bet kokio jų teisių, kurias užtikrina konvencija, pažeidimo. Svarbu pabrėžti, kad šia galimybe bus galima pasinaudoti tik išnaudojus visas nacionalines teisinės gynybos priemones.

Kaip pasakytą pranešime dėl fakultatyvusio protokolo, reikalausime, kad Europos Komisija ir valstybės narės kas trejus metus informuotų mus apie fakultatyvusio protokolo įgyvendinimą atsižvelgiant į atitinkamas jų kompetencijos sritis. Manau, kad Europos Parlamentas, kaip vienintelė Europos institucija, kurios narius tiesiogiai renka ES piliečiai, turi teisę ir didžiausią atsakomybę už tai, kad būtų gerbiamos visų jos piliečių teisės.

Noriu pabrėžti, kad 2008 m. pabaigoje mums pradėjus rengti dokumentus JT konvenciją ir fakultatyvų protokolą buvo ratifikavusios tik keturios valstybės narės – Austrija, Ispanija, Slovėnija ir Vengrija, o nuo tada tai padarė dar trys – Švedija, Vokietija ir Italija.

Manau, kad šiandienos diskusija ir, tikiuosi, rytdienos balsavimas už pranešimus padės mums vienu šūviu nušauti du zuikius: mes pritarsime Komisijos pasiūlymams dėl Tarybos sprendimų ir pasiūsysime valstybėms narėms teigiamą, padrąsinamą signalą tęsti ratifikavimo ir (arba) prisijungimo procesą.

Baigdama norėčiau dar kartą padėkoti visiems kolegoms, kurie dalyvavo rengiant pranešimus ir pasiūlymą dėl sprendimo. Taip pat norėčiau padėkoti savo kolegoms iš Europos Komisijos už naudingą bendradarbiavimą ir neigaliųjų organizacijų atstovams už jų pateiktus pasiūlymus.

Hiltrud Breyer, *Moteryų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonės referentė*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, neigalios moterys ir mergaitės patiria daugybės formų diskriminaciją, ir neigalumas neabejotinai turi su lytimi susijusius aspektus. Turime siekti, kad neigalios moterys ir mergaitės taptų labiau matomos ir, svarbiausia, užtikrinti, kad į jas būtų atkreiptas didesnis dėmesys ES lygmeniu.

2007 m. Europos Parlamento rezoliucija dėl neigaliųjų moterų padėties leido man suprasti keletą labai svarbių dalykų. Į specifinę moterų ir mergaičių padėtį turi būti visiškai atsižvelgta ir įgyvendinant JT konvenciją. Deja, iki šiol JT konvenciją ir jos protokolą ratifikavo tik keturios ES valstybės narės. Į ES politiką dėl neigaliųjų reikia įtraukti lyčių lygybės aspektą, ypač siekiant užtikrinti teisę į darbą, integravimą darbovietėje, švietimą ir nediskriminavimą.

Didžiausia problema yra smurtas, ir jam turime labai aiškiai parodyti raudoną kortelę. Neigaliosioms moterims ir mergaitėms tiek namuose, tiek kitoje aplinkoje kyla labai didelis smurto pavojus, įskaitant seksualinę prievartą. Dažnai jų teisė į seksualumą ir motiškumą yra suvaržyta arba joms atliekami priverstiniai abortai ir sterilizacija. Todėl valstybės narės turi priimti teisės aktus, kad apsaugotų jas nuo smurto ir užtikrintų geresnę pagalbą aukoms.

(Pirmininkas nutraukia kalbėtoją)

Rovana Plumb, *PSE frakcijos vardu*. – (RO) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. ministre, pirmiausia norėčiau padėkoti savo kolegei R. Jelevai už veiksmingą bendradarbiavimą rengiant šį pranešimą, taip pat kitiems Parlamento nariams ir neigaliųjų organizacijoms.

Norėčiau pabrėžti, kad turime užtikrinti aiškią pažeidžiamų grupių apsaugą, tuo labiau, kad mūsų diskusija vyksta tokiu metu, kai juntamas ekonomikos krizės poveikis.

Norėčiau pažymėti, kad Europos Sąjunga skatina aktyvią neigaliųjų įtrauktį ir jų visapusišką dalyvavimą visuomenės gyvenime. Šis požiūris yra JT neigaliųjų teisių konvencijos pagrindas. Todėl raginame Europos Sąjungos valstybes nares skubiai ratifikuoti šiuos tarptautinius dokumentus, taip pat raginame neigaliuosius ir jiems atstovaujančias organizacijas aktyviai dalyvauti šių dokumentų laikymosi stebėsenos ir įgyvendinimo procese. Be to, primygtinai raginame valstybes nares ir Bendrijos vykdomąją valdžią užtikrinti nevaržomą prieigą ir platinimą....

(Pirmininkas nutraukia kalbėtoją)

Elizabeth Lynne, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai už jos bendradarbiavimą priimant šį pranešimą Užimtumo ir socialinių reikalų komitete. Kaip žinote, 2003 m. aš, kaip Europos Parlamento pranešėja, jo vardu rengiau pranešimą dėl JT konvencijos, kuri tuo metu buvo rengiama.

Nuo to laiko konvencija, kuri, mano nuomone, yra istorinė, tapo teisiškai privaloma. Tai labai svarbus įvykis, bet noriu pakartoti tai, ką sakiau 2003 m. Jei ES siekia įrodyti, kad yra verta pasitikėjimo šioje diskusijoje, ji

turi parodyti pavyzdį. Tarptautiniai žmogaus teisių susitarimai yra visiškai nenaudingi, jei šalys jų nepasirašo, neratifikuoja ir neįgyvendina. Taip, visos valstybės narės pasirašė konvenciją, bet ne visos pasirašė protokolą. Dauguma jų konvencijos neratifikavo ir, žinoma, neįgyvendino, nors to reikalavome daugybėje Parlamento pranešimų.

Pavyzdžiui, Jungtinės Karalystės vyriausybė – mano šalies vyriausybė – vėl praleido savo pačios nustatytą JT konvencijos ratifikavimo, kuris buvo numatytas 2008 m., terminą; tai – didžiulė negarbė. Mano nuomone, tai gėdinga. Norėčiau, kad Komisija ir Parlamentas toliau darytų spaudimą valstybėms narėms, kad jos ratifikuotų ir įgyvendintų šiuos dokumentus. Ši konvencija gali suteikti teisių milijonams ES neigaliųjų. Dabar turime dėti visas pastangas, kad ją įgyvendintume.

Elisabeth Schroedter, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, ši JT konvencija neigaliams asmenims tarptautiniu mastu užtikrins teisę į apsaugą ir jų prigimtinio orumo pripažinimą bei visapusišką dalyvavimą visuomenės gyvenime. Dėl to labai svarbu, kad vėliausiai iki Tarptautinės neigaliųjų dienos Taryba pateiktų Jungtinėms Tautoms konvencijos ratifikavimo aktą.

Kartu raginame visas valstybes nars ratifikuoti fakultatyvų protokolą, kad dėl JT konvencijos pažeidimų būtų galima kreiptis į tarptautinį komitetą. Kaip tai svarbu, galiu parodyti pateikdama pavyzdį iš savo šalies. Iki šiol neigaliesiems neužtikrintos lygios švietimo galimybės. Tik 15 proc. neigalių vaikų integruoti mokyklų sistemoje. Neigaliųjų reikalavimai dėl galimybės pasinaudoti savo teisėmis mano šalyje apeinami pasinaudojant vertimo triukais. Todėl turime protestuoti prieš tai, kad tokie dalykai vyksta, ir ateityje užtikrinti visapusi neigaliųjų dalyvavimą visuomenės gyvenime visose ES valstybėse narėse.

Richard Howitt (PSE). – Gerb. pirmininke, labai didžiuojuosi, kad 2001 m. dalyvavau pradedant kampaniją dėl JT konvencijos „Sadler's Wells“ teatre. Labai didžiuojuosi, kad šios kadencijos Parlamento nariai suvaidino pagrindinį vaidmenį paremdami JT konvencijos kūrimą. Labai didžiuojuosi, kad kartu su Palamento žmogaus teisių pakomitečiu dalyvavau Žmogaus teisių komisijoje ir Taryboje Ženevoje siekdamas paveikti šį susitarimą. Labai didžiuojuosi, kad Europos Komisija ir Europos bendrija pirmą kartą pasirašė žmogaus teisių dokumentą. Labai didžiuojuosi, kad dėl šios konvencijos buvo greičiausiai susitarta Jungtinių Tautų istorijoje, bet labiausiai didžiuojuosi tuo, kad neigalieji ir neigaliųjų organizacijos visapusiškai dalyvavo ją svarstant ir priimant.

Šią savaitę pritardami ratifikavimui turėtume aiškiai pabrėžti tris dalykus. Pirma, tapdama aštuntuoju konvenciją ratifikuojančiu subjektu ES parodo valstybėms narėms, kad jos taip pat turėtų ją ratifikuoti ir įgyvendinti, įskaitant fakultatyvų protokolą.

Antra, Komisijos nary, mes ir Europos Komisija, kiekvienas pagal savo kompetenciją, turėtume įvertinti esamas politikos kryptis ir procedūras, kad įsitikintume, ar jos neprieštaruja Konvencijai, ir atitinkamai veiktume.

(Pirmininkas nutraukia kalbėtoją.)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Aš taip pat džiaugiuosi tuo, kad susirinkome čia aptarti Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos ir ją patvirtinti ir kartu paraginti valstybes nars taip pat atsižvelgti į jos fakultatyvų protokolą.

Tai – svarbus žingsnis ginant ir įgyvendinant neigaliųjų teises bei skatinant pagarbą jų orumui. Tačiau to, kad šalys pasirašė šią konvenciją ar net yra parengusios atsižvelgti į jos fakultatyvų protokolą, nepakanka. Dabar šios šalys taip pat turi JT konvenciją ratifikuoti ir būti parengusios kuo greičiau įgyvendinti ją ir jos protokolą.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, sutiksime, kad nors per praėjusius metus ir dešimtmečius ES darė didžiulę pažangą kovodama su neigaliųjų diskriminacija, padėtis vis dar nėra pakankamai gera. Šiandien ir kiekvieną dieną, šį mėnesį, šią savaitę, kaip tik šią dieną tūkstančiai, dešimtys tūkstančių, šimtai tūkstančių neigalių ES piliečių patiria diskriminaciją. Jie diskriminuojami darbo rinkoje, paslaugų ir transporto sektoriuose. Jie diskriminuojami, nes turi blogesnes galimybes naudotis viešosiomis paslaugomis, ir labai dažnai diskriminuojami dėl galimybių pasinaudoti net kai kuriomis svarbiausiomis viešosiomis paslaugomis, pvz., visų lygmenų švietimo paslaugomis. Esu visiškai tikras, kad sutiksime, jog svarbiausia problema, su kuria mes susiduriame šioje srityje, yra socialinė mūsų neigalių bendrapiliečių atskirtis. Siekiant su ja kovoti reikalingi įvairūs teisės aktai, kurie užkirstų kelią diskriminacijai, tačiau kartu taip pat reikalinga veikianti viešųjų paslaugų sistema, kuri būtų pagrindinė

priemonė ne tik mažinant socialinę atskirtį, bet ir stiprinant socialinę įtrauktį. Didžiausia problema, su kuria susiduria neįgalūs piliečiai, yra, be abejo, gerokai aukštesnis jų nedarbo lygis.

Visi suprantame, kad šiuo metu ES iškilus ekonominiams sunkumams labiausiai dėl blogėjančios padėties darbo rinkoje nukentčia būtent neįgalūs mūsų bendrapiliečiai. Jų užimtumo galimybės yra blogesnės nei klestėjimo laikotarpiu. Jų profesinio rengimo ir lavinimo struktūra labai dažnai blogesnė nei likusios gyventojų dalies, ir tai, žinoma, turi labai neigiamas pasekmes jų galimybėms įsitraukti į darbo rinką. Kaip teisingai pažymėjo gerb. E. Schroeder, jų galimybės mokytis, lankyti normalias mokyklas ir švietimo įstaigas labai dažnai yra gerokai prastesnės. Taip pat norėčiau pasakyti, kad esame gerai informuoti apie daugybės formų diskriminaciją, su kuria susiduria nemažai neįgaliųjų, kaip pažymėjo H. Breyer. Ir norėčiau pasakyti, kad JT konvencijoje, kurią svarstome, yra konkretus straipsnis, skirtas moterims, taigi joje įvairių formų diskriminacija nėra pamiršta. Šiuo metu, žinoma, turime pasveikinti septynias valstybes nares, kurios ratifikavo JT konvenciją. Jos davė pavyzdį kitoms valstybėms, kurios dar turi užbaigti procedūrą. Aiškus ponios E. Lynne raginimas paspartinti ratifikavimo procesą yra svarbus, bet, kita vertus, turime atsižvelgti į tai, kad ratifikavimas vykdomas pagal taisykles, kurių turi būti laikomasi, ir kad šios taisyklės įvairiose valstybėse narėse dažnai labai skiriasi; to reikia nepamiršti.

Taip pat norėčiau pritarti šiandien išgirstiems pareiškimams, pvz., R. Plumb, kuri pabrėžė svarbų vaidmenį, tenkantį savanoriško sektoriaus partneriams rengiant ir įgyvendinant politikos kryptis, susijusias su neįgaliaisiais, kuriomis stengiamasi mažinti jų diskriminaciją, socialinę atskirtį ir integruoti juos į visuomenę. Norėčiau tik pasakyti, kad Taryba šiam klausimui skyrė didelį dėmesį ir kad pirmininkaujanti valstybė ypač pabrėžia savanoriško sektoriaus partnerių dalyvavimą. Be to, laikydamiesi deviso „Europa be sienų“, į renginius, susijusius su šiuo klausimu, kvietėme visus neįgaliųjų atstovus. Nemažai neįgaliųjų organizacijų renginių finansavo pirmininkaujanti valstybė.

Norėčiau paminėti Europos neįgaliųjų forumo tarybos posėdį, vykusį Prahoje 2009 m. vasario 28 d. – kovo 1 d. Be to, šią savaitę buvo surengta tarptautinė konferencija „Europa be sienų“. Ją organizavo Čekijos neįgaliųjų nacionalinė taryba. Konferencija, surengta globojant pirmininkaujančiai valstybei, buvo vienas pirmininkaujančios valstybės renginių. Kaip jos dalyvis galiu patvirtinti, kad JT neįgaliųjų teisių konvencija buvo vienas svarbiausių konferencijos darbotvarkės punktų. Pirmininkaujanti valstybė yra pasiryžusi stipriai plėtoti veiklą šioje srityje, įskaitant nuolatinį bendradarbiavimą su savanoriško sektoriaus atstovais visos Europos lygmeniu.

Baigdamas norėčiau atkreipti dėmesį į Europos veiksmų plano, skirto žmonėms su negalia, ir JT konvencijos konvergenciją, taip pat į rezultatus, pasiektus įgyvendinant veiksmų planą, kuriame ypač pabrėžiamas orumas, pagrindinės teisės, apsauga nuo diskriminacijos, teisingumas ir socialinė sanglauda. Šiuo metu visuotinai pripažįstama, kad norint išspręsti neįgaliųjų problemas būtina jas suvokti. Šiuo tikslu veiksmų plane dėl neįgaliųjų buvo primygtinai reikalaujama stiprinti galimybes pasinaudoti socialinėmis paslaugomis, ir tai pagerino neįgaliųjų galimybę gauti prekes ir paslaugas. Tvirtai tikiu, kad ES toliau įgyvendins tinkamas priemones, kuriomis sieks visiškos neįgaliųjų socialinės įtraukties ir integracijos.

Olli Rehn, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą padėkoti visiems, dalyvavusiems įdomioje diskusijoje, ir visų pirma pranešėjai R. Jelevai, ypač už svarbų sprendimą, kuris rytoj bus patvirtintas plenariniame posėdyje. Taip pat norėčiau padėkoti Tarybai už jos patikinimą, kad pirmininkaujanti valstybė Čekija stengsis greitai priimti išvadas dėl ratifikavimo ir viso proceso.

Be to, norėčiau padėkoti Parlamentui už pritarimą neseniai pateiktam Komisijos pasiūlymui dėl horizontalios nediskriminavimo direktyvos. Ši direktyva, jei ją priims Taryba (vieningu sprendimu), toliau stiprins neįgaliųjų teises Europos lygmeniu; tai, tikiuosi, yra mūsų bendras tikslas ir Tarybos, ir Parlamento, ir, be abejo, Komisijos.

Rumiana Jeleva, pranešėja. – (BG) Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti visiems už dalyvavimą ir pareikštas nuomones. Mančiau, kad šiandienos diskusiją galime vertinti remiantis platesniu kontekstu, ypač atsižvelgiant į tai, kad JT Ekonomikos ir socialinė taryba pernai priėmė sprendimą, pagal kurį prioritetinė 2009–2010 m. persvarstymo ir politinio laikotarpio tema bus socialinė integracija.

Ypatingas vaidmuo šiuo politiniu socialinės integracijos laikotarpiu tenka Pasaulio veiksmų programai dėl neįgalių asmenų. Taip pat manau, kad šiandienos diskusija paskatins valstybes nares, kurios dar neratifikavo JT konvencijos ir (arba) fakultatyvaus protokolo, tai atlikti artimoje ateityje. Esu tikra, ir šiuo punktu norėčiau sutikti su Taryba, kad balsavimas dėl pranešimų padės mums žengti reikiamus žingsnius teisinga kryptimi.

Europos Parlamentas turi priiimti atsakomybę už sąlygų neigaliesiems gerinimą. Kaip buvo pabrėžta šioje diskusijoje, mes tikrai turime nenuilstamai dirbti ir kuo geriau kontroliuoti, kad mūsų priimti teisės aktai būtų tinkamai vykdomi ir kad gera teisinė bazė nebūtų prastai įgyvendinama.

Norėčiau dar kartą padėkoti visiems kolegoms iš įvairių politinių frakcijų už jų palaikymą, taip pat ir kolegoms iš Europos Komisijos ir NVO, su kuriais dirbome viso proceso metu.

Pirmininkas. – Aš gavau pasiūlymą dėl rezoliucijos⁽³⁾, kuris pateiktas remiantis Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalimi.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks penktadienį, 2009 m. balandžio 24 d.

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Filip Kaczmarek (PPE-DE), raštu. – (PL) Neigaliųjų teisės yra nuolat pažeidžiamos. Neseniai mano gimtajame mieste Poznanėje įvyko šiuo atžvilgiu būdingas incidentas. Lenkijos nacionalinio parlamento narys paliko savo automobilį stovėjimo vietoje, skirtoje neigaliesiems. Keisčiausia, kad šis parlamento narys turi neigalų draugą. Kodėl paminėjau šį atsitikimą? Todėl, kad jokie įstatymai, konvencijos ar dokumentai nepagerins neigaliųjų padėties, jei oficialus pareigūnai atvirai ir nebaudžiami laužys taisykles, specialiai sukurtas siekiant padėti neigaliesiems gyventi ir dirbti. Konvencijos, žinoma, yra labai svarbios, bet lygiai taip pat svarbus jų nuoširdus, tikras ir nuoseklus įgyvendinimas. Neigaliųjų nedžiugina teisės, kurias jie turi tik popieriuje. Žmonės su negalia tikisi tikrų pasikeitimų, kurie suteiktų jiems lygias galimybes. Labai ačiū.

19. Klausimų valanda (klausimai Tarybai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B6–0227/09).

Tarybai buvo pateikti šie klausimai.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 2, kurį pateikė **Gay Mitchell** (H-0130/09)

Tema: Prieš Lisabonos sutartį nukreiptos kalbos

Pasaulio finansų krizė mums parodė, kad būtina, jog Europos Sąjunga būtų stipri. Mes Airijoje greitai supratome, mitai ir klaidinga informacija apie Lisabonos sutartį traukiantis ekonomikai ir augant nedarbui tėra menka paguoda. Kaip, ES pirmininkaujant Čekijai, kurios prezidentas pasisako prieš Lisabonos sutartį, Taryba ketina suderinti šiuos pareiškimus ir akivaizdžią stipresnio, o ne silpnescio bendradarbiavimo ES būtinybę?

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Taryba visada nedviprasmiškai sakė, kad yra pasiryžusi stiprinti ES šalių bendradarbiavimą, ypač krizės metu. Pirmininkaujanti valstybė Čekija, tęsdama prieš ją pirmininkavusių valstybių veiklą, atkakliai dirba siekdama išspręsti problemas, kilusias dėl dabartinės finansų ir ekonomikos krizės, ir atsižvelgdama į tai priėmė įvairių lygmenų priemones. Pvz., pateikdama bankų gelbėjimo planą, Europos ekonominio atkūrimo planą, finansų rinkų reguliavimo ir priežiūros priemones, ji nustatė valstybėms narėms bendrą priemonių sistemą. Europos Parlamentas taip pat prisidėjo prie šių priemonių paremdamas investicijas į infrastruktūrą ir ypač dėdamas pastangas tarptautinėje arenoje. Tarybos susitikime, vykusiam kovo 19–20 d., didžiausias dėmesys buvo skirtas finansų krizės įveikimui ir realioms ekonomikos problemoms. Jame labai aiškiai nurodyta, kad Europa pasipriešinti šioms sunkumams ir sustabdyti dabartinę krizę gali tik bendrais koordinuotais veiksmais, kurių būtų imtasi bendroje rinkoje ir ekonominėje bei pinigų sąjungoje. Taryba kovo 19 d. susitikime nusprendė, kad glaudžiai koordinuojamas ES atsakas įgyvendinant Europos ekonominio atkūrimo planą turėtų apimti visas turimas priemones, įskaitant Bendrijos išteklius, ir kad į jį turėtų būti įtrauktos augimo, užimtumo, socialinės integracijos ir socialinės apsaugos strategijos.

⁽³⁾ Žr. protokolą.

Kalbant apie Lisabonos sutartį, praeitų metų gruodžio mėn. Taryboje buvo pasiektas susitarimas dėl tolesnės pažangos. Valstybės narės, atsižvelgdamos į Airijos prašymą, sutiko numatyti konkrečias teisineis garantijas, susijusias su klausimais, kėlusiais nerimą per praeitų metų referendumą Airijoje. Taryba taip pat sutarė, kad tuo atveju, jei Lisabonos sutartis išgalios, laikantis būtinų teisinių procedūrų bus priimtas sprendimas dėl tolesnio atstovavimo kiekvienai valstybei narei Komisijoje. Airijos vyriausybė įsipareigojo ne tik užtikrinti, kad iki 2009 m. vidurio būtų užbaigtas detalai suplanuotos atitinkamos veiklos įgyvendinimas, bet kartu įsipareigojo siekti, kad iki dabartinės Komisijos kadencijos pabaigos Lisabonos sutartis būtų ratifikuota. Europos Vadovų Taryba savo susitikime, vykusiame kovo 19–20 d., buvo informuota apie padėtį šiuo klausimu ir nusprendė prie jo grįžti kitame susitikime 2009 m. birželio mėn.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, noriu padėkoti ministrui už atsakymą.

Manau, kad mes šiuose Rūmuose – ir institucijose – esame pernelyg linkę teisintis, kai pradedama kalbėti apie Lisabonos sutartį ir apskritai Europos Sąjungą. Laikas duoti atkirtį žmonėms, puolantiems Europą. Ką darytume be Europos centrinio banko? Ką darytume – tie iš mūsų, kurie priklauso eurozonai – be eurozonos?

Vienintelis dalykas, kurio neturime, tai pripažintas Europos Vadovų Tarybos vadovas, kuris galėtų kalbėti ekonomikos atkūrimo klausimais, ir manau, kad neįkyla abejonų, jog tikrai būtina Lisabonos sutarties nuostata dėl tokio asmens. Jei turėtume tokį asmenį dabar, nesusidurtume su tokiais staigiais kurso pokyčiais keičiantis pirmininkaujanti valstybei kas šešis mėnesius.

Galbūt ministras galėtų savo atsakyme pasakyti, kokios, jo nuomone, yra Sutarties ratifikavimo perspektyvos Čekijoje.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Atsakysiu į visus klausimus vėliau vienu kartu.

Pirmininkė. – Pagal mūsų įprastą procedūrą turėtumėte pirmiausia atsakyti klausėjui ir į jo papildomą klausimą, o vėliau, kaip įprasta, aš – toks mano sprendimas – surinksiu kartu kitus papildomus klausimus ir juos pateiksiu jums.

Būčiau dėkinga, jei pirmiausia atsakytumėte į klausimą.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Ačiū, gerb. pirmininke. Ponios ir ponai, atsakysiu į klausimą. Kalbant apie Lisabonos sutarties ratifikavimą, norėčiau pabrėžti, kad Čekijos dviejų rūmų parlamentas, kurį sudaro Atstovų rūmai ir Senatas, labai rimtai svarstė šią sutartį ir šių metų vasario 18 d. Atstovų rūmai ją patvirtino. Turiu pažymėti, kad pagal Čekijos konstitucijos nuostatas patvirtinant šią sutartį reikalinga konstitucinė dauguma. Čekijos parlamento Senatas dėl Sutarties tikriausiai balsuos gegužės 6 d., tačiau Senatas susiejo Sutarties priėmimą su sąlyga, kad būtų parengtas atitinkamo įstatymo projektas, pagal kurį perduodant įgaliojimus kvalifikuotos daugumos balsavimu reikalingas abiejų Parlamento rūmų sutikimas. Tai būtų vadinamasis sąlygiškas mandatas. Tinkamas įstatymas jau buvo parengtas ir patvirtintas, ir tikimės, kad gegužės 6 d. Senatas balsuos dėl šio įstatymo ir jį priėmus Lisabonos sutartis bus ratifikuota parlamente.

Richard Corbett (PSE). - Ar pirmininkaujanti valstybė Čekija nesutiktų, kad kalbant apie Lisabonos sutartį problema yra ne tiek informacijos trūkumas, nes informacijos pakanka ir ji pasiekama, bet daugybė dezinformacijos, kurią tyčia skleidžia Sutarties priešininkai?

Ar, atsižvelgiant į tai, kad Sutartis pasirašoma ne Europos institucijų, bet buvo aptariama valstybių narių, pirmininkaujanti valstybė taip pat nesutiktų, kad valstybių vyriausybė turi dėti gerokai daugiau pastangų, kad išsklaidytų mitus ir dezinformaciją, kuriuos minėjo G. Mitchell, ir šioje gyvybiškai svarbioje diskusijoje dėl Europos ateities veikti kartu?

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Gerb. ministre, esu tikras, kad jūsų šalyje, kaip ir Airijoje, rinkėjai pajuto ES atmosferą ir nerimauja dėl jos, mat ji primena pavaizduotąsias G. Orwello knygoje. Jie nėra kvaili ir supranta, kad Komisija falsifikuoja savo teisėkūros darbotvarkę taip, kad į Airijos žiniasklaidą nepatektų jokių blogų žinių.

Gėda, kad G. Mitchell, R. Corbett ir kitus taip apakino netikėta laimė būti klestinčiais eurokratais, jog jie nepastebi vieno dalyko: kad Airijos gyventojai priėmė savo sprendimą. Galbūt, gerbiamas pone, galėtumėte įtikinti Tarybą nurodyti Komisijai sustabdyti didžiulį jos ryšių ir informacijos (kitais tariant, propagandos) skyrių augimą ir palikti galioti nuostabios airių tautos sprendimo rezultatus bei įrodyti, kad demokratija Europos Sąjungoje tebegyvuoja.

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Turiu pabrėžti, kad visi turėtume turėti drąsos prisipažinti sau patiems, kad ES gyventojų supratimas apie tai, kaip funkcionuoja ES, yra labai menkas. ES jos gyventojams neretai – tik abstraktus darinys, todėl išmanyti jos institucijų struktūrą nėra paprasta. Kuo mažesnis supratimas, tuo lengviau susidaryti sąlygoms, palankioms, pvz., dezinformacijai, kuri be vargo įsitvirtina žmonių galvose būtent todėl, kad jie nėra pakankamai informuoti apie tai, kaip veikia ES. Mano nuomone, atkreipus dėmesį į demokratijos trūkumus ir į tai, kad gyventojai ne visada tapatinasi su ES ir jos institucijomis, būtų užtikrinta, jog dezinformacija ir netiesa neturėtų galimybės įsitvirtinti. Esu visiškai įsitikinęs, kad kiekvienos ES valstybės narės vyriausybės svarbi pareiga yra atvirai pasisakyti prieš dezinformaciją ir melagingus pareiškimus. Kartu ES valstybių narių vyriausybės turėtų reguliariai informuoti savo piliečius visais klausimais, susijusiais su Europos integracija. Tvirtai tikiu, kad tik tokiu atveju pasieksime tikrą demokratijos pažangą.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 3, kurį pateikė **Manuel Medina Ortega** (H-0132/09).

Tema: Dvigubas apmokestinimas

Kokias priemones, atsižvelgiant į dabartinę Teisingumo Teismo precedentinę teisę dėl dvigubo apmokestinimo, ketina pasiūlyti Taryba siekdama suderinti Europos mokesčių teisę, kad Europos gyventojai neturėtų du kartus mokėti už tą patį apmokestinamą sandorį?

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kalbant apie dabartinę reikalų padėtį Bendrijoje, kol kas Bendrijos lygmeniu nebuvo priimtos jokios priemonės, skirtos dvigubam apmokestinimui tiesioginių mokesčių srityje panaikinti, išskyrus 1990 m. liepos 23 d. Tarybos direktyvą 90/435/EEB dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patronuojančioms ir dukterinėms bendrovėms, 1990 m. liepos 23 d. Konvencijos dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo koreguojant asocijuotų įmonių pelną ir 2003 m. birželio 3 d. Tarybos direktyvą 2003/48/EB dėl palūkanų, gautų iš taupymo pajamų, apmokestinimo. Taip yra todėl, kad ši sritis priklauso valstybių narių kompetencijai, jei jos laikosi Bendrijos teisės aktų. Atrodo, kad dvišalių sutarčių dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo, sudarytų tarp valstybių narių pagal minėtus autonominius įgaliojimus ir atitinkančių OECD pavyzdinę sutartį, nepakanka siekiant visiškai išvengti teisinio dvigubo apmokestinimo ES.

Komisija, turinti išimtinę teisę inicijuoti Bendrijos teisės aktų dėl tiesioginio apmokestinimo leidybą, šiuo metu akivaizdžiai teikia pirmenybę pragmatiškam požiūriui į šį klausimą turėdama mintyje subsidiarumo principą, kuris taikomas Bendrijos teisės aktams tiesioginio apmokestinimo srityje, ir vieningumo principą. Šis pragmatiškas požiūris turėtų paskatinti valstybes nares bendradarbiauti užtikrinant, kad sklandžiai veiktų jų vidaus mokesčių sistemos, įskaitant dvišales sutartis dėl apmokestinimo. Tai, be kita ko, minima Komisijos komunikate „Valstybių narių tiesioginių mokesčių sistemų koordinavimas vidaus rinkoje“, ypač galutinėje dokumento redakcijoje COM 2006/823. 2007 m. kovo 27 d. Tarybos išvadose buvo patvirtintas šis koordinavimu grindžiamas Komisijos požiūris. Taryba pabrėžė, kad bendradarbiaujant apmokestinimo srityje valstybių narių lygmeniu ir tam tikrais atvejais Europos lygmeniu, kartu nepažeidžiant valstybių narių kompetencijos, gali būti pagerintas vidaus rinkos veikimas. Taryba paskelbė, kad atsižvelgiant į subsidiarumo principą priimtini sprendimai galėtų būti įvairių formų.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Gerb. Tarybos pirmininke, informacija, kurią mums pateikėte, yra teisinga, bet mums, kaip šių Rūmų nariams, ir, žinoma, Europos gyventojams susidaro įspūdis, kad Bendrijos teisėje egzistuoja labai rimta spraga.

Dabar, kol mokesčių pareikalavimas visose valstybėse narėse toliau stiprėja, judumas yra beveik neįmanomas.

Kai prašome Komisijos paaiškinti šį pragmatišką požiūrį, atrodo, kad Komisija nesulaukia jokios paramos Taryboje. Rodosi, lyg būtume užburtame rate, kuriame Komisija siunčia mus į Tarybą, Taryba pasiunčia mus atgal į Komisiją, o realybė tokia, kad Europos, kurią bandome kurti, piliečiai neturi galimybės gyventi kitose šalyse ar kurti ryšius dėl sunkios mokesčių naštos, kurios priežastis yra nepakankamas fiskalinės sistemos harmonizavimas.

Ar galėtų Taryba ką nors padaryti, kad būtų nutrauktas šis užburtas ratas?

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Visų pirma norėčiau pabrėžti, kad ilgalaikis tikslas yra sprendimas, kurio forma būtų direktyva arba daugiašalė sutartis. Tik tokiu būdu galime efektyviai plėtoti šią sistemą teisės principų požiūriu. Komisija siūlo labiausiai neatidėliotinas vidaus rinkoje kylančias problemas spręsti geriau koordinuojant valstybių narių mokesčių taisykles ir tobulinant sprendimų priėmimo procedūras. Komisija savo komunikate COM 2006/823 dėl koordinavimo iškėlė pasiūlymą sukurti ginčų sprendimo

mechanizmą, skirtą veiksmingai spręsti tarptautinio dvigubo apmokestinimo ES problemas, bet dėl nepakankamo valstybių narių palaikymo, kaip jau minėjo Europos Parlamento narys, Komisija atsisakė šio pasiūlymo kitų iniciatyvų naudai. Komisija gerai informuota apie dvigubų apmokestinimo sutarčių poveikį vidaus rinkai ir 2009 m. pradės rengti viešas konsultacijas. Vadovaudamasi šiomis konsultacijomis Komisija parengs komunikatą, kuriame pateiks savo išvadas ir pasiūlymą dėl priimtino egzistuojančių problemų sprendimo.

Taryba ne kartą bandė spręsti šią problemą imdamasi įvairių iniciatyvų. Pirmąja buvo išplėsta Direktyva 90/435/EB dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patronuojančioms ir dukterinėms bendrovėms, priimant Tarybos direktyvą 2003/123/ES, kuria panaikinamas tarptautinių dividendų pinigų srautų ekonominis ir teisinis dvigubas apmokestinimas Bendrijoje. 1990 m. siekiant panaikinti dvigubą apmokestinimą, atsirandantį nustatant sandorių tarp asocijuotų įmonių kainas, buvo sudaryta arbitražo sutartis. Vis dėlto paaiškėjo, kad ši direktyva nėra labai veiksminga, iš dalies todėl, kad ji turi tarptautinės sutarties, sudarytos tarp valstybių narių, pobūdį, o ne Bendrijos teisinės priemonės pobūdį. 2003 m. buvo priimta Direktyva 2003/49/EB dėl bendros apmokestinimo sistemos, taikomos palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimams tarp skirtingų valstybių narių asocijuotų bendrovių, kurioje apibrėžta, kad atitinkamą užmokestį įgaliota apmokestinti tik tikrojo savininko kilmės šalis. Tolesnėse derybose Taryboje turėtų būti svarstomas klausimas dėl šios direktyvos išplėtimo. Atsižvelgdamas į du Komisijos komunikatus (dėl valstybių narių tiesioginių mokesčių sistemų koordinavimo vidaus rinkoje ir dėl pajamų mokesčio, susijusio su senatvės pensija), Ecofinas patvirtino 2008 m. gruodžio mėn. Tarybos rezoliuciją dėl pajamų mokesčio, susijusio su senatvės pensija. Šia rezoliucija siekiama pašalinti dvigubą apmokestinimą, taip pat koordinuoti valstybių procedūras dėl pajamų mokesčio, susijusio su senatvės pensija, kad, perkeliant ekonominę veiklą iš vienos valstybės į kitą, kai fizinių arba juridinių asmenų turtas yra perkeliamas iš valstybės, kuri taiko persikėlimo mokesčius, paskirties valstybė nustatytų turto rinkos vertę perkėlimo metu ir parduodant minėtą turtą persikėlimo mokesčius, sumokėtus kilmės valstybei, laikytų išlaidomis.

Syed Kamall (PPE-DE). - Visi suprantame, kad šie apmokestinimo klausimai gali būti visiškai techninio pobūdžio, bet ar apskritai ministras sutiks, kad išmanantys šias problemas tikriausiai supras, jog siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo mokesčių harmonizavimas nėra būtinas? Viskas, ko reikia, – žinau, kad tai visiškai techninis dalykas, – yra valstybių narių pasiryžimas geriau bendradarbiauti. Atsižvelgiant į tai, kokias pinigų sumas vyriausybės šiuo metu atima iš diržus susiveržusių mokesčių mokėtojų, tikrai atėjo laikas paskatinti didesnę mokesčių konkurenciją, kad Europos Sąjungoje būtų sumažinta dirbančioms šeimoms tenkanti našta.

Paul Rübzig (PPE-DE). - (DE) Gerb. Tarybos pirmininke, manau, kad pirmininkaujanti valstybė narė Čekija labai konstruktyviai ir energingai imasi šio klausimo. Norėčiau jus su tuo pasveikinti, nes, žinoma, svarbu apsaugoti gyventojus ir mažąsias bei vidutines įmones, kad jie atlikdami darbą galėtų taip pat atitinkamai gauti pajamų. Dvigubas apmokestinimas socialiniu požiūriu apskritai nepateisinamas. Todėl noriu paklausti: ar manote, kad Europos Teisingumo Teismas galėtų šioje srityje nustatyti normas?

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos Teisingumo Teismas nusprendė, kad tiesioginis Bendrijos teisės, judėjimo laisvės ir nediskriminavimo principų taikymas neįpareigoja valstybių narių panaikinti teisinį dvigubą apmokestinimą, kurio priežastis yra skirtingų apmokestinimo sistemų tarpusavio sąveika tarpvalstybinės veiklos atvejais Bendrijoje. Tokia pozicija paaiškėja Europos Teisingumo Teismo sprendime Kerckhaert ir Morres byloje C-513/04. Teismas jau priėmė sprendimą šiuo klausimu, ir esu visiškai įsitikinęs, kad juo paliekama labai nedaug veiksmų laisvės. Pagal Teisingumo Teismo precedentinę teisę, sutartys, kuriomis panaikinamas dvigubas apmokestinimas, turi atitikti vidaus rinkos reikalavimus, ir ypač jose draudžiamos diskriminacinės ar prieštaraujančios pagrindinėms laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Bendrijų sutartyje, nuostatos. Antra, tvirtai tikiu, kad dvigubo apmokestinimo pavojus nepaprastai komplikuoja mokesčių sistemą ir, svarbiausia, labai apsunkina mažųjų ir vidutinių įmonių padėtį, nes joms kartais būna labai sunku perprasti sudėtingas atskirų valstybių įstatymų sistemas. Labiausiai dėl to pažeidžiamos būtent MVĮ, nes MVĮ veiklos sąnaudos yra didesnės ir jos, priešingai nei didelės įmonės ir ypač tarptautinės bendrovės, nepajėgia samdyti brangių konsultavimo ar teisinių paslaugų firmų. Todėl MVĮ dėl šių sudėtingų mokesčių sistemų apsunkinamos labiau. Aš asmeniškai esu įsitikinęs, kad teisingiausias sprendimas būtų visoms valstybėms narėms įsivesti paprasčiausią, skaidriausią tiesioginio apmokestinimo sistemą ir kuo žemesnius mokesčius.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 5, kurį pateikė **Marian Harkin** (H-0136/09).

Tema: Paukštiena

Ar, atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymą COM(2008)0336 dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007, nustatantis bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą, dėl tam tikrų prekybos paukštiena standartų, Tarybai pirmininkaujanti Čekija sutiktų, kad siekiant užtikrinti maisto produktų ir vartotojų saugumą, maisto produktų atsekamumą ir kokybę (parduodant kaip „šviežią“ naminių paukščių mėsą), vartotojams turi būti suteikta šviežumo garantija. Ar pirmininkaujanti valstybė Čekija sutiktų, kad iškykla rimtų problemų dėl naminių paukščių mėsos, kuri paskerdžiama ir užšaldoma trečiojoje šalyje, transportuojama ir atšildoma – ir kai kuriais atvejais perdirbama – ES šalyje, o paskui tiekiamai rinkai ir parduodama kaip „šviežia“ ES produkcija. Ar ji sutiktų, kad tai nepriimtina ir klaidina vartotojus ir yra neteisinga ES gamintojų, kurie tvirtai laikosi griežtų ES reikalavimų, atžvilgiu? Kokių priemonių šiuo metu imasi pirmininkaujanti valstybė Čekija, kad užtikrintų sklandų šio reglamento priėmimą?

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmininkaujanti valstybė norėtų patikinti kolegę, kad ji teikia didelę reikšmę aukštam maisto produktų saugos ir vartotojų apsaugos lygiui Bendrijoje nepaisant to, ar maisto produktai yra pagaminti vietoje, ar importuoti iš trečiųjų šalių. Atsižvelgdama į tai, pirmininkaujanti valstybė norėtų paminėti 2008 m. gruodžio 18–19 d. Tarybos susitikimo išvadas dėl importuotų žemės ūkio produktų ir maisto produktų saugos. Vadovaudamasi Bendrijos taisyklėmis, Taryba savo išvadosse paprašė Komisiją iki 2010 m. pabaigos pateikti Tarybai ir Europos Parlamentui atskaitą dėl importuojamų maisto produktų higieninių ir fitosanitarinių patikrinimų efektyvumo ir taikymo. 2008 m. gruodžio mėn. Taryba, vykdydama įsipareigojimą įgyvendinant Bendrijos politikos kryptis užtikrinti aukštą žmogaus sveikatos apsaugos lygį, atmetė Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, įgyvendinančio Reglamentą (EB) Nr. 853/2004 dėl antimikrobinių medžiagų naudojimo naminių paukščių skerdenų paviršiaus užtaršai pašalinti. Tarybos nuomone, šių medžiagų naudojimas galėtų padėti slėpti blogas higienos praktikas. Europos Parlamentas savo 2008 m. birželio 19 d. rezoliucijoje nepritarė pasiūlymui ir paprašė Tarybos jį atmesti. Kalbant apie Komisijos pasiūlymą dėl prekybos paukštiena standartų, pirmininkaujanti valstybė norėtų patvirtinti, kad šiuo metu pasiūlymas svarstomas Taryboje siekiant užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir užkirsti kelią, kad paukštiena, kuri buvo šaldyta, vėliau nebūtų parduodama kaip „šviežia“. Pirmininkaujanti valstybė gali patikinti narę, jog imasi visų priemonių, kad būtų galima priimti šį reglamentą iškart po to, kai Europos Parlamentas pareikš savo nuomonę.

Marian Harkin (ALDE). – Dėkoju Tarybos pirmininkui už šį atsakymą, nes, mano supratimu, pirmininkaujanti valstybė Čekija tikrai turėjo imtis veiksmų šiuo klausimu. Džiaugiuosi girdėdama, kad jis svarstomas Taryboje, kad jūs imsitės veiksmų siekdami sutrukdyti, jog paukštiena, kuri buvo šaldyta, vėliau nebūtų parduodama kaip „šviežia“, nes, žinoma, tai reiškia, kad daug ES gamintojų – faktiškai visi Europos Sąjungos gamintojai – dirba nevienodomis konkurencijos sąlygomis.

Taigi mano klausimas Tarybos Pirmininkui būtų toks: kada galėtume tikėtis kokio nors Tarybos atsakymo ir ar galite mums nurodyti, kokių konkrečių veiksmų galėtumėte imtis šiuo klausimu?

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šią problemą jau išsprendė Tarybos darbo organai aptariant pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007, nustatantis bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą, dėl tam tikrų prekybos paukštiena standartų. Pirmininkaujanti valstybė Čekija pasiūlė kompromisinį tekstą, kuriam pritarė Tarybos Žemės ūkio komiteto dauguma. Tekstas bus pateiktas PPO įvertinimui konsultacijų su prekybos partneriais metu. Jei rezultatai bus teigiami ir Europos Parlamentas pritaris savo pranešimui plenariniame posėdyje, kuris turėtų įvykti tuo pačiu metu, kai pirmininkaujanti valstybė Čekija pateiks kompromisinį tekstą Tarybai. Taryba yra formaliai įpareigota laukti, kol Europos Parlamentas pateiks nuomonę, nors priimdama savo sprendimą neprivalo ja remtis. Kompromisiniame tekste išdėstyta, kad produktams, pagamintiems iš šviežios paukštienos pagal šį reglamentą, valstybės narės gali nustatyti kitus temperatūros reikalavimus, taikomus labai trumpą laikotarpį ir tik tada, kai to reikia norint atlikti apdorojimo ir išpjaustymo operacijas gamybos įrenginiais gaminant šviežios paukštienos ruošinius. Tikimės, kad Taryba imsis šio pasiūlymo gegužės mėn., ir remdamiesi ligšioline derybų raida laukiame teigiamų rezultatų.

Avril Doyle (PPE-DE). – Po Kroicfeldo-Jakobo ligos krizės jautienos sektoriuje prieš kelerius metus Europoje įvedėme visų jautienos produktų ženklinimo ir atsekamumo sistemą. Ar Taryba nesutiktų, kad mes turime skubiai imtis priemonių ne tik dėl paukštienos, bet ir avienos bei kiaulienos, kad vartotojams būtų teikiama tokia pati informacija ir būtų užtikrintas toks pats atsekamumas tuo atveju, jei įvyktų kažkas blogo?

Šiuo metu Parlamento nariai susipažįsta su R. Sommer pranešimu dėl informacijos vartotojams. Galbūt Taryba man pritars, jog įtraukus nuostatą dėl ženklavimo, kuris sustiprintų atsekamumą, šiuos klausimus būtų galima spręsti daug veiksmingiau.

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, paukštienos kilmės nuorodos nenumatomos Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 14 priede ir todėl šis klausimas neįtrauktas į dabar svarstomą pasiūlymą. Kilmės nuorodos pateikiamos remiantis Komisijos reglamentu (EB) Nr. 543/2008 ir todėl ši sritis priklauso Komisijos kompetencijai ir svarstoma komitete. Taip pat norėčiau pasakyti, kad labai gerai suprantu šią problemą, nes lyginant su grėsme, kilusia dėl galvijų kempinlige užkrėstos jautienos (turint mintyje realų poveikį gyventojų sveikatai ES valstybėse narėse), kai kurios iš ligų, perduodamų per paukštieną, pvz., salmoneliozė, sukelia gerokai daugiau sveikatos sutrikimų ir net mirčių, nei sukėlė kempinligė. Kita vertus, norėčiau vėl pabrėžti, kad kilmės nuorodų pateikimo tvarką nustato Komisija, ir turėtume nepamiršti, kad paukštienos kilmės vietos kontrolė, žinoma, yra daug sudėtingesnė, nei galvijienos. Be to, turėtume vengti tokios padėties, kai dėl pastangų apsaugoti vartotojus tokiu laipsniu, kad būtų visiškai pašalintos visos abejonės ir visos galimos rizikos, būtų sukurta tokia sudėtinga administravimo sistema, jog dėl jos gerokai išaugtų maisto produktų kainos. Norėčiau dar kartą pakartoti, kad privalomas paukštienos kilmės nuorodas nustato Komisija, o ne Taryba.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 9, kurį pateikė **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0144/09)

Tema: Kova su krize ir mažosios bei vidutinės įmonės

Europos kovos su krize programa numato ir pagalbą smulkiajam verslui pagal Smulkiojo verslo aktą. Turint tai mintyje, kokių veiksmų buvo imtasi iki šiol ir kokie planuojami tolesni?

Petr Nečas, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pernai gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl Europos ekonominio atkūrimo plano. Šiame plane numatomos konkrečios priemonės, skirtos mažosioms ir vidutinėms įmonėms remti; iš jų svarbiausios yra priemonės, kuriomis siekiama suteikti naujų finansavimo galimybių įmonėms ir sumažinti administracinę naštą. Kartu Europos Vadovų Taryba pareiškė, kad remia Europos investicijų banko intervencinių priemonių padidinimą 2008–2011 m., ypač sutelkiant paskolų paketą mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kuris yra 10 mlrd. EUR didesnis už įprastą skolinimo šiam sektoriui sumą. Be to, Europos Vadovų Taryba pritarė laikinos mažiausiai dvejų metų išimties, taikomos tais atvejais, kai viršijama valstybės pagalbai nustatyta riba, bet neviršijama 500 000 EUR suma, nustatymui ir valstybės pagalbos sistemos patikslinimui, kurie būtini, kad būtų padidinta parama įmonėms, visų pirma MVĮ. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino sudarant viešojo pirkimo sutartis taikyti spartesnes procedūras, leidžiamas pagal Europos bendrijos teisę, ir sumažinti administracinę naštą įmonėms. Europos Vadovų Taryba taip pat remia visišką Komisijos Smulkiojo verslo akto iniciatyvos veiksmų plano, kurį Taryba patvirtino 2008 m. gruodžio 1 d., įgyvendinimą. Smulkiojo verslo akto veiksmų planas, kuriuo siekiama padidinti galimybes gauti paskolas, sumažinti administracinę naštą, padėti MVĮ pasinaudoti vidaus rinkos pranašumais ir padidinti jų konkurencingumą užsienio rinkose, turėtų padėti mažosioms ir vidutinėms įmonėms ekonomikos krizės laikotarpiu. Kovo 5 d. Taryba nusprendė, kad veiksmų planas turi būti kuo skubiau visiškai įgyvendintas Bendrijos ir valstybių narių lygmenimis laikantis subsidiarumo principo.

Be to, Taryba vėl paminėjo tolesnio galimybių gauti finansavimą gerinimo svarbą – turiu mintyje paskolas, garantijas, tarpinį finansavimą ir t. t. – ir rizikos kapitalą, kuriuo galėtų pasinaudoti verslą pradedančios pažangios įmonės ir MVĮ, kurių atveju būtina atsižvelgti į dabartinės finansų krizės padarinius. Turime sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ patekti į rinką, pirmiausia vykdant geresnę rinkos ir jos sektorių stebėseną, kad būtų galima nustatyti vidaus rinkos kliūtis ir jas pašalinti. Supaprastinti apskaitos reikalavimus ir supaprastinti bei sutrumpinti naujų bendrovių steigimo procedūras. Kovo 19–20 d. vykusiam susitikime Europos Vadovų Taryba sutarė, kad turi būti imtasi tokių veiksmų: pašalintos esamos kliūtys tuo pačiu metu užkertant kelią naujų kliūčių kūrimui; sukurta visiškai veikianti vidaus rinka; toliau mažinama administracinė našta; gerinamos bendrosios sąlygos pramonei siekiant išsaugoti tvirtą pramoninę bazę, ir įmonėms, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ bei inovacijoms; skatinama įmonių, mokslo, švietimo ir mokymo įstaigų partnerystė įvairiose srityse ir gerinama investicijų į mokslinius tyrimus, žinias ir švietimą kokybė.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad 2009 m. kovo 10 d. Taryba pasiekė politinį susitarimą, kuriuo visoms valstybėms narėms suteikiama galimybė remiantis iš dalies pakeista Direktyva 2006/112/EB nuolat taikyti sumažintus PVM tarifus darbu imlioms paslaugoms, ir, žinoma, paprastai šias paslaugas teikia mažosios įmonės. Be kitų teisėkūros pasiūlymų, susijusių su Smulkiojo verslo akto iniciatyvomis, Taryba turėtų priimti reglamentą dėl Europos privačių bendrovių statuto, kuris palengvintų MVĮ tarpvalstybinę verslo veiklą. Taryba taip pat nagrinės Pavėluoto mokėjimo direktyvos pakeitimus siekdama užtikrinti, kad su MVĮ visų

komercinių sandorių atveju būtų atsiskaitoma laiku. Kalbant apie darbotvarkę, susijusią su geresniu reguliavimu, Komisija praeitais metais pasiūlė vienuolika naujų paspartintų veiksmų, kuriais siekiama iki 2012 m. 25 proc. sumažinti administracinę našta, atsirandanti dėl ES teisės aktų. Apytiksliais apskaičiavimais, tai galėtų padėti sutaupyti maždaug 30 mlrd. EUR ir būtų naudingiausia MVĮ. Šių metų kovo 10 d. Taryba paprašė Komisijos pasiūlyti naujas konkrečias priemones, skirtas sumažinti administracinę našta kiekvienoje iš veiksmų plane nurodytų trylikos prioritetinių sričių. Realūs žingsniai šia kryptimi yra pasiūlymų dėl Trečiosios Tarybos direktyvos dėl akcinių bendrovių jungimo ir Šeštosios Tarybos direktyvos dėl akcinių bendrovių skaidymo supaprastinimo priėmimas per pirmąją svarstymą Europos Parlamente, taip pat pritarimas Ketvirtosios ir Septintosios Tarybos direktyvų persvarstymui. Tačiau šis svarbus darbas dėl administracinės naštos sumažinimo 25 proc. turėtų būti tęsiamas ir Komisija turėtų kuo greičiau užbaigti vykdomą visų galiojančių teisės normų persvarstymą.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Dėkoju gerb. ministrui už jo atsakymą, kuriame jis išvardijo visas planuojamas priemones. Žinoma, dabar šių priemonių taikymas turi duoti tikrus rezultatus visiems tiems, kas šiuo metu Europos Sąjungoje yra įsteigę MVĮ, kenčiančias nuo krizės padarinių, ir visiems tiems, kas ketina steigti naujas MVĮ. Kaip tik todėl norėčiau, kad ministras man pasakytų, ar be statistikos apie firmas, kurios uždaromos, turime duomenų apie naujai pradedamą verslą. Norėčiau sužinoti šiuos santykiinius skaičius; jei ne šiandien, tai kitame atsakyme.

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad nutraukusių veiklą ir naujai įsteigtų bendrovių skaičius, taip pat konkrečios naujų bendrovių steigimo sąlygos įvairiose ES valstybėse narėse labai skiriasi. Vienose valstybėse įsteigti MVĮ trunka kelias dienas, o kitose, deja, tam gali prireikti kelių mėnesių. Žinoma, galima parengti išsamią suvestinę, apimančią informaciją, kurios prašo M. Panayotopoulos-Cassiotou; mes pateiktume ją raštu.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 10, kurį pateikė **Avril Doyle** (H-0145/09).

Tema: Pavasario Tarybos susitikimo dėl išsamaus klimato kaitos susitarimo finansavimo baigtis

Ar pirmininkaujanti valstybė patenkinta praeitą savaitę vykusio Pavasario Tarybos susitikimo derybų dėl finansinės paramos besivystančioms šalims suteikimo, kad jos būtų skatinamos prisidėti prie pasaulio klimato kaitos susitarimo 15-oje JT klimato kaitos konferencijoje, vyksiančioje gruodžio mėn. Kopenhagoje, rezultatu?

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) 2009 m. kovo 20 d. Tarybos susitikimo išvadose sakoma, kad prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos padarinių švelninimo priemonių, ypač labiausiai pažeidžiamose besivystančiose šalyse, finansavimui reikės didelių vidaus ir išorės, tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus skiriamų lėšų ir kad ES priims tinkamą tokių priemonių finansavimo besivystančiose šalyse dalį. Naujausiais tyrimais pagrįsti Komisijos skaičiavimai rodo, kad siekiant išmetamų teršalų kiekį sumažinti iki lygio, atitinkančio ES tikslus, per metus papildomas privačiojo bei viešojo sektorių investicijas reikės padidinti, kad 2020 m. jos sudarytų maždaug 175 mlrd. EUR per metus.

Naujausi tyrimai taip pat rodo, kad daugiau nei pusė šių investicijų turės būti daromos besivystančiose šalyse. Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos sekretoriatas apskaičiavo, kad 2030 m. prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėms besivystančioms šalims reikės maždaug 23–54 mlrd. EUR per metus. Dėl klimato kaitos padarinių švelninimo priemonių besivystančiose šalyse Taryba priėmė aiškią poziciją. Besivystančios šalys, padedamos išsivysčiusių šalių, turėtų parengti anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamo ekonomikos vystymo strategijas ir planus. Tose strategijose ir planuose veiksmai, kurių gali būti imtasi savarankiškai, nes jie nereikalauja jokių arba tik nedidelių išlaidų ar netgi gali duoti grynios naudos vidutinės trukmės laikotarpiu, turėtų būti skiriami nuo veiksmų, pareikalausiančių naudingų papildomų išlaidų, kurios toms šalims būtų per didelės.

Kopenhagos susitarimo įgyvendinimui būtina pakankama, numatoma bei laiku skiriama finansinė parama. Tarptautinei finansinei struktūrai, kuria paremtas šios paramos skyrimas, turi būti taikomi efektyvumo, tinkamumo, lygybės, skaidrumo, atskaitomybės, suderinamumo, nuspėjamumo ir patikimo finansų valdymo principai. Kalbant apie finansavimo šaltinius, Taryba patvirtino galimybes, kurios gali būti toliau svarstomos tarptautinėse derybose, įskaitant atitinkamo įnašo, grindžiamo sutarta proporcija, metodą, rinkos dėsniais pagrįstą metodą, grindžiamą pardavimų aukcionuose procedūromis, arba šių ir kitų galimybių derinius. Be to, perėjimo prie pasaulio anglies dioksido rinkos metu lankstūs mechanizmai, švaraus vystymosi mechanizmas ir bendras įgyvendinimas ir toliau atliks svarbų vaidmenį užtikrinant išmetamų dujų kiekio mažinimo finansavimą besivystančiose ir keičiančiose savo ekonomikas šalyse. Dėl to svarbu stiprinti šių priemonių nuoseklumą aplinkosaugos srityje ir užtikrinti tinkamą įsipareigojimų paskirstymą geografinių požiūriu. Taip pat būtina plėsti anglies dioksido prekybos rinką, kad būtų pasiųsti aiškūs signalai apie anglies

dioksido kainą. Tai būtų vienas efektyviausių būdų sumažinti išmetamų dujų kiekį, kuris kartu suteiktų aiškų stimulą pereiti prie mažai anglies junginių išmetančios ekonomikos. Kalbant apie ES susitarimą dėl klimato kaitos ir energetikos teisės aktų paketo, Taryba pabrėžia, kad šiuo paketu prisidedama prie ES pastangų teikti finansavimą poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos veiksams. Suprantama, kad finansavimo srityje turime nuveikti gerokai daugiau. Taryba nusprendė grįžti prie šios temos birželio mėn. susitikime ir tiksliau apibrėžti savo poziciją dėl tebevykstančių tarptautinių derybų.

Avril Doyle (PPE-DE). – Norėčiau padėkoti pirmininkaujančiai valstybei Čekijai už išsamų atsakymą. Iš tikrųjų gavau jį šiandien iš anksto raštu, nes buvo manoma, kad 10 klausimo aptarti nespėsime.

Ar galiu manyti, kad Čekijos vyriausybės nuomonė iš tikrųjų tokia, kaip jūs parašėte (mane tikrai labai padrąsintų, jei taip galvočiau)? Ačiū jums, nes tai reiškia, kad Čekijos vyriausybė nuo jos pirmininkavimo pradžios daug nuveikė klimato kaitos klausimais.

Ar, be Tarybos susitikimo birželio mėn., galėtumėte nurodyti likusią darbotvarkės dalį siekiant susitarimo dėl vadinamosios „teisingos naštos dalies“, kurią priimtų ES finansuojant trečiųjų šalių prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos padarinių švelninimo priemones? Beje, visiškai pritariu jūsų mintims dėl anglies dvideginio rinkos ir jos indėlio.

Pirmininkė. – Ačiū, gerb. A. Doyle. Mane sudomino tai, kad turėjote iš anksto pateiktą atsakymą. Jau labai seniai norėjau paraginti ir Tarybą, ir Komisiją taikyti tokią praktiką, taigi sveikinimu jus abu tai padarius.

(Avril Doyle įsiterpia: „Taip įvyko dėl to, kad buvo manyta, jog 10 klausimo aptarti nespėsime!“).

Petr Nečas, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Ponios ir ponai, kuo mažiau lieka laiko šiai Čekijos vyriausybei pirmininkauti Tarybai, tuo greičiau, atrodo, jis prabėga; galbūt todėl mes stengiamės skubėti ir laiku tartis su visomis vyriausybėmis. Atsakydamas į narės klausimą norėčiau pasakyti, kad Taryba toliau svarstys šį klausimą birželio mėn. Tarybos nuomone, reikia išsamiau išnagrinėti finansinius kovos su klimato kaita mechanizmus. Prieš Kopenhagos konferenciją Taryba paskelbs ES poziciją dėl skirtingų prisitaikymo ir padarinių švelninimo priemonių finansavimo būdų, paramos naujų technologijų srityje ir aplinkos, tinkamos šių planų įgyvendinimui, kūrimo. Taryba taip pat išdėstys ES įnašo įgyvendinant šiuos planus detales ir paaiškins, kaip tarp valstybių narių bus paskirstytos išlaidos bei pastangos siekiant įvykdyti šiuos tikslus. Tai bus padaryta remiantis konkrečiais Komisijos pasiūlymais.

Kalbant apie tam tikras kitas problemas, susijusias su visuotinio susitarimo dėl kovos su klimato kaita finansavimu, ES aiškiai pareiškė, kad yra pasirengusi priimti atitinkamą atsakomybės šiuo klausimu dalį. Be to, ES nustatė pagrindinius finansavimo principus ir aiškiai pareiškė, kad ketina aptarti šias galimybes su savo pasaulio partneriais. Vis dėlto, žinoma, dar per anksti atskleisti savo planus paskelbiant kokius nors skaičius. Tai būtų neprotinga, neatsargu ir neapdairu. Mes maždaug įsivaizduojame, kiek lėšų reikės skirti siekiant įgyvendinti visuotinį susitarimą. Vis dėlto turime bent jau apytiksliai žinoti, kokias klimato kaitos padarinių švelninimo priemones planuoja įgyvendinti trečiosios šalys. Atsižvelgdamas į tai norėčiau pasakyti, kad 2007 m. ES savarankiškai įsipareigojo sumažinti savo išmetamų dujų kiekį 20 proc., o? tuo atveju, jei būtų sėkmingai pasiektas visuotinis susitarimas – 30 proc.?, ir tai padarė anksčiau, nei kuri nors kita pasaulio šalis apskritai ką nors paskelbė dėl švelninimo pasiūlymų.

Pirmininkė. – Pasinaudodama proga, išreikšiu savo nuomonę. Man atrodo, kad jei atsakymai į klausimus, kurių, mūsų nuomone, nespėsime aptarti, gali būti pateikti iš anksto, tai nėra jokios priežasties, dėl kurios negalėtų būti iš anksto pateikti atsakymai į klausimus, kuriuos ketiname suspėti apsvastyti; tokiu atveju keitimasis nuomonėmis – kaip ką tik girdėtas – būtų nuodugnesnis ir naudingesnis. Ačiū jums abiem už tai, kad atkreipėte dėmesį į klausimą, kurį išspręsti ilgai siekė daugelis iš mūsų.

Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr. priedą).

Klausimų Tarybai valanda baigta.

(Posėdis sustabdytas 20.10 val. ir atnaujintas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: MIGUEL ANGEL MARTINEZ MARTINEZ*Pirmininko pavaduotojas***20. Ekologinio projektavimo reikalavimai su energija susijusiems gaminiams (diskusijos)**

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (nauja redakcija) (COM(2008)0399 – C6–0277/2008 – 2008/0151(COD)) – Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas. Pranešėjas: Magor Imre Csibi (A6–0096/2009).

Magor Imre Csibi, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams už jų bendradarbiavimą siekiant kompromisinio sutarimo su Taryba dėl Ekologinio projektavimo direktyvos dalinių pakeitimų.

Tai buvo sunkus procesas (daugiausia dėl labai varžančios pakartotinio svarstymo tvarkos). Pasiūlymas dėl teisės akto projekto, kurio atveju Parlamentas mažai ką tegali pakeisti, – ne pats tinkamiausias pagrindas bendro sprendimo procedūrai taikyti. Mes nebesame vien pritarimus dalijanti institucija. tai nėra pats tinkamiausias būdas, kurį Parlamentas norėtų taikyti ateityje teisės aktų pakartotinio svarstymo atvejais.

Vis dėlto esu patenkintas, kad nepaisant šių iššūkių mes sugebėjome pasiekti kompromisą, kuriuo patvirtinami pagrindiniai Komisijos pasiūlymo principai, pvz., dėl platesnio spektro su energija susijusių gaminių įtraukimo į direktyvos taikymo sritį. Be to, kompromise tinkamiau išaiškintos teisės akto nuostatos ir daugiau dėmesio skirta visiems susijusiems aplinkos parametrams.

Taigi kompromise patobulintas „su energija susijusių gaminių“ apibrėžimas, t. y. išaiškinta, kuriems gaminiams gali būti taikomos įgyvendinimo priemonės (pvz., langų sandarinimo medžiagoms arba kai kuriems su vandens ūkiu susijusiems gaminiams – dušo galvutėms ar čiaupams). Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad pirmiau minėti pavyzdžiai nereiškia, kad šie gaminiai bus automatiškai įtraukti į direktyvos taikymo sritį.

Pirmiausia bus atliktas konkrečių gaminių poveikio vertinimas, o įgyvendinimo priemonės bus parengtos tik tiems gaminiams, kurie daro rimtą poveikį aplinkai, kurių atveju galima padėti gerokai pagerinti ir kuriems netaikomos kitų teisės aktų nuostatos, sudarančios sąlygas pasiekti tiems patiems tikslams daug greičiau ir mažesnėmis išlaidomis.

Be to, kompromisas numato nuostatą dėl įgyvendinimo priemonių parengimo metodologijos įvertinimo, kad būtų galima geriau pasinaudoti išteklių naudojimo efektyvumo ir būvio ciklo principais. Šiais laikais, gamtos turtų vis labiau mažėja, turime siekti ne tik energijos vartojimo efektyvumo, bet ir visų išteklių našaus naudojimo. Be to, turime pabandyti sumažinti mūsų gaminių poveikį aplinkai ne tik jų naudojimo metu, bet ir viso jų gyvavimo ciklo metu, t. y. pradedant žaliavų parinkimu ir gamyba, ir baigiant pakavimu, naudojimu ir išėmimu iš eksploatacijos.

Net jei šiuo metu į direktyvos taikymo sritį papildomai įtraukti tik su energija susiję gaminiai, turėtume būti pasirengę toliau plėsti jos taikymo sritį ir ateityje įtraukti į ją visus gaminius. Ir Aplinkos komitetas, ir Pramonės komitetas pareikalavo aiškių išsipareigojimų po pakartotinio direktyvos svarstymo 2012 m. išplėsti jos taikymo sritį taip, kad į ją patektų ne vien su energija susiję gaminiai.

Savo ruožtu, Komisija priėmė išsipareigojimą, jei reikės, pasinaudoti dabartine metodologija tam, kad į direktyvos taikymo sritį būtų įtraukti visi gaminiai. Bet mes nesulaukėme tvirto išsipareigojimo, kad visi gaminiai į direktyvos taikymo sritį būtų įtraukti po jos pakartotinio svarstymo 2012 m. Man būtų labiau patikę, jei Komisija būtų pateikusi nuoseklesnį, aiškią ateities viziją turintį požiūrį. Juk šiandien jau turime ant stalo visus reikiamus instrumentus, be to, pirmiau minėtas siekis buvo apibrėžtas kaip geriausia sąlyga poveikio vertinimo metu. Šiuo atžvilgiu manau, kad praleidome progą nebiurokatiškai nuveikti daugiau aplinkos labui.

Kalbame ir apie pakartotinį direktyvos svarstymą 2012 m. Mes tikrai nenuginčysime fakto, kad turime pakeisti mūsų vartojimo ir gamybos struktūrą ir pereiti prie švaresnių gaminių. Kaita būtina, tačiau jos galima siekti ir per daug neapkraunant bendrovių ir namų ūkių.

Skatindami pereiti prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ir veiksmingo išteklių naudojimo ekonomikos galime suteikti naujų impulsų mūsų konkurencingumui stiprinti. Ekologinio projektavimo direktyva – puiki galimybė pramonei steigti konkurencingesnėms bendrovėms, kurių veikla

būtų pagrįsta žaliomis technologijomis. Taigi visoje Europoje būtų taikomas vienodų galimybių principas, mažinama biurokratija ir gamybos sąnaudos. Tai taip pat suteiktų pramonei daugiau lankstumo. Pvz., savireguliacijos priemonės gali būti pripažintos alternatyva reguliuojamosioms įgyvendinimo priemonėms.

Paskutinis, bet ne mažiau svarbus dalykas – konsultacijos su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis ir bendradarbiavimas su jomis, apibrėžiant ir pakartotinai svarstant įgyvendinimo priemones ir savireguliacijos priemones. Mano konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis metu suprantu, kad pažangiai mąstančios bendrovės nelaukia teisės aktų, kurių nuostatas jos turėtų patenkinti, bet pačios imasi aktyvių priemonių. Kai kurie daro tai iš altruizmo, bet didžioji dalis daro dėl to, kad ekologinė sąmonė – tinkama prielaida verslui.

Vis dėlto mes turime siųsti pramonei tinkamus signalus. Net nepaisant to, kad mano vizijai išplėsti Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį visiems gaminiams pritaria ne visi mano kolegos, esu tvirtai įsitikinęs, kad tik pereidami prie švaresnių prekių galime sustabdyti aplinkos būklės blogėjimą.

Daugiau kaip 80 proc. viso bet kurio gaminio poveikio aplinkai nustatoma gaminio projektavimo metu. Tobulinant gaminius būtų galima išvengti nereikalingo eikvojimo ir aprūpinti vartotojus efektyvesniais, patikimesniais ir ilgaamžiškesniais gaminiiais.

Su energija susijusių gaminių (pvz., langų arba vandens čiaupų) įtraukimas į Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį – pirmas žingsnis ambicingesnių planų ir tvarios gaminių politikos ES lygmeniu įgyvendinimo link.

Kartais net maži žingsniai gali padėti pasiekti didelių tikslų. Tikiuosi, kad jūs patvirtinsite šį kompromisinį susitarimą, kaip žingsnį pirmyn, be to, toliau didinsite spaudimą tam, kad būtų visiškai išnaudotas aplinkos būklės gerinimo priemonių potencialas ir skatinamas aplinkai mažiau kenkiančių gaminių projektavimas.

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerbiami nariai, norėčiau pradėti kalbą padėkodamas pranešėjui M. Csibi už jo puikų darbą rengiant šį pasiūlymą, taip pat pasakydamas, jog esu labai patenkintas, kad jo pastangomis buvo sudarytos sąlygos priimti susitarimą per pirmąjį svarstymą.

Grynai įstatymų požiūriu pasiūlymo turinys yra ribotas. Iš esmės jame apibrėžta vienintelė nuostata, kuria siekiama išplėsti Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį taip, kad į ją patektų ne vien su energija susiję gaminiai, kuriems ji šiuo metu taikoma. Vis dėlto politiniu požiūriu šis dalinis pakeitimas ypač svarbus. Tai svarbus žingsnis trečios pramonės revoliucijos Europoje link. Revoliucijos, kurios metu mūsų Europos valstybių ekonomika pavirs mažai CO₂ teršalų išmetančia ekonomika.

Įsivaizduoju, kaip atrodys Europos ateities gaminy. Europos ateities gaminy, paženklintas etikete *Made in Europe*, bus iš visų novatoriškiausias, saugiausias ir efektyviausias energiją ir išteklius naudojantis gaminy. Esu įsitikinęs, kad užėmusi vadovaujamą vaidmenį energijos vartojimo efektyvumo ir taupaus išteklių naudojimo srityse Europa duos naudos ne tik aplinkai, bet ir padidins darbo vietų skaičių. Ekologiški gaminiai ir ekologiški technologiniai procesai – šiuo metu sparčiai augantis ekonomikos veiksnys (net ir šios krizės sąlygomis). Tai tęsis ir toliau.

Mano nuomone, ši direktyva – geras integruotos gaminių politikos pavyzdys. Ji jau įrodė savo vertę ir davė gerų rezultatų su energija susijusių gaminių atveju. Direktyvoje apibrėžta ekologinio projektavimo reikalavimų, kuriais atsižvelgiama į faktinį gaminio poveikį aplinkai viso jo gyvavimo ciklo metu, programa. Kaip jau sakė M. Csibi, direktyva paruošia dirvą savanoriškomis pramonės iniciatyvoms. Dėl to oficialiai apibrėžti reikalavimai skirti tik tiems gaminiams, kurių atveju padėti galima gerokai pagerinti ekonomiškai perspektyviu būdu.

Galiojanti direktyva jau šiuo metu daro svarbų poveikį siekiant Europos taršos sumažinimo tikslų, pvz., įgyvendinant jos nuostatas dėl elektros lempučių, katilų ir daugelio kitų neefektyviai energiją naudojančių plataus vartojimo gaminių gamybos nutraukimo. Direktyvos taikymo srities išplėtimas, kad į ją patektų visi su energija susiję gaminiai, suteiks ypač palankias sąlygas tolesniam energijos vartojimo ir taip pat CO₂ taršos mažinimui.

Dar kartą kartoju: visi gaminiai, kurie daro didelę įtaką energijos naudojimui, dabar patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Taip pat ir tie gaminiai, kurie naudojami nevartoja energijos tiesiogiai, bet daro energijos naudojimui netiesioginę įtaką. Pvz., dabar gali būti apibrėžti reikalavimai su vandens ūkiu susijusiems gaminiams ir langams. Norėčiau pateikti tik vieną pavyzdį: vien dėl langų su dvigubu stiklu naudojimo padidėjimo iki 2020 m. galima būtų papildomai sutaupyti 30 proc. energijos. Tai atitinka 55 000 gigavatvalandžių elektros energijos, kurias gaminant išmetama 27 megatonų CO₂. – tiek energijos pagamina

dvi trys atominės elektrinės. Tai parodo, koks didžiulis poveikis gali slypėti tokiuose mažai pastebimuose pakeitimuose.

Komisija ketina tęsti savo tebevykstantį darbą, susijusį su Ekologinio projektavimo direktyvai skirtomis maždaug 25 įgyvendinimo priemonėmis, kurios buvo išdėstytos jos 2009–2011 m. laikotarpio darbo plane. Be to, pasitarusi su Ekologinio projektavimo konsultacijų forumu, kaip apibrėžta direktyvos 16 straipsnyje, Komisija nustatys, kokie gaminiai turi būti įtraukti į antrą darbo planą iki 2011 m. spalio 21 d.

Kaip apibrėžta 21 straipsnyje, iki 2012 m. Komisija taip pat pakartotinai apsvarstys, ar būtų tikslinga išplėsti direktyvos taikymo sritį, kad į ją patektų gaminiai, kurie neturi įtakos energijos naudojimui, tačiau yra susiję su išteklių taupymu.

Kaip sutarta derybose, po kurių per pirmąjį svarstymą buvo priimtas susitarimas, Komisija pateikia pareiškimą. Parlamentas atsižvelgia į šį pareiškimą. Aš perduosiu jį Biurui po šio posėdžio.

Dėl greito pasiūlymo priėmimo per pirmąjį svarstymą Komisija jau dabar gali įgyvendinti savo tvarią pramonės politiką ir tuoj pat imtis tolesnių konkrečių žingsnių, skirtų taupyti energijai ir mažinti CO₂ taršai.

Pabaigoje norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad derybas pagreitino glaudus Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimas. Labai džiaugiuosi galėdamas jums pasakyti, kad Komisija gali pritarti visiems pranešėjo M. Csibi pateiktiems daliniams pakeitimams. Ačiū jums.

Anders Wijkman, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui M. Csibi.

Mano nuomone, mūsų bendros pastangos pakartotinai svarstant Ekologinio projektavimo direktyvą davė nedaug naudos. Siekis išplėsti direktyvos taikymo sritį taip, kad į ją patektų ne tik energiją naudojančios, bet ir su energija susiję gaminiai, aišku, yra geras dalykas. Tačiau kodėl turėtume apsiriboti tik tuo? Mums iškilusios problemos dėl išteklių naudojimo susijusios ne tik su energija. Tai turėtų būti žinoma Komisijos nariui.

Pagrindinė problema – bendras spaudimas ekosistemoms ir gamtos turtų ištekliams. Tai liudija daugelis mokslinių pranešimų; ne išimtis ir mūsų pačių teminė strategija dėl gamtos turtų. Apytiksliai du trečdaliai pagrindinių pasaulio ekosistemų yra smarkiai nualintos, t. y. mes švaistome gamtinį kapitalą. Ši problema atstrėja dėl augančios ekonomikos ir didėjančio gyventojų skaičiaus. Pagrindinis dalykas yra tai, kad dabartinis vystymosi modelis ir koncepcija nėra pagrįsti tvarumo principu. Kas kitas, jei ne Europos Sąjunga, galėtų padėti parengti tvaresnę koncepciją?

Mano nuomone, Ekologinio projektavimo direktyva – tikrai žingsnis pirmyn. Kalbant apie energijos naudojimo efektyvumą, mes galėtume parengti standartus ir normas, apibrėžiančias tai, kokias medžiagas reikėtų rinktis ir kaip projektuoti gaminius, kad palengvintume perdirbimą ir pakartotinį naudojimą ir padidintume išteklių naudojimo efektyvumą. Anksčiau ar vėliau mes turėsime spręsti išteklių naudojimo efektyvumo klausimą. Esu matęs ankstesnius Komisijos pasiūlymų projektus, į kuriuos buvo įtrauktas ir išteklių efektyvumo klausimas, todėl nelabai suvokiu, kodėl šie pasiūlymai nebuvo parengti iki galo.

Prašau man pasakyti, kur dar ES teisės aktuose yra apibrėžtos priemonės, skirtos išteklių naudojimo efektyvumui skatinti? Mums reikia politikos programų, kurios skatintų išteklių naudojimo efektyvumą tarpvalstybiniu lygmeniu, kurios skatintų bendroves išbandyti naujus verslo modelius (pvz., funkcinį mąstymą), kai būtų siūlomos paslaugos, o ne gaminiai, be to, pajamos būtų gaunamos gerinant paslaugų kokybę, o ne tik didinant prekybos mastą.

Kaip jau sakiau, visa tai galbūt turėjo būti įtraukta į direktyvą. Pranašauju, kad po kelerių metų visi gailėsime, kad šiandien nepadarėme ryžtingesnių žingsnių. Kaip jau sakiau, mes šią galimybę praleidome.

Dorette Corbey, PSE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti kalbą padėka pranešėjui. Aš žaviuosi jo pasiukojamu darbu ir atsidavimu, taip pat labai vertinu jo darbo spartą. Mano nuomone, šis procesas galėjo vykti dar truputį greičiau, todėl apgailestauju, kad jis buvo taip rimtai pristabdytas.

Europa dabar grumiasi su ekonomikos krize, bet mes visi, tiesą sakant, daugelį metų bandėme įveikti naujovių trūkumo problemą. Kiti žemynai dažnai novatoriškesni už Europos Sąjungą. Jungtinėse Valstijose investuojama daug daugiau pinigų į mokslo tyrimų ir plėtros sritį ne tik iš valstybinio, bet taip pat ir iš privataus sektoriaus. Japonija diegia labai daug naujovių (iš dalies dėl jos taikomos „lenktynių lyderio“ koncepcijos). Mūsų Ekologinio projektavimo direktyva turėtų skatinti naujoves. Tai būtų gerai ir aplinkai, ir ekonomikai. Ženklas *Made in Europe* iš tikrųjų turėtų tapti ekologiškiausių gaminių sinonimu.

Naujovių plėtra turėtų vykti keliomis kryptimis ir siekti šių uždavinių: mažinti energijos naudojimą, mažinti gamybos ir vartojimo keliamą taršą, daug geriau naudoti gamtos turtus, daugiau dėmesio skirti pakartotiniam gaminių naudojimui arba perdirbimui jų eksploatacijos ciklo pabaigoje. Kalbame ne vien apie energiją naudojančius gaminius, bet ir apie su energija susijusius gaminius, todėl visiškai sutinku su pranešėjo nuomone, kad visi pirmiau apibrėžti uždaviniai faktiškai turėtų būti susiję su visais gaminiais.

Dar vienas svarbus dalykas – ištekliai. Jei per dvidešimt metų šioje žemėje gyvens beveik devyni milijardai gyventojų ir jei jie visi nori tinkamo gerovės lygio, tai ypač svarbu, kad gamtos turtai būtų naudojami protingai ir taupiai. Sukurta įkvepiančių koncepcijų, pvz., koncepcija „cradle-to-cradle“, kurią išklė Michael Braungart, taip pat kitų radikalių idėjų, kaip būtų galima 100 proc. pakartotinai panaudoti medžiagas.

Šiandien kyla svarbus klausimas, ar Ekologinio projektavimo direktyva iš tikrųjų veiksminga? Žinomiausias šios direktyvos taikymo pavyzdys – kaitinamųjų elektros lempučių naudojimo draudimas – nepopuliarus, bet labai teigiamas sprendimas. Deja, vis dar yra tam tikros painiavos dėl LED lempučių energijos naudojimo efektyvumo, kadangi išaiškėjo, kad jos ne tokios taupios, kaip tai bandė pateikti gamintojai.

Kitas verčiantis apgailauti Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo pavyzdys – sunaudojamos energijos nurodymas ženklinant gaminį. Jau įvesti ženklai AA, +, A20, A40, o netrukus visi gaminiai bus paženklinėti kokios nors rūšies A ženklu. Šiuo metu visiškai neaišku, ką visa tai turėtų reikšti. Deja, tai nėra geras ekologinio projektavimo pavyzdys.

Kolegos nariai, deja, šis pakartotinis svarstymas negali išspręsti visų problemų. Mes klimpstame savo pačių procedūrose ir sutarimuose ir tai tikrai galima pavadinti praleista galimybe. Tikėkimės, kad įvertinimas suteiks galimybę viską patobulinti. Svarbu, kad Ekologinio projektavimo direktyva būtų netrukus kruopščiai įvertinta, siekiant atsakyti į toliau pateiktus klausimus. Ar ji iš tikrųjų paskatins naujoves, kurių mes siekiame? Ar ji sudarys sąlygas Europos Sąjungos ir Europos gamintojams tapti rinkos lyderiais? Ar ji padės taupyti energiją? Ar ji padės mažinti atliekų kiekį ir skatins taupų gamtos turtų naudojimą? Ir svarbiausias klausimas: ar galima išplėsti jos taikymo sritį taip, kad į ją patektų su energija nesusiję gaminiai ir galiausiai visi gaminiai?

Holger Krahmer, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary G. Verheugenai, ponios ir ponai, turiu tarti kelis išpėjamuosius žodžius, susijusius su šiuo kompromisu, kuris buvo pasiektas labai skubiai (netgi stebėtina, kad skubiai).

Mes taip staigiai šokome pirmyn, kad galbūt šį vakar būtume galėję priimti šią direktyvą praktiškai be diskusijų. Tai turbūt viena iš priežasčių, kodėl tiek nedaug narių planuoja jose kalbėti. Norėčiau įspėti, kad mes išplečiame šios direktyvos taikymo sritį tokiu metu, kai dar beveik nieko nežinome apie galiojančios direktyvos įgyvendinimo eigą. Taip pat norėčiau kiekvienam priminti, kad mes svarstėme direktyvos nuostatas Parlamente, ir šie Rūmai išreiškė pageidavimą išplėsti direktyvos taikymo sritį, kad ji apimtų visus gaminius. Manau, kad tai būtų neteisingas kelias.

Nėra nei priimtina, nei protinga taikyti kiekvienam gaminiui, pagamintam ES, atitikties aplinkosaugos reikalavimams vertinimo procedūrą, todėl tenka apgailauti (bent jau, kiek aš tai galiu vertinti), kad ši nuostata, kuri turėtų įsigalioti 2012 m., įtraukta į dokumento tekstą.

Norėčiau įspėti, kad turėtume saugotis, kad Europos Komisija netaptų gaminių planavimo institucija. Politikai ir administratoriai nežino už kitus geriau (atsižvelgiant ir į finansų ir ekonomikos krizės patirtį), kaip gaminiai turi būti gaminami ir ką inžinieriai galbūt galėtų patobulinti. Galiausiai taip pat norėčiau kiekvienam priminti, kad dėl didėjančio šių gaminiams skirtų teisės aktų sudėtingumo kyla vis daugiau sunkumų mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Daugelį šių reikalavimų minėtos įmonės jau dabar vos gali patenkinti, o mes šiandien užkrauname joms dar papildomą našą, kurios praktinių pasekmių, mano nuomone, nesame pakankamai apgalvoję.

Satu Hassi, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mano nuoširdi padėka skirta pranešėjui M. Csibi už jo puikų darbą.

Ekologinio projektavimo direktyva nėra viena iš tų temų, kurios labai jaudintų žiniasklaidą arba plačiąją visuomenę, tačiau ji iš tikrųjų labai svarbi, nors aš taip pat pritarčiau A. Wijkmano požiūriui, kad reiktų platesnio pobūdžio koncepcijos, kuri apimtų klausimą dėl išteklių efektyvumo apskritai.

Visos studijos, kuriose buvo atlikta išlaidų klimato apsaugai analizė, parodė, kad būtent taupydami energiją mes greičiausiai ir pigiausiai sumažinsime taršą. Taigi, jei mes įvesime energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus įrangai ir gaminiams, sutaupysime daug energijos, neužkraudami papildomų rūpesčių visuomenei.

Apskaičiuota, kad pastatai ES „atsakingi“ už 36 proc. šiltnamio efektą sukeliančių dujų taršos. Iš pranešimų mes visi matome, kad pastatų energijos vartojimo efektyvumo gerinimas – vienas iš ekonomiškiausių būdų klimatui apsaugoti. Dabar siekiame išplėsti Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį, kad būtų įvesti energijos reikalavimai, pvz., langams ir sienoms, taip pat pastatų izoliacijos elementams. Tai vienintelis teisingas kelias, todėl manau, kad pasielgėme teisingai, jog neleidome chemijos pramonės lobistams blokuoti šio ypač reikalingo sprendimo. Ši direktyva padės mums pasiekti 20 proc. energijos taupymo uždavinį.

Kita svarbi mūsų turima priemonė – sunaudojamos energijos nurodymas ženklinant įrangą. Patologiškai kvaila, kad Komisija bando atsikratyti A–G ženklinimo skalės, kuri taip puikiai tarnavo iki šiol, kuri jau pažįstama vartotojams ir kuri tapo skalių modeliu visame pasaulyje. Esu patenkintas, kad Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas šią savaitę priėmė tvirtą poziciją dėl A–G ženklinimo skalės išlaikymo ir jos kriterijų atnaujinimo toliau vystantis technologijoms. Tikiuosi, kad Komisija pagaliau atkreips dėmesį į labai tvirtą ir aiškią šio Parlamento nuomonę.

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerbiami nariai, šiose diskusijose kylantys nesutarimai nėra susiję su energijos vartojimo efektyvumo klausimu. Manau, kad kiekvienas iš jūsų pripažįsta, kad Komisijos pasiūlymas taps dideliu žingsniu pirmyn energijos vartojimo efektyvumo didinimo, energijos taupymo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų taršos sumažinimo srityse. Kaip tik tam ir skirtas šis pasiūlymas. Šis pasiūlymas susijęs su mūsų klimato ir energetikos politika. Esu šiek tiek nustebinamas plačios kritikos, kurią ką tik išgirdau. Manau, kad šiandien labai aiškiai pabrėžiau, jog integruotoje gaminių politikoje, kurią vykdo Komisija, aiškiai apibrėžta, jog energijos vartojimo efektyvumas ir išteklių apsauga – du neatsiejami dalykai. Šiuo atžvilgiu išteklių apsauga tikrai vaidina lemiamą vaidmenį mūsų pateiktame pasiūlyme. Be abejo, taip ir yra. Atrodo, į šį faktą nebuvo atsižvelgta.

Ar galėčiau taip pat atkreipti dėmesį į tai, kad, kalbant apie įgyvendinimo priemones, jau direktyvos 1 priede apibrėžtos visos ekologiškai tinkamos gaminių ypatybės visam jo gyvavimo ciklui (t. y. atsižvelgta ir į išteklių naudojimo efektyvumą, o ne tik į energijos vartojimo efektyvumą) ir kad Komisija atsižvelgia į šiuos veiksnius, kai ji, naudodamasi savo pačios anksčiau parengta ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo metodika, nustato, kurie ekologinio projektavimo parametrai turi būti įtraukti į įgyvendinimo priemones. Kalbant apie konkrečias įgyvendinimo priemones, išteklių naudojimo efektyvumo klausimas vaidina ypač svarbų vaidmenį.

Vis dėlto norėčiau tarti keletą bendrų žodžių apie šiuo klausimu vykdomą politiką. Manau, kad ši nauja gaminių politika, kuri turės didžiulį poveikį vartotojų elgsenai, pramoninei gamybai visais lygmenimis ir visai mūsų ekonominei kultūrai, negali būti užbaigta vienu prisėdimu, o turi būti įgyvendinama palaipsniui. Be to, visada protinga teisingas taisykles įvesti tik tuomet, kai jau sukaupta bent minimali patirtis, kurios, deja, šiuo metu mums dar labai trūksta išteklių naudojimo efektyvumo srityje, o standartinių plataus vartojimo gaminių srityje visai nėra. Vis dėlto mes nusibrėžėme labai aiškiai kryptį, kuria turime judėti, todėl esu nuoširdžiai įsitikinęs, kad kitą kartą, kai mes vėl svarstysime šią direktyvą, daugiausia dėmesio bus skiriama ne energijos vartojimo efektyvumo klausimui, bet greičiau išteklių apsaugai.

Būčiau labai dėkingas jums visiems, jei, atsižvelgiant į dabartinę padėtį, galėtume žengti šiuo metu prasmingus žingsnius, kartu suprasdami, koks tai būtų iš tikrųjų svarbus ir ilgalaikis mūsų indėlis, užtikrinsiantis, kad būtų sumažintas energijos vartojimas ir tokiu būdu leisiantis pasiekti mūsų tikslo, kad Europa taptų pasaulio energijos vartojimo efektyvumo ir CO₂ taršos mažinimo lydere.

Komisijos Pirmininko pavaduotojas.

Komisijos pareiškimas

M. Csibi pranešimas (A6–0096/2009)

Komisija pareiškia, kad priėmus pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą, taikymo srities išplėtimo, nebus neigiamo poveikio šiuo metu vykdomai darbo programai.

Be to, Komisija, rengdama darbo programą ir siūlydama naujas įgyvendinimo priemones, susijusias su pakartotinai apsvaistytą direktyvą, atsižvelgs į patirtį, įgytą taikant ankstesnės direktyvos redakcijos nuostatas. Remdamasi direktyvos 15 straipsnio 2 dalies c punkto reikalavimais ir geresnio reguliavimo principu, Komisija ypač sieks užtikrinti, kad būtų kuo visapusiškiau išlaikytas ES teisės aktų dėl gaminių nuostatų nuoseklumas.

Be to, Komisija, vertindama siekio (pagal 21 straipsnį) išplėsti direktyvos taikymo sritį taip, kad į ją patektų su energija nesusiję gaminiai, tinkamumą apsvaistys, ar reikia parengti metodologiją, susijusią su svarbių aplinkos parametrų šiems gaminiams nustatymu ir įvedimu.

Magor Imre Csibi, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, priimti kompromisą niekada nėra lengva. Šiandieninės diskusijos mums taip pat parodė, kad laikomės skirtingų nuomonių, kad niekada nėra lengva surasti aukso vidurį tarp Europos Parlamento progresyvumo ir GD bei Tarybos realizmo.

Vis dėlto norėčiau nuoširdžiai padėkoti mūsų kolegoms iš GD už jų lankstumą. Taip pat norėčiau padėkoti ir Komisijos nariui G. Verheugenui už jo palaikymą ir mielus žodžius, ir šešėliniams pranešėjams, kurie padėjo man rengti šiuos teisėkūros projektus.

Mano nuomone, mes padarėme pažangą ir šiame pasiūlyme radome aukso vidurį, taip pat sugebėjome tinkamai parengti šį paketą, kuris per daug neapkraus Europos įmonių, bet padės mums sukurti labiau energiją taupančią ir efektyviau išteklius naudojančią Europos pramonę.

Vis dėlto tam tikru laipsniu taip pat norėčiau pakartoti tai, ką pasakė mano kolega H. Krahmer, ir išreikšti viltį, kad šį pasiūlymą įgyvendinsime taip pat greitai, kaip jį parengėme.

Taigi norėčiau matyti greitą jo įgyvendinimą, norėčiau matyti greitus rezultatus, taip pat norėčiau matyti rezultatus, kurie visų pirma būtų naudingi Europos gyventojams ir Europos pramonei.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj vidurdienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Dabartinė finansų krizė tik padeda stiprinti ES atsakomybę laikytis savo įsipareigojimų energetikos ir aplinkos srityse. Turi būti įgyvendinta daugybė priemonių (pvz., ekologinio projektavimo), kad būtų sudarytos prielaidos tvaresniems vartojimo ir gamybos būdams Europoje įvesti be papildomų išlaidų, kurios gultų ant įmonių ir gyventojų pečių.

Ekologinis projektavimas susijęs su pirmąja gaminio gyvavimo ciklo pakopa. Naujos koncepcijos tikslas pašalinti poveikį aplinkai, kurį daro gaminiai ir gamybos procesas. Maždaug 80 proc. gaminio keliamo poveikio aplinkai ir išlaidos viso jo gyvavimo ciklo metu gali būti apskaičiuotos projektavimo metu. Nuostata dėl žinių, kurias gamintojai gauna ekologinio projektavimo metu, kaupimo ir platinimo – viena naudingiausių iš dalies pakeistos Ekologinio projektavimo direktyvos nuostatų.

Pagrindiniu gamintojų sprendimų elementu turi tapti vartotojams skirta informacija apie energijos vartojimo efektyvumą ir išteklius. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas – greičiausias ir pigiausias būdas sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijai. Siekiant, kad būtų užtikrinta daugiau skaidrumo vartotojams, pramonei ir susijusioms valdžios institucijoms, taip pat suteikta galimybė vartotojams ir MVĮ greitai gauti reikiamų duomenų, turi būti sukurta prieinama duomenų bazė.

Aš pritariu Komisijai pateiktam reikalavimui, kad būtų sukurta vieša, pasiekiamą internetu ekologinio projektavimo duomenų bazė.

21. Darnios statybos produktų rinkodaros sąlygos (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos darnios statybos produktų rinkodaros sąlygos (COM(2008)0311 – C6–0203/2008 – 2008/0098(COD)) – Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas. Pranešėja: Catherine Neris (A6 – 0068/2009).

Catherine Neris, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šį vakarą užbaigiame Komisijos pasiūlymo dėl darnių statybos produktų rinkodaros sąlygų nagrinėjimo pirmą fazę.

Šiuo atžvilgiu noriu padėkoti Komisijai už jos techninę paramą, taip pat noriu padėkoti visiems šešėliniams pranešėjams už jų geranoriškumą ir pasirengimą dialogui, kuris suteikė mums galimybę palaipsniui užimti tas pačias pozicijas ir pasiekti susitarimą dėl pagrindinių šio klausimo punktų.

Nors ir teisinga teigti, kad mes visiškai remiame reformos tikslus, t. y. siekį pagerinti rinkos darbą, užtikrinti CE ženklų patikimumą ir supaprastinti atitinkamą sistemą, ir kad neabejotinai siekiame, jog būtų įvesta bendra techninė kalba, didžioji Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto narių dauguma išreiškė ypatingą pageidavimą paskelbti savo abejones.

Šios abejonės pirmiausia galėtų būti susietos su mūsų bendru noru išvengti procedūrų supaprastinimo ir susilpninimo, taip užtikrinant tolesnę tinkamą produktų ir deklaruojamos informacijos kontrolę.

Jos taip pat kyla dėl Komisijos pozicijos. Komisija, mūsų nuomone, yra linkusi pasitenkinti padėtimi, kai produkto vertinimo kriterijų nustatymas iš dalies paliekamas valstybėms narėms, t. y. tikra CE ženklų reikšmė priklauso nuo šalies, kurioje produktai yra pardavinėjami. Šitaip kyla problemų dėl šio ženklų patikimumo.

Galiausiai mūsų abejonės remiasi ir faktu, kad tuo metu, kai siekiame, jog Europa žengtų žaliosios ekonomikos keliu, mums pasiūlytame tekste nėra neužsimenama apie produktų energijos vartojimo efektyvumą arba apie jų dalinę žalą vartotojams.

Kad šios problemos būtų išspręstos, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas pateikė keletą dalinių pakeitimų. Aš paminėsiu penkis iš jų.

Visų pirma siūlome išlaikyti reikalavimą, kad visi rinkai tiekiami statybos produktai būtų paženklinėti CE ženklais, kad būtų užtikrinta, jog visa produkcija, parduodama Europoje, kontroliuojama remiantis tinkamomis kontrolės procedūromis.

Ši sąlyga neturi tapti papildomos naštos silpniausiosioms įmonėms kūrimo prielaida ir kliuviniu jų veiklai. Štai kodėl mes gynėme požiūrį dėl supaprastintų procedūrų labai mažoms įmonėms išlaikymo, štai kodėl mes pasiūlėme įvesti nuostatą, atleidžiančią smulkius amatininkus nuo privalomo ženklinimo CE ženklais.

Antras klausimas susijęs su procedūros supaprastinimu, kad CE ženklas taptų lengviau prieinamas. Vis dėlto nusprendėme, kad supaprastintos procedūros būtų taikomos statybos produktų gamintojams, be ne importuotojams. Šis metodas, skirtas rinkos priežiūrai gerinti, suteiks mums galimybę užkirsti kelią abejotinoms importo bendrovėms importuoti žemos kokybės produktus.

Trečias svarbus pakeitimas susijęs su statybos produktų Europoje įvertinimo kriterijų minimalaus lygmens harmonizavimu. Tai turėtų užtikrinti, kad CE ženklų reikšmė visose šalyse, kuriose produktas yra parduodamas, būtų vienoda.

Jei tik įmanoma, iš tikrųjų norėtume, kad Europoje taikomi produktų vertinimo reikalavimai būtų vienodi visose valstybėse narėse. Šiuo atžvilgiu taip pat pateikėme pasiūlymą parengti naujus vertinimo kriterijus, kurie nebūtų vien techninio pobūdžio ir kuriuos būtų galima panaudoti produkto eksploatacinių savybių poveikiui, susijusiam su visuotinės svarbos sritimis, įvertinti, pvz., nustatyti jų pavojingumą aplinkai, saugai ir sveikatai.

Šiuo atžvilgiu (tai jau ketvirtas klausimas, kurį norėjau pateikti) mes pasiekėme, kad gamintojai ypač padidintų eksploatacinių savybių deklaracijoje pateiktos informacijos, kuri skirta vartotojams, kiekį. Pirmiausia gamintojai turės skelbti duomenis apie bet kokią žalingą medžiagą, įtrauktą į kartu pateiktą sąrašą, kuriame taip pat išvardytos į direktyvą REACH įtrauktos medžiagos.

Ir pagaliau paskutinis klausimas, kurį norėčiau paminėti. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nariai pabandė užtikrinti daugiau skaidrumo dėl statybos produktų sertifikavimo sąlygų, daugiau skaidrumo dėl bendrovių vaidmens, susijusio su sertifikavimo procesu, taip pat daugiau skaidrumo dėl išaiškinimo sąlygų, pagal kurias siekiama teisės naudoti CE ženklą, kad būtų aiškiai atskirti būdas įgyti teisę naudoti CE ženklą produktams, kuriems taikomas darnusis standartas, ir būdas, numatytas produktams, kuriems šis standartas netaikomas ir kurie dažnai vadinami naujoviškais produktais.

Šis darbas jau krypta pabaigos link, tačiau jis dar nepasiekė stadijos, kurios mes norėjome. Sunkumai, su kuriais susidurta Taryboje, susiję su pozicijos suformulavimu, reiškė, kad dėl bendros pozicijos sutarta nebus, nepaisant gero Tarybai pirmininkavusių Prancūzijos ir Čekijos bendradarbiavimo.

Šiandien aš dėl to apgailestauju, nors esu užtikrinta, kad mums skirtas papildomas laikas, galėtų padėti pasiekti daug platesnį sutarimą per antrąjį svarstymą, o svarbiausia tai leistų mums surengti daug svarbesnes diskusijas, kurių metu būtų pareikštos minėtos su šiuo sektoriumi susijusios pozicijos.

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerbiami nariai, norėčiau padėkoti pranešėjai C. Neris už jos pastangas rengiant tokį visapusišką ir techniškai sudėtingą pasiūlymą. Šis

teisėkūros procesas iškėlė didelius iššūkius mums visiems, tačiau mes turime aiškiai suvokti, kad šiuo atveju mes kalbame apie neįprastai svarbaus sektoriaus ateitį.

Vien statybos produktai šiuo metu jau sudaro 3 proc. Europos bendrojo vidaus produkto, o jei dar pridėtume ir statybų darbus, tuomet statybų sektoriui tektų 10 proc. visos Europos Sąjungos gamybos. Taigi visiškai aišku, kad pastangos pagerinti šio sektoriaus konkurencingumą (ypač dabartinės krizės sąlygomis) – ypač svarbus uždavinys.

Šiuo pasiūlymu siekiame sukurti tvirtą pagrindą statybos produktų vidaus rinkos konsolidacijai. Tik šiuo būdu galime užtikrinti būtiną plėtrą ir darbo vietų kūrimą ekonomikos gaivinimo fazės metu. Siekiant šio tikslo galiojanti Statybos produktų direktyva turi būti suderinta su tinkamos teisėkūros principais.

Dabar norėčiau išdėstyti, ką mes stengiamės pasiekti. Siekiame išaiškinti pagrindines sąvokas ir CE ženklą naudojimo sąlygas, supaprastinti procedūras, kad sumažintume išlaidas, kurios tenka įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms, taip pat sustiprinti visos sistemos patikimumą.

Mano nuomone, siekta išvengimą bet kokių nereikalingų papildomų sunkumų įmonėms, ypač mažiausioms įmonėms. Dėl to manau, kad svarbu, jog nebūtų įvesta jokių naujų administracinių arba vertinimo procedūrų. Tai ypač svarbu mažiausioms vietinėms įmonėms.

Remdamasi Smulkiojo verslo akto, kuris neseniai buvo, aš atkreipsiu jūsų dėmesį, neįprastai šiltai sutiktas šiuose Rūmuose, principais Komisija savo pasiūlyme apibrėžia labai mažoms įmonėms skirtas supaprastintas procedūras, susijusias su produktais, kurie nekelia jokių rimtų saugos problemų. Nenorėčiau, kad ši koncepcija būtų pakeista, kadangi ji – vienas iš pagrindinių pasiūlymo punktų. Taip yra dėl to, kad praktikoje šis dalykas siejasi su tam tikrų statybos produktų, pvz., langų, vidaus durų ir grindų dangos, grupėmis ir su jomis susijusiais labai mažais gamintojais, kurių veikla nepaprastai svarbi rinkos darbui užtikrinti ir vartotojų poreikiams patenkinti. Šių mažų gamintojų potencialas turi būti efektyviai išnaudotas Europos statybų pramonės labui.

Nepritariu nuomonei, kad reikėtų papildomos deklaracijos dėl pavojingų medžiagų, kuri remtųsi griežtesnėmis nuostatomis negu tos, kurias mes apibrėžėme reglamente REACH. Visiškai rimtai užsitikrinu jus, kad nuostatos, apibrėžtos reglamente REACH, galioja visoms sritims, t. y. nėra nieko daugiau, ką turėtume padaryti statybų sektoriaus atveju, kadangi visas problemas, kurias čia girdėjau, visapusiškai išsprendžia reglamentas REACH. Man iš tikrųjų kelia nuostabą klausimas, kam mums reikalingas visapusiškas teisės aktas dėl cheminių medžiagų, jei mes kai kuriems produktams norime vėl įvesti naujas, nukrypstančias nuo minėto teisės akto nuostatas. Komisija jokių būdu nepritartų tokiai idėjai.

Galiausiai norėčiau pasakyti keletą žodžių apie CE ženklavimą ir nacionalinio ženklavimo panaikinimą. Aiškiai pabrėžiu, kad tam tikrais atvejais reikalaujamos nacionalinio ženklavimo nuostatose yra papildomų reikalavimų dėl statybos produktų bandymų, kurie neįtraukti į darniųjų Europos standartų sąlygas, tačiau tai niekam neduoda jokios papildomos naudos. Tai paprasčiausiai užkrauna susijusioms įmonėms didesnę biurokratizmo ir darbo našumą. Tai tiesiogiai prieštarauja pagrindiniam pasiūlymo tikslui.

Statybų sektoriaus padėtis skiriasi nuo tradicinių mūsų vadinamos „naujoviškos teisėkūros“ sričių, kurioms neseniai buvo parengtas vidaus rinkos paketas, padėties. Mes negalime tiesiog kopijuoti sprendimų, įgyvendintų kituose „naujoviškos teisėkūros“ sektoriuose, ir taikyti juos statybų pramonei, kadangi jos struktūra visiškai kitokia, be to, darbams naudojamos visiškai kitos medžiagos.

Dėl suprantamų priežasčių aš nenagrinėjau kiekvieno dalinio pakeitimo. Mes raštu informuosime Parlamento darbuotojus apie Komisijos poziciją dėl likusios dalies Parlamento pateiktų dalinių pakeitimų.

Mano nuomone, pasiūlymas dėl reglamento dėl statybos produktų – labai svarbus dalykas. Manau, kad ir šiandieninės diskusijos labai svarbios, todėl aš pritariu pranešėjos nuomonei, kad, investavę šiek tiek daugiau laiko, mes vis dar turime gerą galimybę kartu pasiekti puikių rezultatų ir parengti tvirtą kompromisą.

Den Dover, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonės pranešėjas. – Gerb. pirmininke, galėčiau pasakyti, kad Komisijos narys gerai išmano statybos pramonės reikalus. Galėčiau tik patikslinti, kad, mano žiniomis, jai tenka didesnė procentinė bendrojo vidaus produkto dalis (maždaug 12–13 proc.) ir didesnė procentinė medžiagų dalis (maždaug 4–5 proc.). Taigi tai labai svarbus sektorius.

Esu inžinierius statybininkas, todėl man buvo garbė parengti nuomonę Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu. Buvau sužavėtas, kad galiausiai mūsų parengta nuomonė sulaukė vieningo

pritarimo. Mes daugiau dėmesio skyrėme techniniams dalykams, o ne rinkodarai, kadangi klausimas, kurį mes aptariame šįvakar, iš tikrųjų daugiausia susijęs su vidaus rinka.

Statybos pramonei (po dvidešimt metų galiojusios direktyvos) tikrai reikia reglamento. Norėčiau pabrėžti, kad reiktų plėsti CE ženklavinimą, kuris yra ypač svarbus. Norime, kad daugiau nebūtų nacionalinių standartų, todėl norėčiau palinkėti visam šiam procesui visokeriopos sėkmės ateityje. Tai labai svarbi priemonė, skirta labai svarbiam pramonės sektoriui.

Zita Pleštinská, PPE-DE frakcijos vardu. – (SK) Šiuo metu valstybių reikalavimai statybos produktams ir jų naudojimui pastatuose yra labai skirtingi.

Kadangi statybos – vienas iš tų sektorių, kuriuose dažniausiai laužomas abipusio pripažinimo principas, aš pritariu pasiūlytam reglamentui, kuriuo nustatomos darnios statybos produktų rinkodaros sąlygos. Tai visapusiškas teisės aktas, kuriuo siekiama atnaujinti dvidešimties metų senumo Direktyvą dėl statybos produktų ir kelis reglamentus. Šiame reglamente numatyta keisti atitikties deklaracijos nuostatas, suderinti teisinę terminiją ir apibrėžti išimtis mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Mano turimais duomenimis, statybos medžiagų gamintojai labai susidomėję CE ženklu. Be to, reglamentas turėtų labai supaprastinti administracinę tvarką eksportuotojams ir importuotojams, be to, į jį įtraukta vertingų su rinkodara susijusių nuostatų.

Pvz., kalkių, cemento ir plytų gamintojai jau naudoja CE ženklo pranašumus. Statybų sektoriaus atveju CE ženklas nesusijęs su saugos rodikliu, o nacionaliniai ženklai neturi jokios papildomos vertės vartotojams. Vietoj to jie sudaro kliūtį vidaus rinkai. Nacionaliniai ženklai neparodo, kad buvo išbandytos papildomos produkto ypatybės, jie taip pat nieko nesako apie statybos produkto kokybę. Nepaisant to, gamintojai dažnai turi mokėti už bandymus ir už teisę pažymėti savo produktus nacionaliniais ženklais.

Neturiu jokių prieštaravimų dėl savanoriško žymėjimo, kurio tikslas išbandyti produktų kokybines ypatybes, pvz., remiantis ekologinio projektavimo reikalavimais. Aš tvirtai manau, kad pagrindinis mūsų tikslas – CE ženklo stiprinimas ir įpareigojimo jį naudoti įvedimas. Komisijos nary G. Verheugenai, aš vertinu jūsų nuomonę dėl nacionalinių ženklų naudojimo statybos produktams, bet kaip šešėlinis pranešėjas palaikau pirminį Komisijos pasiūlymą.

Darnūs standartai – efektyvesnis ir tinkamesnis instrumentas statybos produktų rinkoje dirbantiems gamintojams, todėl didžiuojuosi, kad čia, Europos Parlamente, galėjau parengti Sprendimo dėl Europos standartizacijos finansavimo projektą. Norėčiau padėkoti pranešėjoms C. Neris, J. Fourtou ir H. Rühle ir jų komandai už puikų bendradarbiavimą, taip pat dėkoju mano kolegoms Denui Doverui, Malcolmui Harbourui, Andreasui Schwabui ir Terezai Pinto de Rezende už didelį nuveiktą darbą. Taip pat norėčiau išreikšti padėką kolegoms iš Komisijos ir Tarybai pirmininkavusios Čekijos atstovams už jų pagalbą ir konstruktyvų bendradarbiavimą. Linkiu šiam teisės aktui visokeriopos sėkmės.

Jan Cremers, PSE frakcijos vardu. – (NL) Produktų standartų nustatymas – ne vien techninis klausimas. Prieš dvidešimt metų dalyvavau rengiant pirmuosius standartus, skirtus su visiškai kitokia atsakomybe susijusiai sričiai, – statybų sektoriui. Turiu pasakyti, kad esu patenkintas rezultatais, kurių pasiekė C. Neris.

Be abejo, įvertinant statybos produktų eksploatacines savybes, turi būti atliktas įvertinimas ne tik dalykų, susijusių su jų techninėmis sąlygomis ir pagrindinėmis savybėmis, bet ir su poveikiu sveikatai ir saugai viso produktų gyvavimo laikotarpiu. Dėl to mūsų frakcija atkakliai dirbo siekdama, kad į reglamentą būtų įtraukti reikalavimai, kurie padėtų užtikrinti darbuotojų ir vartotojų saugą ir saugumą, taip pat būtų naudingi aplinkai. Dėkoju pranešėjai už jos paramą šiuo atžvilgiu.

Mūsų frakcija laikosi nuomonės, kad visa gamintojui žinoma informacija, įskaitant informaciją apie pavojingas medžiagas, turi būti įtraukta į eksploatacinių savybių deklaraciją. Valstybės narės turi užtikrinti, kad atitinkami teisės aktų reikalavimai būtų tinkamai įgyvendinti ir numatyti nuobaudas už pažeidimus, įskaitant baudžiamąsias sankcijas už rimtus pažeidimus.

Gerb. pirmininke, kai kalbame apie produktų sąlygų suderinimą, per daug dažnai girdime argumentą, kad tai tik techninis klausimas, kuris negali būti „užterštas“ socialinėmis priemonėmis. Esu patenkintas, kad šiuo atveju mes sugebėjome pasipriešinti šiam argumentui, taip pat tikiuosi, kad rytoj galėsime priimti šiuo klausimu galutinį sprendimą.

Janelly Fourtou, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, visų pirma noriu padėkoti C. Neris už darbą, kurį ji atliko rengdama techninio pobūdžio dokumentą, kurį suprasti mums, ne specialistams, ypač sudėtinga.

Komisijos pasiūlyto reglamento tikslas siekti suderinti atitinkamus teisės aktus, išlaikant pakankamą lankstumą ir sumažinant administracinę naštą ir išlaidas. Nežinau, ar mums pavyko įgyvendinti tai, ką užsibrėžėme, bet visgi bent jau pabandėme tai padaryti, t. y. su pranešėjais ir šešėliniais pranešėjais siekėme, kad darbas per antrąją svarstymą vyktų lengviau, kadangi iki šiol Taryba negalėjo priimti bendrosios pozicijos.

Nenagrinėsiu smulkmenų, o pasinaudosiu man likusiu laiku tam, kad išaiškinčiau Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos poziciją dėl CE ženklo – vieno iš ypač svarbių šio pranešimo klausimų. Šiuo klausimu ALDE frakcija visiškai pritaria Komisijai. Mes visuomet buvome prieš nacionalinių ženklų plitimą.

Dėl to balsuosime už CE ženklo paskelbimą vieninteliu, už procedūrą šiam ženklui gauti supaprastinimą ir už sąlygų labai mažoms įmonėms palengvinimą

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, aš irgi norėčiau padėkoti pranešėjai, šešėliniams pranešėjams ir, be abejo, Z. Pleštinskai už jų darbą. Norėčiau tęsti mintį nuo ten, kur ją užbaigė J. Fourtoui.

Mes prieš metus juk priėmėme Prekių paketą ir jau tuomet turėjome išspręsti sudėtingą klausimą dėl CE ženklinimo. Komisijos nary G. Verheugenai, Socialistų frakcijos Europos Parlamente sprendimas įtraukti šį kompromisą, kurį tuomet priėmėme, susijęs su faktu, kad studija, kurią jūs užsakėte atlikti, galbūt ne visiškai patenkino kai kurių šių Rūmų frakcijų lūkesčius. Dabar jums suteikta puiki proga, Komisijos nary, labiau paspausti Socialistų frakciją, kad ji nebeignoruotų studijos rezultatų. Galbūt galima būtų suteikti papildomos informacijos rytojaus balsavimui, kadangi šioje direktyvoje CE ženklinimas (skirtingai nei Prekių Pakete) nesusijęs su reikalavimu dėl tinkamos informacijos vartotojui, o išimtinai skirtas produkto savybėms, kurios bet koku atveju nustatomos visai kitiems tikslams, apibrėžti.

Antra vertus, rengiant Statybos produktų reglamentą puikiai pavyko žengti žingsnį vidaus rinkos galutinio sukūrimo link, kadangi daugeliu atvejų sugebėjome sėkmingai įdiegti supaprastintas teisės aktų nuostatas, skirtas mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat įgyvendinome lengvatas labai mažoms įmonėms, kurios buvo apibrėžtos Smulkiojo verslo akte ir kurias diegti mes aiškiai ir dažnai reikalavome įvairiose instancijose.

Visiškai pritariu nuomonei, pareikštai dėl nacionalinių standartų institutų. Šiuo atžvilgiu mums reikia daug stipresnės Europos vidaus rinkos. Gamintojui iš Ispanijos turėtų būti sudaryta galimybė registruoti savo produktą Vokietijoje arba Švedijoje, naudojantis Ispanijos standartų instituto paslaugomis, o ne bandant pralįsti per adatos skylutę, kiekvienąsyk stengiantis gauti leidimą iš paskirties šalies nacionalinio instituto.

Be to, Komisijos nary, aš šiltai pritariu jūsų mintims dėl cheminių medžiagų reglamento. Turėjome įdėti daug pastangų, kad priimtume reglamentą REACH, todėl neturėtume „lipdyti“ prie jo naujų reikalavimų kiekvienąkart, kai rengiame naują teisės akto pasiūlymą, kuris yra susijęs su viena ar kita cheminiu medžiaga.

Yra pora klausimų, kuriuos turėtume išspręsti per antrąją svarstymą. Pirmas klausimas susijęs su reikalavimais dėl informacijos apie produktą. Jie, matyt, turėtų būti išplėsti, kad vartotojai tikrai gautų pakankamai informacijos. Taip pat turime užkirsti kelią reikalavimų dubliavimuisi. Mano nuomone, 6 priedu jau peržengiama ribos. Žemų įtampų direktyvoje ir Mašinų direktyvoje jau išspręsta daug su svarstomais dalykais susijusių klausimų. Turi būti atsargiai pakartotinai įvertinta, ar šiuo atveju reikėtų *lex specialis* reikalavimų. Apskritai C. Neris parengė tvirtą pagrindą balsuoti per pirmąją svarstymą.

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ačiū už dar kartą man suteiktą žodį, bet man to nebereikia. Viskas, ką dar norėjau pasakyti, tai padėka jums visiems už konstruktyvias ir naudingas diskusijas.

Catherine Neris, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, dėkoju jums, Komisijos nary, dėkoju jums, ponios ir ponai, už pasiaukiamą darbą šiuo klausimu.

Norėčiau pateikti tik vieną pastabą: aš iš tikrųjų atsižvelgiau į viską, kas čia buvo pasakyta, kadangi manau, kad šis darbas turi tęstis. Mums svarbu, kad šis sektorius būtų šiek tiek struktūriškiau apibrėžtas Bendrijos viduje, bet dar svarbiau, kad standartas, kuris mūsų pageidavimu turėtų šiek tiek nuodugniau apibrėžti CE ženklą, būtų daug nuoseklesnis. Šiuo atžvilgiu pagrindinis mūsų noras, kad toliau vyktų Europos integracija geresnės Europos link, ir kad toliau vyktų šių jautrių sektorių integracija, kadangi mes žinome, jog jie yra mūsų ekonomikos pagrindas ir pagrindiniai svertai ekonomikai atgaivinti. Taip pat reikia atkreipti dėmesį į visus punktus, kuriuos mes paminėjome.

Paskutinis dalykas, kurį norėjau pasakyti, susijęs su tuo, ką A. Schwab pasakė apie visas studijas. Mes atsižvelgsime į studijų, kurios jau buvo užbaigtos, rezultatus, be abejo, ne tik tam, kad patvirtintume tai, ką

atlikome, bet tam, kad užtikrintume bet kokio pakartotinio svarstymo būtinumą. Manau, būtinai reikia suvienyti mūsų pastangas šiame sektoriuje ir mes tai padarysime.

Dėkoju, Komisijos nary, už šį vaisingą keitimąsi nuomonėmis ir bet koku atveju tikiusi, kad per antrąją svarstymą šis tekstas bus suderintas su mūsų įmonių poreikiais.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj vidurdienį, 12 val.

22. Palūkanų, gautų iš taupymo pajamų, apmokestinimas – PVM bendros sistemos nuostatos dėl mokesčių vengimo, susijusio su importu ir kitais tarpvalstybiniais sandoriais (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

– Pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/48/EB dėl taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, apmokestinimo (COM(2008)0727 – C6–0464/2008 – 2008/0215(CNS)) – Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas. Pranešėjas: Benoit Hamon (A6–0244/2009) ir

– Pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatas dėl mokesčių vengimo, susijusio su importu ir kitais tarpvalstybiniais sandoriais (COM(2008)0805 – C6–0039/2009 – 2008/0228(CNS)) – Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas. Pranešėjas: Cornelis Visser (A6–0189/2009).

Benoît Hamon, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti kalbą padėka šešėliniams pranešėjams, ypač S. Pietikäinen ir B. L. Raevai, kurie talkino priimant šį pranešimą Ekonomikos ir pinigų politikos komitete, taip pat pasveikinti koordinatorius nuo Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos, J. Gauzèsą ir W. Klinzą, kurie vaidino svarbų vaidmenį užtikrinant, kad šis pranešimas, dėl kurio bus balsuojama rytoj mūsų plenariniame posėdyje, būtų priimtas Ekonomikos ir pinigų politikos komitete.

Be abejo, žinote, kad baigiantis G20 aukščiausiojo lygio susitikimui, kai kurių ES valstybių vadovai (žinomi asmenys) šventė pergalę, skelbdami per žiniasklaidos priemones, kad bankininkystės paslapties amžiui atėjo galas.

Nuošaliau nuo šių griausmingų pareiškimų Europos Parlamentas (aš tam pritariu) ėmėsi praktinio darbo ir daugiausia dėmesio skiria ne propagandai, o priemonėms, kurių jis galėtų imtis, kad būtų efektyviai kovojama su mokesčių vengimu, kuris, kaip vertinama, siekia 200 mlrd. EUR kasmet. Šiuos 200 mlrd. EUR būtų galima palyginti su lėšų suma, kurią planuojama skirti ekonomikos gaivinimo planui, kad Europos šalys galėtų susidoroti su krize; juos galima būtų palyginti su Europos Sąjungos biudžetu; juos taip pat galima būtų palyginti su Europos šalių biudžeto deficito lygiu. Taigi šiais laikais visiškai pateisinamas Europos mokesčių mokėtojų reikalavimas Europos bankininkystės sektoriui ir Europos bankams, kad jie imtųsi reikalingų priemonių, kurios sudarytų sąlygas valstybių narių mokesčių institucijoms atgauti dalį mokesčių įplaukų, kurias jos praranda dėl mokesčių vengimo arba sukčiavimo.

Mes atlikome konstruktyvų darbą, todėl manau, kad sugebėjome išvengti diktato arba abipusių kaltinimų. Mes žengėme pirmyn iškart trimis frontais. Be abejo, norėčiau gerai įvertinti Europos Komisijos mums pateiktą dokumento projektą ir darbą, kurį atliko Komisijos narys L. Kovács, kuris neabejotinai žengė teisingą kryptimi. Mes pabandėme kuo įmanoma tinkamiau patobulinti Komisijos tekstą trimis kryptimis, kaip pagrindiniu kriterijumi remdamiesi tuo, ko iš mūsų reikalauja Europos mokesčių mokėtojai.

Mes nusprendėme, kad su direktyvos taikymo sritimi susijęs tekstas buvo šiek tiek nedrąsus, t. y. jame ne visai tinkamai buvo apibrėžtos tiek teisinės struktūros, tiek ir taupymo pajamų rūšys. Mes žinome, kad finansininkai pasitelkia nežabotą vaizduotę, kad išrastų naujų finansinių produktų, kurie leistų kai kuriems žmonėms išvengti mokesčių. Štai kodėl Parlamentas ir Komisija siūlo taikyti komitologijos procedūrą, pagal kurią būtų parengtas šių laikų finansinio projektavimo tikrovę atitinkantis taupymo produktų apibrėžimas.

Kadangi šiuo metu daug produktų nėra įtraukti į direktyvos taikymo sritį, mes laikomės nuomonės, kad reiktų kuo skubiau šiuos produktus į ją įtraukti. Tai ypač pasakytina apie kai kurias senatvės draudimo sistemų rūšis, susijusias su kapitalizacijos mechanizmu, be to, apskritai kalbant, mes manome, kad pasiūlymas įtraukti

vien 95 proc. garantuoto kapitalo ribinį lygį investicijos atžvilgiu turinčius produktus nesuteikia pakankamų garantijų.

Štai kodėl mes manome, kad 90 proc. ribinis lygis būtų pagrįstesnis. Su šiuo klausimu susiję daliniai pakeitimai bus pateikti rytoj plenariniame posėdyje. Mes pamatysime, ar jie bus priimti. Aš apgailestauju, kad nesugebėjome pasiekti kompromiso šiuo klausimu komitete, ir tikiuosi, kad plenariniame posėdyje bus pasiųstas stiprus signalas, apibrėžiant, kad taupymo produktais bus laikomi 90 proc. garantuoto kapitalo ribinį lygį investicijos atžvilgiu turintys produktai, o ne 95 proc., kaip siūlo Komisija.

Vis dėlto buvo pasieltas platus sutarimas dėl direktyvos taikymo srities išplėtimo, ypač patobulinant I ir III priedų tekstą. Be to, I priedą gerokai sustiprino pranešimas, kadangi sudarėme labai platų sąrašą mokesčių oazių, kuriose nepaisoma jokios jurisdikcijos, ir į kurį, skirtingai nei G20 sąrašė, specialiai įtraukti Delaveras ir Nevada. Mes plačiau negu Komisija apibrėžėme teisines struktūras, dėl kurių minėtos mokesčių oazės turės pateikti įrodymų, kad jos neegzistuoja jų teritorijoje arba yra finansiniu požiūriu skaidrios. Mano nuomone, ši atvirkštinė įrodinėjimo pareiga – efektyvesnis kovos su mokesčių vengimu būdas.

Vis dėlto svarbiausia šio teksto silpnybė (šia pastaba ir užbaigsiu savo kalbą) – pereinamasis laikotarpis, suteiktas trims valstybėms narėms: Belgijai, Austrijai ir Liuksemburgui. Nors Belgija paskelbė, kad ji atsisako išskaičiuojamojo mokesčio sistemos, norėčiau, kad būtų plačiai taikoma ir keitimosi informacija sistema. Siekiant, kad tai įvyktų, norėčiau, kad būtų nustatyta pereinamojo laikotarpio pabaigos data. Štai kodėl, net nepaisant to, kad mes nutarėme remtis studijų rezultatais, kad 2011 m., kai direktyva bus pakartotinai svarstoma, galėtume įvertinti atitinkamus išskaičiuojamojo mokesčio ir keitimosi informacija sistemų pranašumus, mes norėtume, jog būtų apibrėžta, kad 2014 m. – šio pereinamojo laikotarpio pabaigos data. Norėčiau pasakyti, kad mes bandėme dirbti laikydamiesi skaidrumo principo. Skaidrumo didinimas – ypač svarbus veiksnys tuo metu, kai ir Europos mokesčių mokėtojams keliama tam tikri reikalavimai, susiję su galimybe pasinaudoti Europos bankininkystės sektoriaus parama.

Cornelis Visser, pranešėjas. – (NL) Norėčiau pradėti kalbą padėka šešėliniams pranešėjams už jų puikų bendradarbiavimą.

Norėčiau panagrinėti klausimus šiek tiek kitu požiūriu. Kova su sukčiavimu, nors didžiąja dalimi ir priklausanti valstybių narių kompetencijai, negali būti vykdoma tik nacionaliniu lygmeniu. Ji turi tapti Europos Sąjungos prioritetu, todėl mes turime užtikrinti glaudų bendradarbiavimą tarp valstybių narių ir Europos Komisijos. Kadangi šiuo metu PVM reforma yra išaldyta, Komisija daugiausia dėmesio skiria vadinamajai klasikinei priemonei, t. y. teisės aktų dėl PVM daliniams pakeitimams, kuriais įvedami techninio pobūdžio patobulinimai, tačiau egzistuojanti sistema iš esmės nekeičiama.

Remiu Komisijos nario L. Kováčo pateiktą iniciatyvą, kadangi jis žengia teisinga kryptimi. Mokesčių vengimas, dėl kurio pirmiausia pažeidžiami teisingo ir skaidraus apmokestinimo principai, gali iškraipyti konkurenciją, jei, pvz., viena bendrovė nustato kainą su PVM, o kita to nedaro. Tai visų pirma nuostolinga valstybės biudžetui. Tokia veikla daro poveikį vidaus rinkos darbui, kadangi doroms bendrovėms dėl konkurentų mokesčių vengimo susidaro nepalankios konkurencinės sąlygos. Širdingai sveikinu Komisijos pastangas išspręsti kriminalinių gaujų, kurios siekia pasinaudoti sistemos trūkumais, vykdomo tyčinio piktnaudžiavimo PVM sistema problemą.

PVM – svarbus pajamų šaltinis ne tik valstybėms narėms, bet taip pat ir ES. Europos Sąjunga iš PVM gauna apie 20 mlrd. EUR pajamų. Manoma, kad dėl PVM vengimo Europa netenka 100 mlrd. EUR per metus. Tai suma, kurios importuotojai negrąžina prie sienos. Dėl šios priežasties ir turi būti paskelbta kova sukčiaujantiems importuotojams ir eksportuotojams.

Vis dėlto Europos Komisija įveda rimtą pakeitimą, siekdama priversti tiekėjus, kurie turi reikalų su sukčiaujančiais importuotojais, veikti sąžiningai. Dėl to pabandžiau sustiprinti besielgiančių sąžiningai eksportuotojų teisinę apsaugą. Kitaip tariant, bendrovėms neturėtų būti užkrauta atsakomybė dėl administracinio bendradarbiavimo tarp valstybių narių trūkumo. Jei valstybėms narėms tiesiog būtų suteikta papildomų įgaliojimų traukti eksportuotojus baudžiamojon atsakomybėn tarpvalstybiniu lygmeniu, valstybės narės turėtų bent jau menką stimulą tobulinti administracinį bendradarbiavimą.

Savo pasiūlytais daliniais pakeitimais bandome pasiekti, kad be reikalo nebūtų baudžiami dori eksportuotojai. Dėl to doras eksportuotojas turėtų gauti išpėjimą prieš du mėnesius prieš faktinę bausmę, kad turėtų galimybę įrodyti, kad jis elgėsi sąžiningai. Šiuo atžvilgiu su juo turi būti susisiekta per eksportuotojo kilmės šalies, o ne valstybės narės importuotojos mokesčių instituciją.

Socialistų frakcija Europos Parlamente reikalauja, kad maksimalus PVM susigrąžinimo laikotarpis siektų penkerius metus. Aš tam nepritariu. Nacionaliniu lygmeniu vis dar nesuderintos prievolės mokėti PVM nuostatos. Pvz., Belgijoje šis laikotarpis siekia trejus metus (išskyrus įrodyto sukčiavimo atvejus). Ilgesnis laikotarpis solidariosios atsakomybės už PVM, susijusio su tarpvalstybiniais sandoriais, atveju – nepageidaujamas dalykas, kadangi bendrovėms bus užkrauta daug didesnė administracinė našta, t. y. didės su verslu susijusios išlaidos, kurios tikrai nėra pageidaujamos dabartinės krizės metu.

Be to, 2010 m. bendrovės turės pateikti mėnesines suvestines deklaracijas, susijusias su tarpvalstybiniais sandoriais ES viduje, kurios sudarys galimybę mokesčių institucijoms automatiškai gauti būtiną informaciją, reikalingą tarpvalstybinių sandorių kontrolei. Šią informaciją mokesčių institucijos turėtų panaudoti tinkamai ir tiksliai.

Dėl ko reiktų jiems suteikti dar penkerius metus, prieš pradedant vykdyti kryžminę kontrolę, jei jos jau dabar gauna mėnesinius duomenis? Bijau, kad dėl reikalaujamo ilgo penkerių metų laikotarpio mokesčių institucijos veiks pavėluotai ir sukčiai sugebės pradingti. Tuomet mokesčių grąžinimo ieškiniai bus pateikti bendrovėms, kurios galbūt veikė sąžiningai.

Gerb. pirmininke, aš baigiu. Prieš sukčiaujančius importuotojus reikia imtis skubių priemonių. Į dorą eksportuotoją turi kreiptis jo mokesčių institucija, pateikdama jam atitinkamą pranešimą prieš du mėnesius iki faktinės baudmės termino, per maksimalų dvejų metų laikotarpį, kadangi šis laikotarpis kiek įmanoma apribos doroms bendrovėms tenkančią administracinę našta.

PIRMININKAVO: Rodi KRATSA–TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

László Kovács, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, globalizuotame pasaulyje, kuriame vengiantys mokesčių ir sukčiai naudoja nacionalinių mokesčių institucijų valdžios ribotumą, efektyvus mokesčių institucijų bendradarbiavimas ir savitarpio pagalba – būtina prielaida, kad būtų galima geriau kovoti su mokesčių vengimu ir sukčiavimu. Ypač svarbu parengti patobulintas taisykles ir plačiau taikyti skaidrumo principą.

Tai neseniai buvo pabrėžta G20 aukščiausiojo lygio susitikime Londone. Šie dalykai netgi dar svarbesni vidaus rinkai pačiame finansų krizės įkarštyje, todėl reikia griežtinti fiskalinę Europos Sąjungos politiką. Šiuo atžvilgiu šįvakar su malonumu aptarsiu su jumis du pasiūlymus, kurių tikslas – kova su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu dviejose skirtingose mokesčių sistemos srityse.

Pasiūlytu Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos pakartotiniu svarstymu siekiama užlopyti jos spragas ir tinkamiau užkirsti kelią mokesčių vengimui. Aš ypač sveikinu konstruktyvų ir paramą išreiškiantį požiūrį dėl šio pasiūlymo, pateiktą B. Hamono pranešime ir E. R. Siitonen nuomonėje.

Žinau, kad daugiausia prieštarų diskusijų komitetuose sukėlė 20 dalinis pakeitimas, kuriame apibrėžiamas pereinamasis laikotarpis, kai trims valstybėms narėms leidžiama vietoj automatinio keitimosi informacija taikyti išskaičiuojamąjį mokestį. Taip pat pastebiu, kad A. Lulling ir O. Karas yra paskelbė priešingą iniciatyvą, kurioje, remiantis 28 daliniu pakeitimu, nepritariama sąlygai, kad šioms trims valstybėms narėms būtų leista taikyti išskaičiuojamąjį mokestį ir susilaikyti nuo nuolatinio automatinio keitimosi informacija.

Norėčiau priminti, kad galutinis Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos tikslas – automatinis keitimasis informacija kuo platesniu mastu, kadangi tai vienintelis protingas įrankis, kuriuo remdamasi mokesčių mokėtojo gyvenamoji šalis galėtų taikyti joje galiojančias mokesčių taisykles taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, susijusių su tarpvalstybiniais sandoriais, apmokestinimui. Tai puikiai dera su neseniai tarptautiniu lygmeniu pasiektais sprendimais (pvz., G20 išvadomis), kurie skatina laikytis skaidrumo principo ir stiprinti mokesčių institucijų bendradarbiavimą keitimosi informacija srityje. Todėl norėčiau jus patikinti, kad Komisija, atmesdama 28 dalinį pakeitimą, kadangi jis prieštarauja direktyvos tikslui, neturi jokios neigiamos nuomonės dėl 20 dalinio pakeitimo.

Vis dėlto mes manome, kad šioje stadijoje dar per anksti nustatyti pereinamojo laikotarpio pabaigos datą, kadangi tai gali tapti kliūtimi Tarybai priimant reikalingą greitą pasiūlymą dėl dalinių pakeitimų. Faktiškai reiktų įvertinti, kada ir kaip gali iš tikrųjų būti įgyvendinti politiniai išipareigojimai dėl bendradarbiavimo stiprinimo, kuriuos prisiėmė daugelis žinybų. Vis dėlto Komisija neprieštaraus jokiame atitinkamų direktyvos sąlygų sugriežtinimui, dėl kurio būtų vieningai sutarta Taryboje.

22 daliniame pakeitime Komisijos prašoma iki 2010 m. pabaigos atlikti lyginamąją studiją, kurioje būtų analizuojami keitimosi informacija ir išskaičiuojamojo mokesčio sistemų pranašumai ir trūkumai. Vis dėlto

šios studijos įvykdymo terminas nėra labai realistiškas, kadangi tuomet, pradedant šiais metais, visos valstybės narės turėtų pradėti teikti Komisijai statistinius duomenis, kurių teikti neprivaloma, remiantis 2008 m. gegužės mėn. priimtomis Tarybos išvadomis ir pasiūlymo su daliniais pakeitimais V priedu.

Komisijos nuomone, kitų labiau techninio pobūdžio dalinių pakeitimų, kurių tikslas arba išplėsti tam tikros nuostatos taikymo sritį (pvz., 17 dalinis pakeitimas dėl draudimo), arba sumažinti administracinę naštą ekonominės veiklos vykdytojams, atveju jos pasiūlymuose jau sugebėta atrasti trapią pusiausvyrą tarp direktyvos efektyvumo gerinimo ir papildomos administracinės naštos sumažinimo.

Vis dėlto pasiūlyti daliniai pakeitimai galėtų neigiamai paveikti šią trapią pusiausvyrą. Jie galėtų arba neproporcingai padidinti administracinę naštą (tai ypač pasakytina apie dalinius pakeitimus, skirtus taikymo sričiai praplėsti), arba neigiamai paveikti nuostatų efektyvumą.

Dėl to, vertindama konstruktyvų Parlamento bendradarbiavimą, Komisija negali sutikti su kai kurių dalinių pakeitimų dabartine redakcija. Vis dėlto Komisija gins šių dalinių pakeitimų dvasią svarstymų Taryboje metu, oficialiai netaisydama savo pasiūlymo.

Pradėdamas kalbėti jautria sukčiavimo PVM srityje tema, norėčiau priminti, kad 2007 m. gruodžio 4 d. įvykusiame ECOFIN susitikime Taryba paragino, kad Komisija paspartintų darbą, susijusį su įprastinėmis kovos su sukčiavimu PVM srityje priemonėmis, ir pateiktų Tarybai teisės aktų pasiūlymus, kaip ištaisyti dabartinių teisės aktų trūkumus.

Po to, 2008 m. gruodžio mėn., Komisija parengė Komunikatą dėl suderintos strategijos kovai Europos Sąjungoje su sukčiavimu PVM srityje gerinti, nustatydamą priemones, dėl kurių ji artimiausiu metu ketina pateikti teisės aktų pasiūlymus. Šis pasiūlymas yra vienas iš pirmųjų šiame komunikate paskelbtų pasiūlymų.

Pasiūlymas leis valstybėms narėms geriau kovoti su sukčiavimu PVM srityje dviem būdais. Pirmąją kovos priemonę bus patikslintos sąlygos, kurių reikėtų laikytis norint teisėtai tam tikrais atvejais neapmokestinti importuojamų prekių, o antrąją priemonę siekiama įvesti teisinės priemonės ir nustatyti solidariąją atsakomybę už PVM, susijusią su tarpvalstybiniais sandoriais, prekybininkams nesilaikantiems prievolės teikti ataskaitas.

Norėčiau padėkoti Parlamentui, ir ypač pranešėjui C. Visserui, už tai, kad parengė šį pasiūlymą per tokį trumpą laiką ir už konstruktyvų pranešimą. Vis dėlto norėčiau pateikti kai kurias pastabas.

Dėl pranešimo 2 ir 4 daliniuose pakeitimuose pateiktų reikalavimų Komisija turės įvertinti, kaip tarpvalstybinių sandorių atveju taikoma solidarioji atsakomybė. Deja, Komisija neturi šios informacijos, kadangi mokesčių vertinimas, taip pat ir jų susigrąžinimas – išimtinai nacionalinė kompetencija. Be to, jei Komisija gautų nusiskundimų iš ekonominės veiklos vykdytojų, kad nacionalinės mokesčių institucijos netinkamai naudoja minėtą nuostatą arba ja remiantis gauti rezultatai nepateisinami, tai Komisija prisiims atsakomybę kaip Bendrijos įstatymų sergėtoja ir imsis atitinkamų priemonių. Tai apima ir sąlygą, jei reikia, pateikti pasiūlymą, iš dalies keičiantį šią nuostatą.

3 ir 5 daliniai pakeitimai prieštarauja nuostatai dėl kompetencijos, susijusios su visuotinės Bendrijos PVM sistemos darbu, atribojimo tarp valstybių narių. Ši sistema pagrįsta tuo, kad įvykus mokesčiniui įvykiui konkrečioje valstybėje narėje atsiranda PVM skola ir PVM atsakomybė toje valstybėje narėje. Taigi ši valstybė narė, kurioje atsirado minėta PVM skola, ir nustatys procedūrą, pagal kurią šis PVM bus susigrąžintas (įskaitant ir iš neįsisteigusių prekybininkų).

Dėl to prekybininkas, kuris neįvykdė prievolės teikti ataskaitas išvykimo valstybėje narėje, turės pateisinti savo nusižengimus valstybės narės, kurioje susidarė PVM skola, mokesčių institucijai, o ne savo valstybės narės mokesčių institucijai. Pastaroji į tai įsikiš tik pirmos valstybės narės prašymu, kad gautų papildomos informacijos arba padėtų susigrąžinti mokesčius.

Eva-Riitta Siitonen, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentė* – (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš pritariu kompromisui, kurį pasiekė Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas. B. Hamono pranešimas dėl taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos – puikus ir nuoseklus dokumentas. Jame sprendžiami klausimai, susiję su mokesčių vengimu ir didesnio skaidrumo poreikiu.

Parlamentas šioje srityje turi imtis griežtų veiksmų. Pvz., turime suderinti pajamų, gautų iš palūkanų mokėjimų, apmokestinimo sistemas. Turime siekti, kad į keitimosi informacija sistema būtų įtrauktos ir likusios valstybės narės. Banko paslapties nuostata, kuri yra per daug nepajudinama, turi būti panaikinta, kad galėtume kovoti su mokesčių oazėmis. G20 aukščiausiojo lygio susitikime klausimas dėl mokesčių oazių panaikinimo taip pat tapo vienu iš pagrindinių tikslų.

Parlamentas turi rodyti mums pavyzdį, kaip nugalėti finansų krizę ir atgauti visuomenės pasitikėjimą. Turi būti garantuotas bankininkystės sektoriaus skaidrumas, o tai galima bus įgyvendinti tik užtikrinus keitimąsi informacija.

Astrid Lulling, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, diskusijos dėl taupymo pajamų apmokestinimo fiskalinės sistemos tapo tokios audringos, kad net tapo neramu. Aš nedvejodama stoju ginti pozicijos, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodo esanti mažumos pozicija. Vis dėlto pamatysime, kas bus rytoj, net nepaisant to, kad mūsų pranešėjas ir Komisijos narys vis dar maišo pelus su grūdais.

Norėčiau panagrinėti problemos esmę. Direktyva dėl taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, apmokestinimo įsigaliojo 2005 m. Jos tikslas buvo apmokestinti nenuolatinių gyventojų kapitalo pajamas. Šiuo atžvilgiu naudojamosi dviem sistemomis: keitimosi informacija tarp mokesčių institucijų ir išskaičiuojamojo mokesčio sistema.

Kokių išvadų sulaukėme po kelių direktyvos galiojimo metų? Oficialios ir neoficialios studijos rodo, kad keitimosi informacija sistema turi rimtų trūkumų, kadangi ji yra sudėtinga, kebli ir brangi. Kita vertus, išskaičiuojamojo mokesčio sistema turi daug gerų savybių.

Ir kokią gi, jūs manote, iš viso to išvadą daro mūsų pranešėjas ir Komisijos narys? Jie siūlo, kad sistema, kuri neveikia ir negarantuoja mokesčių surinkimo, taptų privaloma. Kaip turėtume tai suprasti!

Klausimui netrūksta pikantiškumo, kadangi taip pat reiktų pažymėti, kad išskaičiuojamojo mokesčio sistema taikoma daugelyje valstybių narių (ją bendram savo pasitenkinimui taiko devyniolika iš 27 valstybių). Ir štai tai, kas tinka namuose, staiga tampa nepriimtina, kai tik jūs kertate sieną.

Remdamiesi šia logika mes tik išardysime tai, ką kūrėme daugelį dešimtmečių, – vieningą finansinių paslaugų rinką. Bendrijos *acquis* principui dėl laisvo kapitalo judėjimo taip pat kyla pavojus, kadangi vadinamosios pagrindinės šalys reikalauja jų gyventojų kapitalo „repatriacijos“.

Vis dėlto dabar kovoje su šia nauja bankininkystės paslapties Hidra pateisinami bet kokie smūgiai. Sakau jums, kolegos nariai, kurie kovojate su šia vadinamąja pabaisa, kuri yra visų nuodėmių šaltinis: jūs pasirinkote neteisingą tikslą, susipainiojote šios direktyvos nuostatose ir, svarbiausia, jūs tik apgaudinėjate patys save.

Galiausiai, gerb. pirmininke, norėčiau išreikšti viltį, kad daugelis kolegų narių vadovausis sveiku protu ir balsuos už mano frakcijos pateiktą 28 dalinį pakeitimą, kuris leis (nei daugiau, nei mažiau) valstybėms narėms laisvai pasirinkti, kurią sistemą naudoti: ar išskaičiuojamojo mokesčio sistemą, ar informacijos keitimosi sistemą.

Kristian Vigenin, *PSE frakcijos vardu*. – (BG) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, apgailestauju, kad C. Vissero neliko salėje iki galo išklausyti diskusijų šia tema, tačiau norėčiau pradėti kalbą pareikšdama, kad mes palaikome Komisijos pasiūlymus šia kryptimi. Be abejo, įgyvendinta PVM reforma duotų gerokai daugiau naudos, bet, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu to neįmanoma padaryti, mūsų pasiūlymas turėtų išspręsti kai kurias problemas, su kuriomis susiduria valstybės narės, siekdamos užkirsti kelią sukčiavimui PVM srityje.

Mūsų nuomone, ypač dabartinės krizės metu PVM pajamų užtikrintam surinkimui tenka ypač svarbus vaidmuo, kadangi šiuo metu valstybės narės stengiasi investuoti milijardus ekonomikai remti. Šiuo atžvilgiu Parlamentas turi remti kiekvieną galimybę apriboti sukčiavimą.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad mes apskritai palaikome pasiūlymus, kuriuos C. Visser pateikė Ekonomikos ir pinigų politikos komitete. Jie, lyginant su pradiniais Komisijos pasiūlymais, galbūt užtikrins truputį didesnę verslo sektoriaus pasitikėjimą. Vis dėlto mes taip pat manome, kad pasiūlymas, pateiktas 1 straipsnio c punkte, kad dvejų metų laikotarpis tarp prekių pristatymo ir pranešimo, apibrėžto antrame papunktyje, yra gana trumpas, ir, mūsų nuomone, teikia papildomų galimybių Europos Komisijos pasiūlymo taikymo sričiai ir rezultatams suvaržyti.

Štai kodėl PSE frakcija mano, kad šis laikotarpis turi būti penkeri metai. Mūsų nuomone, jis ganėtinai trumpas verslo sektoriui, bet taip pat gana ilgas mokesčio institucijoms, kad jos atliktų savo darbą. Be to, pasiūlytas c punktas nėra susietas su pasiūlymais, kuriuose būtų apibrėžta jo įsigaliojimo data ir būdas. Dėl to atsirastų papildomų problemų valstybėms narėms.

Mes tikimės, kad pasiūlymui bus pritarta ir jis duos lauktų rezultatų.

Bilyana Ilieva Raeva, ALDE frakcijos vardu. – (BG) Komisijos nary, gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ekonomikos ir finansų krizės sąlygomis mes turime remti Europos Sąjungos pastangas siekti efektyvesnės mokesčių sistemos ir užtikrinti našesnę jos darbą.

Komisijos pasiūlymas iš dalies keisti Direktyvą dėl taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, apmokestinimo atveria galimybę pagerinti galiojančią tvarką. Mes, Europos Parlamento ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nariai, pritariame tam, kad būtų išplėsta jos taikymo sritis, į kurią būtų įtraukti nauji finansiniai instrumentai ir geografinės sritys. Europos liberalai demokratai pateikė pasiūlymą įtraukti į direktyvos taikymo sritį ypač negriežtą mokesčių režimą turinčias teritorijas, pvz., JAV valstijas Delaverą ir Nevadą, taip pat pasiūlymą užtikrinti, kad visoms valstybėms narėms būtų taikomos vienodos sąlygos ir sumažinta administracinė našta, susijusi su direktyvos įgyvendinimu.

Vis dėlto, Komisijos nary, tebesprendžiamieji tą patį pagrindinį diskusijos klausimą: ar panaikinti išskaičiuojamojo mokesčio sistemą ir įvesti automatizuotą keitimosi informacija sistemą. Liberalų požiūriu, šiuo atžvilgiu pagrindinis klausimas turėtų būti, kaip mes galėtume padidinti mokestinių pajamų surinkimą, be to, ar įvedę vien tik informacijos keitimosi sistemą iš tikrųjų užkirsime kelią mokesčių vengimui ir padidinsime mokestinių pajamų surinkimą (tam tikrų studijų išvados patvirtina priešingus faktus), ar tik atimsime iš kai kurių valstybių narių jų konkurencinį pranašumą. Išskaičiuojamojo mokesčio sistema ne tik efektyvesnė, bet ir užtikrina didesnę mokesčių rinkimo skaidrumą.

Tvirtai tikiu, kad valstybės narės turi išsaugoti savo autonomiją, susijusią su apmokestinimo sistemos pasirinkimo laisve. ALDE frakcija pateikė pasiūlymą atlikti šių dviejų sistemų lyginamąją analizę. Tikimės, kad Komisija pateiks jos rezultatus bent jau iki 2010 m. gruodžio mėn. Mes taip pat tikimės, kad šie rezultatai sudarys pagrindą būsimiems Komisijos pasiūlymams dėl taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, apmokestinimo sistemos Europos Sąjungos viduje tobulinimo.

Rytoj mes balsuosime dėl kito svarbaus dokumento, t. y. dėl PVM vengimo, susijusio su importu. Šios direktyvos tikslas užtikrinti greitą keitimąsi tinkama geros kokybės informacija. Šiuo atveju penkeri metai – gana ilgas laikotarpis verslo sektoriui. Direktyvoje taip pat siekiama įvesti solidariosios atsakomybės mechanizmą. Vis dėlto, siekiant įgyvendinti uždavinį dėl kiekvienos valstybės narės mokestinių pajamų apsaugos, svarbu užtikrinti, kad solidariosios atsakomybės nuostata būtų taikoma tik tais atvejais, kai gauta informacija labai nenuosekli arba pateikta per vėlai, nepateikus jokio pasiteisinimo. Kitu atveju mes rizikuotume užkrauti verslui papildomą žalingą našta.

Tikiuosi, kad rytoj balsuosime už šiuos pranešimus.

Nils Lundgren, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, mokesčių vengimas nėra mūsų svarbiausia problema, kai pasaulio ekonomiką purto negandos iki pat jos pamatų. Be abejo, susiduriame su mokesčio vengimu visoje Europoje, JAV ir visame pasaulyje. Tai faktas. Be abejo, visame pasaulyje yra mokesčių oazių, kuriose turtingi žmonės ir bendrovės gali padėti ir laikyti pinigus. Vis dėlto šiandien tai ne svarbiausia mūsų problema. Perdėtas dėmesys šiai problemai – būdas išvengti mūsų atsakomybės.

Jei ateityje norime apskritai turėti kokias nors mokesčių sistemas, tai dabar turime žūtibūt nugalėti finansų krizę. Kaip mes atsidūrėme dabartinėje padėtyje? Tai visų pirma atsitiko dėl kapitalizmo, neturinčio tikro šeiminko. Finansų bendrovėms, dideliems bankams ir daugumai didelių įmonių faktiškai vadovauja pareigūnai, kurie gali įvesti premijas, išeitines išmokas ir pensijas, kurios būtų susietos su bendrovių, kurias šie žmonės valdo, pelno dydžiu. Šiame pasaulyje nėra nieko paprasčiau negu per trumpą laikotarpį padidinti bendrovių pelningumą, taigi ir pelną, kurį šios bendrovės gauna. Išlieka tik klausimas dėl didėjančios rizikos. Atlikta daug „Talebo pasiskirstymo“, kaip mes jį dažnai vadiname, studijų, iš kurių aiškėja, kad gerokai didindami riziką, galite tikėtis dramatiškai augančio pelno ir kiekvienas nusipelnysite premijų ar kitų išmokų (kitaip tariant „priedų“). Po to, be abejo, rizika pradeda imti viršų, tačiau bendrovės vedliai jau paliko ją arba ruošiasi palikti. Jie jau perka pilį Prancūzijoje arba žaidžia golfą Ispanijoje. Neturėtume jausti jiems gailestį, tačiau sistema yra visiškai netinkama.

Be to, niekas iš žaidėjų neturi jokių paskatų sutrukdyti šiai įvykių raidai. Kredito reitingo agentūros priklauso nuo aptarnaujamų klientų, bet jos neturės jų, jei pasakys, kad jų klientai nėra kreditingi. Indėlininkai žino, kad yra indėlio garantijos, todėl nesijaudina dėl to, į kurią banką dėti savo pinigus. Kiti žaidėjai žino, kad jie gali sudaryti susitarimą su kita šalimi ir tikėtis, kad jie per dideli, kad jiems nepasisektų, o nuostoliai vis tiek guls ant mokesčių mokėtojo pečių. Tai reiškia, kad valstybės turi iš pat pradžių pasakyti, kad jos neprisiims visos rizikos. Tai nepaprastai sudėtingas dalykas, bet jis turi būti padarytas. Deja, nemanau, kad Europos Parlamentas tam pritar, tačiau rekomenduočiau kiekvienam šiame Parlamente tai padaryti.

Ieke van den Burg (PSE). - (NL) Nusižengsiu savo tradicijai ir pradėsiu nuo politinio pareiškimo, kadangi manau, kad mokesčių vengimas ir slėpimas šiais didėjančio nedarbo ir užmokesčio nelygybės laikais – tikras skandalas. Rinkimų metu aiškiai pamatysime, kurios partijos iš tikrųjų nori išspręsti šią problemą.

B. Hamono pranešimas dėl taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, apmokestinimo – puikus nagrinėjamo klausimo pavyzdys. Aš suprantu, kad Komisijos nariui sudėtinga pasiekti tinkamą sutarimą šiuo klausimu pagal vienbalsiškumo principą. Socialistų frakcija Europos Parlamente turi daugiau ambicijų, negu jų galima rasti Komisijos pasiūlyme, todėl parengėme ir pateikėme daug dalinių pakeitimų.

Paskutinė mano pastaba skirta A. Lulling, kuri supriešina dvi sistemas: keitimosi informacija sistema ir išskaičiuojamojo mokesčio sistema. Manau, kad tai nėra iš tikrųjų svarbus klausimas. Kalbame apie teisės aktų, kuriuose apibrėžiamos abi sistemos, spragas, į kurias ir turėtume sutelkti visą dėmesį. Jau ėmėmės kai kurių žingsnių, tačiau turime padaryti daug daugiau, negu siūloma dabartiniame pranešime.

László Kovács, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti jums už jūsų pastabas ir požiūrius, kuriuos jūs pateikėte diskusijų metu. Esu patenkintas matydamas, kad Europos Parlamentas ir Komisija laikosi tos pačios nuomonės dėl priemonių, kurių turi būti imtasi gerinti kovai su sukčiavimu mokesčių srityje ir mokesčių vengimu Europos Sąjungoje. Be to, esu patenkintas visuotiniu pritarimu dviem pasiūlymams.

Norėčiau dar kartą padėkoti jums už išskirtinį dėmesį taupymo pajamų apmokestinimo dokumentui ir už tai, kad remiate Komisijos pastangas dėl gero valdymo mokesčių srityje skatinimo. Vienas iš Tarybai pirmininkaujančios Čekijos prioritetų buvo ir tikslas siekti greitos pažangos diskusijose dėl pasiūlymo su daliniais pakeitimais. Dėl tarptautinio padėties, t. y. finansų ir ekonomikos krizės, šį prioritetą remia ir dauguma valstybių narių.

Esu įsitikinęs, kad, valstybėms narėms sutarus dėl būdų panaikinti egzistuojančioms Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos spragoms, Taryba greičiausiai paprašys, jog Komisija panašiu būdu atnaujintų susitarimus su penkiomis ne Europos Sąjungos šalimis ir dešimt kitų teritorijų, dalyvaujančių taupymo pajamų apmokestinimo mechanizme. Šiandien dar per anksti galvoti apie tai, kaip jie reaguos į mūsų pasiūlymus. Iš pradžių turi būti pasiektas bendras susitarimas ES viduje. Vis dėlto, turėdamas omeny pažangą, pasiektą G20 derybose dėl keitimosi informacija pagal OECD standartus, optimistiškai žvelgiu ir į šią sritį.

Dėl C. Vissero pranešimo. Aš jau pirmiau minėjau, kad Komisija negali priimti Parlamento dalinių pakeitimų, tačiau mes atkreipėme dėmesį visų pirma į šias pateiktas pranešime rekomendacijas: gerinti skirtingų valstybių narių veiksmų koordinaciją; gerinti informacijos, kuria keičiamasi, kokybę; leisti kitoms valstybėms narėms automatizuotos prieigos būdu naudotis tam tikrais duomenimis, sukauptais atitinkamos valstybės narės duomenų bazėje; taip pat įgyvendinti reikalavimą dėl įregistravimo ir išregistravimo procedūrų suderinimo. Šias idėjas tvirtai remia ir Komisija. Dėl šios priežasties gegužės mėn. pabaigoje Komisija pateiks daug realesnį pasiūlymą, susijusį su Reglamento dėl administracinio bendradarbiavimo pakartotiniu svarstymu, į kurį šie pasiūlymai bus įtraukti.

Galiausiai, kaip jau minėjau pirmiau, norėčiau pasakyti, kad nėra vieno globalaus sprendimo sukčiavimo mokesčių srityje ir mokesčių vengimo problemoms galutinai išspręsti. Pasiūlymai, kuriuos šiandien aptarėme, – du pagrindiniai žingsniai į priekį, susiję su globaline kovos su sukčiavimu mokesčių srityje strategija ES lygmeniu.

Benoît Hamon, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, neužimsiu daug laiko, kadangi ką tik sakiau ilgą kalbą.

Pirmiausia norėčiau padėkoti B. L. Raevai ir E. R. Siitonen, taip pat kitiems nariams už jų kalbas ir už pagalbą rengiant šį dokumentą. Be to, norėčiau pasakyti L. Kovácsui, kad, mano nuomone, supratau tai, ką jis pasakė.

Vis dėlto manau, kad rytoj Europos Parlamentas pasiųstų stiprų signalą, jei balsuotų už nuostatas dėl taikymo srities plėtimo, dėl bankininkystės paslapties ir dėl mokesčių oazių sąrašo. Tai būtų vertinga pagalba Tarybai ypač tuo atveju, jei ateityje turėsime tartis dėl naujų susitarimų su trečiosiomis šalimis.

Norėčiau užbaigti kalbą pastaba apie A. Lulling kritiką (galėčiau pridurti – švelnią kritiką), skirtą L. Kovácsui ir man. Ji kritikavo mus dėl to, kad neskiriame grūdų nuo pelų (net nepaisant to, kad ji darė tai labai švelniai). Norėčiau pasakyti jai, kad, mano nuomone, rytoj šis Parlamentas (nors jis kartais ir neskiria grūdų nuo pelų) sugebės atskirti visuotinės svarbos interesus nuo privačių interesų, todėl aš tikiuosi, kad taip mes padėsime sustiprinti kovą su mokesčių vengimu.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, paprašiau žodžio, kadangi norėčiau padaryti asmeninį pareiškimą. B. Hamon išsakė man kritiką, tačiau turiu pasakyti jam, kad vis dar matau, jog jis ir Komisijos narys, deja, neskiria grūdų nuo pelų. Taip pat turiu pasakyti jam, kad vienintelė ir geriausia sistema, kuri garantuoja, kad kiekvienas mokesčių mokėtojas sumokėtų savo mokesčius (tai, ko mes visi norime) – ir išskaičiuojamojo mokesčio sistema, kadangi keitimosi informacija sistema pasmerkta žlugti. Ji buvo neveiksminga, todėl mes nežinome, kas kiek sumokėjo, kadangi valdžios institucijos neturi supratimo, kaip valdyti šią sistemą.

Tenorėjau pateikti šį išaiškinimą.

Pirmininkas. - Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj, 2009 m. balandžio 24 d., vidurdienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), raštu. – (PL) Diskusijoje dėl mokesčių vengimo taupymo pajamų, gautų iš palūkanų, apmokestinimu ir PVM norėčiau atkreipti dėmesį į kelis dalykus.

1. Visas mokesčių vengimas visoje Europos Sąjungoje kasmet siekia maždaug 200 mlrd. EUR. Tai sudaro daugiau kaip 2 proc. valstybių narių bendrojo nacionalinio produkto. Tai reiškia, kad valstybės narės milžinišku mastu turi sumažinti viešąsias išlaidas.

2. Dėl to būtų gerai, kad nauja direktyva užpildytų mokesčių teisės aktuose aptiktas spragas, be to, atsižvelgiant į lakią žmonių, kurie apeina mokesčius, vaizduotę, pabandytų sutrukdyti naujų strategijų mokesčių įstatymams apeiti kūrimui.

3. Buvo iškeltas klausimas dėl mokesčių oazių Europos Sąjungos teritorijoje, taip pat ir Europos Sąjungos valstybių narėms priklausančiose kitose teritorijose. Dabartinė finansų krizė parodė, kad neaiškių mokesčių įstatymų bei anoniminių sandorių toleravimas ir per mažas bendradarbiavimas mokesčių srityje trumpuoju laikotarpiu gali užtikrinti papildomų pajamų tam tikroms šalims ir priklausomoms teritorijoms, tačiau ilguoju laikotarpiu tai destabilizuoja finansinę sistemą ir gali tapti sunkių finansų krizių priežastimi.

Siiri Oviir (ALDE), raštu. – (ET) Pajamų nuostoliai ES dėl mokesčių vengimo visose apmokestinimo kategorijose siekia daugiau negu 200 mlrd. EUR. Tai sudaro daugiau kaip 2 proc. valstybių narių bendrojo nacionalinio produkto.

Milijardai eurų dėl mokesčių vengimo kasmet prarastų pajamų verčia mažinti papildomas investicijas į ES valstybes nares ir viešąsias išlaidas, susijusias su visuotinės svarbos interesų sritimis. Tai, atsižvelgiant į dabartinę finansų krizę, gerokai sumažina valstybių narių gebėjimą išspręsti problemas, kurios kyla socialinių reikalų, sveikatos priežiūros ir švietimo srityse.

Kova su mokesčių vengimu – nepaprastai svarbus ES klausimas, todėl šioje srityje turime išsaugoti vadovaujamą vaidmenį! Tik šitaip bus galima pasiekti, kad svarbūs finansiniai centrai už Europos Sąjungos ribų įgyvendintų panašias priemones ir tas, kurios buvo įgyvendintos valstybėse narėse.

Remiu Europos Komisijos mintį, pagal kurią, tinkamai atsižvelgdami į kapitalo laisvo judėjimo principą, apibrėžtą Europos bendrijos steigimo sutartyje, turėtume apsvarstyti galimybę įvesti tam tikras išlygas, kurios užkirstų kelią ES gyvenančių fizinių asmenų pastangoms išvengti Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos nuostatų, „išplaunant“ palūkanas, uždirbtas Europos Sąjungoje, per neapmokestinamas priedangos įmones, kurios yra įsteigtos už ES teritorijos ribų arba už teritorijų, kuriose įvestos panašios arba tokios pačios priemonės kaip ES lygmeniu, ribų.

Mokesčių oazėms turi būti taikoma nulinės tolerancijos politika. Bet koks delsimas priimti sprendimus, kurie garantuotų teisingesnę ir nuoseklesnę šios srities priemonių įgyvendinimą – nepateisinamas dalykas, atsižvelgiant į dabartinę ekonominę padėtį!

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos pakartotinis svarstymas – svarbi finansų sistemos architektūros ir finansų rinkos taisyklių pertvarkymo dalis. Galiojanti direktyva yra beviltiškai pasenusi. Ją lengva apeiti, pvz., pasitelkiant tarpininkes, investicines bendroves, kurių direktyva neapibrėžia kaip mokėjimų tarpininkų ir kurioms dėl to netaikomi jokie įsipareigojimai dalyvauti informacijos keitimosi sistemoje. Panašiu būdu galima „išplauti“ investicinių portfelių pajamas, t. y. pajamas, kurios yra pajamų iš palūkanų atitikmuo, nepatenkančias į atitinkamą apibrėžimą dėl jų „perpakavimo“.

Reforma – mėginimas šias problemas išspręsti. Tam, kad būtų išspręsta tarpininkų problema, Komisija plečia mokėjimų tarpininko apibrėžimą, kad jis apimtų įvairius fondus. Taip pat yra planų ir direktyvą įtraukti naujus, novatoriškus produktus ir, pvz., tam tikrų rūšių gyvybės draudimo sutartis.

Daug sudėtingiau įtraukti į ją kitus naujus produktus. Deja, nepaprastai keblu parengti apibrėžimus, kurie apimtų visas pajamas, kurios galėtų būti prilygintos pajamoms iš palūkanų, t. y. palūkanų išmokoms, ypač tuomet, kai palyginti lengva sukurti naujus produktus. Dėl to, dar prieš įtraukdami juos į šią direktyvą, mes turime visapusiškai įvertinti, kaip šiuos produktus galima būtų geriausiai reguliuoti. Komisija taip pat pageidauja pateikti pasiūlymą dėl Savitarpio paramos direktyvą dalinių pakeitimų, kurie taip pat apims reformas, susijusias su automatinio keitimusi informacija.

Siekiant, kad mokesčių vengimui būtų užkirstas kelias, taip pat gyvybiškai svarbu, kad trys šalys, kurioms dar netaikomas įpareigojimas dalyvauti dabartinėje informacijos keitimosi sistemoje, t. y. Belgija, Liuksemburgas ir Austrija, taip pat būtų įtrauktos į šią sistemą, kurią jau naudoja kitos šalys. Pranešėjo pasiūlymas nustatyti šių šalių prisijungimo prie sistemos galutinį terminą (2014 m.) turi sulaukti visiškos mūsų paramos.

23. Asmenų skirstymas, ypač pagal etninę kilmę ir rasę, kovojant su terorizmu, teisėsaugos, imigracijos, muitinės ir pasienių kontrolės srityse (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas su pasiūlymu dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai dėl asmenų skirstymo, ypač pagal etninę kilmę ir rasę, problemos, kovojant su terorizmu, teisėsaugos, imigracijos, muitinės ir pasienių kontrolės srityse [2008/2020(INI)] – Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Pranešėja: Sarah Ludford (A6–0222/2009).

Sarah Ludford, pranešėja. – Gerb. pirmininke, per praėjusį dešimtmetį buvo priimti teisės aktai ir įvesti veiklos būdai, kurie sudarė sąlygas naudoti ir saugoti milžiniškiems kiekiams informacijos apie asmenis. Šiuo metu pati ES siūlo daug priemonių, kurios palengvina klasifikavimą – tyrimo metodą duomenims iš įvairių šaltinių surinkti, kad būtų galima užvesti bylą su duomenimis apibūdinti konkretiems žmonėms, kurių savybės, elgesys arba kolegos atrodo įtartini ir kuriuos verta toliau stebėti kaip galimus nusikaltėlius arba teroristus.

Be to, tiriamąją veiklą vis daugiau imta grįsti prognozuojamuoju, prevenciniu principais, kurie, nors tam tikromis aplinkybėmis ir yra vertingi, gali tapti stereotipais, dažnai susijusiais su rasine arba religine asmenų priklausomybe, pagrįstų represinių priemonių prieš nekaltus žmones prielaida.

Esu susirūpinusi dėl klasifikavimo ir duomenų gavybos metodų taikymo, kadangi jų atveju negalioja bendroji taisyklė, kad teisėsaugos sprendimai turi būti grindžiami žmogaus asmeniniu elgesiu. Esama pavojaus, kad nekalti žmonės gali būti savavališkai sulaikomi ir tardomi, kad jiems gali būti taikomi kelionės apribojimai. Ilgesnį laiką nesunaikinus šių asmenų bylų, jiems gali būti taikomi ilgalaikiai suvaržymai, pvz., sprendimai dėl atsisakymo išduoti vizas ar leisti kirsti sieną, taip pat gali būti uždrausta juos įdarbinti arba jie net gali būti suimti ir įkalinti.

Pasaulyje, kuriame vis didėja tarptautinio keitimosi duomenimis mastai, įtraukus ką nors į saugumui grėsmę keliančių arba stebėtinų asmenų sąrašus ir neištaisius klaidos, galėtų susidaryti ne tik nepatogumų ar išlaidų, bet ir kilti iš tikrųjų baisių pasekmių. Tereikia prisiminti kankinimų auką kanadietį Maherį Arrarą (pagal jo bauginančius išgyvenimus pastatytas filmas „Rendition“), kuris buvo sulaikytas remiantis klasifikavimo duomenimis, dėl kurių jis buvo susietas su asmenimis, kuriuos pažinojo jo brolis. Pats nieko nepadaręs, kad būtų galima laikyti įtariamuoju, jis vis dėlto septynis mėnesius praleido kankinimų kalėjime Sirijoje.

Rengiant pranešimą, kurį jums pristatau, didelį vaidmenį atliko šešėliniai pranešėjai, kuriems aš šiltai dėkoju. Jame apibrėžta, kad klasifikavimas visuomet turi būti vykdomas paisant duomenų apsaugos reikalavimų, gerbiant pagrindines teises ir nediskriminavimo principą, taip pat patenkinti šias dvi sąlygas: baudžiamosios priemonės turi būti pagrįstos asmens elgesiu; taip pat turi būti išlaikytas lygybės prieš įstatymus principas.

Ne visa klasifikavimo veikla kelia teisinių prieštaravimų. Visi esame matę trilerių, kuriuose psichologas pakviečiamas tam, kad sudarytų žmogžudystę įtariamo asmens kriminalinį profilį. Šiuo atveju, jei liudininkas pateikia aiškų banko plėšiko apibūdinimą, pvz., baltasis, trisdešimties metų vyras, tai būtų visiškai nesąmonė suimti maždaug penkiasdešimties metų moterį azijietę.

Akivaizdžiausias pavojus susijęs su klasifikavimu etninės kilmės ir rasės pagrindu. Jei tai vienintelis pagrindas, kuriuo remiasi policininkai priimdami sprendimą, ką sustabdyti, apieškoti arba suimti, turėtume tai vadinti tingia, klaidinančia stereotipų paieška, susijusia su neteisėta mažumų diskriminacija.

Didelį susirūpinimą kelia romų persekiojimas šiuo būdu. Mano mieste Londone dėl išpuolių prieš jaunos juodaodžius vyrus teko įvesti griežtesnius reikalavimus ir apsaugos priemonės, kurios (reikėtų tai pabrėžti) neturi trukdyti žvalgybai rinkti duomenis apie nusikalstamumą.

Be problemų dėl teisėtumo daug abejonių kelia ir klasifikavimo efektyvumas. Ieškant įtariamų asmenų jų pažiūrų arba elgesio pagrindu galima nukrypti nuo paieškos tų, kurie yra iš tikrųjų pavojingi. Taip pat kyla pavojus, kad tikri nusikaltėliai gali prisitaikyti prie klasifikavimo sistemos, t. y. narkotikų kurjeriai arba teroristai mirtininkai gali būti nekaltai atrodantys žmonės, taip pat gali būti pasirenkami kiti kelionės maršrutai, esantys nuošaliau nuo kontroliuojamų kelių.

Vykdam antiteroristines priemones daugiausia dėmesio skiriama azijiečiams, ypač pakistaniečių kilmės. Trisdešimt du procentai Britanijos musulmonų yra pareiškę, kad buvo diskriminuojami oro uostuose. Kyla didelis pavojus, kad šie žmonės pasijus atstumti ir nustos bendradarbiauti su policija. Dėl to galiausiai atsiras trukdžių saugumui užtikrinti.

Dėl to šiame pranešime reikalaujama, kad Europos arba nacionaliniai teisės aktai dėl klasifikavimo būtų suderinti su galiojančia Europos teise ir tarptautiniais susitarimais. Jei įmanoma, visos su klasifikavimo veikla susijusios apsaugos priemonės turėtų būti pateiktos viename teisės instrumente.

Be teisinio įvertinimo, taip pat turėtų būti atliktos tolesnės klasifikavimo taikymo veiksmingumo ir proporcingumo studijos. Svarbiausias vaidmuo atliekant šias studijas turėtų tekti Pagrindinių teisių agentūrai kartu su Europos duomenų apsaugos pareigūnu.

Galiosiausiai norėčiau pasakyti, jog, siekdami, kad klasifikavimas būtų teisėtai ir dorai panaudotas kaip pagalbos priemonė saugumui užtikrinti, turime šiuo klausimu parengti nuoseklią teisinę bazę.

László Kovács, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, Komisijos vardu norėčiau pasveikinti Parlamento iniciatyvą, kad asmenų skirstymo, ypač pagal etninę kilmę ir rasę, problemos, kovojant su terorizmu, teisėsaugos, imigracijos, muitinės ir pasienių kontrolės srityse, būtų sprendžiamos Europos lygmeniu.

S. Ludford pranešimas – labai gerai platforma tolesnei plačiai diskusijai svarstoma tema pradėti. Jame taip pat pateikti pasiūlymai, kaip spręsti šią problemą. Noriu pabrėžti, kad šiuo metu galiojantys duomenų apsaugos teisės aktai jau garantuoja aukštą asmens duomenų, įskaitant jautrius duomenis, pvz., informaciją dėl etninės arba rasinės priklausomybės, apsaugos lygį. Šie teisės aktai taikomi nepaisant to, kokia technologija naudojama. Todėl savaime suprantama, kad bendri duomenų apsaugos principai taip pat taikomi ir klasifikavimo veiklai, kaip vienam iš duomenų apdorojimo būdų.

Komisija tvirtai mano, kad nepagrįstas arba nereikalingas klasifikavimas etniniu pagrindu – nesąžininga ir uždrausta praktika, nesvarbu, ar ji pasitelkiama vykdam teisėsaugos priemones, ar imigracijos, muitinės ir sienos kontrolę, kadangi ji prieštarauja pamatinėms Europos Sąjungos vertybėms.

Svarbūs Komisijos pasiūlyti instrumentai, pvz., Šengeno sienų kodeksas, „Eurodac“, SIS, VIS, draudžia naudoti nepagrįstą klasifikavimą etniniu pagrindu. Pvz., Šengeno sienų kodekso 6 straipsnyje dėl patikrinimų kertant sienas atlikimo apibrėžta, kad „atlikdami patikrinimus kertant sienas, sienos apsaugos pareigūnai nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo (...)“.

Taip pat norėčiau paminėti Pagrindinių teisių agentūros veiklą šioje srityje. Agentūra rengiasi išleisti kovos su klasifikavimu etniniu pagrindu ir jo prevencijos geros patirties vadovą. Komisija pritaria tam, kad į 2010 m. Agentūros darbo programą būtų įtraukti jungtiniai mokymai su FRONTEX, kurių metu minėtasis vadovas galėtų būti panaudotas. Komisija pritaria tam, kad į 2010 m. Agentūros darbo programą būtų įtrauktas projektas Šengeno sienų kodekso 6 straipsnio dėl patikrinimų kertant sienas atlikimo nuostatų įgyvendinimo.

Galiosiausiai Komisija pritaria Mažumų ir diskriminacijos apžvalgoje, kuri buvo pristatyta vakar, pateiktoms išvadoms. Skirsniai dėl teisėsaugos priemonių ir sienos kontrolės suteikia mums papildomų naujausių duomenų apie klasifikavimo etniniu pagrindu problemą. Be abejo, Komisija kruopščiai išnagrinės Mažumų ir diskriminacijos apžvalgos, kuri skirsnis po skirsnio bus skelbiama per šiuos metus, rezultatus. Bet jau dabar galime daryti išvadą, kad rasizmas ir ksenofobija – vis dar gajūs reiškiniai Europos Sąjungoje ir kad jie daro poveikį tautinių mažumų narių gyvenimams.

Komisija pritaria pranešimo projekto nuostatai, kad asmens statistinius duomenis, „apimančius kintamuosius, kurie susiję su etnine kilme, rase, (...) galima būtų panaudoti siekiant nustatyti bet kokią diskriminaciją, su kuria susiduriama teisėsaugos praktikoje“. Vis dėlto šis požiūris turi būti tinkamai įvertintas. Dėl to Komisija vertina galimybę kreiptis į pagal 29 straipsnį įsteigtą darbo grupę dėl nuomonės dėl asmens duomenų, kurie susiję su etnine kilme ir rase, rinkimo ir apdorojimo statistikos tikslu.

Komisija taip pat atidžiai stebi Europos Tarybos veiksmus, susijusius su Rekomendacijos dėl klasifikavimo projekto rengimu. Komisija rengiasi pateikti prašymą Tarybai dėl įgaliojimų, kurie suteiktų jai teisę derėtis dėl šios rekomendacijos projekto.

Dėl teisinio pagrindo, pagal kurį būtų aiškiai apibrėžtas klasifikavimas, nustatymo poreikio Komisija mano, kad tinkami ES teisės aktai dėl sienų valdymo ir duomenų apsaugos – tinkamas apsaugos nuo piktnaudžiavimo teisinis pagrindas. Be abejo, reikia, kad bet kokia klasifikavimo veikla būtų pagrįsta konkrečia, pripažinta teisine baze ir pagarba būtinybės, proporcingumo, tikslingumo ir tikslumo principams. Šios srities priežiūrą turėtų vykdyti nepriklausomos valstybinės institucijos. Galiojanti teisinė bazė apima ir griežtas taisykles, susijusias su jautrių asmens duomenų apdorojimu ir automatizuotų sprendimų priėmimu. Visi šie principai taip pat taikomi ir klasifikavimo veiklai, kuri yra vienas iš asmens duomenų apdorojimo būdų.

Komisija įsipareigoja (aš asmeniškai įsipareigoju) kovoti su rasizmu ir ksenofobija, naudodamasi visais Sutartyse jai suteiktais įgaliojimais. Tai apima ir atvejus, kai rasizmo apraiškos yra susijusios su valstybinėmis institucijomis. Komisija pasiryžusi prieš Stokholmo susitikimą sustiprinti kovos su rasizmu ir ksenofobija politiką, kuri turėtų apimti ir problemos dėl klasifikavimo etniniu pagrindu sprendimą.

Komisijos vardu dar kartą išreiškiu tvirtą pritarimą pranešimo projektui. Nekantriai laikiu jo priėmimo rytojaus plenariniame posėdyje.

Claude Moraes, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, mes, socialistai, visiškai pritariame šiam pranešimui, be to, padėjome jį parengti, kadangi esame įsitikinę, kad tai pirmas kartas šiame Parlamente, kai buvo tinkamai išplėtotos politinės, teisinės ir moralinės diskusijos, susijusios su klasifikavimo etniniu pagrindu problema ir jos padariniais paprastiems žmonėms.

Mes manome, kad prognozuojamasis klasifikavimas ir duomenų gavyba – klausimai, kuriems ilgą laiką buvo skiriama per mažai dėmesio, todėl tvirtai pritariu Komisijos požiūriui, pagal kurį pripažįstama, kad ši problema egzistuoja, ir pateikiamos išvados dėl galimos netiesioginės diskriminacijos, kurią gali sukelti klasifikavimas etniniu pagrindu.

Socialistai tikisi, kad rytoj priėmus šį pranešimą, o po to ir būsimą Europos Tarybos rekomendaciją dėl klasifikavimo, bus sukurtas pakankamas politinis impulsas tam, kad ši problema būtų sprendžiama aukščiausiu lygmeniu. Kodėl? Savo rinkimų apygardos Londone ir savo paties vardu galiu pasakyti, kad žinau, ką reiškia klasifikavimas etniniu pagrindu. Tai reiškia, kad esate reguliariai sustabdomas ir apieškomas vien dėl to, kaip jūs atrodote, bet ne dėl deramai įgyvendintų žvalgybos, teisėsaugos priemonių ir procedūrų.

Ši klasifikavimo rūšis – paprasčiausias išteklų eikvojimas. Šitaip negaudomi nei teroristai, nei nusikaltėliai. Ši sistema netiesiogiai arba tiesiogiai nukreipta prieš pažeidžiamus „neteisingos“ etninės kilmės asmenis.

Manau, žmonės turi suprasti, kad „įtariamieji“ gali būti apieškomi išrengti arba iš jų kitaip tyčiojamosi, piktnaudžiaujant valdžia (apie tai mes esame girdėję). Šis pranešimas – svarbus žingsnis į priekį apsaugant žmones nuo reiškinių, kuris ligi šiol buvo mažai ištirtas. Esu patenkintas, kad Sarah Ludford pagaliau iškėlė šį klausimą Parlamente. Mes tvirtai remsime šį pranešimą per rytojaus balsavimą.

Carl Schlyter, Verts/ALE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Sarah Ludford už jos pranešimą. Kathalijne Buitenweg negalėjo atvykti, bet aš pateiksiu jos nuomonę.

Iš pradžių norėčiau užduoti klausimą: kas yra teroristas? Kokius jausmus sukelia teroristai? Jie kelia nesaugumo jausmą. Dėl teroristų kiekvienas tampa pažeidžiamas ir negali gyventi savo gyvenimo, kaip kuris nori.

Tuomet vertiname antiteroro teisės aktus, kuriuose apibrėžta klasifikavimo veikla, ir matome, kad jie taip pat kelia nesaugumo jausmą, jie taip pat kuria problemas žmonėms, gyvenantiems savo kasdienį gyvenimą. Jūs negalite kovoti su terorizmu antiteroro įstatymais, kurie kelia tuos pačius nesaugumo jausmus.

Manau, kad Europos Teisingumo Teismas labai aiškiai pasakė, kad tai turi būti uždrausta. Mes akivaizdžiai matome, kad ši veikla nei efektyvi, nei teisėta. JAV įsikūręs Karterio centras įrodė, kad ši veikla nėra efektyvi. Vokietijos planas sekti 18–40 metų musulmonų vyrus, gyvenančius Vokietijoje, nebuvo efektyvus. Tai

neveiksminga, todėl aš labai tikiuosi, kad galėsime panaikinti paskutines išimtis, leidžiančias oro uostuose ir uostuose ir panašiose vietose naudoti šiuos neefektyvius metodus, kurie verčia žmones jaustis labai blogai.

Kaip galime teigti, kad pasiekėme aukštą apsaugos lygį, kai žmonės palieka kompaktinius diskus su 20 mln. žmonių duomenimis ant staliuko kavinėje ir kai mes žinome, kaip lengva „išsilaužti“ į kompiuterį? Vaikystėje aš pats taip dariau.

Dėl šios priežasties manau, kad šis pranešimas yra ypač svarbus. Taryba turi suvokti įvykių logiką ir naudoti išteklius efektyviai, daugiausia dėmesio ir laiko skirdama konkrečioms asmenims, užuot vykdžiusi etninę registraciją, kuri visiškai pažeidžia visus esamus žmogaus teisių standartus.

Emine Bozkurt (PSE). – (NL) Visų pirma norėčiau padėkoti Baronienei S. Ludford už šį puikų pranešimą. Pranešimas turėjo būti netgi griežtesnis, tačiau jis vis tiek rodo, kad diskusijose šia tema padaryta pažanga.

Kartais „klasifikavimas“ gali būti reikalingas, tačiau šie atvejai turi būti aiškiai apibrėžti ir apsaugoti nuo piktnaudžiavimo. Pastaraisiais metais sparčiai besivystančios technologinės galimybės leidžia išsaugoti, keisti ir interpretuoti daug didesnę informacijos kiekį, negu jos reikia pagal demokratiinių valstybių šioje srityje nustatytas didžiausias leistinas ribas. JAV saugumo tarnybos neigijo geresnės arba patikimesnės informacijos duomenų gavybos būdu ir tyrimais, pagrįstais klasifikavimu. Vietoj to pirmiausia smarkiai išaugo jų darbo krūvis. Saugumo atstovas tai vykusiai palygino su vandens pylimu į stiklinę, naudojant gaisrinę žarną. Kitaip tariant, apibūdino kaip ypač neefektyvią veiklą.

Be abejo, klasifikavimo duomenys, pagrįsti etnine kilme, buvo naudojami daugelį metų, net jei mes juos vadiname kitu vardu. Net mane, nors tesu 1,60 m, t. y. nelabai grėsmingos kompleksijos, muitinėje reguliariai pasivėdėdavo į šalį. Tuo sukeliamas nesmarkus asmeninis susierzinimas, tačiau esama daug skrupulingai įstatymų besilaikančių žmonių, kurie kenčia šį nepatogumą ne reguliariai, bet sistemingai. Šiems žmonėms aišku, ką jiems tuo nori pasakyti mūsų visuomenė: jie visada įtartini, mažiau gerbtini ir nepageidaujami. Šiuo metodu nesugausime tikrų nusikaltėlių, kurių yra visose gyventojų grupėse.

László Kovács, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, skirtingų Europos Parlamento narių pasisakymai rodo, kad klausimai dėl klasifikavimo ir pagarbos pagrindinėms teisėms labai svarbūs ir kad jie susilaukė deramo Parlamento dėmesio.

Pranešime išsamiai apibūdintos problemos, kurios kyla dėl klasifikavimo metodo vartojimo asmenų skirstymui, ypač pagal etninę kilmę ir rasę, kovojant su terorizmu, teisėsaugos, imigracijos, muitinės ir pasienių kontrolės srityse.

Komisija atidžiai stebi (ir toliau stebės) problemas, kurios kyla dėl klasifikavimo metodo naudojimo (ypač aiškiai pranešime paminėtuose sektoriuose).

Šiuo metu Komisija pradeda konsultacijas dėl iššūkių, kurie kyla duomenų apsaugos srityje dėl naujų technologijų naudojimo. Konsultacijų rezultatai suteiks Komisijai galimybę susidaryti tinkamą dalyko vaizdą ir padės jai spręsti problemas, kurių dėl klasifikavimo metodo gali kilti teisingumo, laisvės ir saugumo sritims.

Pagrindinių teisių agentūros paskelbta Mažumų ir diskriminacijos apžvalga, kuriai Komisija išreiškė pritarimą vakar, rodo, kad rasizmas ir ksenofobija – vis dar gajūs reiškiniai Europos Sąjungoje ir kad jie daro poveikį tautinių mažumų narių gyvenimams.

Komisija turi rūpestingai išnagrinėti šios apžvalgos rezultatus, kad galėtų planuoti tolesnius žingsnius. Dar kartą išreiškiu tvirtą pritarimą pranešimo projektui ir nekantriai laikiu jo priėmimo rytojaus plenariniame posėdyje.

Sarah Ludford, pranešėja. – Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos nariui už pritarimą. Manau, kad bus nepaprastai naudingi kai kurie dalykai, apie kuriuos jis kalbėjo, – Pagrindinių teisių agentūros kovos su klasifikavimu etniniu pagrindu vadovas; Komisijos ir Europos Tarybos bendradarbiavimas rengiant Rekomendaciją dėl klasifikavimo; ir pasiūlymas kreiptis į pagal 29 straipsnį įsteigtą darbo grupę dėl atitinkamos nuomonės parengimo.

Vis dėlto norėčiau paskatinti Komisiją žengti truputėlį toliau ir daugiau dėmesio skirti konkrečioms su klasifikavimu susijusioms problemoms. Juk mums jau pateikta Rekomendacija dėl oro vežėjų atliekamo keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų, kurioje apibrėžtos konkrečios problemos.

Norėčiau labai šiltai padėkoti mažai, bet rinktinei grupei kolegų, kurie dalyvavo šiose diskusijose. Manau, kad mums pavyko aiškiai parodyti du dalykus: pirma, faktą, kad vadinamosios „saugumo“ priemonės gali

tapti nesaugumo priežastimi, ir, antra, kad joms skirti ištekliai gali būti tik eikvojami, o ne panaudojami tikslingai. Taigi kalbame apie veiklos efektyvumą ir kaip pilietinių laisvių apsaugą.

Pirmininkas. - Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj, penktadienį, 2009 m. balandžio 24 d., vidurdienį, 12 val.

24. Augalų apsaugos produktų statistika (diskusijos)

Pirmininkas. - Kitas klausimas – Rekomendacija dėl antrojo svarstymo dėl Tarybos bendrosios pozicijos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl augalų apsaugos produktų statistikos [11120/2/2008 – C6–0004/2009 – 2006/0258(COD)] – Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas. Pranešėjas: Bart Staes (A6–0256/2009).

Bart Staes, pranešėjas. – (NL) Priešais mus guli galutinis susitarimas, dėl kurio mes derėjomės su Taryba ir Komisija. Šis galutinis susitarimas buvo parengtas po pirmojo svarstymo, kuriame mes, Parlamentas, užėmėme labai tvirtą poziciją ir papildėme ją daugeliu elementų, kurie, pritarus didžiajai daugumai parlamentarų, užtikrino mums labai tvirtą pradinę poziciją derybose su Taryba. Norėčiau pasakyti, kad Bendra Tarybos pozicija, parengta po kelių mėnesių po pirmojo svarstymo, smarkiai nuvylė. Joje nebuvo parodyta noro pritarti mūsų koncepcijai, todėl derybos su Taryba nebuvo lengvos.

Vis dėlto mes žengėme žingsnį pirmyn, o derybos vyko labai konstruktyviai. Be to, parlamentinė delegacija buvo labai stipri. Buvo jaučiama vienybė įvairovėje. Manau, kad galutinį dokumentą rytojaus balsavimui galime pateikti su tam tikru pasididžiavimu. Bet kokių atveju mūsų indėlis yra aiškiai matomas. Mes užtikrinome, kad būtų parengtas teisinis šios srities reguliavimo pagrindas, t. y. be dviejų teisės aktų dėl pesticidų, kurie jau buvo priimti anksčiau (Direktyvos dėl tvaraus pesticidų naudojimo ir Reglamento dėl augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai), parengtas rinkinys instrumentų, kurie bus naudojami taikant griežtus reikalavimus dėl statistinių duomenų teikimo. Tai, mano nuomone, puikus parlamentinės teisėkūros darbo, kurį mes atlikome, pavyzdys.

Vienas iš svarbiausių pasiekimų – faktas, kad mes sugebėjome primesti Tarybai savo nuomonę (netgi prieš jos valią), ir faktas, kad pagrindinis pesticidų apibrėžimas, kurį Parlamentas įtraukė į politinį susitarimą su Taryba, paimtas iš ankstesnės Direktyvos dėl tvaraus pesticidų naudojimo. Taip užtikrintas teisės aktų nuoseklumas, kuris taip pat bus svarbus vėlesniam nuostatų taikymui.

Taip pat sugebėjome įtraukti labai aiškią nuorodą į bendrus teisės aktus dėl statistikos, t. y. nurodėme kelią, kuriuo statistika turi būti panaudota, kelią, kuriuo ji turi būti vertinama, ir, svarbiausia, kelią, kuriuo duomenys turės būti vertinami ateityje, atsižvelgiant, tarp kitų, į konfidencialumo principą. Mes pasiekėme mūsų tikslą, t. y. apibrėžėme, kad valstybės narės turi teikti išsamią informaciją apie pesticidus, parengtą bendrai palyginama forma. Aš asmeniškai būčiau linkęs, kad būtų nueita net dar toliau, tačiau tai, kas buvo pasiekta, yra tik pirmas žingsnis.

Kitas neabejotinas pasiekimas – faktas, kad mes, įtraukdami pagrindinis pesticidų apibrėžimą, paimtą iš ankstesnės Direktyvos dėl tvaraus pesticidų naudojimo, taip pat pasiekėme, kad į antrajam svarstymui pateiktą dokumentą būtų įtraukta sąvoka „biocidiniai produktai“. Tai buvo svarbus Socialistų frakcijos Europos Parlamente reikalavimas. Tai tikras pasiekimas. Ši sąvoka įtraukta į reglamentą ir naujausią politinį susitarimą, kuriame apibrėžta, kad mes įsipareigojame dalinai pakeisti Reglamentą dėl statistikos ir pesticidų, kad į jį būtų įtraukta sąvoka „biocidiniai produktai“ tuomet, kai teisės aktai bus įsigalioję ir taip pat (tai buvo griežtas Tarybos reikalavimas) po poveikio vertinimo procedūros.

Mes pasiekėme daugiau aiškumo. Mes pasiekėme, kad duomenys būtų skelbiami internete. Vis dėlto turime pripažinti, kad kai kurių dalykų mes nesugebėjome pasiekti (tai visuomet priklauso nuo derybų sėkmės, kadangi tai ir yra demokratija). Aš jau paminėjau juos, įskaitant faktą, kad pasirinktas prastėnis ne žemės ūkiui naudojamų pesticidų apibrėžimas, todėl šiuo klausimu reglamento projektas nevisiškai atitinka tai, kas buvo pasiekta pirmame svarstyme. Vis dėlto tai susiję su sudarytais kompromisais.

Turiu pasakyti, kad esu labai dėkingas šešėliniams pranešėjams. Mes puikiai bendradarbiavome. Tai buvo, mano paskutinis pranešimas dėl teisės akto šios kadencijos metu, bet aš tikiuosi, kad sugebėsiu jį patobulinti ir kitos Parlamento kadencijos metu.

László Kovács, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, Tausiojo pesticidų naudojimo teminėje strategijoje, kuriai 2009 m. sausio mėn. pritarė Europos Parlamentas ir Taryba, ketinama papildyti galiojančius teisės

aktus, kad juose daugiau dėmesio būtų galima skirti pesticidų naudojimo etapui ir sumažinti pesticidų poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai.

Šis pasiūlymas – trečias teisinis strategijos ramstis, kuriuo kartu su Pagrindų direktyva ir Reglamentu dėl augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai siekiama gauti patikimų duomenų, kurie reikalingi Strategijos įgyvendinimo pažangai įvertinti.

Taigi svarbiausias šio pasiūlymo tikslas užtikrinti, kad visos valstybės narės rinktų palyginamus ir patikimus duomenis ir perduotų juos Komisijai, kuri galėtų apskaičiuoti suderintus pavojaus rodiklius ir įvertinti Teminės strategijos įgyvendinimo pažangą.

Taryba ir Parlamentas negalėjo pasiekti susitarimo pagal šį pasiūlymą per pirmąją svarstymą dėl priežasčių, kurios daugiausia susijusios su reglamento taikymo srities dydžiu ir nuostata dėl jo rezultatų skelbimo.

Intensyvios ir vaisingos trišalės derybos antrojo svarstymo metu ir ypač pranešėjo ir jo šešėlinių pranešėjų kompromisiniai sprendimai padėjo pasiekti susitarimus visais svarstomais klausimais.

Komisija mano, kad surastas labai protingas kompromisas, kuriame atsižvelgta į Parlamentui susirūpinimą kėlusius klausimus ir kuris neužkrauna papildomos administracinės naštos valstybėms ir įmonėms. Dėl to Komisija gali šį kompromisą paremti.

Komisija norėtų pasinaudoti šia proga, kad padėkotų pranešėjui Bartui Staesui už jo atliktą didelį darbą rengiant šį sudėtingą pasiūlymą, už jo kantrybę ir labai konstruktyvų keitimąsi nuomonėmis su Komisija. Komisija yra įsitikinusi, kad šio kompromiso pagrindu Europos Parlamentas ir Taryba gali pasiekti susitarimą dėl šio svarbaus pasiūlymo per antrąją svarstymą ir užtikrinti Tausiojo pesticidų naudojimo teminės strategijos sėkmę.

Anne Laperrouze, *ALDE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, 2009 m. sausio mėn. plenariniame posėdyje mes priėmėme du teisės aktus (Direktyvą dėl tvaraus pesticidų naudojimo ir Reglamentą dėl augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai). Derybos dėl šių teisės aktų buvo audringos ir sudarė sąlygas iš tikrųjų sumažinti pesticidų poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai.

Vis dėlto šie du teisės aktai netektų prasmės be šio teisės akto. Šis reglamentas iš tikrųjų sustiprina kitų dviejų teisės aktų poveikį. Jūs žinote, Komisijos nary, kad šie statistiniai duomenys reikalingi tam, kad būtų žinoma, kiek naujų produktų patenka į rinką, kaip auga jų naudojimas ir svarbiausia – tam, kad būtų galima apskaičiuoti pavojaus rodiklius, apibrėžtus pranešime dėl tvaraus pesticidų naudojimo.

Taip pat pabrėžčiau, kad, mano nuomone, mes ne tik pasiekėme pusiausvyrą tarp būtino duomenų perdavimo ir konfidencialumo užtikrinimo reikalavimų, bet taip pat nustatėme tinkamus administracinius reikalavimus, kurie yra svarbūs vartotojams.

Dėl biocidų. Svarbu pabrėžti, kad ši sąvoka turėtų būti laiku įtraukta į dokumentą, kai tik bus gauti poveikio vertinimo rezultatai.

Mes įvertinome ir komercinį pesticidų naudojimą ne žemės ūkiui. Šiuo metu galime tik spėti, koks jų kiekis naudojamas. Dėl šios priežasties, bandomieji tyrimai, kuriuos turėtų atlikti Europos Komisija, bus šviesos spindulys tamsoje.

Galiausiai norėčiau padėkoti mūsų pranešėjui, kuris palaikė mus visose derybose ir suvaidino pagrindinį vaidmenį, kad susitarimas būtų pasiektas.

Bart Staes, *pranešėjas.* – (NL) Manau, kad viskas buvo pasakyta. Tai tikrai geras susitarimas, todėl aš tikiuosi, kad jis rytoj rytą bus priimtas.

Pirmininkas. - Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj, penktadienį, 2009 m. balandžio 24 d., vidurdienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Daciana Octavia Sârbu (PSE), *raštu.* – (RO) Kaip buvo apibrėžta Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje, Europos Sąjunga pripažino, kad reikia nuosekliau mažinti poveikį, kurį pesticidai daro aplinkai ir žmonių sveikatai. Šis reglamentas dėl augalų apsaugos produktų statistikos užkaišys galiojančių teisės aktų spragas, susijusias su pesticidų naudojimu valstybėse narėse.

Kaip tik iš Komisijos pateiktų duomenų dėl pesticidų naudojimo ir pardavimo masto ir paaiškėjo, kad turime turėti Bendrijos lygmeniu suderintą sistemą, kuri sudarytų sąlygas statistiniams duomenims rinkti tiek produktų tiekimo rinkai, tiek ir jų gamybos stadijose.

Visi suprantame, kad mums Europos Sąjungos lygmeniu reikalinga nuoseklesnė teisinė bazė, susijusi su pesticidų naudojimo reguliavimu. Štai kodėl noriu pabrėžti, kad pritariu tam, kad būtų sukurta bendra teisinė bazė, kuria remiantis Bendrijos lygmeniu būtų metodiškai renkami statistiniai duomenys apie pesticidų pateikimą rinką ir jų naudojimą, nepažeidžiant subsidarumo principo.

25. Sprendimai dėl kai kurių dokumentų (žr. protokolą)

26. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

27. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.05 val.)